

**การศึกษาเปรียบเทียบผลการดำเนินงานและฐานะทางการเงินของสหกรณ์
การเกษตรสะเดา จำกัด สหกรณ์การเกษตรบางกล้า จำกัด
และสหกรณ์การเกษตรนาทวี จำกัด จังหวัดสงขลา**

นางชัตติยา สันนะกิจ

การศึกษาค้นคว้าอิสระนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต
แขนงวิชาสหกรณ์ สาขาวิชาส่งเสริมการเกษตรและสหกรณ์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

พ.ศ. 2552

**A Comparative Study on the Operation and Financial Position of Sa-Doa Agricultural
Cooperative Limited; Bangklam Agricultural Cooperative Limited;
and Natavee Agricultural Cooperative Limited, Songkhla Province**

Mrs. Kattiya Sannakij

An Independent Study Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements for
the Degree of Master of Business Administration in Cooperative

School of Agricultural Extension and Cooperatives

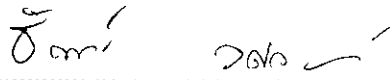
Sukhothai Thammathirat Open University

2009

หัวข้อการศึกษาค้นคว้าอิสระ การศึกษาเปรียบเทียบผลการดำเนินงานและฐานะทางการเงิน
ของสหกรณ์การเกษตรสะเดา จำกัด สหกรณ์การเกษตรบางกล้า
จำกัด และสหกรณ์การเกษตรนาทวี จำกัด จังหวัดสงขลา
ชื่อและนามสกุล นางชัตติยา ตันนะกิจ
แขนงวิชา สหกรณ์
สาขาวิชา ส่งเสริมการเกษตรและสหกรณ์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
อาจารย์ที่ปรึกษา รองศาสตราจารย์รัชฎ์ธรรม วิศวกรรมวัฒน์

การศึกษาค้นคว้าอิสระนี้ ได้รับความเห็นชอบให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรระดับปริญญาโท เมื่อวันที่ 15 พฤษภาคม 2553

คณะกรรมการสอบการศึกษาค้นคว้าอิสระ

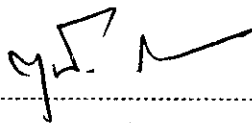
ประธานกรรมการ

(รองศาสตราจารย์รัชฎ์ธรรม วิศวกรรมวัฒน์)

กรรมการ

(ศาสตราจารย์โอภาวดี เข้มทอง)

(รองศาสตราจารย์ ดร. สุนันท์ สีสังข์)

ประธานกรรมการประจำสาขาวิชาวิชาส่งเสริมการเกษตรและสหกรณ์

ชื่อการศึกษา คั่นคว่าอิสระ การศึกษาเปรียบเทียบผลการดำเนินงานและฐานะทางการเงิน
ของสหกรณ์การเกษตรสะเดา จำกัด สหกรณ์การเกษตรบางกล้า จำกัด
และสหกรณ์การเกษตรนาทวี จำกัด จังหวัดสงขลา

ผู้ศึกษา นางชัตติยา สันนะกิจ รหัสนักศึกษ 2519000588 **ปริญญา** บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต (สหกรณ์)
อาจารย์ที่ปรึกษา รองศาสตราจารย์อัญญรัตน์ วศวรรณวัฒน์ ปีการศึกษา 2552

บทคัดย่อ

การศึกษาคั่นคว่าอิสระครั้งนี้เป็นการศึกษาวิเคราะห์ห้งบการเงินของสหกรณ์การเกษตรสะเดา จำกัด สหกรณ์การเกษตรบางกล้า จำกัด และสหกรณ์การเกษตรนาทวี จำกัด โดยมีวัตถุประสงค์ (1) เพื่อศึกษาผลการดำเนินงานและฐานะทางการเงินของสหกรณ์การเกษตรทั้ง 3 แห่ง และ (2) เพื่อศึกษาเปรียบเทียบผลการดำเนินงานและฐานะทางการเงินของสหกรณ์การเกษตรทั้ง 3 แห่ง ในจังหวัดสงขลา

การศึกษาคั่นคว่าอิสระครั้งนี้เป็นการศึกษาในเชิงปริมาณ โดยเก็บรวบรวมข้อมูลจากเอกสารงบการเงินของสหกรณ์ในรอบปีบัญชีต่อเนื่อง 5 ปี ตั้งแต่ปี 2548 ถึงปี 2552 และใช้วิธีการวิเคราะห์ห้งบการเงินตามแนวคิด วิเคราะห์แนวโน้ม และวิเคราะห์อัตราส่วนทางการเงิน เมื่อได้ค่าที่คำนวณได้ในแต่ละวิธีแล้วจึงนำมาแปลความหมายในเชิงพรรณนาเพื่อให้เห็นความชัดเจนยิ่งขึ้น

ผลการศึกษาพบว่า สหกรณ์การเกษตรทั้ง 3 แห่ง มีโครงสร้างทางการเงินโดยจัดหาเงินทุนจากการกู้ยืมมากกว่าการระดมทุนจากสมาชิก จากการเปรียบเทียบผลการดำเนินงานของสหกรณ์พบว่า (1) อัตราส่วนวัดสภาพคล่อง สหกรณ์การเกษตรทั้ง 3 แห่งขาดสภาพคล่องทางการเงินโดยมีอัตราส่วนทุนหมุนเวียนและอัตราส่วนทุนหมุนเวียนเร็วต่ำกว่ามาตรฐานมาก สหกรณ์การเกษตรบางกล้า จำกัด มีความสามารถในการใช้สินทรัพย์สภาพคล่องชำระหนี้สินหมุนเวียนได้ดีกว่าสหกรณ์อื่น (2) อัตราส่วนความสามารถในการก่อหนี้ สหกรณ์การเกษตรสะเดา จำกัด มีอัตราส่วนหนี้สินต่อทุนสูงกว่าสหกรณ์อื่น และสูงกว่ามาตรฐาน จึงมีความเสี่ยงทางการเงินสูง (3) อัตราส่วนความสามารถในการใช้สินทรัพย์ พบว่า สหกรณ์การเกษตรบางกล้า จำกัด มีความสามารถในการใช้สินทรัพย์เพื่อก่อให้เกิดรายได้ได้ดีที่สุด (4) อัตราส่วนความสามารถในการทำกำไร สหกรณ์การเกษตรบางกล้า จำกัด มีอัตราส่วนผลตอบแทนต่อสินทรัพย์สูงกว่าสหกรณ์อื่นและสูงกว่ามาตรฐาน แต่สหกรณ์การเกษตรสะเดา จำกัด มีอัตรากำไรขั้นต้นและอัตรากำไรสุทธิดีกว่าทุกสหกรณ์ แสดงถึงความสามารถในการควบคุมต้นทุนขายหรือต้นทุนบริการได้ดีกว่าสหกรณ์อื่น

คำสำคัญ เปรียบเทียบผลการดำเนินงานและฐานะทางการเงิน สหกรณ์การเกษตร จังหวัดสงขลา

กิตติกรรมประกาศ

การศึกษาค้นคว้าอิสระเรื่องนี้สำเร็จได้ด้วยความกรุณาเป็นอย่างยิ่ง จาก
รองศาสตราจารย์ชัยณรงค์ วสุวรรณวัฒน์ ศาสตราจารย์โอภาวดี เข้มทองและคณาจารย์จาก
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาราช ที่ประสาทวิชาให้ผู้ศึกษาได้นำความรู้มาใช้ในการศึกษาค้นคว้า
อิสระครั้งนี้ ผู้ศึกษารู้สึกซาบซึ้งในความกรุณาของคณาจารย์ทุกท่าน และขอขอบพระคุณทุกท่าน
เป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ขอขอบคุณคณะกรรมการและฝ่ายจัดการของสหกรณ์การเกษตรสะเดา จำกัด สหกรณ์
การเกษตรบางกล้า จำกัด และสหกรณ์การเกษตรนาทวี จำกัด ที่ได้ให้ความสะดวกในการค้นคว้า
เก็บรวบรวมข้อมูล ขอขอบคุณคุณกิตติศักดิ์ ศรีปรีวาทีน และเพื่อนร่วมงานสำนักงานสหกรณ์จังหวัด
สงขลาทุกท่าน และเพื่อนนักศึกษาหลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต แขนงวิชาสหกรณ์ สาขาวิชา
ส่งเสริมการเกษตรและสหกรณ์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาราช รุ่นที่ 3 ทุกท่าน ที่ให้ความ
ช่วยเหลือ ให้คำปรึกษา แนะนำ เป็นอย่างดี รวมทั้งท่านที่ไม่ได้กล่าวนามอีกมากมายที่มีส่วนช่วย
ให้งานค้นคว้าอิสระฉบับนี้สำเร็จสมบูรณ์

ผู้ศึกษาขอขอบพระคุณ คุณพ่อหลี มูเก็ม และคุณแม่โสม มูเก็ม ผู้ให้ชีวิตที่ได้อบรม
เลี้ยงดูให้ความอุปการะ ขอขอบคุณครอบครัว คุณสรวุฑ สันนะกิจ นางสาวพิศดาวส์ สันนะกิจ
และนายฟาอิซ สันนะกิจ ที่คอยเป็นกำลังใจและให้ความช่วยเหลือในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ให้สำเร็จลุล่วง
ตั้งแต่ต้นจนสำเร็จการศึกษา

คุณค่าและประโยชน์จากการศึกษาค้นคว้าอิสระผู้ศึกษาขอมอบให้แก่ผู้สนใจศึกษาเพื่อ
จะนำความรู้ที่ได้รับไปพัฒนาการทำงานของสหกรณ์ให้ดียิ่งขึ้น เพื่อประโยชน์ต่อเศรษฐกิจ สังคม
และประเทศชาติสืบไป

ชัตติยา สันนะกิจ

กรกฎาคม 2553

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
กิตติกรรมประกาศ	จ
สารบัญตาราง	ฅ
สารบัญภาพ	ฉ
บทที่ 1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์การศึกษา	4
กรอบแนวคิดการศึกษา	5
ขอบเขตของการศึกษา	5
นิยามศัพท์เฉพาะ	6
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	7
บทที่ 2 วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง	8
แนวคิดเกี่ยวกับการสหกรณ์	8
บริบทของสหกรณ์การเกษตรในจังหวัดสงขลา	14
แนวคิดเกี่ยวกับการวิเคราะห์งบการเงิน	16
การวิเคราะห์อัตราส่วนทางการเงิน	26
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	36
บทที่ 3 วิธีดำเนินการศึกษา	42
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	42
เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา	42
การเก็บรวบรวมข้อมูล	43
การวิเคราะห์ข้อมูล	43

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 4 ผลการศึกษา	47
ผลการวิเคราะห์งบการเงินเปรียบเทียบของสหกรณ์การเกษตรสะเดา จำกัด	47
ผลการวิเคราะห์งบการเงินเปรียบเทียบของสหกรณ์การเกษตรบางกล้า จำกัด	60
ผลการวิเคราะห์งบการเงินเปรียบเทียบของสหกรณ์การเกษตรนาทวี จำกัด	74
ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบระหว่างสหกรณ์การเกษตรสะเดา จำกัด สหกรณ์การเกษตร บางกล้า จำกัด และสหกรณ์การเกษตรนาทวี จำกัด	86
บทที่ 5 สรุปผลการศึกษา อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	107
สรุปผลการศึกษา	107
อภิปรายผล	110
ข้อเสนอแนะ	111
บรรณานุกรม	113
ภาคผนวก	115
งบการเงินของสหกรณ์การเกษตรสะเดา จำกัด	116
งบการเงินของสหกรณ์การเกษตรบางกล้า จำกัด	122
งบการเงินของสหกรณ์การเกษตรนาทวี จำกัด	128
ประวัติผู้ศึกษา	134

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 2.1	การจัดขนาดของสหกรณ์การเกษตรและกลุ่มเกษตรกร 34
ตารางที่ 2.2	อัตราส่วนมาตรฐานทางการเงินสหกรณ์การเกษตร ปี 2550 35
ตารางที่ 3.1	เกณฑ์อัตราส่วนมาตรฐานทางการเงินสหกรณ์การเกษตร 45
ตารางที่ 3.2	อัตราส่วนมาตรฐานทางการเงินของสหกรณ์การเกษตรขนาดใหญ่มาก ปี 2550 46
ตารางที่ 4.1	การวิเคราะห์ห้บคูลตามเนวตั้ง ของสหกรณ์การเกษตรสะเดา จำกัด ปี 2548-2552 48
ตารางที่ 4.2	เปรียบเทียบส่วนประกอบสำคัญของบคูล ของสหกรณ์การเกษตรสะเดา จำกัด ปี 2548-2552 51
ตารางที่ 4.3	การวิเคราะห์ห้บคูลเนวโน้ม ของสหกรณ์การเกษตรสะเดา จำกัด ปี 2548-2552 52
ตารางที่ 4.4	เนวโน้มส่วนประกอบสำคัญของบคูลของสหกรณ์การเกษตรสะเดา จำกัด ปี 2548-2552 54
ตารางที่ 4.5	การวิเคราะห์ห้บกำไรขาดทุนตามเนวตั้ง ของสหกรณ์การเกษตรสะเดา จำกัด ปี 2548-2552 55
ตารางที่ 4.6	การวิเคราะห์ห้บกำไรขาดทุนตามเนวโน้ม (ปีฐานคงที่) ของสหกรณ์การเกษตร สะเดา จำกัด ปี 2548-2552 56
ตารางที่ 4.7	อัตราส่วนทางการเงินของสหกรณ์การเกษตรสะเดา จำกัด ปี 2548-2552 57
ตารางที่ 4.8	การวิเคราะห์ห้บคูลตามเนวตั้ง ของสหกรณ์การเกษตรบางกล้า จำกัด ปี 2548-2552 61
ตารางที่ 4.9	เปรียบเทียบส่วนประกอบสำคัญของบคูล ของสหกรณ์การเกษตรบางกล้า จำกัด ปี 2548-2552 63
ตารางที่ 4.10	การวิเคราะห์ห้บคูลเนวโน้ม ของสหกรณ์การเกษตรบางกล้า จำกัด ปี 2548-2552 65
ตารางที่ 4.11	เนวโน้มส่วนประกอบสำคัญของบคูลของสหกรณ์การเกษตรบางกล้า จำกัด ปี 2548-2552 66

สารบัญตาราง (ต่อ)

	หน้า
ตารางที่ 4.12 การวิเคราะห์งบกำไรขาดทุนตามแนวดิ่ง ของสหกรณ์การเกษตรบางกล้า จำกัด ปี 2548-2552	68
ตารางที่ 4.13 การวิเคราะห์งบกำไรขาดทุนแนวนอน (ปีฐานคงที่) ของสหกรณ์การเกษตรบางกล้า จำกัด ปี 2548-2552	69
ตารางที่ 4.14 อัตราส่วนทางการเงินของสหกรณ์การเกษตรบางกล้า จำกัด ปี 2548-2552	70
ตารางที่ 4.15 การวิเคราะห์งบดุลตามแนวดิ่ง ของสหกรณ์การเกษตรนาทวี จำกัด ปี 2548-2552	74
ตารางที่ 4.16 เปรียบเทียบส่วนประกอบสำคัญของงบดุลของสหกรณ์การเกษตรนาทวี จำกัด ปี 2548-2552	77
ตารางที่ 4.17 วิเคราะห์งบดุลตามแนวนอนของสหกรณ์การเกษตรนาทวี จำกัด ปี 2548-2552	78
ตารางที่ 4.18 แนวโน้มส่วนประกอบสำคัญของงบดุล ของสหกรณ์การเกษตรนาทวี จำกัด ปี 2548-2552	80
ตารางที่ 4.19 การวิเคราะห์งบกำไรขาดทุนตามแนวดิ่งของสหกรณ์การเกษตรนาทวี จำกัด ปี 2548-2552	81
ตารางที่ 4.20 วิเคราะห์งบกำไรขาดทุนแนวนอน (ปีฐานคงที่) ของสหกรณ์การเกษตรนาทวี จำกัด ปี 2548-2552	82
ตารางที่ 4.21 อัตราส่วนทางการเงินของสหกรณ์การเกษตรนาทวี จำกัด ปี 2548-2552	83
ตารางที่ 4.22 เปรียบเทียบเงินสดและเงินฝากธนาคาร	87
ตารางที่ 4.23 เปรียบเทียบเงินให้กู้ยืมระยะสั้น-สุทธิ	88
ตารางที่ 4.24 เปรียบเทียบดอกเบี้ยเงินให้กู้ยืมรับ-สุทธิ	89
ตารางที่ 4.25 เปรียบเทียบเงินให้กู้ยืมระยะยาว	90
ตารางที่ 4.26 เปรียบเทียบเงินรับฝาก	91
ตารางที่ 4.27 เปรียบเทียบหุ้นที่ชำระเต็มมูลค่าแล้ว	92
ตารางที่ 4.28 เปรียบเทียบทุนสำรอง	93
ตารางที่ 4.29 เปรียบเทียบกำไรสุทธิประจำปี	94

สารบัญตาราง (ต่อ)

	หน้า
ตารางที่ 4.30 เปรียบเทียบอัตราส่วนทุนหมุนเวียน	95
ตารางที่ 4.31 เปรียบเทียบอัตราส่วนทุนหมุนเวียนเร็ว	96
ตารางที่ 4.32 เปรียบเทียบอัตราส่วนหนี้สินต่อทุน	97
ตารางที่ 4.33 เปรียบเทียบอัตราหมุนเวียนของสินค้าคงเหลือ	98
ตารางที่ 4.34 เปรียบเทียบอายุเฉลี่ยของสินค้า	99
ตารางที่ 4.35 เปรียบเทียบอัตราหมุนเวียนของสินทรัพย์ทั้งสิ้น	100
ตารางที่ 4.36 เปรียบเทียบอัตราร้อยละของรายได้ต่อสินทรัพย์ทั้งสิ้น	101
ตารางที่ 4.37 เปรียบเทียบอัตราส่วนผลตอบแทนต่อสินทรัพย์	102
ตารางที่ 4.38 เปรียบเทียบอัตราส่วนผลตอบแทนต่อส่วนของทุน	103
ตารางที่ 4.39 เปรียบเทียบอัตรากำไรขั้นต้น	104
ตารางที่ 4.40 เปรียบเทียบอัตรากำไรจ่าย	105
ตารางที่ 4.41 เปรียบเทียบอัตรากำไรสุทธิ	106

สารบัญภาพ

	หน้า
ภาพที่ 1.1 กรอบแนวคิดการศึกษา	5
ภาพที่ 2.1 แผนภูมิโครงสร้างการดำเนินงานของสหกรณ์	13
ภาพที่ 2.2 กลุ่มผู้ใช้ผลการวิเคราะห์ห้งบการเงินและประโยชน์ที่ได้รับ	19
ภาพที่ 2.3 ขั้นตอนการวิเคราะห์ห้งบการเงิน	21
ภาพที่ 4.1 เปรียบเทียบส่วนประกอบสำคัญของงบดุลของสหกรณ์การเกษตรสะเดา จำกัด ปี 2548-2552	51
ภาพที่ 4.2 แนวโน้มส่วนประกอบสำคัญของงบดุลของสหกรณ์การเกษตรสะเดา จำกัด ปี 2548-2552	54
ภาพที่ 4.3 เปรียบเทียบส่วนประกอบสำคัญของงบดุลของสหกรณ์การเกษตรบางกล้า จำกัด ปี 2548-2552	64
ภาพที่ 4.4 แนวโน้มส่วนประกอบสำคัญของงบดุลของสหกรณ์การเกษตรบางกล้า จำกัด ปี 2548-2552	67
ภาพที่ 4.5 เปรียบเทียบส่วนประกอบสำคัญของงบดุลของสหกรณ์การเกษตรนาทวี จำกัด ปี 2548-2552	77
ภาพที่ 4.6 แนวโน้มส่วนประกอบสำคัญของงบดุลของสหกรณ์การเกษตรนาทวี จำกัด ปี 2548-2552	80
ภาพที่ 4.7 เปรียบเทียบเงินสดและเงินฝากธนาคาร	87
ภาพที่ 4.8 เปรียบเทียบเงินให้กู้ยืมระยะสั้น-สุทธิ	88
ภาพที่ 4.9 เปรียบเทียบดอกเบี้ยเงินให้กู้ยืมรับ-สุทธิ	89
ภาพที่ 4.10 เปรียบเทียบเงินให้กู้ยืมระยะยาว	90
ภาพที่ 4.11 เปรียบเทียบเงินรับฝาก	91
ภาพที่ 4.12 เปรียบเทียบหุ้นที่ชำระเต็มมูลค่าแล้ว	92
ภาพที่ 4.13 เปรียบเทียบทุนสำรอง	93
ภาพที่ 4.14 เปรียบเทียบกำไรสุทธิประจำปี	94

สารบัญภาพ (ต่อ)

	หน้า
ภาพที่ 4.15 เปรียบเทียบอัตราส่วนทุนหมุนเวียน	95
ภาพที่ 4.16 เปรียบเทียบอัตราส่วนทุนหมุนเวียนเร็ว	96
ภาพที่ 4.17 เปรียบเทียบอัตราส่วนหนี้สินต่อทุน	97
ภาพที่ 4.18 เปรียบเทียบอัตราการหมุนของสินค้าคงเหลือ	98
ภาพที่ 4.19 เปรียบเทียบอายุเฉลี่ยของสินค้า	99
ภาพที่ 4.20 เปรียบเทียบอัตราหมุนเวียนของสินทรัพย์ทั้งสิ้น	100
ภาพที่ 4.21 เปรียบเทียบอัตราร้อยละของรายได้ต่อสินทรัพย์ทั้งสิ้น	101
ภาพที่ 4.22 เปรียบเทียบอัตราส่วนผลตอบแทนต่อสินทรัพย์	102
ภาพที่ 4.23 เปรียบเทียบอัตราส่วนผลตอบแทนต่อส่วนของทุน	103
ภาพที่ 4.24 เปรียบเทียบอัตรากำไรขั้นต้น	104
ภาพที่ 4.25 เปรียบเทียบอัตรากำไรจ่าย	105
ภาพที่ 4.26 เปรียบเทียบอัตรากำไรสุทธิ	106

บทที่ 1

บทนำ

1. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

สหกรณ์ คือ องค์การนิติบุคคลที่สมาชิกสมัครใจร่วมกันดำเนินการเพื่อประโยชน์ทางเศรษฐกิจและสังคม โดยการช่วยเหลือตนเองและช่วยเหลือซึ่งกันและกันภายใต้หลักการอุดมการณ์และวิธีการสหกรณ์

สหกรณ์การเกษตรแห่งแรกได้จัดตั้งขึ้นในปี พ.ศ. 2459 ชื่อว่า สหกรณ์วัดจันทร์ ไม่จำกัดสินใช้ จังหวัดพิษณุโลก เป็นสหกรณ์การเกษตรชนิดไม่จำกัด มีขนาดเล็กในระดับหมู่บ้าน ตั้งขึ้นในหมู่เกษตรกรที่รายได้ต่ำและมีหนี้สินมาก มีสมาชิกแรกตั้ง จำนวน 16 คน ทุนดำเนินงาน จำนวน 3,080 บาท เป็นค่าธรรมเนียมแรกเข้า จำนวน 80 บาท เป็นทุนจากการกู้แบงก์สยามกัมมาจล (ธนาคารไทยพาณิชย์ในปัจจุบัน) จำนวน 3,000 บาท

สหกรณ์การเกษตรเป็นสหกรณ์ที่จัดตั้งในหมู่เกษตรกรผู้ประกอบอาชีพทางการเกษตรรวมตัวกันจัดตั้งและจดทะเบียนนิติบุคคลต่อนายทะเบียนสหกรณ์ โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อให้สมาชิกสหกรณ์ดำเนินกิจกรรมร่วมกัน และช่วยเหลือซึ่งกันและกันตามหลักการ อุดมการณ์และวิธีการสหกรณ์ เพื่อแก้ไขความเดือดร้อนในการประกอบอาชีพของสมาชิกสหกรณ์ ช่วยยกฐานะความเป็นอยู่ของสมาชิกสหกรณ์ให้ดีขึ้น ทำให้สมาชิกสหกรณ์มีปัจจัยการผลิตเพิ่มขึ้นจากการกู้เงินสหกรณ์ในอัตราดอกเบี้ยต่ำมาประกอบอาชีพ ทำให้มีที่ดินทำกินเป็นของตนเองหรือมีที่ดินทำกินมากกว่าเดิม ทั้งได้รับความรู้เกี่ยวกับการใช้เทคโนโลยีการผลิต ตั้งแต่การใช้พันธุ์พืช พันธุ์สัตว์ การใช้ปุ๋ย การใช้สารเคมีปราบศัตรูพืช การเก็บรักษาผลผลิตอย่างมีคุณภาพ ผลผลิตที่ได้จึงเป็นไปตามความต้องการของตลาด ส่งผลให้สมาชิกสหกรณ์และบุคคลในครอบครัวมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น ทั้งทางด้านเศรษฐกิจ สังคม การศึกษาและการอนามัย

ประชาชนในจังหวัดสงขลาส่วนใหญ่ประกอบอาชีพการเกษตรประสบปัญหาต่าง ๆ ที่สำคัญ ๆ ดังนี้

1. ขาดแคลนเงินทุน เงินทุนที่ใช้ในการประกอบอาชีพมีไม่เพียงพอต้องกู้ยืมจากพ่อค้าหรือนายทุนในท้องถิ่น ซึ่งต้องจ่ายดอกเบี้ยในอัตราที่สูง

2. ขาดแคลนที่ดินทำกิน เกษตรกรบางรายมีที่ดินทำกินน้อย บางรายไม่มีที่ดินทำกิน

3. **ปัญหาในเรื่องการผลิต** เกษตรกรขาดความรู้เกี่ยวกับการผลิตสมัยใหม่ที่ต้องการ เช่น การใช้ปุ๋ย สารเคมีป้องกันกำจัดศัตรูพืช พันธุ์พืช พันธุ์สัตว์ ทำให้ผลผลิตที่ได้รับต่ำไม่คุ้มกับการลงทุน นอกจากนั้นผลผลิตที่ได้ไม่มีคุณภาพ และไม่เป็นที่ต้องการของตลาด ขาดปัจจัยพื้นฐานที่จำเป็น เช่น ระบบไฟฟ้า ระบบชลประทาน เป็นต้น

4. **ปัญหาการตลาด** เกษตรกรถูกเอารัดเอาเปรียบในเรื่องการชั่ง ตวง วัด และมีความจำเป็นต้องจำหน่ายผลผลิตตามฤดูกาล เนื่องจากไม่มีที่เก็บรักษาผลผลิต จึงถูกกดราคาจากพ่อค้า เป็นเหตุให้ไม่มีรายได้เพื่อนำมาเป็นค่าใช้จ่ายในครอบครัว

ปัญหาทางเศรษฐกิจข้างต้น มีผลกระทบต่อสังคมในชุมชน ทำให้คุณภาพชีวิตและฐานะความเป็นอยู่ต่ำกว่าคนประกอบอาชีพอื่น ขาดการศึกษา การอนามัย และขาดความปลอดภัยในทรัพย์สิน จากปัญหาที่เกษตรกรประสบอยู่ เป็นเรื่องยากที่เกษตรกรแต่ละคนจะแก้ไขปัญหาได้สำเร็จตามลำพังตนเอง หนทางที่จะสำเร็จได้จะต้องร่วมมือกันแก้ไขปัญหาโดยการรวมกลุ่มกัน จัดตั้งสหกรณ์ เพื่อช่วยแก้ไขปัญหาในชุมชนและพัฒนาคุณภาพชีวิตและความเป็นอยู่ของเกษตรกรให้ดีขึ้น

ณ วันที่ 1 มกราคม 2553 จังหวัดสงขลามีสหกรณ์ จำนวน 171 สหกรณ์ ซึ่งอยู่ในความดูแลแนะนำส่งเสริมของสำนักงานสหกรณ์จังหวัดสงขลา ประกอบด้วยสหกรณ์นอกภาคการเกษตร จำนวน 56 สหกรณ์ และสหกรณ์ภาคการเกษตรจำนวน 115 สหกรณ์ มีสหกรณ์การเกษตรขนาดใหญ่ ระดับอำเภอจำนวน 16 สหกรณ์

สหกรณ์การเกษตรสะเดา จำกัด สหกรณ์การเกษตรบางกล่ำ จำกัด และสหกรณ์การเกษตรนาทวี จำกัด เป็นสหกรณ์การเกษตรระดับอำเภอ จัดตั้งขึ้น โดยความต้องการของเกษตรกรในชุมชนเพื่อช่วยกันแก้ไขปัญหาการขาดแคลนเงินทุน ขาดแคลนที่ดินทำกิน ปัญหาด้านการผลิตและปัญหาด้านการตลาด โดยดำเนินงานที่สำคัญดังนี้

1. ธุรกิจสินเชื่อ สหกรณ์ให้เงินกู้แก่สมาชิกแยกเป็น 3 ประเภท คือ

1.1 เงินกู้ระยะสั้น วัตถุประสงค์เพื่อเป็นค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานในการเกษตรตามแผนงานผลิตสำหรับฤดูกาลผลิตในปีหนึ่ง ๆ ซึ่งมีกำหนดชำระคืนต้นเงินและดอกเบี้ยภายใน 12 เดือน

1.2 เงินกู้ระยะปานกลาง วัตถุประสงค์เพื่อการลงทุนตามแผนการใช้เงินกู้ในทรัพย์สินการเกษตร หรือซื้อที่ดินซึ่งกำหนดส่งคืนต้นเงินและดอกเบี้ยเป็นงวด ๆ ภายในเวลา 1-5 ปี

1.3 เงินกู้ระยะยาว วัตถุประสงค์เพื่อการลงทุนตามแผนการใช้เงินกู้ในทรัพย์สิน การเกษตรหรือซื้อที่ดินซึ่งกำหนดส่งคืนต้นเงินและดอกเบี้ยเป็นงวด ๆ ภายในเวลาตั้งแต่ 5 ปี ขึ้นไป

2. ธุรกิจการรับฝากเงิน การฝากหรือการลงทุนทางการเงินของสหกรณ์นั้น สหกรณ์ อาจฝากหรือลงทุนได้ตามที่กำหนดไว้ในวัตถุประสงค์ของสหกรณ์ และตามที่คณะกรรมการ พัฒนาการสหกรณ์แห่งชาติกำหนดภายใต้กฎหมายว่าด้วยสหกรณ์ โดยให้คำนึงถึงความมั่นคงและ ประโยชน์สูงสุดที่สหกรณ์หรือสมาชิกพึงได้รับ เช่น ฝากเงินในธนาคาร หรือฝากในสถาบันการเงิน ที่มีวัตถุประสงค์เพื่อให้ความช่วยเหลือทางการเงินแก่สหกรณ์และฝากเงินกับสหกรณ์อื่น

สหกรณ์รับฝากเงินประเภทออมทรัพย์จากสมาชิกสหกรณ์หรือสหกรณ์อื่นได้ตาม ระเบียบของสหกรณ์ที่ได้รับความเห็นชอบจากนายทะเบียนสหกรณ์ประเภทของเงินฝากที่สหกรณ์ สามารถ รับฝากเงินได้แบ่งเป็น 2 ประเภท คือ

2.1 เงินฝากออมทรัพย์ ได้แก่เงินฝากย่อยเพื่อสะสมไว้ ซึ่งจะฝากถอนเมื่อใดก็ได้ ส่วนรายละเอียดต่าง ๆ นั้นเป็นไปตามที่กำหนดไว้ในระเบียบของสหกรณ์แต่ละแห่ง

2.2 เงินฝากออมทรัพย์พิเศษ ได้แก่เงินฝากย่อยเพื่อสะสมไว้ ซึ่งจะมีเงื่อนไขในการ ฝากถอน ส่วนรายละเอียดต่าง ๆ นั้นเป็นไปตามที่กำหนดไว้ในระเบียบของสหกรณ์แต่ละแห่ง

3. ธุรกิจจัดหาสินค้ามาจำหน่าย สหกรณ์ได้จัดหาสินค้ามาจำหน่าย เช่น น้ำมัน ปุ๋ย พันธุ์ยางพารา พันธุ์ข้าว ยาปราบศัตรูพืช รถจักรยานยนต์ หรือสินค้าอื่นตามที่สมาชิกสหกรณ์ ต้องการ ซึ่งสหกรณ์จะต้องสอบถามความต้องการของสมาชิกสหกรณ์

4. ธุรกิจรวบรวมผลผลิต สหกรณ์ได้รวบรวมผลผลิตจากสมาชิกสหกรณ์โดยการซื้อ ขาดจากสมาชิกสหกรณ์ สหกรณ์จะรวบรวมผลผลิตจากสมาชิกสหกรณ์โดยการซื้อขาดตามราคา ตลาดหรือราคาท้องถิ่นทั่วไป หรือการเป็นตัวแทนจำหน่ายสหกรณ์จะรวบรวมผลผลิตจาก สมาชิกสหกรณ์โดยการเป็นตัวแทนจำหน่ายเมื่อสหกรณ์หักค่าใช้จ่ายในการขนส่ง ค่าใช้จ่ายในการ ขายและค่าใช้จ่ายบริการแล้ว จำนวนเงินที่เหลือให้จ่ายคืนสมาชิกสหกรณ์เป็นราย ๆ ไป เช่น ยางพารา ข้าว เป็นต้น

การดำเนินงานของสหกรณ์ให้ประสบผลสำเร็จได้ตามเป้าหมาย ผู้บริหารสหกรณ์ จะต้องมีการบริหารจัดการที่ดี โดยมีการวางแผนด้านการจัดหาเงินทุน รวมถึงการจัดสรรทุนที่ ได้รับไปใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุด ดังนั้นผลการดำเนินงานในแต่ละรอบปีสามารถสะท้อนให้เห็น ถึงประสิทธิภาพในการบริหารจัดการของสหกรณ์ ผลการดำเนินงานจะดีหรือไม่ต้องมีการวิเคราะห์ ทางการเงินเพื่อให้รู้ถึงจุดแข็ง จุดอ่อนทางการเงินของสหกรณ์ งบการเงินที่เจ้าหน้าที่บัญชีของ สหกรณ์ได้จัดทำขึ้น และผู้สอบบัญชีได้แสดงความเห็นต่องบการเงินจะมีผู้นำไปใช้ประโยชน์

ในการตัดสินใจเชิงเศรษฐกิจหลายกลุ่ม คือ ผู้บริหาร ผู้ให้สินเชื่อ ผู้ลงทุน หรือเจ้าหน้าที่ ผู้สอบบัญชี ตลอดจนผู้สนใจทั่วไป เพราะได้ผ่านการตรวจสอบจากผู้สอบบัญชี สำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ สงขลา กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ มาแล้ว แต่เนื่องจากงบการเงินเป็นเพียงระบบงานสรุปข้อมูล เกี่ยวกับผลการดำเนินงานและฐานะทางการเงิน ที่แสดงในรูปของจำนวนเงินเป็นส่วนใหญ่ ดังนั้น ผู้ศึกษาจึงประยุกต์ใช้เครื่องมือทางการเงินในการวิเคราะห์งบการเงินและผลการดำเนินงานของ สหกรณ์ พร้อมทั้งอธิบายผลการวิเคราะห์ เพื่อให้ผู้ใช้งบการเงินนำข้อมูลไปใช้ประโยชน์ในการ ตัดสินใจได้อย่างมีประสิทธิภาพ ผู้ศึกษาจึงมีความสนใจที่จะศึกษาเปรียบเทียบผลการดำเนินงาน และฐานะทางการเงินของสหกรณ์การเกษตรสะเดา จำกัด สหกรณ์การเกษตรบางกล่ำ จำกัด และ สหกรณ์การเกษตรนาทวี จำกัด

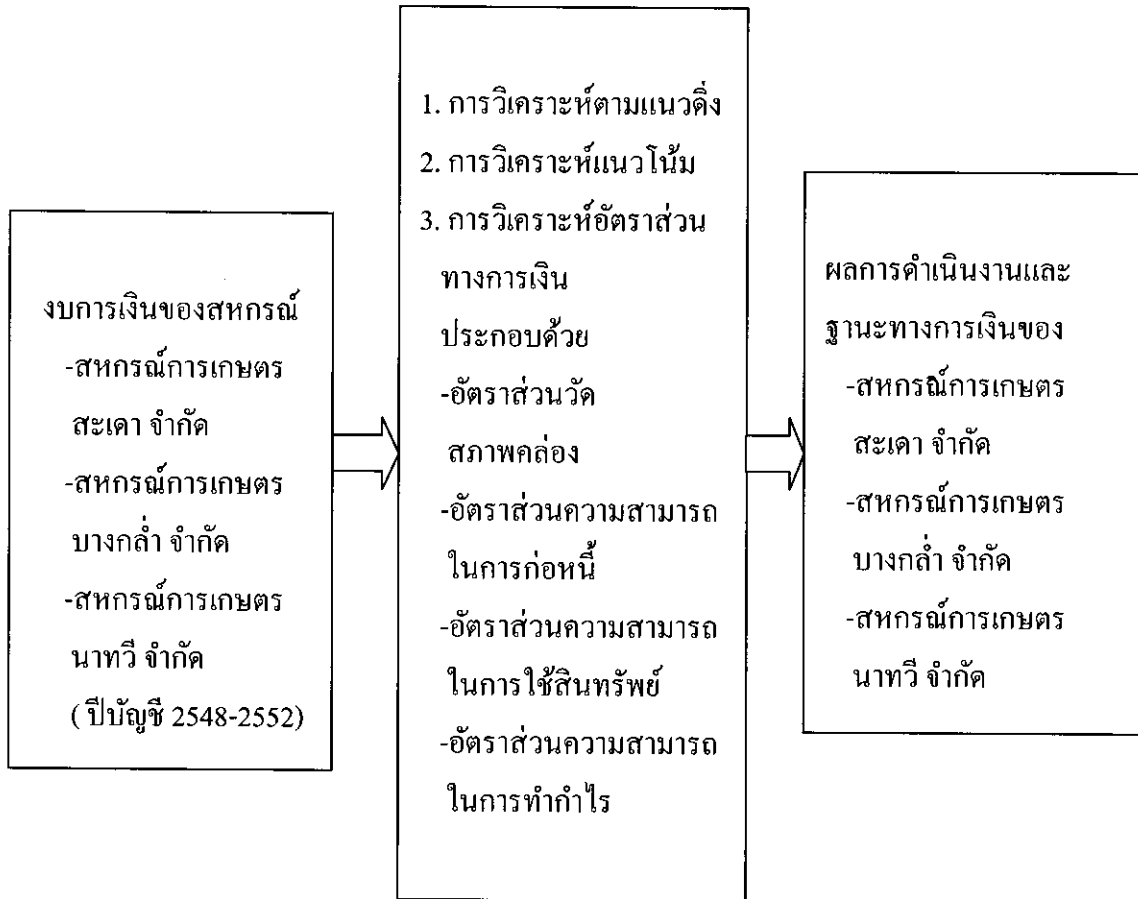
2. วัตถุประสงค์การศึกษา

2.1 เพื่อศึกษาผลการดำเนินงานและฐานะทางการเงินของสหกรณ์การเกษตรสะเดา จำกัด สหกรณ์การเกษตรบางกล่ำ จำกัดและสหกรณ์การเกษตรนาทวี จำกัด จังหวัดสงขลา

2.2 เพื่อเปรียบเทียบผลการดำเนินงานและฐานะทางการเงินของสหกรณ์การเกษตร สะเดา จำกัด สหกรณ์การเกษตรบางกล่ำ จำกัดและสหกรณ์การเกษตรนาทวี จำกัด จังหวัดสงขลา

3. กรอบแนวคิดการศึกษา

ภาพที่ 1.1 กรอบแนวคิดการศึกษา

4. ขอบเขตของการศึกษา

4.1 ขอบเขตด้านเนื้อหา

ศึกษาเปรียบเทียบผลการดำเนินงานและฐานะทางการเงินของสหกรณ์การเกษตร สะเดา จำกัด สหกรณ์การเกษตรบางกล้า จำกัดและสหกรณ์การเกษตรนาทวี จำกัด จังหวัดสงขลา ซึ่งเป็นสหกรณ์ที่มีขนาดเดียวกันตามเกณฑ์การจัดขนาดของสหกรณ์การเกษตร ของกลุ่มวิเคราะห์ ข้อมูลสถิติการเงินเชิงวิจัย กองประมวลผลและพัฒนาสารสนเทศ กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ ปี 2550

เครื่องมือทางการเงินที่ใช้ในการศึกษา คือการวิเคราะห์ตามแนวดิ่ง การวิเคราะห์แนวนอน การวิเคราะห์อัตราส่วนทางการเงิน พร้อมทั้งเปรียบเทียบผลการดำเนินงานและฐานะการเงินระหว่างสหกรณ์ในปีบัญชีเดียวกัน

4.2 ขอบเขตด้านประชากร

ประชากร หมายถึง งบการเงินของสหกรณ์การเกษตรสะเดา จำกัด สหกรณ์การเกษตรบางกล้า จำกัด และสหกรณ์การเกษตรนาทวี จำกัด จังหวัดสงขลา ประจำปี 2548 ถึงปี 2552 เป็นระยะเวลา 5 ปี ข้อมูลในรายงานประจำปีประกอบด้วยงบดุล งบกำไรขาดทุน และหมายเหตุประกอบงบการเงิน

4.3 ขอบเขตด้านระยะเวลา

ระยะเวลาที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ตั้งแต่วันที่ 1 ธันวาคม 2552 ถึงวันที่ 30 เมษายน 2553

5. นวัตกรรมเฉพาะ

5.1 สหกรณ์การเกษตร หมายถึง สหกรณ์การเกษตรสะเดา จำกัด สหกรณ์การเกษตรบางกล้า จำกัด และสหกรณ์การเกษตรนาทวี จำกัด จังหวัดสงขลา

5.2 ผู้บริหารสหกรณ์ หมายถึง คณะกรรมการดำเนินการของสหกรณ์การเกษตรสะเดา จำกัด สหกรณ์การเกษตรบางกล้า จำกัด และสหกรณ์การเกษตรนาทวี จำกัด จังหวัดสงขลา

5.3 ผลการดำเนินงาน หมายถึง กำไรหรือขาดทุนของสหกรณ์การเกษตรในรอบระยะเวลาบัญชี ปี 2548 ถึงปี 2552

5.4 ฐานะการเงิน หมายถึง สินทรัพย์ หนี้สิน และทุน ของสหกรณ์การเกษตร ณ วันสิ้นสุดปีบัญชี 2548 ถึงปี 2552

5.5 ปีบัญชี หมายถึง รอบระยะเวลาการดำเนินงานของสหกรณ์การเกษตร ใน 1 ปี

5.6 การเปรียบเทียบ หมายถึง การเปรียบเทียบผลการดำเนินงานและฐานะทางการเงินของสหกรณ์การเกษตรสะเดา จำกัด สหกรณ์การเกษตรบางกล้า จำกัด และสหกรณ์การเกษตรนาทวี จำกัด

6. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

6.1 ผู้ศึกษาได้ทราบแนวทางการวิเคราะห์เปรียบเทียบผลการดำเนินงานและฐานะทางการเงินของสหกรณ์การเกษตรสะเดา จำกัด สหกรณ์การเกษตรบางกล้า จำกัด และสหกรณ์การเกษตรนาทวี จำกัด จังหวัดสงขลา

6.2 ผู้บริหารและฝ่ายจัดการของสหกรณ์สามารถนำผลการวิเคราะห์อัตราส่วนวัดสภาพคล่อง อัตราส่วนความสามารถในการก่อหนี้ อัตราส่วนความสามารถในการใช้สินทรัพย์ และอัตราส่วนความสามารถในการทำกำไร ไปใช้ประโยชน์ในการปรับปรุงและวางแผนการบริหารการเงินต่อไป

6.3 สำนักงานสหกรณ์จังหวัดสงขลานำผลการศึกษาที่ได้ไปปรับปรุงกลยุทธ์ในการแนะนำส่งเสริมสหกรณ์ในจังหวัดสงขลาต่อไป

6.4 กรมส่งเสริมสหกรณ์ควรแนะนำส่งเสริมให้มีการวิเคราะห์ผลการดำเนินงานของสหกรณ์แต่ละขนาดเปรียบเทียบกัน เพื่อทราบจุดแข็ง จุดอ่อนของสหกรณ์

บทที่ 2

วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาค้นคว้าอิสระครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ โดยได้ทบทวนวรรณกรรม และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อนำมาใช้เป็นแนวทางในการศึกษาและสามารถแบ่งเป็น 5 หมวด ดังนี้

1. แนวคิดเกี่ยวกับการสหกรณ์
2. บริบทของสหกรณ์การเกษตรในจังหวัดสงขลา
3. แนวคิดเกี่ยวกับการวิเคราะห์งบการเงิน
4. การวิเคราะห์อัตราส่วนทางการเงิน
5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. แนวคิดเกี่ยวกับการสหกรณ์

1.1 ความหมายของสหกรณ์ (Meaning of Cooperative)

กรมส่งเสริมสหกรณ์ (2549) ได้แปลคำจำกัดความของสหกรณ์ตามแถลงการณ์ว่าด้วยเอกลักษณ์ของสหกรณ์ ขององค์การสัมพันธภาพสหกรณ์ระหว่างประเทศ (The International Co-operative Alliance : ICA) ปี ค.ศ. 1995 (พ.ศ. 2538) ดังนี้

“สหกรณ์เป็นองค์การอิสระของบุคคลซึ่งรวมกันด้วยความสมัครใจ เพื่อสนองความต้องการและจุดมุ่งหมายร่วมกันทางเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม โดยการดำเนินวิสาหกิจที่เป็นเจ้าของร่วมกันและควบคุมตามแนวทางประชาธิปไตย”

“A Cooperative is an autonomous association of persons united voluntarily to meet their common economic, social and cultural needs and aspirations through a jointly owned and democratically controlled enterprise.”

สหกรณ์เป็นองค์การอิสระ (Autonomous) หมายถึง สหกรณ์มีอิสระในการปกครองตนเอง สามารถกำหนดนโยบายบริหาร การปฏิบัติงานและมีอิสระในการตัดสินใจได้เอง โดยปราศจากการแทรกแซงหรือก้าวก่ายจากรัฐและปราศจากการครอบงำของบุคคลหรือคณะบุคคล

1.2 คุณค่าของสหกรณ์ (Cooperative Value)

กรมส่งเสริมสหกรณ์ (2549) ได้แปลความจากแถลงการณ์ว่าด้วยเอกลักษณ์ของการสหกรณ์ ขององค์การสัมพันธ์สหภาพสหกรณ์ระหว่างประเทศ (ICA) ในปี ค.ศ. 1995 (พ.ศ.2538) ซึ่งอธิบายคุณค่า (Value) ของสหกรณ์ไว้ดังนี้

“Cooperative are based on the values of self help, self responsibility, democracy, equality, equity and solidarity. In the tradition of their founder cooperative members believe in the ethical values of honesty, openness, social responsibility and caring for others.”

“สหกรณ์อยู่บนพื้นฐานของคุณค่าของการพึ่งพาตนเอง และการรับผิดชอบตนเอง ประชาธิปไตย ความเสมอภาค ความเที่ยงธรรม และความสามัคคี สมาชิกสหกรณ์ตั้งมั่นอยู่ในคุณค่าทางจริยธรรมแห่งความซื่อสัตย์ เปิดเผย รับผิดชอบต่อสังคมและเอื้ออาทรต่อผู้อื่น ตามแบบแผนที่สืบทอดมาจากผู้ริเริ่มการสหกรณ์”

1.3 อุดมการณ์สหกรณ์ (Cooperative Ideology)

ความหมายของอุดมการณ์ ตามพจนานุกรมราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542 อุดมการณ์ หมายถึง หลักทางระเบียบไว้เป็นแนวปฏิบัติ เพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้ อุดมการณ์มีความหมายใกล้เคียงกับอุดมคติ อุดมคติ หมายถึง จินตนาการที่ถือว่าเป็นมาตรฐานแห่งความดี ความงามและความจริงทางใดทางหนึ่งที่มีมนุษย์ถือว่าเป็นเป้าหมายแห่งชีวิตตน

อุดมการณ์สหกรณ์ คือ แนวความคิดที่เชื่อว่าจะแก้ปัญหาทางเศรษฐกิจและสังคม ให้มีการกินดี อยู่ดี และมีสันติสุข โดยการประหยัด การช่วยตนเองและช่วยเหลือซึ่งกันและกัน (กองวิชาการ กรมส่งเสริมสหกรณ์)

จากความหมายข้างต้น สรุปได้ว่า อุดมการณ์สหกรณ์ คือ การช่วยตนเองและการช่วยเหลือซึ่งกันและกัน เมื่ออุดมการณ์ของสหกรณ์ คือ การช่วยตนเอง และช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ผู้ที่สมัครเข้าเป็นสมาชิกสหกรณ์ นอกจากจะมีอุดมคติเป็นของตนเองแล้ว จะต้องยึดมั่นในอุดมการณ์สหกรณ์ด้วย คือ สมาชิกสหกรณ์จะต้องช่วยตนเอง และช่วยเหลือซึ่งกันและกันกับเพื่อนสมาชิกด้วย

1.4 หลักการสหกรณ์ (Cooperative Principle)

เมื่อวันที่ 23 กันยายน 2538 มีการประชุมสมัชชาขององค์การ ICA ณ นครแมนเชสเตอร์ ประเทศอังกฤษ ที่ประชุมได้นำหลักการสหกรณ์ ในปี ค.ศ. 1969 มาปรับปรุงใหม่ เพื่อให้เหมาะสมกับกาลเวลา สภาพเศรษฐกิจและสังคมที่เปลี่ยนแปลงไป ที่ประชุมได้ลงมติเห็นชอบคำแถลงการณ์ว่าด้วยเอกลักษณ์ของการสหกรณ์ ซึ่งประกอบด้วยหลักการสหกรณ์ 7 ประการ (กรมส่งเสริมสหกรณ์: 2549) คือ

หลักการที่ 1 การเปิดรับสมาชิกด้วยความสมัครใจ

สหกรณ์ เป็นองค์การแห่งความสมัครใจที่เปิดรับบุคคลทั้งหลายที่สามารถใช้บริการของสหกรณ์ และเต็มใจรับผิดชอบในฐานะสมาชิกเข้าเป็นสมาชิกโดยปราศจากการกีดกันทางเพศ สังคม เชื้อชาติ การเมือง หรือศาสนา

หลักการที่ 2 การควบคุมโดยสมาชิกตามแนวทางประชาธิปไตย

สหกรณ์เป็นองค์กรประชาธิปไตยที่มีการควบคุมโดยสมาชิก ซึ่งมีส่วนร่วมอย่างแข็งขันในการกำหนดนโยบายและการตัดสินใจ บุรุษและสตรีที่ได้รับการเลือกตั้งจากที่ประชุมใหญ่ให้เป็นผู้แทนสมาชิกต้องรับผิดชอบต่อสมาชิกในสหกรณ์ชั้นปฐมสมาชิกมีสิทธิในการออกเสียงเท่าเทียมกัน (สมาชิกหนึ่งคนหนึ่งเสียง) สำหรับสหกรณ์ในระดับอื่นให้ดำเนินไปตามแนวทางประชาธิปไตยเช่นเดียวกัน

หลักการที่ 3 การมีส่วนร่วมทางเศรษฐกิจโดยสมาชิก

สมาชิกสหกรณ์ พึงมีความเที่ยงธรรมในการให้และควบคุมการใช้เงินทุนในสหกรณ์ตามแนวทางประชาธิปไตย ทุนของสหกรณ์อย่างน้อยส่วนหนึ่งต้องเป็นทรัพย์สินส่วนรวมของสหกรณ์ สมาชิกจะได้รับผลตอบแทนสำหรับทุนตามเงื่อนไขแห่งสมาชิกภาพในอัตราที่จำกัด (ถ้ามี) มวลสมาชิกเป็นผู้จัดสรรผลประโยชน์ส่วนเกิน เพื่อจุดมุ่งหมายประการใดประการหนึ่ง หรือทั้งหมด ดังต่อไปนี้คือ เพื่อการพัฒนาสหกรณ์ของตนโดยจัดให้เป็นทุนของสหกรณ์ ซึ่งส่วนหนึ่งของทุนนี้ต้องไม่นำมาแบ่งปันกัน เพื่อเป็นผลประโยชน์แก่สมาชิกตามส่วนของปริมาณธุรกิจที่ทำกับสหกรณ์และเพื่อสนับสนุนกิจกรรมอื่นใดที่มวลสมาชิกเห็นชอบ

หลักการที่ 4 การปกครองตนเองและความเป็นอิสระ

สหกรณ์เป็นองค์การที่พึ่งพาตนเองและปกครองตนเอง โดยมีการควบคุมของสมาชิก ในกรณีที่สหกรณ์จำเป็นต้องมีข้อตกลงผูกพันกับองค์การอื่นใด หรือต้องแสวงหาทุนจากแหล่งภายนอก สหกรณ์ต้องกระทำภายใต้เงื่อนไขอันเป็นที่มั่นใจได้ว่ามวลสมาชิกจะยังคงดำรงไว้ซึ่งอำนาจในการควบคุมสหกรณ์ตามแนวทางประชาธิปไตย และสหกรณ์จะยังคงไว้ซึ่งอำนาจในการควบคุมตามแนวทางประชาธิปไตยและยังดำรงความเป็นอิสระของสหกรณ์

หลักการที่ 5 การให้การศึกษ การฝึกอบรม และข่าวสาร

สหกรณ์พึงให้การศึกษและการฝึกอบรมแก่มวลสมาชิก ผู้แทนจากการเลือกตั้ง ผู้จัดการและพนักงาน เพื่อบุคคลเหล่านั้นสามารถมีส่วนช่วยพัฒนาสหกรณ์ของตนได้อย่างมีประสิทธิภาพและสามารถให้ข่าวสารแก่สาธารณชน โดยเฉพาะอย่างยิ่ง แก่เยาวชนและบรรดาผู้นำทางความคิด ในเรื่องคุณลักษณะและคุณประโยชน์ของสหกรณ์ได้

หลักการที่ 6 การร่วมมือกันระหว่างสหกรณ์

สหกรณ์จะสามารถให้บริการแก่สมาชิกได้อย่างมีประสิทธิภาพสูงสุด และเสริมความเข้มแข็งให้แก่ขบวนการสหกรณ์ได้ โดยการร่วมมือกันในทุกระดับตั้งแต่ระดับท้องถิ่น ระดับชาติ ระดับภูมิภาคและระดับนานาชาติ

หลักการที่ 7 ความห่วงใยต่อชุมชน

สหกรณ์พึงดำเนินกิจการต่าง ๆ เพื่อการพัฒนาชุมชนให้มีความเจริญยั่งยืนตามนโยบายที่มวลสมาชิกเห็นชอบ

หลักการสหกรณ์ทั้ง 7 ข้อนี้ มีกำหนดไว้ในกฎหมายและข้อบังคับของสหกรณ์ในประเทศไทย ซึ่งถือใช้กันมาตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน โดยการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงให้เหมาะสมกับกาลเวลาและภายในเงื่อนไขของหลักการข้างต้น จะได้นำไปกล่าวในเรื่องการดำเนินงานของสหกรณ์

1.5 วิธีการสหกรณ์

วิธีการสหกรณ์ คือ การรวมกันทำธุรกิจตามหลักการสหกรณ์ เป็นการรวมคนที่มีความสามารถสหกรณ์มาทำธุรกิจร่วมกันตามหลักการสหกรณ์ เพื่อมุ่งแก้ปัญหาความเดือดร้อนทางเศรษฐกิจและสังคมของสมาชิก โดยบุคคลที่มาด้วยกันนั้นจะต้องช่วยตนเองได้ (โดยการขยัน ประหยัด พัฒนาตน หลีกพ้นอบายมุขทั้งหลาย) และช่วยเหลือซึ่งกันและกัน การช่วยเหลือซึ่งกันและกันเป็นพฤติกรรมที่สำคัญที่จะนำกลุ่มคนที่พอมีกำลังช่วยตนเองได้และมารวมกลุ่มกันนั้น ประสบความสำเร็จในการทำธุรกิจ พฤติกรรมที่สำคัญของการรวมกันเพื่อมุ่งสู่ความสำเร็จ อาจแยกได้ 2 ประการ คือ

1.5.1 พฤติกรรมการร่วมแรง โดยร่างกาย แรงทรัพย์และแรงความคิด มาร่วมกันทำธุรกิจ

1.5.2 พฤติกรรมของการร่วมใจ โดยความเสียสละ สามัคคี มีวินัย และความซื่อสัตย์มาร่วมกันทำธุรกิจ

1.6 ประเภทของสหกรณ์

การร่วมกันทำธุรกิจสหกรณ์ คือ การทำงานสหกรณ์ตามที่กำหนดไว้ในกฎกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2516) เมื่อวันที่ 2 ตุลาคม พ.ศ. 2516 สหกรณ์ มี 6 ประเภท และได้แก้ไขเพิ่มเติม เมื่อวันที่ 29 มิถุนายน 2548 สหกรณ์ มี 7 ประเภท คือ

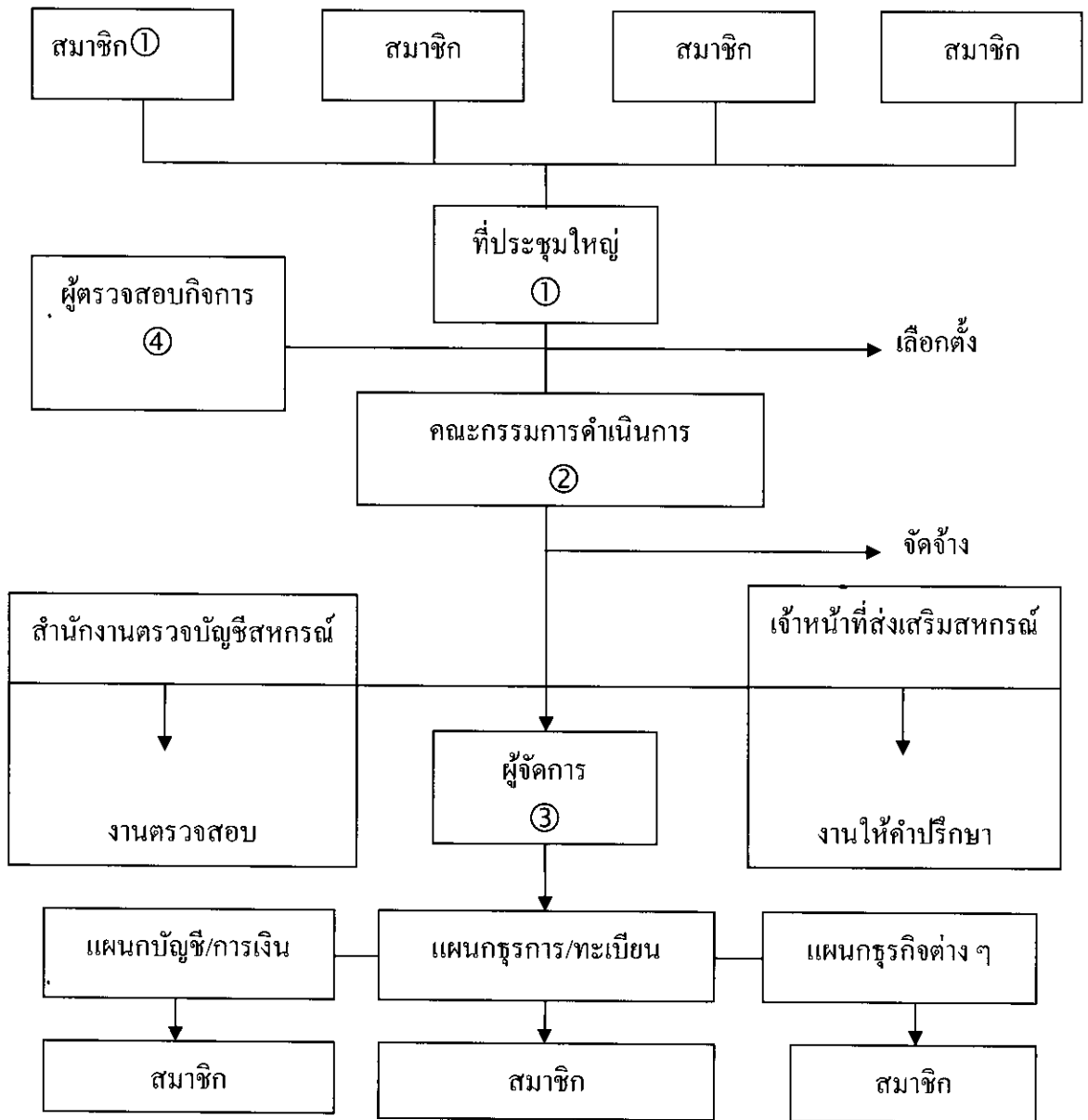
- (1) สหกรณ์การเกษตร (Farmer Cooperatives)
- (2) สหกรณ์ประมง (Fisherman Cooperatives)
- (3) สหกรณ์นิคม (Land Settlement Cooperatives)

- (4) สหกรณ์ร้านค้า (Consumer Cooperatives)
- (5) สหกรณ์บริการ (Service Cooperatives)
- (6) สหกรณ์ออมทรัพย์ (Saving Cooperatives)
- (7) สหกรณ์เครดิตยูเนียน (Credit Union Cooperatives)

1.7 โครงสร้างการดำเนินงานของสหกรณ์

การบริหารงานของสหกรณ์ทั้ง 7 ประเภท ยึดหลักเดียวกันคือบริหารโดยสมาชิกสหกรณ์ สมาชิกสหกรณ์ทุก ๆ คน เลือกตัวแทนซึ่งเรียกว่าคณะกรรมการดำเนินการ จากที่ประชุมใหญ่ คณะกรรมการดำเนินการ มีหน้าที่กำหนดนโยบายการบริหารงานให้สหกรณ์ โดยจัดจ้างผู้จัดการให้ปฏิบัติงานในสหกรณ์ภายใต้การควบคุมดูแลของคณะกรรมการดำเนินการ ดังภาพที่ 2.1

ภาพที่ 2.1 แผนภูมิโครงสร้างการดำเนินงานของสหกรณ์
 ที่มา : กรมส่งเสริมสหกรณ์ (2549) คุณลักษณะและคุณประโยชน์ของสหกรณ์

ดังนั้น การบริหารงานภายในของสหกรณ์ซึ่งมีบุคคลฝ่ายต่าง ๆ เกี่ยวข้องและ
 รับผิดชอบงานตามรูปแบบที่ปฏิบัติกันอยู่โดยทั่วไปรวม 4 ฝ่าย ได้แก่ สมาชิก คณะกรรมการ
 ดำเนินการ ผู้จัดการและผู้ตรวจสอบกิจการ ซึ่งแต่ละฝ่ายมีหน้าที่ที่ต้องรับผิดชอบและมี
 ความสัมพันธ์ต่อกัน ดังนี้

1. สมาชิก ใช้อำนาจสูงสุดในการควบคุมการดำเนินงานของสหกรณ์ โดยผ่านที่ประชุมใหญ่และมอบหมายอำนาจในการบริหารงานของสหกรณ์ให้แก่คณะกรรมการดำเนินการ ซึ่งได้รับเลือกตั้งจากที่ประชุมใหญ่เช่นเดียวกัน
2. คณะกรรมการดำเนินการ รับผิดชอบอำนาจจากสมาชิกให้เป็นผู้บริหารงานของสหกรณ์ตามความต้องการของสมาชิกและนโยบายที่ได้รับความเห็นชอบจากสมาชิกในที่ประชุมใหญ่
3. ผู้จัดการ ได้รับการจัดจ้างจากคณะกรรมการดำเนินการให้ปฏิบัติกรดำเนินการประจำวันของสหกรณ์ โดยสอดคล้องกับนโยบายของสหกรณ์และได้รับผลตอบแทนในการปฏิบัติหน้าที่นั้น
4. ผู้ตรวจสอบกิจการ ได้รับการแต่งตั้งจากที่ประชุมใหญ่ของสมาชิก ให้เป็นผู้ตรวจสอบกิจการด้านการเงิน การบัญชี ทรัพย์สิน ตลอดจนการดำเนินธุรกิจประเภทต่าง ๆ ของสหกรณ์ เพื่อรายงานผลการตรวจสอบ รวมทั้งข้อเสนอแนะต่อคณะกรรมการดำเนินการและที่ประชุมใหญ่ของสหกรณ์
5. ที่ประชุมใหญ่ของสมาชิก สหกรณ์จะมีการประชุมสมาชิกสหกรณ์ทั้งหมด หรือผู้แทนสมาชิกอย่างน้อยปีละครั้ง เรียกว่า การประชุมใหญ่สามัญประจำปี เพื่อพิจารณาเรื่องต่าง ๆ ในสหกรณ์

1.8 ประโยชน์ที่สมาชิกสหกรณ์จะได้รับจากสหกรณ์

ทำให้สมาชิกสหกรณ์มีปัจจัยการผลิตเพิ่มขึ้น จากการกู้เงินสหกรณ์ในอัตราดอกเบี้ยต่ำมาประกอบอาชีพ ทำให้มีที่ดินทำกินเป็นของตนเองหรือมีที่ดินมากกว่าเดิม ทั้งได้รับความรู้เกี่ยวกับการใช้เทคโนโลยีในการผลิต ตั้งแต่การใช้พันธุ์พืช พันธุ์สัตว์ การใช้ปุ๋ย การไถยาราบตัดหญ้า การเก็บรักษาผลผลิตอย่างมีคุณภาพ ผลผลิตที่ได้จึงเป็นไปตามความต้องการของตลาด ส่งผลให้สมาชิกสหกรณ์และบุคคลในครอบครัวมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นทั้งทางด้านเศรษฐกิจ สังคม การศึกษา และการอนามัย

2. บริบทของสหกรณ์การเกษตรในจังหวัดสงขลา

จังหวัดสงขลาได้มีการจัดตั้งสหกรณ์ครั้งแรกปี พ.ศ. 2492 ชื่อว่า สหกรณ์ม่วงงาม ไม่จำกัดสินใช้ ตั้งที่ หมู่ที่ 3 ตำบลม่วงงาม อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา ต่อมาได้แพร่ขยายการจัดตั้งสหกรณ์ประเภทสหกรณ์หาทุน เช่น สหกรณ์ม่วงงามขึ้นในพื้นที่ต่าง ๆ ทั่วทั้งจังหวัดสงขลา ต่อมาในปีพ.ศ. 2514 มีการควบรวมสหกรณ์ประเภทนี้ในอำเภอสทิงพระ อำเภอระโนดและอำเภอเมือง

โดยสหกรณ์หาทุนในเขตอำเภอเมืองสงขลาจำนวน 24 แห่ง ได้รวบรวมเป็นสหกรณ์การเกษตรเมืองสงขลา จำกัด วันที่ 15 มกราคม 2514 โดยจัดตั้งหลังอำเภอสติงพระ และอำเภอระโนด แต่จัดตั้งขึ้นในเวลาไล่เลี่ยกัน การจัดตั้งสหกรณ์ได้แพร่หลายกระจายไปยังทุกอำเภอ และต่อมาขบวนการสหกรณ์การเกษตรได้รวมตัวกันจัดตั้งขบวนการสหกรณ์การเกษตรจังหวัดสงขลา จำกัด ในปีพ.ศ. 2532 ซึ่งเป็นศูนย์กลางขับเคลื่อนขบวนการเกษตรของจังหวัด

ขบวนการสหกรณ์ในจังหวัดสงขลามีการขยายตัวจัดตั้งขึ้นใหม่ และที่จัดตั้งขึ้นแล้วก็มีการเจริญเติบโตเข้มแข็งขึ้นเป็นลำดับ จากตัวเลขช่วงปี พ.ศ. 2548-2553 เมื่อเปรียบเทียบขนาดทุนดำเนินงานและปริมาณธุรกิจกับขบวนการสหกรณ์ในจังหวัดชั้นนำอื่น ๆ 5 อันดับแรกของประเทศไทย(ยกเว้นกรุงเทพฯ และนนทบุรี โดยทั้งสองจังหวัดจะเป็นศูนย์กลางของส่วนราชการ ขบวนการสหกรณ์ออมทรัพย์แห่งประเทศไทย ตลอดจนหน่วยงานรัฐวิสาหกิจและบริษัทต่าง ๆ ตั้งอยู่ ทำให้ทั้งสองจังหวัด มีสหกรณ์ออมทรัพย์ขนาดใหญ่ตั้งอยู่เป็นจำนวนมาก) อาทิ จังหวัด นครราชสีมา เชียงใหม่ อุบลราชธานี และขอนแก่น จังหวัดเหล่านี้มีจำนวนสหกรณ์ จำนวนสมาชิก สหกรณ์ ทุนดำเนินงานและมีปริมาณธุรกิจผ่านระบบสหกรณ์ อยู่ใน 5 อันดับแรกของประเทศ จังหวัดที่มีสหกรณ์มากที่สุดได้แก่ จังหวัดเชียงใหม่ จังหวัดที่มีจำนวนสมาชิกสหกรณ์มากที่สุดคือ จังหวัดนครราชสีมา และจังหวัดที่มีทุนดำเนินงานและปริมาณธุรกิจมากที่สุดช่วงก่อนปี พ.ศ. 2553 ได้แก่จังหวัดนครราชสีมา ขบวนการสหกรณ์ในจังหวัดสงขลา แม้จะมีจำนวนสหกรณ์และจำนวนสมาชิกสหกรณ์น้อย แต่การเติบโตของทุนดำเนินงานและปริมาณธุรกิจสูงกว่าจังหวัดอื่น ๆ ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2553 จังหวัดสงขลาเป็นจังหวัดที่ขบวนการสหกรณ์เข้มแข็งที่สุดของประเทศ หากพิจารณาในด้านทุนดำเนินงานและปริมาณธุรกิจ

ปัจจุบันจังหวัดสงขลา ได้มีการจัดตั้งคณะกรรมการขับเคลื่อนสหกรณ์สู่ภาคประชาชน ซึ่งคณะกรรมการชุดดังกล่าว กำลังดำเนินการสร้างเครือข่ายสหกรณ์ในจังหวัดสงขลา โดยมีชื่อว่า สหพันธ์เครือข่ายสหกรณ์จังหวัดสงขลา มีศูนย์ประสานงานอยู่ที่สหกรณ์ออมทรัพย์ครูสงขลา จำกัด คณะกรรมการฯ ได้การแต่งตั้งคณะทำงานขึ้น 3 ชุด ได้แก่ คณะทำงานด้านความร่วมมือทางการเงิน คณะทำงานด้านวิชาการและเทคโนโลยี และคณะทำงานด้านการตลาดและประชาสัมพันธ์ คณะทำงานทั้งสามชุด กำลังจัดทำร่างกิจกรรมที่จะร่วมมือช่วยเหลือกันระหว่างสหกรณ์ทุกประเภทในจังหวัดสงขลา

สหกรณ์ในจังหวัดสงขลา มีความเติบโตเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องทั้งจำนวนสมาชิก สหกรณ์ ทุนดำเนินงาน และที่เพิ่มขึ้นเด่นที่สุดคือปริมาณธุรกิจ และคาดว่าในสิ้นปี พ.ศ. 2553 นี้ สหกรณ์ในจังหวัดสงขลาจะมีทุนดำเนินงานรวมกัน และมีปริมาณธุรกิจรวมกันกว่า 30,000 ล้านบาทและ 44,000 ล้านบาท ตามลำดับ จากสถานการณ์ที่มีการเปิดการค้าเสรีกับประเทศในกลุ่ม

อาเซียน ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2553 ที่ผ่านมา การทำธุรกิจระหว่างคู่ค้าในประเทศอาเซียนที่จังหวัดสงขลา มีวิสัยทัศน์เป็นประตูอาเซียนนั้น ขบวนการสหกรณ์น่าจะร่วมมือกันพัฒนาผลผลิตและบริการ รองรับการค้าเสรี ทั้งนี้เพื่อสร้างความเข้มแข็งทางเศรษฐกิจของบรรดาสมาชิกสหกรณ์แล้วยังช่วยเพิ่มศักยภาพด้านการแข่งขันของประเทศอีกด้วย

สหกรณ์การเกษตรสะเดา จำกัด จัดตั้งและจดทะเบียนตามพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2511 เมื่อวันที่ 10 สิงหาคม 2519 ที่องค์ดำเนินงานในอำเภอสะเดา 7 ตำบล วันสิ้นงวดบัญชี 30 กันยายนของทุกปี ณ วันที่ 1 มกราคม 2553 มีจำนวนสมาชิกสหกรณ์ 1,525 คน คณะกรรมการดำเนินการ 11 คน ผู้ตรวจสอบกิจการ 2 คน เจ้าหน้าที่สหกรณ์ 17 คน

สหกรณ์การเกษตรบางกล่ำ จำกัด จัดตั้งและจดทะเบียนตามพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2511 เมื่อวันที่ 20 กุมภาพันธ์ 2534 ที่องค์ดำเนินงานในอำเภอบางกล่ำ 4 ตำบล วันสิ้นงวดบัญชี 30 มิถุนายนของทุกปี ณ วันที่ 1 มกราคม 2553 มีจำนวนสมาชิกสหกรณ์ 1,724 คน คณะกรรมการดำเนินการ 9 คน ผู้ตรวจสอบกิจการ 1 คน เจ้าหน้าที่สหกรณ์ 21 คน

สหกรณ์การเกษตรนาทวี จำกัด จัดตั้งและจดทะเบียนตามพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2511 เมื่อวันที่ 20 กุมภาพันธ์ 2534 ที่องค์ดำเนินงานในอำเภอนาทวี 10 ตำบล วันสิ้นงวดบัญชี 30 มิถุนายนของทุกปี ณ วันที่ 1 มกราคม 2553 มีจำนวนสมาชิกสหกรณ์ 1,538 คน คณะกรรมการดำเนินการ 15 คน ผู้ตรวจสอบกิจการ 1 คน เจ้าหน้าที่สหกรณ์ 12 คน

3. แนวคิดเกี่ยวกับการวิเคราะห์งบการเงิน

3.1 งบการเงินที่สำคัญ

งบการเงินที่สำคัญซึ่งใช้เป็นประโยชน์ในการวิเคราะห์ฐานะการเงินและผลการดำเนินงานของกิจการ ได้แก่ งบดุล งบกำไรขาดทุนและหมายเหตุประกอบงบการเงิน ดังนั้นผู้วิเคราะห์งบการเงิน จึงควรมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับงบการเงินตามสมควร ดังนี้

3.1.1 งบดุล (Balance Sheet) เป็นงบที่ทำขึ้นเพื่อแสดงฐานะทางการเงินของกิจการ ณ วันที่ระบุในงบดุล ปกติเป็นวันสิ้นงวดบัญชี เพื่อแสดงรายงานทางการเงินของกิจการว่ามีสินทรัพย์ หนี้สิน และส่วนของผู้ถือหุ้นเท่าใด ฐานะการเงินนี้เป็นผลการดำเนินงานที่เกิดขึ้นตั้งแต่เริ่มดำเนินกิจการ และสิ้นสุดลงในวันทำงบดุลนั้น

3.1.2 งบกำไรขาดทุน (Income Statement) เป็นการนำเสนอข้อมูลทางการเงินเกี่ยวกับผลการดำเนินงานในรอบระยะเวลาหนึ่งที่ผ่านมา กล่าวคือเป็นรายงานที่แสดงผลดำเนินงานประจำงวดบัญชีหนึ่งตามที่ระบุไว้ นั่น งบกำไรขาดทุนจะแสดงให้เห็นเกี่ยวกับยอดรายได้สำหรับ

งวดนั้นของกิจการมีจำนวนเท่าใด ประเภทใดบ้าง รวมทั้งค่าใช้จ่ายประจำงวดนั้น นอกจากนี้ยังแสดง ผลตอบแทนที่ทำในงวดนั้นด้วยว่า มีกำไรหรือขาดทุนเท่าใด

3.1.3 หมายเหตุประกอบงบการเงิน (Note to Financial Statement) เป็นส่วนที่อธิบายรายละเอียดของรายการต่าง ๆ ในงบดุล งบกำไรขาดทุนซึ่ง จะช่วยให้การวิเคราะห์ละเอียดยิ่งขึ้น

3.2 ความหมายของการวิเคราะห์งบการเงิน

การวิเคราะห์งบการเงิน หมายถึง กระบวนการค้นหาข้อเท็จจริง (Information process) เกี่ยวกับฐานะการเงินและผลการดำเนินงานของกิจการใดกิจการหนึ่งอย่างมีระบบในรอบระยะเวลาบัญชีหนึ่ง ๆ โดยนำเครื่องมือหรือเทคนิคต่าง ๆ มาใช้ในการวิเคราะห์และหาความสัมพันธ์ระหว่างรายการต่าง ๆ จากงบการเงินของกิจการนั้นพร้อมทั้งนำข้อเท็จจริงดังกล่าวมาประกอบการตัดสินใจต่อไป

การหาข้อเท็จจริงเกี่ยวกับฐานะการเงินและผลการดำเนินงานของกิจการจากงบการเงินนั้นมีไม่ใช่ง่าย ทั้งนี้เพราะงบการเงินที่นักบัญชีจัดทำขึ้นมานั้น เป็นข้อมูลที่แสดงในรูปของจำนวนเงินเป็นส่วนใหญ่ ดังนั้นผู้ทำหน้าที่วิเคราะห์จะต้องเป็นผู้ที่มีความรู้พื้นฐานด้านบัญชี งบการเงินเป็นเพียงงบสรุปซึ่งไม่สามารถบรรจุเหตุการณ์ที่เกี่ยวข้องกับฐานะการเงินของกิจการได้อย่างครบถ้วน นักวิเคราะห์งบการเงินจึงจำเป็นต้องหาข้อมูลจากแหล่งอื่นนอกเหนือจากงบการเงิน มาประกอบเพื่อให้ทราบปัญหาและข้อเท็จจริงได้ถูกต้องยิ่งขึ้น ซึ่งจะช่วยให้การมองปัญหาและการแก้ไขปัญหาทางการเงินทำได้ลึกซึ้งยิ่งขึ้น

3.3 จุดมุ่งหมายของการวิเคราะห์งบการเงิน

การวิเคราะห์งบการเงินนับเป็นส่วนหนึ่งของการวิเคราะห์การดำเนินงานของกิจการ ซึ่งมีจุดมุ่งหมายเพื่อแปลงข้อมูลของงบการเงินให้เป็นข่าวสาร (Information) ที่เป็นประโยชน์ ดังนี้

3.3.1 ใช้เป็นเครื่องมือกลั่นกรองเบื้องต้น ถึงความสำเร็จหรือข้อบกพร่องต่าง ๆ ที่เกิดจากการบริหารงาน

3.3.2 ใช้เป็นเครื่องมือพยากรณ์ฐานะการเงินในอนาคตและผลที่จะเกิดขึ้น

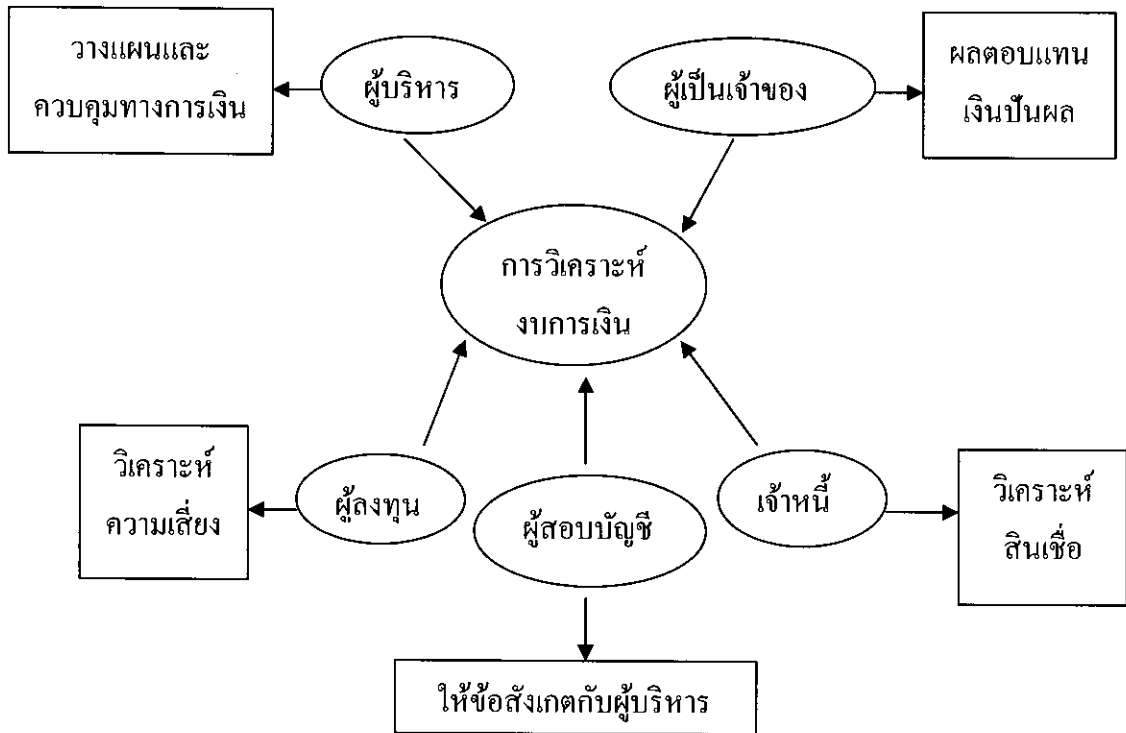
3.3.3 เพื่อวินิจฉัยปัญหาการบริหารงาน การดำเนินงานและปัญหาอื่น ๆ ที่เกิดขึ้น

3.3.4 ใช้เป็นเครื่องมือประเมินการบริหารงานของฝ่ายบริหาร

การวิเคราะห์งบการเงินจะช่วยลดการตัดสินใจชนิคอาศัยเพียงกลางสังหรณ์ การเดา และการใช้สัญชาตญาณ การวิเคราะห์นี้ไม่ได้บั่นทอนการใช้ดุลยพินิจ แต่กลับช่วยเสริมสร้างให้การตัดสินใจเป็นไปอย่างมีระบบและมีเหตุผล

อย่างไรก็ตามกลุ่มต่าง ๆ คือ ผู้บริหาร ผู้เป็นเจ้าของ ผู้ลงทุน ผู้ให้สินเชื่อหรือเจ้าหน้าที่ ตลอดจนผู้สอบบัญชีต่างก็มีจุดมุ่งหมายในการวิเคราะห์งบการเงินแตกต่างกันไปดังนี้ คือ

- 1) ผู้เป็นเจ้าของ มีจุดมุ่งหมายที่จะวิเคราะห์ถึงผลตอบแทนที่ได้จากการลงทุน ความสามารถในการทำกำไรของกิจการ รายได้และเงินปันผลที่ตนจะได้รับ
  - 2) ผู้บริหาร จะวิเคราะห์ถึงความสามารถในการทำกำไร วิเคราะห์รายจ่าย การใช้ประโยชน์จากสินทรัพย์ โครงสร้างเงินทุน ตลอดจนฐานะการเงินของกิจการเพื่อนำมาใช้ในการปรับปรุงและวางแผนการควบคุมทางการเงินต่อไป
  - 3) ผู้ลงทุน จะวิเคราะห์ถึงความเสี่ยง อัตราผลตอบแทนจากการลงทุนและผลการดำเนินงาน เพื่อจะได้ทราบว่าได้รับผลประโยชน์คุ้มค่ากับการลงทุนหรือไม่เพียงใดและควรจะลงทุนต่อไปหรือไม่
  - 4) เจ้าหนี้หรือผู้ให้สินเชื่อ จะวิเคราะห์ถึงความเสี่ยงทางการเงินและความสามารถในการชำระหนี้ของกิจการ เพื่อนำมาประกอบการพิจารณาการให้สินเชื่อ
  - 5) ผู้สอบบัญชี จะวิเคราะห์รายการต่าง ๆ เพื่อจะได้ทราบข้อดีหรือข้อบกพร่องของกิจการ เพื่อเสนอแนะหรือให้ข้อสังเกตกับผู้บริหารเพื่อปรับปรุงการดำเนินงานให้มีประสิทธิภาพต่อไป
- ดังนั้น จะเห็นได้ว่าการวิเคราะห์งบการเงินนั้น สามารถวิเคราะห์ในมุมมองที่แตกต่างกันไปตามจุดมุ่งหมายของแต่ละกลุ่ม ดังภาพที่ 2.2

ภาพที่ 2.2 กลุ่มผู้ใช้ผลการวิเคราะห์งบการเงินและประโยชน์ที่ได้รับ

3.4 เครื่องมือที่นิยมใช้ในการวิเคราะห์งบการเงิน

เครื่องมือที่นิยมใช้ในการวิเคราะห์งบการเงิน ได้แก่

3.4.1 การวิเคราะห์ตามแนวดิ่ง (Vertical Analysis) เป็นวิธีที่แปลงตัวเลขในงบการเงินเดียวกันจากจำนวนเงินให้เป็นอัตราร้อยละของรายการใดรายการหนึ่งที่กำหนดให้เป็นฐาน

3.4.2 การวิเคราะห์แนวโน้ม (Trend Analysis) เป็นการเปรียบเทียบรายการต่าง ๆ ในงบการเงินของช่วงเวลาหลายปีต่อเนื่องกัน เพื่อดูแนวโน้มของรายการนั้นว่ามีแนวโน้มเพื่อขึ้นหรือลดลง หรือไม่เปลี่ยนแปลงจากปีที่กำหนดเป็นฐาน โดยทั่วไปมักจะใช้งบการเงินอย่างน้อย 5 ปีต่อเนื่องกัน เพื่อจะให้เห็นแนวโน้มที่ชัดเจนและแปลความได้ง่ายขึ้น รวมทั้งเป็นประโยชน์ในการพยากรณ์ข้อมูลทางการเงินในอนาคต

3.4.3 การวิเคราะห์แนวนอน (Horizontal Analysis) เป็นการเปรียบเทียบรายการแต่ละรายการในงบการเงินต่างงวดเวลาของกิจการเดียวกัน โดยคำนวณการเปลี่ยนแปลงของรายการว่าเพิ่มขึ้นหรือลดลงจากงวดก่อนหนึ่งงวดเป็นจำนวนเงินเท่าใดและเป็นอัตราร้อยละเท่าใด ซึ่งเรียกว่าฐานเคลื่อนที่หรืออาจเปรียบเทียบโดยกำหนดให้ปีใดปีหนึ่งเป็นปีฐานแล้วคำนวณการเปลี่ยนแปลง

ของงวดอื่น ๆ ว่าเพิ่มขึ้นหรือลดลงจากงวดที่กำหนดให้เป็นฐานเป็นจำนวนเท่าใดและคิดเป็นอัตรา ร้อยละเท่าใด ซึ่งเรียกว่า ฐานคงที่

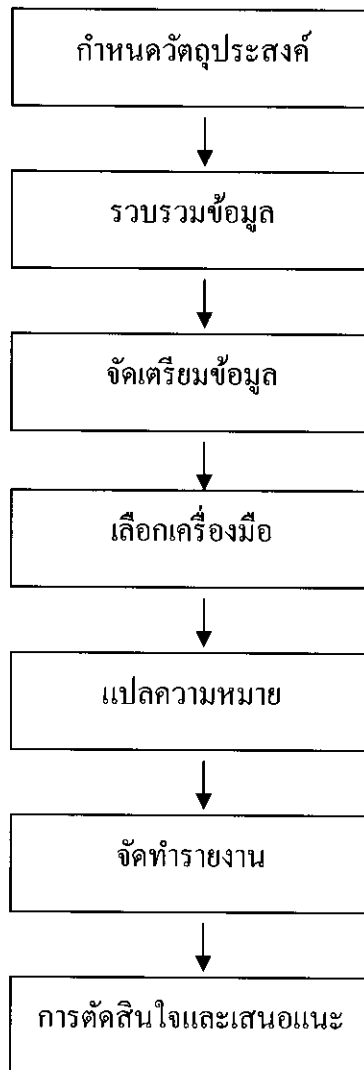
3.4.4 การวิเคราะห์การเคลื่อนไหวของเงินทุน (Fund Flow Analysis) เป็นการ วิเคราะห์การเปลี่ยนแปลงของเงินทุนในรูปของตัวเงินที่เกิดขึ้นในช่วงเวลาหนึ่ง อาจเป็นช่วงสั้น ๆ หรือนานหลาย ๆ ปี ต่อเนื่องกันก็ได้ ซึ่งจะช่วยให้ทราบว่ากิจการได้เงินลงทุนมาจากแหล่งใดและใช้ ไปในแหล่งใดบ้าง เพื่อประโยชน์ในการวางแผนการจัดการและควบคุมทางการเงินให้ได้รับ ประโยชน์สูงสุด

3.4.5 การวิเคราะห์อัตราส่วนทางการเงิน (Financial Ratio Analysis) เป็นการ คำนวณเพื่อหาความสัมพันธ์ของข้อมูล 2 รายการ ในงบการเงินโดยการนำรายการหนึ่งไปหารอีก รายการหนึ่ง ซึ่งอาจจะเป็นรายการในงบดุลด้วยกัน หรือเป็นรายการในงบกำไรขาดทุนด้วยกันก็ ได้ผลลัพธ์ที่ได้จะแสดงในรูปของร้อยละ จำนวนเท่าหรือจำนวนรอบหรืออัตราส่วนก็ได้

3.5 ขั้นตอนการวิเคราะห์งบการเงิน

ขั้นตอนการวิเคราะห์งบการเงิน แสดงได้ดังภาพที่ 2.3

ภาพที่ 2.3 ขั้นตอนการวิเคราะห์งบการเงิน

ที่มา : กรมส่งเสริมสหกรณ์ (2548) การใช้ข้อมูลทางการเงินและบัญชีเพื่อการส่งเสริมสหกรณ์/กลุ่มเกษตรกร

3.5.1 กำหนดวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายในการวิเคราะห์ ก่อนที่จะทำการวิเคราะห์งบการเงิน ผู้วิเคราะห์ต้องทราบก่อนว่าผู้ใช้ผลการวิเคราะห์งบการเงินคือใคร และมีวัตถุประสงค์เพื่อนำผลการวิเคราะห์งบการเงินไปใช้ในการตัดสินใจเรื่องใด เช่น วัตถุประสงค์ในการวิเคราะห์ของฝ่ายบริหารเป็นการวิเคราะห์ภายในกิจการเพื่อดูผลการดำเนินงาน ผลตอบแทนของเงินทุนเป็นไปตามเป้าหมายที่กำหนดไว้หรือไม่ รายได้ค่าใช้จ่าย เป็นที่น่าพอใจหรือไม่ สภาพคล่องของกิจการเป็นอย่างไร โครงสร้างทางการเงินมีความเหมาะสมเพียงใด การใช้สินทรัพย์ในปีที่ผ่านมา

ประสิทธิภาพเพียงใด ภาระหนี้สินเป็นอย่างไร ตลอดจนความเจริญเติบโตของกิจการมีมากน้อยเพียงใด

วัตถุประสงค์ในการวิเคราะห์ของผู้ให้สินเชื่อ เป็นการวิเคราะห์เพื่อดูว่ากิจการสามารถจ่ายดอกเบี้ยและเงินต้นคืนได้หรือไม่ เพื่อจะได้ตัดสินใจว่าควรจะให้กู้หรือไม่ และให้กู้ในจำนวนเท่าใด และมีความเสี่ยงสูงมากน้อยเพียงใด

วัตถุประสงค์ในการวิเคราะห์ของผู้ลงทุน ผู้ลงทุนแบ่งออกได้เป็น 2 ประเภท คือ ผู้ลงทุนระยะสั้น (short Term Investor) หรือนักเก็งกำไร (Speculator) หรือผู้ลงทุนประเภทเก็งกำไร จากการขายเงินทุน กับผู้ลงทุนระยะยาว (Long Term Investor) วัตถุประสงค์ของการวิเคราะห์ของผู้ลงทุนทั้ง 2 ประเภทจะแตกต่างกัน กล่าวคือ ผู้ลงทุนระยะสั้น จะมีเป้าหมายในการลงทุนเพื่อต้องการให้ได้ผลตอบแทนสูงสุด ผลตอบแทนที่ว่านั้น คือ ผลต่างระหว่างราคาซื้อกับราคาขายของหลักทรัพย์ที่ลงทุน หรือที่เรียกว่า กำไรจากการขายหลักทรัพย์ หรือกำไรส่วนทุน (Capital Gain) สิ่งที่ผู้ลงทุนจะให้ความสนใจมาก คือ ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อราคาของหลักทรัพย์ การวิเคราะห์จึงมุ่งเน้นไปที่หลักทรัพย์ของกิจการ โดยวิเคราะห์อัตราส่วนต่างๆ ความสามารถในการทำกำไรต่อหุ้น อัตรารายได้ต่อหุ้น มูลค่าตามบัญชีต่อหุ้น ความมั่นคงของกิจการซึ่งมีผลกระทบต่อราคาตลาดของหุ้น เป็นต้น

สำหรับผู้ลงทุนระยะยาวเป็นผู้ลงทุนที่ต้องการผลตอบแทนในรูปของเงินปันผล สิ่งที่ผู้ลงทุนจะให้ความสนใจมาก คือ ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อผลตอบแทนในอนาคต ดังนั้น การวิเคราะห์จึงมุ่งเน้นไปที่ความสามารถในการทำกำไร ความมั่นคงของกิจการ อัตราการจ่ายเงินปันผล นโยบายการจ่ายเงินปันผล ตลอดทั้งแนวโน้มในอนาคต

3.5.2 รวบรวมข้อมูลที่ต้องใช้ ข้อมูลที่ต้องรวบรวมแบ่งออกเป็น 3 ส่วน ดังนี้

1) ข้อมูลด้านเศรษฐกิจ เช่น สภาพเศรษฐกิจหรือสภาวะการณ์สำคัญ ๆ ที่มีผลกระทบต่อธุรกิจ อัตราดอกเบี้ย สภาวะเงินเฟ้อ นโยบายของรัฐด้านการเงิน การคลัง ภาษีอากร เป็นต้น

2) ข้อมูลเกี่ยวกับอุตสาหกรรมที่กิจการดำเนินงานอยู่ เช่น ตลาดและสภาวะการแข่งขัน ความเสี่ยงของธุรกิจ อัตราส่วนที่สำคัญและสถิติการดำเนินงาน ข้อกำหนด กฎหมาย เป็นต้น

3) ข้อมูลของกิจการ เช่น การบริหาร ลักษณะของธุรกิจ ผลิตภัณฑ์ งบการเงิน ผลการดำเนินงานในอดีต เป็นต้น

ข้อมูลที่เป็นตัวเลขจะนำมาใช้สำหรับการวิเคราะห์เชิงปริมาณ (Quantitative Analysis) และข้อมูลที่ไม่ใช่ตัวเลขจะนำมาใช้สำหรับการวิเคราะห์เชิงคุณภาพ (Qualitative

Analysis) ซึ่งจะช่วยให้การวิเคราะห์เชิงปริมาณมีประสิทธิภาพมากขึ้น แหล่งข้อมูลที่สามารถรวบรวมได้ เช่น ข่าวสารหรือเอกสารทางราชการ วารสารธุรกิจ รายงานของตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย รายงานประจำปีของกิจการ รายงานทางเศรษฐกิจของธนาคาร หนังสือชี้ชวน และแหล่งข่าสารอื่นๆ เช่น หนังสือพิมพ์ วิทยุ โทรทัศน์ เป็นต้น

หลังจากได้รวบรวมข้อมูลต่าง ๆ แล้ว ผู้วิเคราะห์งบการเงินจะต้องศึกษาข้อมูลที่ได้มาให้ความสนใจก่อน โดยเฉพาะรายงานของผู้สอบบัญชี (Auditor's Report) ซึ่งตามพระราชบัญญัติการบัญชี พ.ศ. 2543 กำหนดว่า จะต้องมี การตรวจสอบและรับรองโดยผู้สอบและรับรองโดยผู้สอบบัญชีอนุญาต (Certified Public Accountant : CPA) หรือผู้สอบบัญชีภาษีอากร (Tax Auditor : TA) ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับประเภทของธุรกิจ โดยผู้สอบบัญชีถือเป็นบุคคลที่มีความเป็นอิสระจากกิจการที่จะนำเสนอความคิดเห็นต่องบการเงินที่ได้ตรวจสอบและรายงานให้ผู้ถือหุ้นทราบ

แม้ผู้สอบบัญชีจะเป็นผู้ตรวจสอบและรับรองงบการเงินก็ตาม แต่ผู้บริหารของกิจการก็ไม่อาจปฏิเสธความรับผิดชอบต่อความถูกต้องและครบถ้วนของข้อมูลในงบการเงินนั้น ซึ่งในรายงานของผู้สอบบัญชีจะระบุไว้ชัดเจน ดังนั้น หากงบการเงินไม่ถูกต้องและผู้ใช้งบการเงินนำข้อมูลไปใช้ผิดพลาด ผู้บริหารของกิจการอาจถูกฟ้องร้องดำเนินคดีตามกฎหมายได้

3.5.3 จัดเตรียมข้อมูล หลังจากที่ได้รับรวบรวมข้อมูลที่จะใช้ในการวิเคราะห์ที่ได้แล้ว จะต้องนำข้อมูลที่ได้มาจัดเตรียมใหม่ให้อยู่ในรูปแบบเดียวกัน ทั้งนี้ เนื่องจากรูปแบบของงบการเงินอาจจะแตกต่างกัน โดยผู้วิเคราะห์อาจจะสร้างรูปแบบหรือตารางขึ้นเองเพื่อให้ง่ายต่อการวิเคราะห์

3.5.4 เลือกเครื่องมือ เครื่องมือที่จะใช้ในการวิเคราะห์ที่มีหลายประเภทซึ่งได้กล่าวไว้แล้วนั้น การเลือกเครื่องมือที่เหมาะสมจะช่วยให้ได้ผลการวิเคราะห์ที่ถูกต้องและชัดเจนตรงตามวัตถุประสงค์ ดังนั้น ก่อนการวิเคราะห์ผู้วิเคราะห์ควรศึกษาและทำความเข้าใจถึงข้อดีข้อเสียของเครื่องมือที่จะใช้ในการวิเคราะห์แต่ละประเภทเสียก่อน และในการวิเคราะห์อาจเลือกใช้เครื่องมือหลายๆ ประเภทประกอบกัน

3.5.5 แปลความหมายหรือการตีความจากผลการวิเคราะห์ เมื่อได้ผลการวิเคราะห์แล้ว ผู้วิเคราะห์จะมีหน้าที่แปลความหมายหรือตีความจากผลวิเคราะห์ว่าสรุปผลออกมาเป็นเช่นใด ขั้นตอนนี้ถือว่ามีความสำคัญมากซึ่งผู้วิเคราะห์จะอาศัยผลที่ได้จากการวิเคราะห์ประกอบด้วยดุลพินิจของผู้วิเคราะห์เอง

3.5.6 จัดทำรายงานเสนอให้แก่ผู้ใช้ข้อมูล ผู้วิเคราะห์ควรเขียนสรุปผลการวิเคราะห์เป็นลายลักษณ์อักษร และจัดทำเป็นรายงานเพื่อเสนอให้แก่ผู้ใช้ข้อมูล ลักษณะของรายงาน

ทางการเงิน ที่ดี ควรเป็นรายงานที่อ่านแล้วเข้าใจง่าย และมีสาระสำคัญเพียงพอที่ผู้อ่านหรือผู้ใช้ประโยชน์จากการวิเคราะห์สามารถเข้าใจได้เพื่อที่จะได้นำผลจากการวิเคราะห์ไปใช้ประโยชน์ต่อไป

3.5.7 การตัดสินใจและเสนอแนะ เมื่อได้ข้อเท็จจริงจากข้อมูลต่าง ๆ แล้วผู้วิเคราะห์ก็สามารถตัดสินใจอย่างหนึ่งอย่างใดได้ การตัดสินใจอาจเป็นการตัดสินใจเพื่อเลือกปฏิบัติสิ่งหนึ่งสิ่งใดในหลายทางที่จะปฏิบัติได้ดังนั้นการเสนอแนะจึงเป็นข้อมูลที่สำคัญอีกอย่างหนึ่งสำหรับผู้วิเคราะห์

3.6 ข้อจำกัดการวิเคราะห์งบการเงิน

ก่อนจะวิเคราะห์งบการเงิน ผู้วิเคราะห์ควรต้องระวังและเข้าใจข้อจำกัดในการวิเคราะห์งบการเงินเสียก่อน เพื่อจะได้แปลความหมาย ตลอดจนประเมินผลการวิเคราะห์ได้อย่างถูกต้อง

3.6.1 วิธีการบันทึกบัญชีที่แตกต่างกัน งบการเงินแต่ละกิจการอาจใช้วิธีการจัดทำขึ้นมาด้วยวิธีการบัญชีที่แตกต่างกัน รายการบางอย่างในงบดุลและงบกำไรขาดทุนอาจจะมีวิธีปฏิบัติทางบัญชีที่แตกต่างกัน ดังนั้น ผู้วิเคราะห์จะต้องเข้าใจถึงตัวเลขดังกล่าวว่าได้มาจากวิธีการบันทึกบัญชีอย่างไร เช่น รายการสินค้าคงเหลือจะใช้วิธีแบบสินค้าที่เข้ามาก่อนถือว่าขายออกไปก่อน (First in, First out หรือ FIFO) หรือสินค้าที่เข้ามาทีหลังถือว่าขายออกไปก่อน (Last in, First out หรือ LIFO) เป็นต้น นอกจากนี้การจัดการแสดงรายการในงบการเงินอาจเรียงลำดับไม่เหมือนกัน โดยขึ้นอยู่กับความต้องการของกิจการหรือความเข้าใจของผู้จัดทำงบการเงินทั้ง ๆ ที่ได้มีการกำหนดมาตรฐานการรายงานงบการเงินไว้แล้วก็ตาม ดังนั้น ตัวเลขที่ได้จากการคำนวณได้จึงอาจแตกต่างกันทำให้เกิดความยุ่งยากในการเปรียบเทียบ และการแปลความหมายหรือการประเมินผลผิดพลาดไม่ถูกต้อง ดังนั้นผู้วิเคราะห์จะต้องปรับปรุงข้อมูลให้อยู่ในหลักการบัญชีเดียวกันก่อนนำมาเปรียบเทียบ เพื่อค้นหาข้อเท็จจริงหรือปรับปรุงจัดหมวดหมู่รายการใหม่ให้เหมือนกัน

3.6.2 การใช้เหตุการณ์ในอดีตเป็นเครื่องชี้เหตุการณ์ในอนาคต เนื่องจากตัวเลขในงบการเงินที่นำมาเปรียบเทียบจะเป็นตัวเลขในอดีต ดังนั้น ผู้วิเคราะห์หรือผู้บริหารที่อาศัยผลการวิเคราะห์เป็นเครื่องช่วยในการบริหารจึงไม่ควรยึดติดกับตัวเลขที่คำนวณได้จากงบการเงินที่ผ่านมาจนเกินไป เพราะเครื่องมือที่นำมาใช้วิเคราะห์นั้นเป็นการวิเคราะห์ ณ จุดหนึ่งของเวลา ซึ่งในความจริงแล้วธุรกิจจะดำเนินไปพร้อมกับมีการเคลื่อนไหวอยู่ตลอดเวลา ผลการวิเคราะห์อาจไม่ได้บ่งบอกถึงลักษณะที่เป็นการเคลื่อนไหว หรือความเป็นจริงผู้วิเคราะห์จึงควรพิจารณาน้ำจี้ด้านอื่น ๆ

ประกอบด้วย เช่น สภาพแวดล้อมทางเศรษฐกิจการเมือง สภาพดินฟ้าอากาศ การใช้ระเบียบ กฎเกณฑ์ที่แตกต่างกัน

3.6.3 ไม่มีมาตรฐานในการวัดที่แน่นอน เนื่องจากธุรกิจมีหลายประเภทและมีขนาดต่างกันตลอดจนมีข้อบังคับ ระเบียบ วิธี และนโยบายการดำเนินงานที่แตกต่างกัน ซึ่งความแตกต่างเหล่านี้ เป็นผลให้การเปรียบเทียบผลการวิเคราะห์กระทำได้ไม่ยากนัก และไม่สามารถ กำหนดมาตรฐานในการวัดออกมาได้อย่างแน่นอนเหมาะสม

3.6.4 ข้อมูลที่มีความ ไม่เที่ยงตรงหรือเปลี่ยนแปลงในช่วงระยะเวลาหนึ่ง ทั้งนี้ เพราะอาจจะมีการตกแต่งงบการเงินตอนปิดบัญชีให้ตัวเลขที่สวยงาม อ่านสะดวก หรือมีความ น่าเชื่อถือมากขึ้น เช่น รายการเงินสดอาจมียอดคงเหลือสูง โดยการกู้ยืมเงินระยะสั้นจากธนาคารมา สิ้นค้าคงเหลือที่มีปริมาณสินค้าคงเหลือลดลง หรือมีการชำระหนี้ก่อนวันสิ้นงวดบัญชี เพื่อให้ดูว่ามี เครดิตดีแล้วเริ่มขอกู้ใหม่ในวันต้นงวดบัญชีใหม่ เป็นต้น ในบางครั้งข้อมูลที่ได้ในงบการเงินจะมีการเปลี่ยนแปลงขึ้นลงตามฤดูกาล หรือเปลี่ยนแปลงตามสถานการณ์ที่เกิดขึ้นเป็นพิเศษ เช่น ใน กิจกรรมที่ผลการดำเนินงานขึ้นลงตามฤดูกาล ก็จะมีการขายสินค้าได้มากเฉพาะช่วงฤดูกาลเพียง ไม่กี่เดือน เป็นผลให้ยอดขายจะสูงมาก เมื่อมีการวิเคราะห์งบการเงินช่วงเวลานั้นก็อาจทำให้เข้าใจ ว่ากิจการมีการขายสินค้าได้มากตลอดทั้งปี

3.6.5 การเปลี่ยนแปลงค่าของเงินที่ใช้เป็นหน่วยวัดทางบัญชี ทำให้การเปรียบเทียบอัตราส่วนมีความหมายน้อยลง หรือเกิดความไม่แน่นอน เพราะอัตราส่วนนั้นคำนวณจากตัวเลขที่มีค่าของเงินแตกต่างกัน เช่น สินทรัพย์ถาวรที่ซื้อในสมัยก่อนมีราคาต่ำกว่าสินทรัพย์ถาวรแบบ เดียวกัน แต่ซื้อในปัจจุบันซึ่งเป็นราคาสูงมากจึงทำให้ผลการคำนวณอัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์ ของปัจจุบันต่ำกว่าปีก่อน จนเปรียบเทียบและประเมินผลคลาดเคลื่อน ไปว่าการใช้สินทรัพย์ของปี ปัจจุบันต่ำกว่าปีก่อน ๆ

3.6.6 การจัดหาข้อมูล การวิเคราะห์บางครั้งไม่สามารถจัดหาข้อมูลมาได้ต้องอาศัย ข้อมูลที่ผู้อื่นจัดทำไว้ เช่น จากหน่วยงานของรัฐ หรือวารสารทางธุรกิจต่าง ๆ ซึ่งการจัดทำข้อมูล ขึ้นมาอาจไม่ตรงตามจุดมุ่งหมายที่ต้องการหรือมีความไม่เที่ยงตรงแอบแฝงอยู่

3.6.7 คุณลักษณะของผู้วิเคราะห์ ผู้วิเคราะห์อาจมีคุณลักษณะต่อผลการวิเคราะห์ แตกต่างกันไปทั้งในเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ การแปลความหมายที่ได้จากการวิเคราะห์จะถูกต้อง หรือมีความหมายเพียงใด ขึ้นอยู่กับคุณภาพทางด้านคุณลักษณะของผู้วิเคราะห์ด้วย

3.7 คุณลักษณะของนักวิเคราะห์งบการเงินที่ดี

นักวิเคราะห์งบการเงินที่ดี ควรมีลักษณะดังนี้

- 3.7.1 มีความรู้ในเชิงทฤษฎี และมีประสบการณ์ในเชิงปฏิบัติ เข้าใจถึงวัตถุประสงค์ของการวิเคราะห์ ขั้นตอนในการวิเคราะห์ การเลือกใช้เครื่องมือ และการแปลความหมาย
- 3.7.2 มีเหตุผลและหลักฐานสนับสนุนความคิดเห็นหรือผลการวิเคราะห์
- 3.7.3 มองการณ์ไกล คำนึงถึงอนาคต มีความสามารถในการพยากรณ์ แม้ว่าข้อมูลที่ได้จะเป็นข้อมูลในอดีตก็ตาม เป็นคนที่ขวนขวายหาความรู้รอบตัวอยู่ตลอดเวลา
- 3.7.4 มีความสามารถในการคำนวณ เนื่องจากข้อมูลส่วนใหญ่ที่นำมาใช้ในการวิเคราะห์จะเป็นตัวเลขจึงจำเป็นต้องอาศัยการคำนวณ ผู้วิเคราะห์จึงควรที่จะมีความสามารถในการคำนวณได้อย่างแม่นยำและถูกต้อง
- 3.7.5 มีความสามารถในการสื่อสาร การใช้ภาษา การพูด และ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การเขียน เพราะหลังจากการวิเคราะห์ห้บการเงินแล้วนักวิเคราะห์จะต้องเขียนรายงานผลการวิเคราะห์ซึ่งภาษาที่ใช้ในการเขียนต้องเป็นภาษาที่อ่านแล้วเข้าใจง่าย

4. การวิเคราะห์อัตราส่วนทางการเงิน

อัตราส่วนทางการเงิน เป็นเครื่องมือที่ใช้ประโยชน์ในการประเมินฐานะการเงินและประสิทธิภาพความสามารถในการหากำไรของธุรกิจ โดยการนำรายการเงินต่าง ๆ ในงบดุลและงบกำไรขาดทุนมาเทียบให้อยู่ในรูปอัตราส่วน ทำให้ได้ความหมายที่ลึกซึ้งขึ้นกว่าข้อมูลดิบที่ปรากฏในงบการเงินโดยตรง

การวิเคราะห์อัตราส่วนทางการเงิน แบ่งออกได้เป็น 4 ประเภท ดังนี้

1. อัตราส่วนวัดสภาพคล่อง (Liquidity Ratios)

$$1.1 \text{ อัตราส่วนทุนหมุนเวียน (Current Ratio)} = \frac{\text{สินทรัพย์หมุนเวียน}}{\text{หนี้สินหมุนเวียน}}$$

อัตราส่วนนี้เป็นอัตราส่วนที่นิยมใช้กันมากที่สุดและใช้เป็นเครื่องชี้ฐานะทางการเงินระยะสั้นของกิจการ ถึงแม้ว่าอัตราส่วนนี้จะเป็นเครื่องวัดอย่างหยาบ ๆ ก็ตามแต่ก็ยังช่วยตอบคำถามในเรื่องความสามารถในการชำระหนี้ระยะสั้นหรือสภาพคล่องของกิจการ ณ เวลานั้น ได้ระดับหนึ่ง และยังช่วยชี้ถึงระดับความปลอดภัยของเจ้าหนี้ อัตราส่วนทุนหมุนเวียนที่ต่ำแสดงว่ากิจการอาจไม่ชำระหนี้สินระยะสั้นได้เมื่อครบกำหนด แต่ถ้าอัตราส่วนทุนหมุนเวียนสูงย่อมแสดงถึงความสามารถในการชำระหนี้ระยะสั้นได้สูง

ตามปกติถือว่าอัตราส่วนนี้ยิ่งสูงความคล่องตัวยิ่งมาก ถ้ามองในแง่เจ้าหน้าที่ เหตุการณ์ลักษณะนี้เป็นเรื่องน่าพอใจ แต่ถ้ามองในฐานะผู้บริหารที่มีความรอบคอบแล้วเหตุการณ์ดังกล่าวอาจเป็นปัญหาแก่กิจการได้ ทั้งนี้อาจเป็นไปได้ว่ากิจการมีสินทรัพย์หมุนเวียนเกินความจำเป็น เช่น มีสินค้าคงเหลือมากเกินไป ถือเงินสดมากโดยไม่มีความจำเป็น เป็นต้น

ดังนั้นอัตราส่วนทุนหมุนเวียนที่สูงจึงมิได้หมายความว่ากิจการจะชำระหนี้ได้คล่องและมีประสิทธิภาพเสมอไป ทั้งนี้ส่วนหนึ่งอาจเป็นข้อเสียแก่กิจการเนื่องจากไม่ได้ใช้สินทรัพย์ส่วนนี้ในการก่อให้เกิดกำไรแก่กิจการเท่าที่ควรหรืออาจเป็นผลเนื่องมาจากมีการขายสินค้าน้อยลงหรือเก็บเงินจากลูกหนี้ได้ช้า ทำให้ยอดลูกหนี้สะสมเพิ่มมากขึ้นเรื่อย ๆ และเสียโอกาสในการที่จะนำเงินจำนวนนั้นไปลงทุนเพื่อหารายได้หรือนำไปใช้ชำระหนี้สินระยะยาวเพื่อลดดอกเบี้ยจ่ายหรือนำไปจ่ายเป็นเงินปันผลซึ่งจะทำให้ผู้ถือหุ้นได้รับประโยชน์หรือนำไปลงทุนอย่างอื่น เพื่อให้เกิดประโยชน์แก่กิจการยิ่งขึ้น

ในกรณีอัตราส่วนทุนหมุนเวียนต่ำก็ไม่ได้หมายความว่ากิจการจะไม่สามารถชำระหนี้ได้เสมอไป ตัวอย่างเช่น กิจการสาธารณูปโภคจะลงทุนในสินทรัพย์ประเภทถาวรมาก เงินเข้าจากรายได้ค่อนข้างสม่ำเสมอ สินทรัพย์หมุนเวียนจึงมีไม่มากแต่ไม่เป็นอุปสรรคแก่การชำระหนี้ระยะสั้นแต่อย่างใดเนื่องจากการบริการที่ให้ส่วนใหญ่แล้วจะได้รับชำระค่าบริการจากผู้บริโภคเดือนต่อเดือน หรือกิจการที่ขายเป็นเงินสดก็มักจะถือสินค้าไว้เป็นจำนวนน้อย เพราะสินค้าส่วนใหญ่เป็นสินค้าที่หมุนได้เร็วจึงไม่ต้องการเงินลงทุนหมุนเวียนมากนัก แต่ถ้าเป็นกิจการที่มีขนาดเดียวกันแต่ขายสินค้าเป็นเงินเชื่อก็มักจะถือสินค้าไว้เป็นจำนวนมาก และมักจะเป็นสินค้าที่หมุนได้ช้า ในกรณีนี้กิจการย่อมต้องการลงทุนหมุนเวียนในจำนวนที่มากกว่า

การพิจารณาอัตราส่วนนี้ จึงไม่สามารถพิจารณาได้เพียงลำพัง ควรพิจารณาการเคลื่อนไหวของเงินทุนหมุนเวียนในอดีตควบคู่ไปด้วย ซึ่งการวิเคราะห์ในลักษณะนี้ จะเป็นเครื่องชี้บอกถึงสภาพคล่องทางการเงินที่เกิดขึ้นในช่วงเวลาที่ผ่านมาได้

1.2 อัตราส่วนทุนหมุนเวียนเร็ว (Quick ratio or Acid test ratio)

$$= \frac{\text{สินทรัพย์หมุนเวียนเร็ว}}{\text{หนี้สินหมุนเวียน}}$$

$$\text{โดยที่สินทรัพย์หมุนเวียนเร็ว} = \text{เงินสดและเงินฝากธนาคาร} + \text{เงินฝาก} \\ \text{สหกรณ์อื่น} + \text{เงินส่งชำระหนี้ระหว่างทาง} + \\ \text{เงินลงทุนระยะสั้น} + \text{ลูกหนี้ระยะสั้นสุทธิ} + \\ \text{ดอกเบี้ยเงินให้กู้ค้างรับสุทธิ}$$

อัตราส่วนนี้เป็นอัตราส่วนที่คล้ายกับอัตราส่วนหมุนเวียน คือใช้สินทรัพย์หมุนเวียนเปรียบเทียบกับหนี้สินหมุนเวียน แต่อัตราส่วนนี้จะให้ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพคล่องทางการเงินได้ดีกว่าอัตราส่วนหมุนเวียน เนื่องจากจะใช้แต่เฉพาะสินทรัพย์หมุนเวียนที่สามารถเปลี่ยนเป็นเงินสดได้ง่ายและเร็ว เช่น เงินสดและเงินฝากธนาคาร เป็นต้น ในการเปรียบเทียบอัตราส่วนนี้จะคัดสินทรัพย์หมุนเวียนบางรายการ ซึ่งเป็นปัญหาในการเปลี่ยนเป็นเงินสดออก เช่น สินค้าคงเหลือ ค่าใช้จ่ายล่วงหน้า หรือสินทรัพย์หมุนเวียนซึ่งต้องใช้เวลาในการที่จะเปลี่ยนเป็นเงินสด จะพิจารณาเพียงสินทรัพย์ที่สามารถเปลี่ยนเป็นเงินสดได้เร็วเท่านั้น

2. อัตราส่วนความสามารถในการก่อหนี้ (Leverage Ratios)

$$\text{อัตราส่วนหนี้สินทั้งสิ้นต่อทุน (Debt to equity ratio)} = \frac{\text{หนี้สินทั้งสิ้น}}{\text{ทุน}}$$

อัตราส่วนนี้เป็นการวัดความสัมพันธ์ของเงินทุนของกิจการที่จัดหามาในรูปของหนี้ เป็นที่ยอมรับโดยทั่วไปว่าการก่อหนี้ของกิจการมีขีดจำกัดและปัจจัยที่เป็นข้อจำกัดมีหลายปัจจัยด้วยกันเช่นความคล่องตัวของสินทรัพย์ที่จะเปลี่ยนเป็นเงินสดและประเภทธุรกิจ เป็นต้น อัตราส่วนนี้ใช้พิจารณาว่าเจ้าหนี้มีเกราะคุ้มกันความปลอดภัยสำหรับผลขาดทุนที่อาจเกิดขึ้นในอนาคตจากส่วนของผู้ถือหุ้นได้เป็นจำนวนมากน้อยเพียงใด และหากกิจการมีอัตราส่วนหนี้สินต่อทุนมีค่าสูงเงินทุนจากเจ้าของมีเพียงเล็กน้อยและมาจากหนี้สินเป็นส่วนใหญ่ก็จะตกเป็นของเจ้าหนี้ ในขณะที่เดียวกันในส่วนของกิจการเองก็ต้องแบกรับภาระในรูปดอกเบี้ยไว้สูง ในทางตรงกันข้ามการที่กิจการมีอัตราส่วนหนี้สินต่อทุนต่ำ แสดงได้ว่าเจ้าหนี้มีเกราะคุ้มกันในการได้รับชำระหนี้จากกิจการ แต่มีอัตราส่วนหนี้สินต่อทุนที่ต่ำเกินไปก็ไม่เป็นผลดีเช่นกัน เพราะนอกจากจะแสดงถึงเครดิตของกิจการไม่ดีแล้วยังทำให้ การขยายตัวเป็นไปได้ช้าอีกด้วย

3. อัตราส่วนความสามารถในการใช้สินทรัพย์ (Activity Ratios)

$$3.1 \text{ อัตราหมุนเวียนของสินค้าคงเหลือ (Inventory turnover)} = \frac{\text{ต้นทุนสินค้าขาย}}{\text{สินค้าคงเหลือถัวเฉลี่ย}}$$

$$\text{โดยที่สินค้าคงเหลือถัวเฉลี่ย} = \frac{\text{สินค้าต้นงวด} + \text{สินค้าปลายงวด}}{2}$$

สินค้าคงเหลือเป็นรายการที่มีมูลค่าสูงและความเสี่ยงสูงกว่าสินทรัพย์หมุนเวียนประเภทอื่น โดยเฉพาะในเรื่องของราคา การเสื่อมคุณภาพ และความล้าสมัย อัตราหมุนของสินค้าเลยเป็นเครื่องบ่งชี้ความเพียงพอของสินค้าและการจัดการสินค้าคงเหลือว่ามีประสิทธิภาพเพียงใด ตลอดจนบ่งชี้ความสามารถของกิจการในการเปลี่ยนสินค้าเป็นเงินสด โดยวัดจำนวนครั้งของสินค้าที่สินค้าได้ถูกขายออกไปและซื้อมาทดแทนในระหว่างปี ถ้าจำนวนครั้งมากก็จะเป็นผลดีต่อกิจการ

ก็จะได้กำไรเพิ่มขึ้น อย่างไรก็ตาม ตัวเลขที่สูงเกินไปอาจแสดงถึงการสูญเสียโอกาสในการสร้างยอดขายเนื่องจากมีการบริหารสินค้าคงเหลือที่ไม่มีประสิทธิภาพ ในทางตรงกันข้ามถ้าจำนวนครั้งต่ำแสดงว่ามีเงินลงทุนไปจมอยู่ในสินค้าจำนวนหนึ่งมากเกินไป ซึ่งกิจการควรจะนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ให้มากกว่านี้

อย่างไรก็ตาม การที่จะบอกว่าอัตราหมุนของสินค้าคงเหลือสูงหรือต่ำจำเป็นจะต้องพิจารณาประเภทของกิจการประกอบ เช่น ร้าน Supermarket มีอัตราหมุนของสินค้าสูง แต่ร้านขายเพชรพลอยหรือเครื่องประดับราคาแพง มีอัตราหมุนของสินค้าต่ำ (เนื่องจากอาจขายไม่ได้ทุกวัน) นอกจากนี้ การที่อัตราหมุนของสินค้าสูง (ซึ่งแสดงว่ากิจการมีสินค้าคงเหลือจำนวนน้อย) อาจเป็นผลมาจากการขายลดราคา (On Sale) หรือเกิดการเสื่อมคุณภาพ ชำรุด ถ้ำสมัย ระหว่างการเก็บรักษา หรือเก็บสินค้าไว้น้อยเกินไป ซึ่งอาจเกิดผลเสียเนื่องจากเสียโอกาสที่จะทำกำไร เนื่องจากการอาจกำลังประสบปัญหาสินค้าขาดมือ จึงทำให้สูญเสียโอกาสที่จะขายสินค้าได้เพิ่มสูงมากขึ้น

ในกรณีที่ค่าที่คำนวณได้ต่ำ กิจการก็ควรจะหาสาเหตุว่าต่ำเพราะเหตุใด อาจเป็นเพราะสินค้าขายไม่ได้ ซึ่งก็ควรรีบหาทางแก้ไขหรือหากมีสาเหตุอื่นที่มีเหตุผลสมควร เช่น อาจเก็บสินค้าคงเหลือไว้มากเพราะมีสัญญาขายสินค้าล่วงหน้าไว้แล้วหรือเก็บกักตุนไว้เพื่อเตรียมรับสถานการณ์บางอย่างที่คาดว่าจะเกิดขึ้น เช่น ราคาสินค้าจะสูงขึ้นเนื่องจากการประกาศขึ้นภาษีมูลค่าเพิ่ม เป็นต้น ในกรณีเช่นนี้การเก็บรักษาสินค้าไว้เป็นจำนวนมากก็ถือว่าไม่ใช่เรื่องเสียหายแต่อย่างใด ดังนั้นการวิเคราะห์อัตราส่วนทางการเงิน นอกจากจะมุ่งดูที่สภาพคล่องแล้วควรที่จะดูในแง่คุณภาพอีกด้วย โดยพิจารณาอัตราผลตอบแทนจากรายได้ (อัตรากำไรสุทธิ) ประกอบกันไป

3.2 อายุเฉลี่ยของสินค้า (Average days per turnover)

อายุเฉลี่ยของสินค้าเป็นสิ่งที่บ่งบอกว่ากิจการจะต้องใช้เวลากี่วันจึงจะสามารถขายสินค้าคงเหลือนั้นได้ ถ้าจำนวนวันน้อยก็จะเป็นผลดีต่อกิจการ แสดงว่ามีความสามารถในการเปลี่ยนสินค้าเป็นเงินสดได้เร็ว ในทางตรงกันข้ามถ้าจำนวนวันมาก แสดงว่ามีเงินลงทุนจมให้สินค้าจำนวนนั้นมากเกินไป

$$\text{อายุเฉลี่ยของสินค้า} = \frac{365}{\text{อายุหมุนของสินค้า}}$$

$$3.3 \text{ อัตราหมุนเวียนของสินทรัพย์ทั้งสิ้น (Total assets turnover)} = \frac{\text{ขาย/บริการ}}{\text{สินทรัพย์ทั้งสิ้นถัวเฉลี่ย}}$$

$$\text{โดยที่สินทรัพย์ทั้งสิ้นถัวเฉลี่ย} = \frac{\text{สินทรัพย์ทั้งสิ้นต้นงวด} + \text{สินทรัพย์ทั้งสิ้นปลายงวด}}{2}$$

อัตราส่วนนี้เป็นการวัดประสิทธิภาพการลงทุนในสินทรัพย์ว่ากิจการได้ใช้ประโยชน์จากสินทรัพย์เหล่านั้นให้เกิดประโยชน์สามารถสร้างยอดขาย/บริการได้เต็มที่หรือไม่ บ่งบอกความสามารถของกิจการในการใช้สินทรัพย์ทั้งหมดที่มีอยู่ว่าก่อให้เกิดรายได้จากการขาย/บริการมากน้อยหรือมีประสิทธิภาพเต็มที่หรือไม่ เพียงใด หรือเป็นการวัดว่าการลงทุนในสินทรัพย์สอดคล้องกับยอดขายหรือไม่ ถ้าอัตราส่วนนี้มีค่าสูงแสดงว่ากิจการมีความสามารถในการใช้สินทรัพย์ที่มีอยู่เพื่อก่อให้เกิดรายได้จากการขาย/บริการสูง และมีการบริหารงานอย่างมีประสิทธิภาพ หากอัตราส่วนนี้มีค่าน้อยแสดงว่ากิจการอาจมีการลงทุนในสินทรัพย์มากเกินไปหรือกิจการอาจใช้ประโยชน์จากสินทรัพย์ต่าง ๆ ได้ไม่เต็มประสิทธิภาพควรพิจารณาตัดทอนสินทรัพย์ที่ไม่จำเป็น หรือหาแนวทางใช้ประโยชน์จากสินทรัพย์ให้มากขึ้น

ในการวิเคราะห์อัตราหมุนของสินทรัพย์ ผู้วิเคราะห์ควรพิจารณาอัตราส่วนอื่น ๆ ประกอบด้วย เช่น อัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์ เพราะการใช้ราคาตามบัญชีของสินทรัพย์ตามที่ปรากฏในงบดุลเป็นเกณฑ์ในการคำนวณอัตราหมุนเวียนของสินทรัพย์นั้น รายการตามบัญชีที่เกิดจากวิธีการบัญชีที่แตกต่างกันจะทำให้มีอัตราหมุนของสินทรัพย์มีค่าต่างกันด้วย นอกจากนี้ควรพิจารณาถึงสินทรัพย์ ที่ซื้อมาตอนช่วงสิ้นงวดบัญชี ซึ่งผู้วิเคราะห์จำเป็นต้องใช้ดุลยพินิจในการพิจารณา

3.4 อัตราร้อยละของรายได้ต่อสินทรัพย์ทั้งสิ้น (Total revenue to total assets ratio)

$$= \frac{\text{รายได้ทั้งสิ้น} \times 100}{\text{สินทรัพย์ทั้งสิ้นถัวเฉลี่ย}}$$

$$\text{โดยที่สินทรัพย์ทั้งสิ้นถัวเฉลี่ย} = \frac{\text{สินทรัพย์ทั้งสิ้นต้นงวด} + \text{สินทรัพย์ทั้งสิ้นปลายงวด}}{2}$$

อัตราส่วนนี้จะวัดความสามารถในการใช้สินทรัพย์เพื่อก่อให้เกิดรายได้ทั้งสิ้นมากน้อยหรือเต็มประสิทธิภาพหรือไม่ ถ้าอัตราส่วนนี้มีค่าสูง แสดงว่ามีความสามารถในการใช้สินทรัพย์ที่มีอยู่เพื่อก่อให้เกิดรายได้ทั้งสิ้น ได้สูง และมีการบริหารงานอย่างมีประสิทธิภาพ หากอัตราส่วนมีค่าน้อย แสดงว่ากิจการใช้ประโยชน์จากสินทรัพย์ต่าง ๆ เพื่อก่อให้เกิดรายได้ไม่เต็มประสิทธิภาพเท่าที่ควร ควรพิจารณาหาแนวทางใช้ประโยชน์จากสินทรัพย์ให้เต็มประสิทธิภาพ

4. อัตราส่วนความสามารถในการทำกำไร (Profitability Ratios)

4.1 อัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์ (Return on total assets ratio)

$$= \frac{\text{กำไรจากการดำเนินงาน} \times 100}{\text{สินทรัพย์ทั้งสิ้นถัวเฉลี่ย}}$$

$$\text{โดยที่สินทรัพย์ทั้งสิ้นถัวเฉลี่ย} = \frac{\text{สินทรัพย์ทั้งสิ้นต้นงวด} + \text{สินทรัพย์ทั้งสิ้นปลายงวด}}{2}$$

2

อัตราส่วนนี้แสดงให้เห็นผลตอบแทนที่ได้จากการลงทุนทั้งสิ้นหรือการใช้สินทรัพย์ว่าได้ผลตอบแทนเพียงพอหรือไม่ และเป็นอัตราส่วนที่ฝ่ายบริหารใช้ควบคุมการดำเนินการ เพราะเป็นอัตราส่วนที่ใช้วัดความสามารถของฝ่ายบริหารในการใช้สินทรัพย์ของกิจการในอันที่ก่อให้เกิดกำไรกลับคืนมาสู่กิจการ

ข้อสังเกต

1) การใช้ยอดสินทรัพย์ทั้งสิ้น โดยเฉลี่ย เพราะถือว่ากำไรเกิดจากการใช้ทรัพยากรที่กิจการมีอยู่ตลอดรอบระยะเวลาบัญชี

2) การวิเคราะห์อัตราส่วนผลตอบแทนต่อสินทรัพย์รวมควรพิจารณาควบคู่ไปกับอัตราการหมุนของสินทรัพย์ ถ้ามีความขัดแย้งกัน กล่าวคือ อัตราหมุนของสินทรัพย์มีค่าสูงซึ่งหมายความว่ากิจการใช้สินทรัพย์ให้เกิดรายได้มากในขณะที่อัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์รวมมีค่าต่ำ กิจการควรหาสาเหตุด้วยเนื่องจากเหตุใด เพื่อจะได้หาทางแก้ไขได้ตรงจุด

$$4.2 \text{ อัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น (Return on net ratio)} = \frac{\text{กำไรสุทธิ} \times 100}{\text{ทุนถัวเฉลี่ย}}$$

$$\text{โดยที่ทุนถัวเฉลี่ย} = \frac{\text{ทุนต้นงวด} + \text{ทุนปลายงวด}}{2}$$

2

ส่วนของเจ้าของ หมายถึง ส่วนทุน กำไรสะสม และเงินสำรองต่าง ๆ ซึ่งไม่รวมหนี้สินระยะสั้นหรือหนี้สินระยะยาวแต่ประการใด

อัตราส่วนนี้เป็นอัตราส่วนระหว่างกำไรที่เกิดขึ้นทั้งหมดของกิจการ เปรียบเทียบกับส่วนของเจ้าของ เป็นการวัดความสามารถในการหาผลตอบแทนของกิจการจากเงินลงทุนเฉพาะส่วนของเจ้าของ ว่ามีมากน้อยเพียงใด หรือวัดประสิทธิภาพในการทำกำไรเมื่อเปรียบเทียบกับส่วนทุน ดังนั้น จึงเป็นอัตราส่วนที่สำคัญใช้พิจารณาเกี่ยวกับการจัดหาเงินทุนในการก่อหนี้ (Leverage Ratio) เช่น หากอัตราส่วนมีค่าน้อยแสดงว่าผู้ถือหุ้นได้รับผลตอบแทนต่ำ ซึ่งอาจเกิดจากการวัดสัดส่วนการลงทุนที่ไม่เหมาะสม เป็นการมีส่วนของทุนมากกว่าส่วนของหนี้ ซึ่งมีต้นทุนสูงกว่า ในกรณีอัตราส่วนมีค่ามาก แสดงว่าผู้ถือหุ้นได้รับผลตอบแทนสูง แสดงว่ามีประสิทธิภาพในการทำกำไรให้กับส่วนของเจ้าของ

$$4.3 \text{ อัตรากำไรขั้นต้น (Gross profit to sales ratio)} = \frac{\text{กำไรขั้นต้น} \times 100}{\text{ขาย/บริการ}}$$

$$\text{โดยที่กำไรขั้นต้น} = \text{กำไรขั้นต้นของการขาย/บริการ}$$

อัตราส่วนนี้เป็นการวัดความสามารถในการทำกำไรแบบหนึ่ง โดยพิจารณาจากส่วนต่างของยอดขาย/บริการกับต้นทุนขาย/บริการ เพื่อให้ทราบถึงประสิทธิภาพในการหาค่าไร้อัตราส่วนของกิจการก่อนที่จะหักค่าใช้จ่ายในการดำเนินการ โดยเปรียบเทียบกับยอดขาย/บริการ ซึ่งจะสะท้อนให้เห็นถึงประสิทธิภาพในการควบคุมต้นทุนขาย/บริการ ทำให้กิจการทราบด้วยว่าต้นทุน/บริการนั้นต่ำหรือสูงเกินไปหรือไม่ หากค่าไร้อัตราส่วนของขาย/บริการสูง แสดงว่ากิจการมีประสิทธิภาพในการควบคุมต้นทุนขาย/บริการ ส่งผลให้มีค่าไร้อัตราส่วนสูง ในทำนองเดียวกันหากค่าไร้อัตราส่วนของขาย/บริการต่ำ แสดงว่าต้นทุนขาย/บริการสูง กล่าวคือ เป็นอัตราส่วนที่แสดงให้เห็นถึงความสามารถในการทำกำไรของกิจการ โดยที่ยังไม่คำนึงถึงค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน

$$4.4 \text{ อัตราค่าใช้จ่ายในการขายและบริหาร (Selling and administrative expenses to sales ratio)} = \frac{\text{ค่าใช้จ่ายในการขายและบริหาร}}{\text{ขาย/บริการ}} \times 100$$

อัตราส่วนนี้แสดงถึงค่าใช้จ่ายในการขายและบริหาร เมื่อเปรียบเทียบกับยอดขาย/บริการว่าเป็นสัดส่วนเท่าไร เมื่อเทียบกับรายได้จากการขาย/บริการ ถ้าอัตราส่วนนี้ต่ำแสดงว่าค่าใช้จ่ายในการขายและบริหารน้อย เมื่อเทียบกับยอดขาย/บริการหนึ่งหน่วย หากอัตราส่วนนี้มีค่าสูง หมายถึง กิจการมีค่าใช้จ่ายในการขายและบริหารมากเกินไป หรืออาจเป็นราคาขายสินค้าต่ำเกินไปหรือไม่ แนวทางหนึ่งในการเพิ่มค่าอัตราส่วนนี้ คือ การสร้างยอดขาย/บริการ โดยการสร้างยอดขายสินค้าหรือปริมาณสินค้า/บริการ ซึ่งทำได้ยากกว่าการบริหารหรือควบคุมค่าใช้จ่ายให้มีประสิทธิภาพ เนื่องจากค่าใช้จ่ายในการขายและบริหารถือเป็นค่าใช้จ่ายหลักจำนวนหนึ่งที่สามารถควบคุมได้

$$4.5 \text{ อัตรากำไรสุทธิ (Net profit margin to sales ratio)} = \frac{\text{กำไรสุทธิ}}{\text{ขาย/บริการ}} \times 100$$

อัตราส่วนนี้แสดงให้เห็นทราบว่ารายได้จากการดำเนินงานทุก ๆ 100 บาท จะมีกำไรสุทธิที่เกิดขึ้นเท่าใด ถ้าอัตราส่วนที่คำนวณได้มีค่าสูง แสดงว่ากิจการมีความสามารถในการหาค่าไรจากการดำเนินงานสูง (ภายหลังจากที่คิดต้นทุนและค่าใช้จ่ายทั้งหมด) แต่อัตราส่วนนี้ก็มีข้อจำกัด คือ รายการค่าใช้จ่ายบางรายการที่นำไปหักจากรายได้เพื่อคำนวณกำไรสุทธินั้น อาจเป็นค่าใช้จ่ายที่มีได้เกิดขึ้นทุกปี เช่น หนี้สงสัยจะสูญ เป็นต้น ดังนั้นถ้าอัตรากำไรสุทธิมีค่าต่ำกิจการควรวิเคราะห์สาเหตุเปรียบเทียบกับปีก่อน ๆ ด้วยว่ามีรายการใดปกติ นอกจากนี้ก็ควรเปรียบเทียบกับกิจการของกลุ่มแข่งขันที่มีขนาด ประเภท และปริมาณธุรกิจเหมือน ๆ กัน เพื่อจะได้ทราบว่ากิจการบริหารงานได้มีประสิทธิภาพเช่นไร

กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ (2550) ได้จัดทำข้อมูลและอัตราส่วนสำคัญของสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกรเฉลี่ย เพื่อใช้ในการกำหนดตัวชี้วัดเป็นมาตรฐานให้ผู้สอบบัญชีและผู้สนใจทั่วไปวิเคราะห์ห้วงการเงินของสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกรให้มีมาตรฐานเดียวกันและได้กำหนดเกณฑ์อัตราส่วนมาตรฐานทางการเงินของสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกร เป็นตัวชี้วัดที่เป็นมาตรฐานให้ผู้สอบบัญชีสหกรณ์ และกลุ่มเกษตรกรสามารถนำไปใช้ประโยชน์ในการเปรียบเทียบและสามารถกำหนดตัวชี้วัดประสิทธิภาพในการบริหารจัดการทางการเงิน เช่นเดียวกับที่หน่วยธุรกิจและอุตสาหกรรมต่าง ๆ ได้สร้างเกณฑ์มาตรฐานอัตราส่วนของแต่ละอุตสาหกรรมไว้ใช้ในการเปรียบเทียบอัตราส่วนมาตรฐานดังกล่าว จำแนกประเภท และขนาดของสหกรณ์ดังแสดงตามตารางที่ 2.1 ดังนี้

ตารางที่ 2.1 เกณฑ์การจัดขนาดของสหกรณ์การเกษตรและกลุ่มเกษตรกร

ตัวแปรในการวิเคราะห์ขนาดสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกร						คะแนนรวม 3 ตัวแปร ชี้วัดขนาดสหกรณ์และ กลุ่มเกษตรกร	
ทุนดำเนินงาน		ปริมาณธุรกิจ		สมาชิก			
ช่วงข้อมูล (หน่วย:บาท)	คะแนน (1)	ช่วงข้อมูล (หน่วย:บาท)	คะแนน (2)	ช่วง ข้อมูล (หน่วย:คน)	คะแนน (3)	ช่วงคะแนน รวม (1)+(2)+(3)	ขนาด สหกรณ์/ กลุ่ม
0	0	0	0	0	0		
>0-6,000	1	>0-5,000	1	1-28	1		
>6,000-30,000	2	>5,000- 23,000	2	29-55	2	1-6	เล็ก
>30,000- 145,000	3	>23,000- 107,000	3	56-108	3	7-12	กลาง
>145,000- 706,000	4	>107,000- 500,000	4	109-213	4	13-18	ใหญ่
>706,000- 3,440,000	5	>500,000- 2,324,000	5	214-420	5	19-24	ใหญ่มาก
>3,440,000- 16,770,000	6	>2,324,000- 10,807,000	6	421-828	6		
>16,770,000- 81,760,000	7	>10,807,000- 50,262,000	7	829-1,633	7		
>81,760,000	8	>50,262,000	8	>1,633	8		

ที่มา : กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ กองประมวลผลและพัฒนาระบบสารสนเทศ กลุ่มวิเคราะห์ข้อมูลสถิติ
การเงินเชิงวิจัย

ตารางที่ 2.2 อัตราส่วนมาตรฐานทางการเงินสหกรณ์การเกษตร ปี 2550

ประเภทอัตราส่วน	หน่วย	ขนาด เล็ก มาก	ขนาด เล็ก	ขนาด กลาง	ขนาด ใหญ่	ขนาด ใหญ่ มาก	โดย รวม
1. อัตราส่วนวัดสภาพคล่อง							
1.1 อัตราส่วนทุนหมุนเวียน	เท่า	2.80	2.51	2.16	1.48	1.52	1.52
1.2 อัตราส่วนทุนหมุนเวียนเร็ว	เท่า	2.31	2.13	1.89	1.27	1.32	1.32
2. อัตราส่วนความสามารถในการก่อหนี้							
2.1 อัตราส่วนหนี้สินต่อทุน	เท่า	0.44	0.7	0.96	1.87	1.76	1.76
3. อัตราส่วนความสามารถในการใช้สินทรัพย์							
3.1 อัตราหมุนของสินค้า	ครั้ง	32.61	25.64	42.52	43.32	13.23	16.05
3.2 อายุเฉลี่ยของสินค้า	วัน	11.19	14.24	8.58	8.43	27.59	22.74
3.3 อัตราหมุนของสินทรัพย์ทั้งสิ้น	รอบ	3.84	2.66	3.25	1.14	0.45	0.54
3.4 อัตราร้อยละของรายได้ต่อ สินทรัพย์ทั้งสิ้น	ร้อยละ	386.93	271.77	330.62	116.94	47.40	55.74
4. อัตราส่วนความสามารถในการทำกำไร							
4.1 อัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์	ร้อยละ	6.32	10.95	11.84	4.38	3.76	3.88
4.2 อัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น	ร้อยละ	16.71	19.85	23.02	12.95	10.34	10.7
4.3 อัตรากำไรขั้นต้น	ร้อยละ	3.91	7	8.10	9.92	16.80	15.1
4.4 อัตราค่าใช้จ่าย	ร้อยละ	98.36	95.97	95.42	96.26	92.06	93.03
4.5 อัตรากำไรสุทธิ	ร้อยละ	1.65	4.12	3.64	3.84	8.30	7.25

ที่มา : กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ กองประมวลผลและพัฒนาระบบสารสนเทศ กลุ่มวิเคราะห์ข้อมูลสถิติ
การเงินเชิงวิจัย

5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

สนทนา สุวรรณนิษฐ์ (2532 : บทคัดย่อ) การวิจัยเรื่องการวิเคราะห์ผลการดำเนินงานของสหกรณ์การเกษตรสารภี จำกัด จังหวัดเชียงใหม่ มีวัตถุประสงค์เพื่อให้ทราบถึงผลการดำเนินงานที่แท้จริง ทราบถึงแนวโน้มในการดำเนินงานและฐานะการเงิน ซึ่งจะได้เป็นแนวทางนำไปสู่การพัฒนาการดำเนินงานของสหกรณ์การเกษตรให้บรรลุเป้าหมายและความสำเร็จในโอกาสต่อไปซึ่งการวิจัยครั้งนี้ได้แบ่งออกเป็น 2 ส่วนด้วยกันคือการวิเคราะห์ปัจจัยทางเศรษฐกิจโดยวิเคราะห์ข้อมูลทางบัญชีซึ่งรวมทั้งงบการเงิน เพื่อหาแนวโน้มและเพื่อนำผลการวิเคราะห์มาเปรียบเทียบกับเกณฑ์มาตรฐานที่กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ได้กำหนดไว้ ส่วนอีกด้านหนึ่งเป็นการวิเคราะห์ปัจจัยทางสังคม โดยใช้ข้อมูลปฐมภูมิที่ได้จากการสอบถามและสัมภาษณ์สมาชิกสหกรณ์และคณะกรรมการดำเนินการมาวิเคราะห์ในด้านความรู้และทัศนคติที่มีต่อสหกรณ์ โดยการสร้างแบบสอบถามแบบ Likertscale ซึ่งจะถามเกี่ยวกับความรู้ ความเข้าใจของสมาชิกสหกรณ์และคณะกรรมการดำเนินการที่เกี่ยวกับหลักสหกรณ์ ซึ่งกำหนดขนาดของตัวอย่างสมาชิกสหกรณ์จำนวน 305 คนจากสมาชิกทั้งหมด 1,295 คน ให้มีความคลาดเคลื่อนของการสุ่มตัวอย่างร้อยละ 5 โดยใช้สูตร $n = N/1 + Ne^2$ โดยวิธีการสุ่มตัวอย่างแบบเป็นชั้นภูมิตามลักษณะภูมิประเทศซึ่งแบ่งเป็น 22 กลุ่ม แล้วทำการสุ่มตัวอย่างโดยวิธีสุ่มแบบง่าย ในแต่ละกลุ่มตามสัดส่วนสมาชิกสหกรณ์ในกลุ่มนั้น ๆ และสอบถามฝ่ายบริหารจำนวน 15 คน นำข้อมูลที่ได้มาทำการวิเคราะห์โดยใช้สถิติด้วยค่าร้อยละและมัชฌิมเลขคณิต และนำมาวิเคราะห์ข้อมูลตามแบบสถิติพรรณนา การวิจัยปรากฏผลโดยย่อดังนี้ การวิเคราะห์ปัจจัยทางเศรษฐกิจในด้านผลการดำเนินงาน โดยใช้อัตราส่วน ปรากฏว่าอยู่ในเกณฑ์ที่ดี คือส่วนใหญ่สูงกว่าเกณฑ์มาตรฐานที่กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ได้กำหนดไว้ และสหกรณ์มีแนวโน้มในการดำเนินงานธุรกิจเครดิต ธุรกิจการขาย และธุรกิจการส่งเสริมการออมสูงขึ้นยกเว้นธุรกิจการซื้อมีแนวโน้มในการดำเนินธุรกิจการซื้อลดลง การส่งเสริมการออมทรัพย์ของสมาชิกสหกรณ์ในรูปเงินฝากและการถือหุ้นสูงขึ้น ธุรกิจการส่งเสริมการเกษตรไม่ปรากฏข้อมูลทางบัญชีที่แสดงผลการดำเนินธุรกิจด้านนี้ การวิเคราะห์ปัจจัยทางสังคมในด้านความรู้และทัศนคติของสมาชิกและคณะกรรมการดำเนินการ ปรากฏว่าสมาชิกสหกรณ์และคณะกรรมการดำเนินการส่วนใหญ่ เป็นผู้มีความรู้ด้านสหกรณ์สูงพอสมควร ปัจจัยที่สนับสนุนการดำเนินงานของสหกรณ์ให้ประสบความสำเร็จ ได้แก่ ประสิทธิภาพการดำเนินธุรกิจของฝ่ายบริหารและการสนับสนุนธุรกิจของฝ่ายสมาชิกสหกรณ์ถ้าบุคคลทั้ง 2 กลุ่มนี้สามารถร่วมมือกันดำเนินธุรกิจ โดยมีการประสานงานกันเป็นอย่างดีในการปฏิบัติงานทุกวิถีทางแล้วก็เป็น การแน่นอนว่าสหกรณ์ย่อมประสบความสำเร็จตามวัตถุประสงค์ได้ทุกประการ

ผลการวิจัยในครั้งนี้ พบว่าสหกรณ์การเกษตรสารภี จำกัด ประสบความสำเร็จในด้าน
 ดำเนินธุรกิจตามวัตถุประสงค์พอสมควร ทั้งนี้เนื่องจากสมาชิกสหกรณ์และคณะกรรมการ
 ดำเนินการ เป็นผู้เสียสละเวลาและกำลังกาย กำลังความคิด ช่วยกันวางแผนและควบคุมดูแลการ
 ดำเนินงานของสหกรณ์โดยใกล้ชิด ซึ่งถ้าหากสหกรณ์มีการปรับปรุงประสิทธิภาพในการดำเนิน
 ธุรกิจของสหกรณ์ เช่น ธุรกิจการซื้อ ธุรกิจการขาย ธุรกิจเครดิต และธุรกิจการส่งเสริม การเกษตร
 ตลอดเวลา รวมทั้งจัดให้มีการศึกษาอบรมในด้านต่าง ๆ เกี่ยวกับการดำเนินธุรกิจของสหกรณ์ และ
 เทคนิคการผลิตต่าง ๆ เพื่อให้มีการพัฒนาสหกรณ์แล้วคาดว่าจะทำให้การบริหารงานของสหกรณ์นี้
 มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

นิตดา เตชะประสาน (2550 : บทคัดย่อ) ศึกษาเรื่องการวิเคราะห์งบการเงินของสหกรณ์
 การเกษตรคลองท่อม จำกัด จังหวัดกระบี่ ซึ่งมีขอบเขตการศึกษาโดยวิธีการรวบรวมข้อมูลจาก
 รายงานประจำปีสหกรณ์และงบการเงิน เฉพาะปีการเงิน 2546 ถึงปี 2550 และนำข้อมูลมาวิเคราะห์
 เปรียบเทียบ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป Excel และการวิเคราะห์ทางการเงิน โดยเทคนิค CAMELS
 Analysis

ผลการศึกษา พบว่าสหกรณ์การเกษตรคลองท่อม จำกัด เป็นสหกรณ์ขนาดใหญ่มาก
 จนถึงปัจจุบันเป็นสหกรณ์ขนาดใหญ่ ตามมาตรฐานการจัดชั้นของกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ และผล
 การดำเนินงานโดยภาพรวม 5 ปี มีผลประกอบการขาดทุนรวม 3 ปี ซึ่งมีความเสี่ยงสูง ด้านความ
 เพียงพอของเงินทุนและคุณภาพสินทรัพย์อยู่ในระดับต่ำ รวมถึงลูกหนี้ค้างชำระไม่สามารถชำระหนี้
 ได้ตามกำหนด ประกอบกับปัญหาด้านการบริหารจัดการต้นทุนและค่าใช้จ่ายต่าง ๆ สูงไม่คุ้มกับ
 รายได้ จึงส่งผลให้สหกรณ์ดำเนินงานขาดทุน และส่งผลกระทบต่อสหกรณ์ต้องเลิกกิจการได้

เพชร สิริनुพงศ์ (2550) ศึกษาเรื่องการวิเคราะห์เปรียบเทียบประสิทธิภาพการ
 ดำเนินงานของสหกรณ์การเกษตร : กรณีศึกษาสหกรณ์การเกษตรพัทลุง จำกัด และสหกรณ์
 การเกษตรเมืองนครศรีธรรมราช จำกัด โดยกำหนดขอบเขตการศึกษาเป็นการเปรียบเทียบ
 ประสิทธิภาพการดำเนินงานทางการเงิน โดยการประยุกต์ใช้ CAMELS Analysis ในมุมมอง 6 มิติ
 ด้วยกัน ผลการศึกษาพบว่า

มิติที่ 1 ความเพียงพอของเงินทุนต่อความเสี่ยง (Capital Strength) พบว่าทั้งสอง
 สหกรณ์มีการบริหารสินทรัพย์ที่ทำให้เกิดการเพิ่มขึ้นของทุนสำรองอยู่ในเกณฑ์ดี ส่วนอัตราการ
 เติบโตของทุนสหกรณ์นั้น พบว่าทั้งสองสหกรณ์มีค่าเฉลี่ยต่ำกว่าค่าเฉลี่ยโดยรวมของสหกรณ์
 การเกษตร ดังนั้นสหกรณ์ควรมีการระดมทุนให้มากขึ้น และเมื่อพิจารณาอัตราการเติบโตของหนี้
 เฉลี่ยต่ำกว่าค่าเฉลี่ยโดยรวมในส่วนผลตอบแทนต่อส่วนของทุน พบว่าสหกรณ์การเกษตรเมือง

พัสดุ จำกัด มีการบริหารงานที่มีประสิทธิภาพในการสร้างผลตอบแทนให้กับทุนของสหกรณ์ซึ่งเป็นส่วนที่ตอบแทนให้กับสมาชิกสหกรณ์นั่นเอง

มิติที่ 2 คุณภาพของสินทรัพย์ (Asset Quality) พบว่าทั้งสองสหกรณ์มีอัตราหมุนของสินทรัพย์เฉลี่ยต่ำกว่าค่าเฉลี่ยโดยรวมของสหกรณ์การเกษตร สหกรณ์จึงควรหาแนวทางในการเพิ่มรายได้จากสินทรัพย์ที่สหกรณ์มีอยู่ สำหรับอัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์จะเห็นว่า ทั้งสองสหกรณ์มีอัตราการเติบโตของสินทรัพย์เฉลี่ยต่ำกว่าค่าเฉลี่ยโดยรวมของสหกรณ์การเกษตร

มิติที่ 3 ชีตความสามารถในการบริหาร (Management Ability) พบว่าทั้งสองสหกรณ์มีอัตราเติบโตของธุรกิจเฉลี่ยต่ำกว่าค่าเฉลี่ยโดยรวม ซึ่งให้เห็นว่าสหกรณ์ควรมีการปรับปรุงการบริหารจัดการด้านธุรกิจให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น หรือสหกรณ์ควรพิจารณาความต้องการของสมาชิกสหกรณ์เพื่อที่จะสามารถสร้างบริการใหม่ ๆ ที่หลากหลายให้เพิ่มมากขึ้น แต่ทั้งนี้ต้องพิจารณาต้นทุนที่จะเกิดขึ้นด้วย

มิติที่ 4 การทำกำไร (Earning Sufficiency) พบว่าทั้งสองสหกรณ์มีกำไรต่อสมาชิกสหกรณ์เฉลี่ยสูงกว่าค่าเฉลี่ยโดยรวมของสหกรณ์การเกษตร แสดงว่าสหกรณ์ทั้งสองมีผลการดำเนินงานที่ดี สามารถสร้างรายได้ตอบแทนกลับสู่สมาชิกสหกรณ์ เช่นเดียวกับเงินออมต่อสมาชิกเฉลี่ยทั้งสองสหกรณ์จะสูงกว่าค่าเฉลี่ยโดยรวมมาก แต่สหกรณ์ควรพิจารณาในส่วนของหนี้สินที่สมาชิกสหกรณ์มีต่อสหกรณ์ด้วย สำหรับหนี้สินต่อสมาชิกสหกรณ์ พบว่าทั้งสองสหกรณ์มีหนี้สินต่อสมาชิกสหกรณ์เฉลี่ยสูงกว่าค่าเฉลี่ยโดยรวม แต่เมื่อพิจารณาในส่วนของเงินออมและหนี้สินเฉลี่ยของสมาชิกสหกรณ์ พบว่าสหกรณ์มีเงินออมของสมาชิกสหกรณ์เฉลี่ยมากกว่าหนี้สินของสมาชิกสหกรณ์เฉลี่ย ทำให้สหกรณ์มีความเสี่ยงน้อยในเรื่องการชำระหนี้ของสมาชิกสหกรณ์ สำหรับอัตราค่าใช้จ่ายดำเนินงานต่อกำไรก่อนหักค่าใช้จ่ายดำเนินงาน มีอัตราค่าใช้จ่ายดำเนินงานเฉลี่ยสูงกว่าค่าเฉลี่ยโดยรวม จึงควรมีการปรับปรุงเกี่ยวกับค่าใช้จ่ายดำเนินงาน เพราะจะมีผลทำให้กำไรที่สหกรณ์จะได้รับนั้นลดน้อยลงนั่นเอง ในส่วนอัตราการเติบโตของทุนสำรอง พบว่ามีอัตราการเติบโตของทุนสำรองเฉลี่ยต่ำกว่าค่าเฉลี่ยโดยรวม สำหรับอัตราการเติบโตของทุนสะสมอื่น ๆ พบว่า สหกรณ์มีอัตราการเติบโตของทุนสะสมอื่น ๆ เฉลี่ยต่ำกว่าค่าเฉลี่ยโดยรวม ดังนั้น สหกรณ์ควรให้ความสำคัญในการจัดสรรทุนสะสมอื่น ๆ เพิ่มขึ้น และสหกรณ์ควรคำนึงถึงความเหมาะสมในการใช้จ่ายในทุนสะสมอื่น ๆ เพื่อให้เกิดประโยชน์แก่สมาชิกสหกรณ์โดยส่วนรวม ในส่วนของอัตราการเติบโตของกำไรสุทธิ พบว่าทั้งสองสหกรณ์มีอัตราการเติบโตของกำไรสุทธิลดลงเฉลี่ยสูงกว่าค่าเฉลี่ยโดยรวมของสหกรณ์การเกษตร ซึ่งทำให้เห็นว่าสหกรณ์การเกษตรส่วนใหญ่เวลานี้กำลังประสบกับปัญหาการจัดการด้านธุรกิจ ด้านอัตรากำไรสุทธิ พบว่าสหกรณ์ทั้งสองมีอัตรากำไรสุทธิเฉลี่ยสูงกว่าค่าเฉลี่ยโดยรวมของสหกรณ์การเกษตร แสดงว่าสหกรณ์มีการบริหารงานที่ดี แต่ควรจะ

พิจารณาด้วยว่าอัตรากำไรสุทธินี้มาจากการเพิ่มขึ้นของกำไรสุทธิหรือการที่สหกรณ์มียอดขาย/บริการที่ลดลง เพื่อสหกรณ์เองจะได้ทราบข้อเท็จจริงและสามารถปรับปรุงแก้ไขการดำเนินงานให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

มิติที่ 5 สภาพคล่อง (Liquidity) พบว่าในส่วนของอัตราหมุนเวียนทั้งสองสหกรณ์มีอัตราส่วนหมุนเวียนเฉลี่ยต่ำกว่าค่าเฉลี่ยโดยรวม แต่อย่างไรก็ตามทั้งสองสหกรณ์ถือว่ามีสภาพคล่องทางการเงิน เพราะว่าสหกรณ์มีอัตราส่วนของสินทรัพย์หมุนเวียนสูงกว่าหนี้สินหมุนเวียน แต่ควรคำนึงถึงความสามารถในการเปลี่ยนเป็นเงินสดของสินทรัพย์หมุนเวียนของสหกรณ์ด้วย สำหรับอัตรามูลของสินค้า สหกรณ์มีอัตรามูลของสินค้าเฉลี่ยสูงกว่าค่าเฉลี่ยของสหกรณ์การเกษตร แสดงให้เห็นว่าสหกรณ์มีความสามารถในการจัดการสินค้าคงเหลือที่ดี ซึ่งส่งผลให้อายุเฉลี่ยสินค้าน้อย ซึ่งจะทำให้เกิดผลดีแก่สหกรณ์ที่สามารถลดปัญหาเกี่ยวกับการเสื่อมสภาพหรือการล้าสมัยของสินค้า ทั้งยังส่งผลให้สหกรณ์มีสภาพคล่องจากการระบายสินค้าอีกด้วย

มิติที่ 6 ผลกระทบของธุรกิจ (S-Sensitivity) พบว่าสหกรณ์ทั้งสองได้รับผลกระทบจากภาวะการสูงขึ้นของอัตราดอกเบี้ย นโยบายของรัฐบาลเกี่ยวกับภาระหนี้ของสมาชิกสหกรณ์ ซึ่งสหกรณ์ดำเนินการตามนโยบายดังกล่าวเพื่อช่วยเหลือสมาชิกสหกรณ์ ในส่วนธุรกิจจัดหาสินค้ามาจำหน่ายและธุรกิจรวบรวมผลผลิตนั้น สหกรณ์ยังประสบปัญหาด้านต้นทุน และค่าใช้จ่ายที่สูงทำให้สหกรณ์ไม่สามารถแข่งขันกับร้านค้าหรือพ่อค้าคนกลางได้ดีเท่าที่ควร

วัชรีย์ ไปพบ (2551 : บทคัดย่อ) ศึกษาเปรียบเทียบผลการดำเนินงานและฐานะทางการเงินของสหกรณ์การเกษตรสามเต็ง จำกัด สหกรณ์การเกษตรคำม่วง จำกัด และสหกรณ์การเกษตรนิคมฯห้วยผึ้ง จำกัด จังหวัดกาฬสินธุ์ ศึกษาเชิงปริมาณ โดยค้นคว้าจากงบการเงินของสหกรณ์ วิเคราะห์ตามแนวคิด วิเคราะห์ แนวโน้ม วิเคราะห์อัตราส่วนทางการเงิน วิเคราะห์ถึงโครงสร้างการลงทุน ความคล่องตัวทางการเงินระยะสั้น ความสามารถในการจัดการหนี้สิน ความสามารถในการจัดการสินทรัพย์และความสามารถในการทำกำไร

ผลการศึกษา พบว่าสหกรณ์การเกษตรทั้ง 3 แห่ง มีโครงสร้างการลงทุนโดยจัดหาเงินลงทุนจากการกู้ยืมมากกว่าการระดมทุนจากสมาชิกสหกรณ์ เปรียบเทียบการดำเนินงานด้านต่าง ๆ ของสหกรณ์ คือ (1) อัตราส่วนวัดสภาพคล่อง สหกรณ์การเกษตรคำม่วง จำกัด มีความคล่องตัวสูงกว่าทุกสหกรณ์ (2) อัตราส่วนที่ใช้วัดความสามารถในการก่อหนี้ สหกรณ์การเกษตรคำม่วง จำกัด มีความสามารถในการก่อหนี้ที่เพียงพอ ถือได้ว่าสหกรณ์มีความเสี่ยงต่ำ และอาจมีผลทำให้การกู้ยืมเงินในอนาคตเข้านี้อาจมีการเพิ่มเครดิตสหกรณ์มากขึ้น (3) อัตราส่วนที่ใช้วัดความสามารถในการใช้สินทรัพย์ บางแห่งทำได้ดีกว่าบ้าง ต่ำกว่าบ้าง ขึ้นอยู่กับความสามารถในการบริหารงานของฝ่ายบริหาร (4) อัตราส่วนความสามารถในการทำกำไร สหกรณ์การเกษตรคำม่วง จำกัด มีผลตอบแทน

ต่อสินทรัพย์และผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้นดีกว่าทุกแห่งแต่ก็ต่ำกว่ามาตรฐาน สหกรณ์การเกษตร สมเด็จพระเจ้าจักรี มีอัตราค่าใช้จ่าบ อัตราค่าใช้จ่าบ และอัตราค่าใช้จ่าบ ดีกว่าทุกสหกรณ์ ซึ่งสูงกว่ามาตรฐาน ดังนั้นเมื่อเปรียบเทียบความสามารถหรือผลการดำเนินงานด้านต่าง ๆ ของสหกรณ์แต่ละแห่งแล้ว สหกรณ์การเกษตรสมเด็จพระเจ้าจักรี มีความสามารถในการทำกำไรได้ดีกว่าทุกแห่ง

ทัศนัย แสนเสนา (2551 : บทคัดย่อ) ศึกษาการวิเคราะห์ผลการดำเนินงานและฐานะทางการเงินของชุมนุมสหกรณ์ชาวสวนปาล์มน้ำมันกระบี่ จำกัด จังหวัดกระบี่ และนำแนวคิด Balanced Scorecard มาใช้วิเคราะห์ผลการดำเนินงานของสหกรณ์ ข้อมูลที่ศึกษาได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลทั้งจากแหล่งข้อมูลปฐมภูมิ และทุติยภูมิ โดยข้อมูลปฐมภูมิเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการสอบถามพูดคุยอย่างไม่เป็นทางการกับ คณะกรรมการ ฝ่ายจัดการ และสมาชิกสหกรณ์ และเก็บรวบรวมจากเอกสารรายงานกิจการประจำปีของสหกรณ์ และรายงานงบการเงินของผู้สอบบัญชีประจำปี ในปีบัญชี 2547-2550 ระเบียบ ข้อบังคับของสหกรณ์ เอกสารเกี่ยวกับสภาพทั่วไปของสหกรณ์ เอกสารทางวิชาการ แนวคิดทฤษฎี และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ผลการศึกษา พบว่าสหกรณ์มีโครงสร้างของทุนดำเนินงาน ส่วนใหญ่มาจากทุนของสหกรณ์เอง ถือว่าเป็นโครงสร้างที่มีความแข็งแกร่ง มีเงินทุนเพียงพอในการให้บริการกับสมาชิกสหกรณ์อย่างทั่วถึง สหกรณ์ได้นำเงินทุนไปลงทุนในสินทรัพย์ซึ่งส่วนใหญ่เป็นเงินลงทุนระยะยาวและระยะสั้น ที่มีมั่นคงและความเสี่ยงน้อย สหกรณ์ใช้เวทีในการเชื่อมโยงเครือข่ายธุรกิจในการนำเงินไปฝากกับสหกรณ์อื่น ซึ่งได้รับผลตอบแทนสูงกว่านำไปฝากกับธนาคารพาณิชย์ สหกรณ์มีสภาพคล่องเพิ่มขึ้นทุกปี ทำให้มีสินทรัพย์หมุนเวียนมากพอที่จะชำระหนี้ระยะสั้นได้ดี สหกรณ์มีความน่าเชื่อถือสำหรับเจ้าหนี้ มีวิธีการจัดเก็บเงินจากลูกหนี้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ มีเงินทุนเหลือจากการทำธุรกิจ สามารถนำเงินไปลงทุนให้ได้ผลตอบแทน เพื่อเพิ่มรายได้ให้กับสหกรณ์ และยังมีอัตราค่าใช้จ่าบสูงกว่าเกณฑ์อัตราส่วนมาตรฐานของกลุ่ม ซึ่งแสดงว่าสหกรณ์ดำเนินงานอย่างมีประสิทธิภาพ แต่อัตราค่าใช้จ่าบมีแนวโน้มลดลง 2) ด้านกระบวนการภายในสหกรณ์ไม่มีค่านิยมร่วม จะมีเพียงแต่แผนงาน เป้าหมายองค์กร วัตถุประสงค์ กลยุทธ์เพื่อเป็นแนวทางในการปฏิบัติงานร่วมกันเท่านั้น หากสหกรณ์มี (Share Value) หรือคุณค่าร่วมกันของสมาชิกสหกรณ์ก็จะเป็นศักยภาพภายในที่ทรงพลังจะขับเคลื่อนสหกรณ์โดยคนในสหกรณ์ทุกฝ่าย นับตั้งแต่สมาชิกสหกรณ์เจ้าหน้าที่ คณะกรรมการดำเนินการ ให้สู่เป้าหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพ

อาคม โยริยะ (2551 : บทคัดย่อ) ศึกษาวิเคราะห์ผลการดำเนินงานและฐานะทางการเงินของสหกรณ์การเกษตรเวียงป่าเป้า จำกัด จังหวัดเชียงราย เป็นการศึกษาจากเอกสารข้อมูลรายงานกิจการประจำปี รายงานงบการเงินของผู้สอบบัญชี 3 ปี คือ ปี 2549 ปี 2550 และปี 2551 นอกจากนั้น

จะเป็นข้อมูลจากระเบียบ ข้อบังคับของสหกรณ์ เอกสารทางวิชาการ ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ข้อมูลจากหน่วยงาน ข้อมูลจากการสัมภาษณ์แบบไม่เป็นทางการของกรรมการ สมาชิกสหกรณ์และเจ้าหน้าที่สหกรณ์ วิธีการศึกษา เป็นการศึกษาในเชิงปริมาณ โดยการศึกษาเชิงปริมาณได้ทำการศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลฐานะทางการเงินของสหกรณ์เกี่ยวกับสภาพคล่องทางการเงิน ประสิทธิภาพในการใช้สินทรัพย์ ความสามารถในการก่อหนี้และประสิทธิภาพในการทำกำไรทั้งแนวโน้มและแนวตั้ง และอัตราส่วนทางการเงิน

ผลการศึกษา พบว่าในการดำเนินงานของสหกรณ์โดยภาพรวมสหกรณ์ประสบปัญหาการขาดทุนติดต่อกัน 2 ปี ในปี 2550 และ 2551 ด้านการเงินสหกรณ์ขาดสภาพคล่องเนื่องจากในธุรกิจสินเชื่อสหกรณ์สามารถเรียกเก็บหนี้จากเงินให้กู้ของสมาชิกสหกรณ์ได้ตามแผนเพียงร้อยละ 47.09 เท่านั้น ด้านกระบวนการภายในสหกรณ์มีการเลิกจ้างผู้จัดการบ่อยมากจำนวน 3 คน ภายใน 3 ปี ทำให้การทำงานไม่ต่อเนื่อง เจ้าหน้าที่ขาดขวัญและกำลังใจ มีการทุจริต สหกรณ์มีการเรียนรู้จากข้อผิดพลาดจากการดำเนินงานจึงได้มีการปรับเปลี่ยนระบบการบริหารจัดการ มีการศึกษาข้อกฎหมายระเบียบและข้อบังคับ มีการปรับปรุงหน้าที่ความรับผิดชอบ การฝึกอบรมและการใช้ระบบสารสนเทศ

บทที่ 3

วิธีดำเนินการศึกษา

การศึกษาค้นคว้าอิสระ เรื่อง “การศึกษาเปรียบเทียบผลการดำเนินงานและฐานะทางการเงินของสหกรณ์การเกษตรสะเดา จำกัด สหกรณ์การเกษตรบางกล้า จำกัด และสหกรณ์การเกษตรนาทวี จำกัด จังหวัดสงขลา” ครั้งนี้เป็นการศึกษาเชิงปริมาณโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเปรียบเทียบผลการดำเนินงานและฐานะทางการเงินของสหกรณ์การเกษตรในจังหวัดสงขลา จำนวน 3 สหกรณ์ คือสหกรณ์การเกษตรสะเดา จำกัด สหกรณ์การเกษตรบางกล้า จำกัด และสหกรณ์การเกษตรนาทวี จำกัด โดยมีรายละเอียดดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การวิเคราะห์ข้อมูล

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ศึกษา คือ ข้อมูลงบการเงินประจำปีของสหกรณ์การเกษตรสะเดา จำกัด สหกรณ์การเกษตรบางกล้า จำกัด และสหกรณ์การเกษตรนาทวี จำกัด ประกอบด้วยงบดุล งบกำไรขาดทุน และหมายเหตุประกอบงบการเงิน เฉพาะปีการเงิน 2548 ถึงปี 2552

2. เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่

- 2.1 การวิเคราะห์ตามแนวดิ่ง
- 2.2 การวิเคราะห์แนวนอน
- 2.3 การวิเคราะห์อัตราส่วนทางการเงิน ประกอบด้วย
  - 2.3.1 อัตราส่วนวัดสภาพคล่อง
  - 2.3.2 อัตราส่วนความสามารถในการก่อหนี้

2.3.3 อัตราส่วนความสามารถในการใช้สินทรัพย์

2.3.4 อัตราส่วนความสามารถในการทำกำไร

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

การศึกษาในครั้งนี้ใช้วิธีการรวบรวมข้อมูลจากรายงานประจำปี 2548 ถึงปี 2552 ซึ่งเป็นข้อมูลบัญชีของสหกรณ์การเกษตรสะเดา จำกัด สหกรณ์การเกษตรบางกล้า จำกัด และสหกรณ์การเกษตรนาทวี จำกัด โดยข้อมูลในรายงานประจำปี ประกอบด้วย งบดุล งบกำไรขาดทุน หมายเหตุประกอบงบการเงิน

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ข้อมูลที่รวบรวมได้จะนำมาวิเคราะห์ ดังนี้

4.1 การวิเคราะห์ตามแนวคิด ศึกษาทั้งงบดุลและงบกำไรขาดทุน การวิเคราะห์ตามแนวคิด เป็นการเปรียบเทียบระหว่างรายการหนึ่งกับร้อยละของตัวเลขที่เป็นฐานเดียวกันในงบการเงินนั้น ๆ โดยเทียบตัวเลขที่เป็นฐานเท่ากับอัตราร้อยละ 100 และหาอัตราร้อยละของรายการอื่น ตามสัดส่วนต่อตัวเลขที่เป็นฐาน ในงบดุลจะให้สินทรัพย์รวมเป็นร้อยละ 100 ส่วนในงบกำไรขาดทุนจะให้ขายสุทธิเป็นร้อยละ 100

4.2 การวิเคราะห์แนวโน้ม การวิเคราะห์แนวโน้มเป็นการเปรียบเทียบระหว่างรายการที่เหมือนกันของงบการเงินในปัจจุบันและอดีตที่ผ่านมา แสดงให้เห็นความสัมพันธ์ของการเคลื่อนไหวของรายการต่าง ๆ ในงบการเงิน ในที่นี้กำหนดให้ปีบัญชี 2548 เป็นปีฐาน

การวิเคราะห์ตามแนวคิดและการวิเคราะห์แนวโน้ม เป็นวิธีที่ค้นหาข้อเท็จจริงของการดำเนินงานเกี่ยวกับโครงสร้างของงบการเงิน ทั้งด้านสินทรัพย์ หนี้สินและทุน และเกี่ยวกับความเจริญเติบโต หรือการขยายตัวของธุรกิจ การดำเนินงานในด้านต่าง ๆ การวิเคราะห์ด้วยวิธีทั้งสองนี้นับว่าเป็นเครื่องมือที่นักวิเคราะห์งบการเงินนำมาใช้บ่อยครั้ง เช่นเดียวกับนักบัญชีสหกรณ์ที่ได้จัดทำไว้ในรายงานประจำปีเพราะเป็นเทคนิคการวิเคราะห์ขั้นพื้นฐาน และสามารถนำไปใช้วิเคราะห์ข้อมูลอย่างง่าย ๆ ได้ อย่างไรก็ตามหากข้อมูลมีความซับซ้อนมาก การวิเคราะห์ในลักษณะนี้จะให้ผลการวิเคราะห์ที่ไม่ค่อยชัดเจนจะต้องนำเทคนิคการวิเคราะห์อื่น ๆ มาประกอบด้วยเพื่อตัดสินใจได้อย่างถูกต้อง

4.3 การวิเคราะห์อัตราส่วนทางการเงิน เป็นเครื่องมือสำคัญที่ใช้ในการวิเคราะห์ฐานะทางการเงิน ประสิทธิภาพในการดำเนินงาน และความสามารถในการหากำไรของธุรกิจ โดยการนำรายการทางการเงินต่าง ๆ ในงบดุล และงบกำไรขาดทุนมาเทียบให้อยู่ในรูปของอัตราส่วน เพื่อหาความสัมพันธ์ของรายการในงบการเงินที่สนใจค้นหาข้อเท็จจริงต่าง ๆ ของรายการว่ามีความสัมพันธ์และเหมาะสมหรือไม่อันจะเป็นประโยชน์ในการตีความหมายและใช้เปรียบเทียบกับข้อมูลอื่น ๆ

การวิเคราะห์อัตราส่วนทางการเงินเป็นเทคนิคที่ใช้กันอย่างแพร่หลาย เพราะสามารถชี้ให้เห็นถึงประเด็นต่าง ๆ ที่ต้องการทราบได้อย่างครบถ้วน สามารถใช้อัตราส่วนหลาย ๆ อัตราส่วนมาทำการวิเคราะห์ อัตราส่วนที่จะนำมาใช้ในการวิเคราะห์ขึ้นอยู่กับจุดมุ่งหมายของผู้วิเคราะห์ ประโยชน์ที่ได้รับและต้นทุนที่จะต้องเสียไปในการวิเคราะห์

อัตราส่วนทางการเงินที่นำมาใช้ในการวิเคราะห์งบการเงินในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่

4.3.1 อัตราส่วนที่มีความสัมพันธ์ในงบเดียวกัน เช่น อัตราส่วนหมุนเวียน โดยนำสินทรัพย์หมุนเวียน และหนี้สินหมุนเวียนในงบดุลมาใช้ในการคำนวณ อัตรากำไรสุทธิ โดยนำยอดขายสุทธิและกำไรสุทธิในงบกำไรขาดทุนมาใช้ในการคำนวณ เป็นต้น

4.3.2 อัตราส่วนที่มีความสัมพันธ์กับงบการเงินอื่น เช่น อัตราการหมุนเวียนของลูกหนี้ โดยนำยอดขายจากงบกำไรขาดทุนและยอดลูกหนี้จากงบดุลมาใช้ในการคำนวณ เป็นต้น

กลุ่มวิเคราะห์ข้อมูลสถิติทางการเงินเชิงวิจัย กองประมวลผลและพัฒนาสารสนเทศ กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ ได้แบ่งเกณฑ์อัตราส่วนมาตรฐานทางการเงินของสหกรณ์การเกษตร เป็น 4 ประเภท

ตารางที่ 3.1 เกณฑ์อัตราส่วนมาตรฐานทางการเงินของสหกรณ์การเกษตร

ที่	อัตราส่วน	สูตร	หน่วยผลลัพธ์
1	อัตราส่วนวัดสภาพคล่อง		
1.1	อัตราส่วนทุนหมุนเวียน	$\frac{\text{สินทรัพย์หมุนเวียน}}{\text{หนี้สินหมุนเวียน}}$	เท่า
1.2	อัตราส่วนทุนหมุนเวียนเร็ว	$\frac{\text{สินทรัพย์หมุนเวียนเร็ว}}{\text{หนี้สินหมุนเวียน}}$	เท่า
2	อัตราส่วนความสามารถในการก่อหนี้		
	อัตราส่วนหนี้สินต่อทุน	$\frac{\text{หนี้สินทั้งสิ้น}}{\text{ทุนของสหกรณ์}}$	เท่า
3	อัตราส่วนความสามารถในการใช้สินทรัพย์		
3.1	อัตราหมุนเวียนของสินค้าคงเหลือ	$\frac{\text{ต้นทุนสินค้าที่ขาย}}{\text{สินค้าคงเหลือถัวเฉลี่ย}}$	ครั้ง
3.2	อายุเฉลี่ยของสินค้า	$\frac{365 \text{ วัน}}{\text{อัตราการหมุนของสินค้า}}$	วัน
3.3	อัตราหมุนเวียนของสินทรัพย์ทั้งสิ้น	$\frac{\text{ขาย/บริการ}}{\text{สินทรัพย์ทั้งสิ้นถัวเฉลี่ย}}$	รอบ
3.4	อัตราร้อยละของรายได้ต่อสินทรัพย์ทั้งสิ้น	$\frac{\text{รายได้ทั้งสิ้น} \times 100}{\text{สินทรัพย์ทั้งสิ้นถัวเฉลี่ย}}$	ร้อยละ
4	อัตราส่วนความสามารถในการทำกำไร		
4.1	อัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์	$\frac{\text{กำไรจากการดำเนินงาน} \times 100}{\text{สินทรัพย์ทั้งสิ้นถัวเฉลี่ย}}$	ร้อยละ
4.2	อัตราผลตอบแทนต่อส่วนของทุน	$\frac{\text{กำไรสุทธิ} \times 100}{\text{ทุนของสหกรณ์ถัวเฉลี่ย}}$	ร้อยละ
4.3	อัตรากำไรขั้นต้น	$\frac{\text{กำไรขั้นต้น} \times 100}{\text{ขาย/บริการ}}$	ร้อยละ
4.4	อัตราค่าใช้จ่าย	$\frac{\text{ค่าใช้จ่ายทั้งสิ้น} \times 100}{\text{รายได้ทั้งสิ้น}}$	ร้อยละ
4.5	อัตรากำไรสุทธิ	$\frac{\text{กำไรสุทธิ} \times 100}{\text{ขาย/บริการ}}$	ร้อยละ

ตารางที่ 3.2 อัตราส่วนมาตรฐานทางการเงินสหกรณ์การเกษตรขนาดใหญ่มาก ปี 2550

ประเภทอัตราส่วน	หน่วย	ขนาดใหญ่มาก
1. อัตราส่วนวัดสภาพคล่อง		
1.1 อัตราส่วนทุนหมุนเวียน	เท่า	1.52
1.2 อัตราส่วนทุนหมุนเวียนเร็ว	เท่า	1.32
2. อัตราส่วนความสามารถในการก่อหนี้		
2.1 อัตราส่วนหนี้สินต่อทุน	เท่า	1.76
3. อัตราส่วนความสามารถในการใช้สินทรัพย์		
3.1 อัตราหมุนเวียนของสินค้าคงเหลือ	ครั้ง	13.23
3.2 อายุเฉลี่ยของสินค้า	วัน	27.59
3.3 อัตราหมุนเวียนของสินทรัพย์ทั้งสิ้น	รอบ	0.45
3.4 อัตราร้อยละของรายได้ต่อสินทรัพย์ทั้งสิ้น	ร้อยละ	47.40
4. อัตราส่วนความสามารถในการทำกำไร		
4.1 อัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์	ร้อยละ	3.76
4.2 อัตราผลตอบแทนต่อส่วนของทุน	ร้อยละ	10.34
4.3 อัตรากำไรขั้นต้น	ร้อยละ	16.80
4.4 อัตราค่าใช้จ่าย	ร้อยละ	92.06
4.5 อัตรากำไรสุทธิ	ร้อยละ	8.30

4.4 การเปรียบเทียบผลการวิเคราะห์ข้อมูลระหว่างสหกรณ์การเกษตร

เป็นการวิเคราะห์เชิงพรรณนา โดยใช้ข้อมูลตัวเลขจากการวิเคราะห์เชิงปริมาณ มาพรรณนาเปรียบเทียบผลการดำเนินงานและฐานะการเงินระหว่าง สหกรณ์การเกษตรสะเดา จำกัด สหกรณ์การเกษตรบางกล้า จำกัด และสหกรณ์การเกษตรนาทวี จำกัด โดยแบ่งการวิเคราะห์เปรียบเทียบเป็น 3 วิธี ดังนี้

- 1) การวิเคราะห์ตามแนวดิ่ง
- 2) การวิเคราะห์แนวโน้ม
- 3) การวิเคราะห์อัตราส่วนทางการเงิน
  - 3.1) อัตราส่วนวัดสภาพคล่อง
  - 3.2) อัตราส่วนความสามารถในการก่อหนี้
  - 3.3) อัตราส่วนความสามารถในการใช้สินทรัพย์
  - 3.4) อัตราส่วนความสามารถในการทำกำไร

บทที่ 4

ผลการศึกษา

จากการวิเคราะห์เปรียบเทียบงบการเงินของสหกรณ์การเกษตร ระหว่างสหกรณ์การเกษตรสะเดา จำกัด สหกรณ์การเกษตรบางกล้า จำกัด และสหกรณ์การเกษตรนาทวี จำกัด โดยการวิเคราะห์เชิงปริมาณและเชิงพรรณนา ซึ่งประกอบด้วยผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบ ดังนี้

1. ผลการวิเคราะห์งบการเงินเปรียบเทียบของสหกรณ์การเกษตรสะเดา จำกัด
2. ผลการวิเคราะห์งบการเงินเปรียบเทียบของสหกรณ์การเกษตรบางกล้า จำกัด
3. ผลการวิเคราะห์งบการเงินเปรียบเทียบของสหกรณ์การเกษตรนาทวี จำกัด
4. ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบระหว่างสหกรณ์การเกษตร สะเดา จำกัด

สหกรณ์การเกษตรบางกล้า จำกัด และสหกรณ์การเกษตรนาทวี จำกัด

ทั้งนี้ในการวิเคราะห์งบการเงินเปรียบเทียบของสหกรณ์การเกษตรแต่ละแห่ง ได้แบ่งการวิเคราะห์เป็น 3 วิธี ดังนี้

- 1) การวิเคราะห์งบดุล โดยวิธี
  - 1.1) วิเคราะห์ตามแนวดิ่ง
  - 1.2) วิเคราะห์แนวนอน
- 2) การวิเคราะห์งบกำไรขาดทุน โดยวิธี
  - 2.1) วิเคราะห์ตามแนวดิ่ง
  - 2.2) วิเคราะห์แนวนอน
- 3) การวิเคราะห์อัตราส่วนทางการเงิน ประกอบด้วย
  - 3.1) อัตราส่วนวัดสภาพคล่อง
  - 3.2) อัตราส่วนความสามารถในการก่อหนี้
  - 3.3) อัตราส่วนความสามารถในการใช้สินทรัพย์
  - 3.4) อัตราส่วนความสามารถในการทำกำไร

1. ผลการวิเคราะห์งบการเงินเปรียบเทียบของสหกรณ์การเกษตรสะเดา จำกัด

- 1) การวิเคราะห์งบดุล โดยวิธี
  - 1.1) การวิเคราะห์ตามแนวดิ่ง

ตารางที่ 4.1 การวิเคราะห์งบดุลตามแนวดิ่ง ของสหกรณ์การเกษตรสะเดา จำกัด ปี 2548-2552

หน่วย : ร้อยละ

	ปี 2548	ปี 2549	ปี 2550	ปี 2551	ปี 2552	ค่าเฉลี่ย
สินทรัพย์						
สินทรัพย์หมุนเวียน						
เงินสดและเงินฝากธนาคาร	1.64	0.90	1.07	1.98	1.83	1.48
เงินฝากสหกรณ์อื่น	0.12	0.14	0.16	0.16	0.15	0.15
เงินให้กู้ยืมระยะสั้น-สุทธิ	25.39	28.53	24.49	21.12	22.94	24.50
ลูกหนี้เงินกู้ระยะสั้น-สุทธิ	1.08	1.34	0.92	0.36	0.83	0.91
ดอกเบี้ยเงินกู้ให้กู้ค้างรับ-สุทธิ	3.11	4.31	2.74	2.58	2.68	3.08
สินค้าคงเหลือ	0.54	0.38	0.35	0.51	0.87	0.53
สินค้าขาดบัญชี	-	0.50	0.38	0.33	0.28	0.30
หัก ค่าเผื่อสินค้าขาดบัญชี	-	0.50	0.38	0.33	0.28	0.30
สินทรัพย์หมุนเวียนอื่น	0.89	0.94	0.70	0.57	1.42	0.91
รวมสินทรัพย์หมุนเวียน	32.76	37.54	31.20	27.93	31.28	32.14
สินทรัพย์ไม่หมุนเวียน						
เงินลงทุนระยะยาว	1.90	1.90	1.75	1.54	1.33	1.68
เงินให้กู้ยืมระยะยาว	60.12	56.68	60.18	64.22	61.79	60.60
ลูกหนี้ระยะยาว	-	-	2.53	2.70	2.84	1.61
ที่ดิน อาคาร และอุปกรณ์-สุทธิ	5.21	3.88	4.35	3.61	2.76	3.96
รวมสินทรัพย์ไม่หมุนเวียน	67.24	62.46	68.80	72.07	68.72	67.86
รวมสินทรัพย์	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00
หนี้สินและทุนของสหกรณ์						
หนี้สินหมุนเวียน						
เงินกู้ยืมระยะสั้น	29.61	26.77	35.50	-	23.12	23.00
เจ้าหนี้การค้า	0.38	0.21	0.06	0.27	0.03	0.19

จากตารางที่ 4.1 พบว่างบดุลเปรียบเทียบ 5 ปี ต่อเนื่องกัน โดยใช้การวิเคราะห์ตาม แนวตั้งปรากฏโครงสร้างทางการเงิน คือมีทุนจากหนี้สินที่ลดลง ในปี 2548 ถึงปี 2552 เป็นร้อยละ 80.63, 77.72, 79.07, 77.68 และ 78.13 ตามลำดับ เงินทุนของสหกรณ์ในปี 2548 ถึงปี 2552 เป็นร้อยละ 19.37, 22.28, 20.93, 22.32 และ 21.87 ตามลำดับ

หนี้สินของสหกรณ์ทุกปี ส่วนใหญ่เป็นหนี้สินหมุนเวียน ปี 2548 ถึงปี 2552 เป็นร้อยละ 79.03, 75.99, 76.74, 75.40 และ 75.83 ตามลำดับ

หนี้สินหมุนเวียนส่วนใหญ่เป็นเงินรับฝาก ปี 2548 ถึงปี 2552 เป็นร้อยละ 48.95, 48.88, 40.95, 74.76 และ 52.31 ตามลำดับและรองลงมาคือเงินกู้ยืม ปี 2548 ถึงปี 2552 เป็นร้อยละ 29.61, 26.77, 35.50 ตามลำดับ แต่ในปี 2551 สหกรณ์ไม่กู้ยืมเงิน และในปี 2552 สหกรณ์กู้ยืมเงินเป็น ร้อยละ 23.12

ทุนของสหกรณ์ประกอบด้วยหุ้นที่ชำระเต็มมูลค่าแล้วใน ปี 2548 ถึงปี 2552 เป็น ร้อยละ 13.44, 14.48, 15.01, 15.72 และ 15.68 ตามลำดับ ทุนสำรองปี 2548 ถึงปี 2552 เป็นร้อยละ 3.18, 3.10, 3.15, 2.93 และ 2.83 ตามลำดับ

การลงทุนในสินทรัพย์ของสหกรณ์ประกอบด้วยสินทรัพย์หมุนเวียนในปี 2548 ถึงปี 2552 เป็นร้อยละ 32.76, 37.54, 31.20, 27.93 และ 31.28 ตามลำดับ

สินทรัพย์หมุนเวียนประกอบด้วยเงินให้กู้ยืมระยะสั้นในปี 2548 ถึงปี 2552 เป็นร้อยละ 25.39, 28.53, 24.49, 21.12 และ 22.94 ตามลำดับ ดอกเบี้ยเงินให้กู้ยืมรับในปี 2548 ถึงปี 2552 เป็นร้อยละ 3.11, 4.31, 2.74, 2.58 และ 2.68 ตามลำดับ เงินสดและเงินฝากธนาคารในปี 2548 ถึงปี 2552 เป็นร้อยละ 1.64, 0.90, 1.07, 1.98 และ 1.83 ตามลำดับ

เงินให้กู้ยืมระยะยาว ซึ่งส่วนใหญ่เป็นลูกหนี้เงินกู้ในปี 2548 ถึงปี 2552 เป็นร้อยละ 60.12, 56.68, 60.18, 64.22 และ 61.79 ตามลำดับ

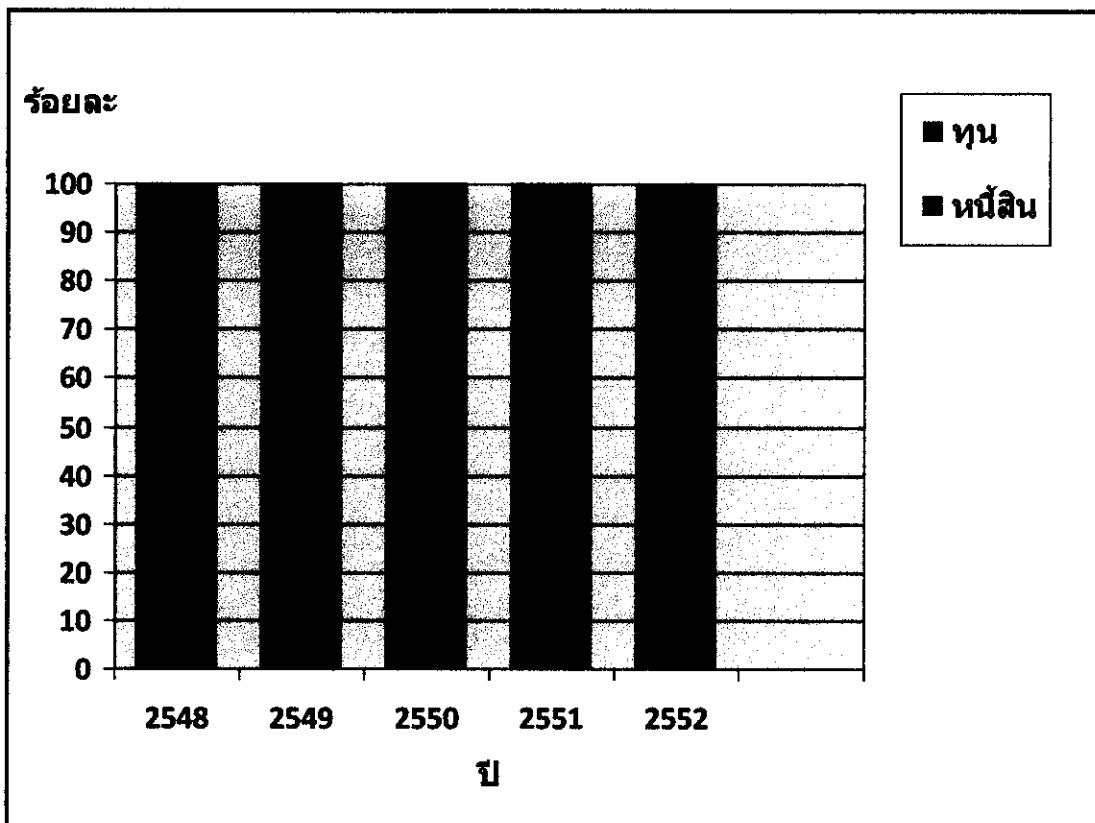
สรุปว่า ฐานะการเงินของสหกรณ์การเกษตรสะเดา จำกัด มีการลงทุนในสินทรัพย์ ไม่หมุนเวียนในอัตราที่สูงขึ้นเป็นอัตราร้อยละ 62-73 ของสินทรัพย์รวม โดยเป็นสินทรัพย์หมุนเวียน เพียงร้อยละ 27-38 เงินทุนที่จัดหามาส่วนใหญ่มาจากหนี้สินประมาณร้อยละ 77-81 เป็นหนี้สิน หมุนเวียนร้อยละ 75-80 หนี้สินไม่หมุนเวียนร้อยละ 1.60-2.4 และมาจากทุนร้อยละ 19-23 ซึ่ง เงินทุนส่วนใหญ่ได้จากเงินรับฝาก มีการเปลี่ยนแปลงโดยเพิ่มสัดส่วนในปี 2551 และปี 2552 การลงทุนของสหกรณ์จะลงทุนในสินทรัพย์ไม่หมุนเวียนในสัดส่วนที่สูงขึ้น

ตารางที่ 4.2 เปรียบเทียบส่วนประกอบสำคัญของงบดุลของสหกรณ์การเกษตรสะเดา จำกัด
ปี 2548-2552

หน่วย : ร้อยละ

	ปี 2548	ปี 2549	ปี 2550	ปี 2551	ปี 2552
สินทรัพย์	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00
หนี้สิน	80.63	77.72	79.07	77.68	78.13
ทุน	19.37	22.28	20.93	22.32	21.87

จากตารางที่ 4.2 พบว่าสหกรณ์การเกษตรสะเดา จำกัด มีสัดส่วนของหนี้สินลดลงในปี 2549 ถึงปี 2552 ในขณะที่ทุนมีสัดส่วนเพิ่มขึ้นในปี 2549 ถึงปี 2552 ดังภาพที่ 4.1

ภาพที่ 4.1 เปรียบเทียบส่วนประกอบสำคัญของงบดุลของสหกรณ์การเกษตรสะเดา จำกัด
ปี 2548-2552

1.2) การวิเคราะห์แนวโน้ม

ตารางที่ 4.3 การวิเคราะห์ห้วงบุคคลตามแนวโน้ม ของสหกรณ์การเกษตรสะเดา จำกัด ปี 2548-2552

หน่วย : ร้อยละ

	ปี 2548	ปี 2549	ปี 2550	ปี 2551	ปี 2552	ค่าเฉลี่ย
สินทรัพย์						
สินทรัพย์หมุนเวียน						
เงินสดและเงินฝากธนาคาร	100	56.02	75.35	160.52	175.44	116.83
เงินฝากสหกรณ์อื่น	100	115.47	149.44	178.84	201.55	161.32
เงินให้กู้ยืมระยะสั้น-สุทธิ	100	115.14	111.18	110.73	141.64	119.67
ลูกหนี้ระยะสั้น-สุทธิ	100	127.76	98.17	44.71	120.04	97.67
ดอกเบี้ยเงินให้กู้ยืมรับ-สุทธิ	100	141.81	101.33	110.16	134.94	122.06
สินค้าคงเหลือ	100	73.10	76.04	125.49	252.91	131.89
สินทรัพย์หมุนเวียนอื่น	100	109.47	91.66	85.39	252.43	134.74
รวมสินทรัพย์หมุนเวียน	100	114.29	107.06	110.80	147.01	119.79
สินทรัพย์ไม่หมุนเวียน						
เงินลงทุนระยะยาว	100	102.26	105.75	108.01	109.32	106.33
เงินให้กู้ยืมระยะยาว	100	96.56	116.82	143.56	162.52	129.87
ลูกหนี้ระยะยาว	100	-	-	123.12	152.72	68.96
ที่ดิน อาคารและอุปกรณ์-สุทธิ	100	99.58	96.25	92.17	83.13	91.85
สินทรัพย์ไม่หมุนเวียนอื่น	100	100.00	100.00	353.16	226.58	194.94
รวมสินทรัพย์ไม่หมุนเวียน	100	96.67	119.24	143.92	161.48	130.33
รวมสินทรัพย์	100	102.44	115.25	133.07	156.74	126.88
หนี้สินและทุนของสหกรณ์						
หนี้สินหมุนเวียน						
เงินกู้ยืมระยะสั้น	100	92.62	138.18	-	122.35	88.29
เจ้าหนี้การค้า	100	57.13	18.50	94.27	12.15	45.51
เงินรับฝาก	100	102.30	96.43	203.24	167.51	142.37
ค่าบำรุงสันนิบาตสหกรณ์ฯ	100	50.00	-	50.00	50.00	37.50
ค้างจ่าย						
หนี้สินหมุนเวียนอื่น	100	156.31	336.40	501.68	618.61	403.25

ตารางที่ 4.3 (ต่อ)

หน่วย : ร้อยละ

	ปี 2548	ปี 2549	ปี 2550	ปี 2551	ปี 2552	ค่าเฉลี่ย
รวมหนี้สินหมุนเวียน	100	98.05	111.91	126.95	150.38	117.55
หนี้สินไม่หมุนเวียน						
เจ้าหนี้ค่าเช่าซื้อรถยนต์	100	-	-	44.19	16.28	15.12
เซฟโรเลต						
หนี้สินไม่หมุนเวียนอื่น	100	111.12	147.17	180.86	222.87	165.51
รวมหนี้สินไม่หมุนเวียน	100	111.12	168.17	190.14	226.29	173.93
รวมหนี้สิน	100	98.75	113.03	128.20	151.88	122.96
ทุนของสหกรณ์						
ทุนเรือนหุ้น						
(มูลค่าหุ้นละ 10.00 บาท)						
หุ้นชำระเต็มมูลค่าแล้ว	100	110.39	128.69	155.61	182.87	144.39
ทุนสำรอง	100	100.01	114.22	122.25	139.31	119.02
ทุนสะสมตามข้อบังคับ	100	89.57	123.19	105.45	138.41	114.15
ระเบียบและอื่น ๆ						
กำไรสุทธิประจำปี	100	121.57	112.20	217.88	221.07	168.18
รวมทุนของสหกรณ์	100	117.82	124.52	153.36	176.97	143.17
รวมหนี้สินและทุนของสหกรณ์	100	102.44	115.25	133.07	156.74	126.88

จากตารางที่ 4.3 พบว่าสหกรณ์มีแนวโน้มในการจัดหาเงินทุน โดยการก่อหนี้เพิ่มมากขึ้น ได้แก่หนี้สินหมุนเวียนคือ เงินรับฝาก เพิ่มขึ้นในปี 2549, 2551 และ 2552 ในส่วนของหนี้สินไม่หมุนเวียน และทุนของสหกรณ์ก็มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นทุกปี

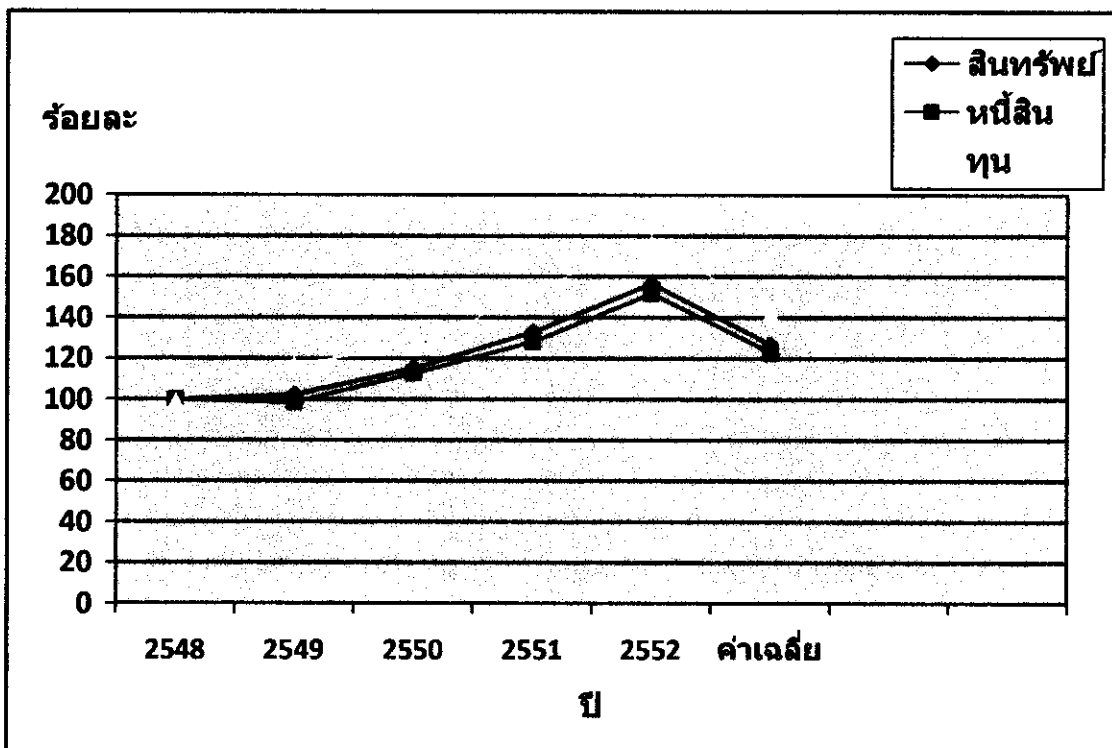
เงินทุนที่จัดหาได้นั้นสหกรณ์ มีการลงทุนในเงินให้กู้ยืมระยะสั้นและระยะยาวมีแนวโน้มสูงขึ้นทุกปี

ตารางที่ 4.4 แนวโน้มส่วนประกอบสำคัญของงบดุลของสหกรณ์การเกษตรสะเดา จำกัด
ปี 2548-2552

หน่วย : ร้อยละ

	ปี 2548	ปี 2549	ปี 2550	ปี 2551	ปี 2552	ค่าเฉลี่ย
สินทรัพย์	100	102.44	115.25	133.07	156.74	126.88
หนี้สิน	100	98.75	113.03	128.20	151.88	122.96
ทุน	100	117.82	124.52	153.36	176.97	143.17

จากตารางที่ 4.4 พบว่าสหกรณ์การเกษตรสะเดา จำกัด เมื่อเปรียบเทียบกับปีฐาน
สินทรัพย์และทุนของสหกรณ์มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นในปี 2549 ถึงปี 2552 แต่หนี้สินมีแนวโน้มลดลง
ในปี 2549 ดังภาพที่ 4.2

ภาพที่ 4.2 แนวโน้มส่วนประกอบสำคัญของงบดุลของสหกรณ์การเกษตรสะเดา จำกัด
ปี 2548-2552

2) การวิเคราะห์ห้วงงบกำไรขาดทุน

2.1) การวิเคราะห์ตามแนวดิ่ง

ตารางที่ 4.5 การวิเคราะห์ห้วงงบกำไรขาดทุนตามแนวดิ่ง ของสหกรณ์การเกษตรสะเดา จำกัด
ปี 2548-2552

หน่วย : ร้อยละ

	ปี 2548	ปี 2549	ปี 2550	ปี 2551	ปี 2552	ค่าเฉลี่ย
ขาย/บริการ	100	100	100	100	100	100
<u>หัก</u> ต้นทุนขาย/บริการ	63.98	65.90	65.90	68.78	66.97	66.53
กำไรขั้นต้น	36.02	34.10	34.10	31.22	33.03	33.41
<u>บวก</u> รายได้เฉพาะธุรกิจ	4.33	3.35	3.70	2.25	2.48	3.06
รวม	40.35	37.45	37.80	33.47	35.51	36.47
<u>หัก</u> ค่าใช้จ่ายเฉพาะธุรกิจ	14.46	8.61	6.61	4.03	6.43	7.48
กำไรเฉพาะธุรกิจ	25.89	28.84	31.19	29.44	29.08	29.03
<u>บวก</u> รายได้อื่น	3.09	0.86	1.58	0.76	0.96	1.32
รวม	28.98	29.67	32.77	30.20	30.04	30.30
<u>หัก</u> ค่าใช้จ่ายดำเนินงาน	15.60	15.29	18.89	11.96	12.92	14.49
กำไรสุทธิ	13.38	14.38	13.88	18.24	17.12	15.81

จากตารางที่ 4.5 พบว่างบกำไรขาดทุนเปรียบเทียบ ตั้งแต่ปี 2548 ถึงปี 2552 มีผลการดำเนินงานเปรียบเทียบได้ดังนี้ คือ กำไรขั้นต้นต่อยอดขายและบริการ ปี 2548 ถึงปี 2552 เป็นร้อยละ 36.02, 34.10, 34.10, 31.22 และ 33.03 ตามลำดับ มีค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน ปี 2548 ถึงปี 2552 เป็นร้อยละ 15.60, 15.29, 18.89, 11.96 และ 12.92 ตามลำดับ ทำให้เกิดผลกำไรสุทธิจากการดำเนินงาน ปี 2548 ถึงปี 2552 เป็นร้อยละ 13.38, 14.38, 13.88, 18.24 และ 17.12 ตามลำดับ

สรุปว่า ผลการดำเนินงานของสหกรณ์การเกษตรสะเดา จำกัด มีผลกำไรเพิ่มขึ้นในปี 2548, 2549, 2551 และ 2552 แต่ลดลงในปี 2550 ทั้งนี้เกิดจากการดำเนินธุรกิจซึ่งมีค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานสูง

2.2) การวิเคราะห์แนวโน้ม

ตารางที่ 4.6 การวิเคราะห์ห้วงงบกำไรขาดทุนตามแนวโน้ม (ปีฐานคงที่) ของสหกรณ์การเกษตร
สะเดา จำกัด ปี 2548-2552

หน่วย : ร้อยละ

	ปี 2548	ปี 2549	ปี 2550	ปี 2551	ปี 2552	ค่าเฉลี่ย
ขาย/บริการ	100	113.09	108.04	159.81	172.71	138.41
หัก ต้นทุนขาย/บริการ	100	116.48	111.28	171.81	180.79	145.09
กำไรขั้นต้น	100	107.06	102.28	138.49	158.36	126.55
บวก รายได้เฉพาะธุรกิจ	100	87.59	92.30	83.11	98.92	90.48
รวม	100	104.97	101.21	132.55	151.99	122.68
หัก ค่าใช้จ่ายเฉพาะธุรกิจ	100	67.34	49.35	44.58	76.77	59.51
กำไรเฉพาะธุรกิจ	100	126.00	130.19	181.71	195.10	158.25
บวก รายได้อื่น	100	30.37	55.26	39.25	53.46	44.59
รวม	100	115.78	122.18	166.49	179.00	145.86
หัก ค่าใช้จ่ายในการ ดำเนินงาน	100	110.82	130.74	122.45	142.95	126.74
กำไรสุทธิ	100	121.57	112.20	217.88	221.07	168.18

จากตารางที่ 4.6 พบว่างบกำไรขาดทุนตามแนวโน้มแบบปีฐานคงที่ ตั้งแต่ปี 2549 ถึงปี 2552 มีผลการดำเนินงานดังนี้ คือกำไรขั้นต้นต่อยอดขายและบริการ ปี 2549 ถึงปี 2552 เป็นร้อยละ 107.06, 102.28, 138.49 และ 158.36 ตามลำดับ มีค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน ปี 2549 ถึงปี 2552 เป็นร้อยละ 110.82, 130.74, 122.45 และ 142.95 ตามลำดับ ทำให้เกิดผลกำไรจากการดำเนินงาน ปี 2549 ถึงปี 2552 เป็นร้อยละ 121.57, 112.20, 217.88 และ 221.07 ตามลำดับ

สรุปว่า ผลการดำเนินงานของสหกรณ์การเกษตรสะเดา จำกัด มีผลกำไรเมื่อเปรียบเทียบกับปีฐานมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นทุกปี

3) การวิเคราะห์อัตราส่วนทางการเงิน

ตารางที่ 4.7 อัตราส่วนทางการเงินของสหกรณ์การเกษตรสะเดา จำกัด ปี 2548-2552

อัตราส่วน	หน่วย	ปี 2548	ปี 2549	ปี 2550	ปี 2551	ปี 2552	ค่าเฉลี่ย
อัตราส่วนวัดสภาพคล่อง							
1. อัตราส่วนทุนหมุนเวียน	เท่า	0.41	0.48	0.40	0.36	0.41	0.41
2. อัตราส่วนทุนหมุนเวียนเร็ว	เท่า	0.08	0.09	0.06	0.07	0.07	0.07
อัตราส่วนความสามารถในการก่อหนี้							
1. อัตราส่วนหนี้สินต่อทุน	เท่า	4.16	3.49	3.78	3.48	3.57	3.70
อัตราส่วนความสามารถในการใช้สินทรัพย์							
1. อัตราหมุนเวียนของ สินค้ำคงเหลือ	ครั้ง	2.21	1.84	1.95	4.16	2.57	2.55
2. อายุเฉลี่ยของสินค้ำ	วัน	164.93	198.16	187.07	87.68	142.17	156.00
3. อัตราหมุนเวียนของ สินทรัพย์ทั้งสิ้น	รอบ	0.13	0.15	0.13	0.17	0.16	0.15
4. อัตราร้อยละของรายได้ ต่อสินทรัพย์ทั้งสิ้น	ร้อยละ	13.27	14.82	13.16	17.07	15.81	14.83
อัตราส่วนความสามารถในการทำกำไร							
1. อัตราผลตอบแทนต่อ สินทรัพย์	ร้อยละ	4.78	5.05	4.49	5.33	5.22	4.98
2. อัตราผลตอบแทนต่อ ส่วนของทุน	ร้อยละ	9.18	10.22	8.48	14.36	12.26	10.90
3. อัตรากำไรขั้นต้น	ร้อยละ	36.02	34.10	34.10	31.22	33.03	33.70
4. อัตราค่าใช้จ่าย	ร้อยละ	194.86	205.92	125.14	134.03	188.84	169.76
5. อัตรากำไรสุทธิ	ร้อยละ	13.38	14.38	13.89	18.24	17.12	15.40

จากตารางที่ 4.7 นำผลที่ได้มาแปลความหมายได้ดังนี้

1. อัตราส่วนวัดสภาพคล่อง ประกอบด้วย

อัตราส่วนทุนหมุนเวียน ของสหกรณ์การเกษตรสะเดา จำกัด ปี 2548 ถึงปี 2552 เท่ากับ 0.41, 0.48, 0.40, 0.36 และ 0.41 เท่า ตามลำดับ โดยมีภาระที่จะต้องชำระหนี้สินหมุนเวียน 1 บาท ตามอัตราส่วนที่เกิดขึ้นถือว่าสหกรณ์มีสภาพคล่องอยู่ในเกณฑ์ที่ต่ำไม่สามารถชำระหนี้ได้เพียงพอ และเมื่อเปรียบเทียบกับอัตราส่วนตั้งแต่ปี 2548 ถึงปี 2552 จะเห็นว่าสหกรณ์มีสภาพคล่องลดลงในปี 2550 และ 2551 หากพิจารณาจากอัตราส่วนมาตรฐานของสหกรณ์การเกษตร ถือว่าสหกรณ์การเกษตรสะเดา จำกัด ซึ่งเป็นธุรกิจกลุ่มการเกษตร อัตราส่วนมาตรฐานสหกรณ์ขนาดใหญ่มาก ปี 2550 ซึ่งเท่ากับ 1.52 เท่า จะเห็นได้ว่าในปี 2548 ถึงปี 2552 มีค่าต่ำกว่ามาตรฐานสหกรณ์ขนาดใหญ่มาก

อัตราส่วนทุนหมุนเวียนเร็ว ของสหกรณ์การเกษตรสะเดา จำกัด ปี 2548 ถึงปี 2552 เท่ากับ 0.08, 0.09, 0.06, 0.07 และ 0.07 เท่า ตามลำดับ ในขณะที่มีภาระหนี้สิน 1 บาท แสดงว่าสหกรณ์มีสภาพคล่อง สามารถเปลี่ยนสินทรัพย์หมุนเวียนเร็วให้เป็นเงินสดได้ทันกำหนดชำระหนี้ที่มีอยู่เมื่อเปรียบเทียบกับอัตราส่วนตั้งแต่ปี 2548 ถึงปี 2552 จะเห็นว่าสหกรณ์มีสภาพคล่องลดลงในปี 2550 ถึงปี 2552 หากพิจารณาจากอัตราส่วนมาตรฐานของสหกรณ์การเกษตร ถือว่า สหกรณ์การเกษตรสะเดา จำกัด ซึ่งเป็นธุรกิจกลุ่มการเกษตร อัตราส่วนมาตรฐานสหกรณ์ขนาดใหญ่มาก ปี 2550 ซึ่งเท่ากับ 1.32 เท่า จะเห็นได้ว่าในปี 2548 ถึงปี 2552 มีค่าต่ำกว่ามาตรฐานสหกรณ์ขนาดใหญ่มาก

2. อัตราส่วนความสามารถในการก่อหนี้ ประกอบด้วย

อัตราส่วนหนี้สินต่อทุน ของสหกรณ์การเกษตรสะเดา จำกัด มีอัตราส่วนหนี้สินต่อทุน ปี 2548 ถึงปี 2552 เท่ากับ 4.16, 3.49, 3.78, 3.48 และ 3.57 เท่า ตามลำดับ หมายความว่าทุนของสหกรณ์ 1 บาท มีภาระการจ่ายชำระหนี้ระยะยาว ในปี 2548 ถึงปี 2552 เท่ากับ 4.16, 3.49, 3.78, 3.48 และ 3.57 ตามลำดับ ซึ่งมีอัตราเสี่ยงสูง หากพิจารณาจากอัตราส่วนมาตรฐานของสหกรณ์การเกษตร ถือว่า สหกรณ์การเกษตรสะเดา จำกัด ซึ่งเป็นธุรกิจกลุ่มการเกษตร อัตราส่วนมาตรฐานสหกรณ์ขนาดใหญ่มาก ปี 2550 ซึ่งเท่ากับ 1.76 เท่า จะเห็นได้ว่าในปี 2548 ถึงปี 2552 มีค่าสูงกว่ามาตรฐานสหกรณ์ขนาดใหญ่มาก ถือว่าสหกรณ์มีความเสี่ยงสูง

3. อัตราส่วนความสามารถในการใช้สินทรัพย์ ประกอบด้วย

อัตราหมุนเวียนของสินค้าคงเหลือ ของสหกรณ์การเกษตรสะเดา จำกัด ปี 2548 ถึงปี 2552 เท่ากับ 2.21, 1.84, 1.95, 4.16 และ 2.57 ครั้ง ตามลำดับ แสดงว่าสหกรณ์มีเงินลงทุนอยู่ในสินค้าเป็นจำนวนมากเกินไป หากพิจารณาจากอัตราส่วนมาตรฐานสหกรณ์ขนาดใหญ่มาก ปี

2550 ซึ่งเท่ากับ 13.23 ครั้ง จะเห็นได้ว่าในปี 2548 ถึงปี 2552 มีค่าต่ำกว่ามาตรฐานสหกรณ์ขนาดใหญ่มาก

อายุเฉลี่ยของสินค้า ของสหกรณ์การเกษตรสะเดา จำกัด ปี 2548 ถึงปี 2552 เท่ากับ 164.93, 198.16, 187.07, 87.68 และ 142.17 วัน ตามลำดับ ทำให้เงินทุนของสหกรณ์ไปอยู่กับสินค้านานเกินไป หากพิจารณาจากอัตราส่วนมาตรฐานของสหกรณ์การเกษตร ถือว่า สหกรณ์การเกษตรสะเดา จำกัด ซึ่งเป็นธุรกิจกลุ่มการเกษตร อัตราส่วนมาตรฐานสหกรณ์ขนาดใหญ่มาก ปี 2550 ซึ่งเท่ากับ 27.59 วัน จะเห็นได้ว่าในปี 2548 ถึงปี 2552 มีค่าสูงกว่ามาตรฐาน สหกรณ์ขนาดใหญ่มาก ถือได้ว่าสหกรณ์ไม่มีประสิทธิภาพในการบริหารสินค้า

อัตรามวนเวียนของสินทรัพย์ทั้งสิ้น ของสหกรณ์การเกษตรสะเดา จำกัด ปี 2548 ถึงปี 2552 เท่ากับ 0.13, 0.15, 0.13, 0.17 และ 0.16 รอบ ตามลำดับ แสดงว่าสหกรณ์ไม่สามารถใช้สินทรัพย์ที่มีอยู่เพื่อก่อให้เกิดรายได้และให้เกิดประโยชน์คุ้มค่า หากพิจารณาจากอัตราส่วนมาตรฐานของสหกรณ์การเกษตร ถือว่าสหกรณ์การเกษตรสะเดา จำกัด ซึ่งเป็นธุรกิจกลุ่มการเกษตร อัตราส่วนมาตรฐานสหกรณ์ขนาดใหญ่มาก ปี 2550 ซึ่งเท่ากับ 0.45 รอบ จะเห็นได้ว่าในปี 2548 ถึงปี 2552 มีค่าต่ำกว่ามาตรฐานสหกรณ์ขนาดใหญ่มาก

อัตราร้อยละของรายได้ต่อสินทรัพย์ทั้งสิ้น ของสหกรณ์การเกษตรสะเดา จำกัด พบว่าสินทรัพย์ของสหกรณ์ 100 บาท สหกรณ์สามารถนำสินทรัพย์เหล่านั้นไปใช้ประโยชน์ หรือ ก่อให้เกิดรายได้ของสหกรณ์ในปี 2548 ถึงปี 2552 เท่ากับร้อยละ 13.27, 14.82, 13.16, 17.07 และ 15.81 ตามลำดับ หากพิจารณาจากอัตราส่วนมาตรฐานของสหกรณ์การเกษตร ถือว่า สหกรณ์การเกษตรสะเดา จำกัด ซึ่งเป็นธุรกิจกลุ่มการเกษตร อัตราส่วนมาตรฐานสหกรณ์ขนาดใหญ่มากปี 2550 ซึ่งเท่ากับร้อยละ 47.40 จะเห็นได้ว่าในปี 2548 ถึงปี 2552 มีค่าต่ำกว่ามาตรฐานสหกรณ์ขนาดใหญ่มาก ถือว่าสหกรณ์ไม่มีความสามารถในการนำสินทรัพย์ไปใช้ประโยชน์หรือก่อให้เกิดรายได้

4. อัตราส่วนความสามารถในการทำกำไร ประกอบด้วย

อัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์ ของสหกรณ์การเกษตรสะเดา จำกัด ปี 2548 ถึงปี 2552 เท่ากับร้อยละ 4.78, 5.05, 4.49, 5.33 และ 5.22 ตามลำดับ แสดงว่าสหกรณ์ได้รับผลตอบแทนสูง หากพิจารณาจากอัตราส่วนมาตรฐานของสหกรณ์การเกษตร ถือว่าสหกรณ์การเกษตรสะเดา จำกัด ซึ่งเป็นธุรกิจกลุ่มการเกษตร อัตราส่วนมาตรฐานสหกรณ์ขนาดใหญ่มากปี 2550 ซึ่งเท่ากับ ร้อยละ 3.76 จะเห็นได้ว่าในปี 2548 ถึงปี 2552 มีค่าสูงกว่ามาตรฐานสหกรณ์ขนาดใหญ่มาก

อัตราผลตอบแทนต่อส่วนของทุน ของสหกรณ์การเกษตรสะเดา จำกัด ปี 2548 ถึงปี 2552 เท่ากับร้อยละ 9.78, 10.22, 8.48, 14.36 และ 12.26 ตามลำดับ แสดงว่าสหกรณ์ได้ผลตอบแทนน้อย หากพิจารณาจากอัตราส่วนมาตรฐานของสหกรณ์การเกษตร ถือว่า สหกรณ์

การเกษตรสะเดา จำกัด ซึ่งเป็นธุรกิจกลุ่มการเกษตร อัตราส่วนมาตรฐานสหกรณ์ขนาดใหญ่มาก ปี 2550 ซึ่งเท่ากับร้อยละ 10.34 จะเห็นได้ว่าในปี 2548 ถึงปี 2550 มีค่าต่ำกว่ามาตรฐานสหกรณ์ขนาดใหญ่มาก และในปี 2551 และ 2552 มีค่าสูงกว่ามาตรฐานในสหกรณ์ขนาดใหญ่มาก ถือได้ว่าสหกรณ์ยังไม่มีความสามารถในการทำกำไรเมื่อเปรียบเทียบกับส่วนของทุนที่นำไปลงทุนหรือให้ผลตอบแทนไม่คุ้มค่ากับการลงทุน

อัตรากำไรขั้นต้น ของสหกรณ์การเกษตรสะเดา จำกัด พบว่าสหกรณ์ ขาย/บริการ 100 บาท จะมีกำไรขั้นต้นในปี 2548 ถึงปี 2552 เท่ากับร้อยละ 36.02, 34.10, 34.10, 31.22 และ 33.03 ตามลำดับ หากพิจารณาจากอัตราส่วนมาตรฐานของสหกรณ์การเกษตร ถือว่าสหกรณ์การเกษตรสะเดา จำกัด ซึ่งเป็นธุรกิจกลุ่มการเกษตร อัตราส่วนมาตรฐานสหกรณ์ขนาดใหญ่มาก ปี 2550 ซึ่งเท่ากับร้อยละ 16.80 จะเห็นได้ว่าในปี 2548 ถึงปี 2552 มีค่าสูงกว่ามาตรฐานสหกรณ์ขนาดใหญ่มาก ถือได้ว่าสหกรณ์มีความสามารถในการควบคุมต้นทุน ขาย/บริการ และมีความสามารถในการทำกำไรก่อนหักค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานอื่น ๆ อยู่ในเกณฑ์ที่ดีมาก

อัตรากำไรจ่าย ของสหกรณ์การเกษตรสะเดา จำกัด พบว่ามีอัตราส่วนระหว่างขาย/บริการ กับค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นในปี 2548 ถึงปี 2552 เท่ากับร้อยละ 194.86, 205.92, 125.14, 134.03 และ 188.84 ตามลำดับ หากพิจารณาจากอัตราส่วนมาตรฐานของสหกรณ์การเกษตร ถือว่า สหกรณ์การเกษตรสะเดา จำกัด ซึ่งเป็นธุรกิจกลุ่มการเกษตร อัตราส่วนมาตรฐานสหกรณ์ขนาดใหญ่มาก ปี 2550 ซึ่งเท่ากับร้อยละ 92.06 จะเห็นได้ว่าในปี 2548 ถึงปี 2552 มีค่าสูงกว่ามาตรฐานสหกรณ์ขนาดใหญ่มาก ถือได้ว่าสหกรณ์มีค่าใช้จ่ายสูงกว่าค่ามาตรฐานมาก

อัตรากำไรสุทธิ ของสหกรณ์การเกษตรสะเดา จำกัด พบว่าสหกรณ์มีรายได้จากการดำเนินงานทุก ๆ 100 บาท จะมีกำไรสุทธิเกิดขึ้นในปี 2548 ถึงปี 2552 เท่ากับร้อยละ 13.38, 14.38, 13.89, 18.24 และ 17.12 ตามลำดับ หากพิจารณาจากอัตราส่วนมาตรฐานของสหกรณ์การเกษตร ถือว่าสหกรณ์การเกษตรสะเดา จำกัด ซึ่งเป็นธุรกิจกลุ่มการเกษตร อัตราส่วนมาตรฐานสหกรณ์ขนาดใหญ่มากปี 2550 ซึ่งเท่ากับร้อยละ 8.30 จะเห็นได้ว่าในปี 2548 ถึงปี 2552 มีค่าสูงกว่ามาตรฐานสหกรณ์ขนาดใหญ่มาก ถือได้ว่าสหกรณ์ มีอัตรากำไรสุทธิอยู่ในเกณฑ์ที่ดีมาก

2. ผลการวิเคราะห์งบการเงินเปรียบเทียบของสหกรณ์การเกษตรบางกล้า จำกัด

1) การวิเคราะห์งบดุล โดยวิธี

1.1) การวิเคราะห์ตามแนวดิ่ง

ตารางที่ 4.8 การวิเคราะห์หั่งบลตามแนวคิด ของสหกรณ์การเกษตรบางกล้า จำกัด ปี 2548-2552

หน่วย : ร้อยละ

	ปี2548	ปี 2549	ปี 2550	ปี 2551	ปี 2552	ค่าเฉลี่ย
สินทรัพย์						
สินทรัพย์หมุนเวียน						
เงินสดและเงินฝากธนาคาร	0.87	2.99	1.22	2.09	1.81	1.80
เงินฝากสหกรณ์อื่น	1.13	7.77	6.85	10.00	5.29	6.21
เงินให้กู้ยืมระยะสั้น-สุทธิ	-	16.30	15.26	13.46	12.14	11.43
ลูกหนี้เงินกู้ระยะสั้น-สุทธิ	20.68	1.95	1.99	3.33	2.61	6.11
ดอกเบี้ยเงินกู้ให้กู้ต่างรับ-สุทธิ	0.76	0.62	1.05	0.97	0.76	0.83
สินค้าคงเหลือ	0.86	0.41	1.00	1.51	0.74	0.90
วัสดุคงเหลือ	0.12	-	-	-	-	-
สินทรัพย์หมุนเวียนอื่น	0.47	0.36	0.40	0.41	0.34	0.39
รวมสินทรัพย์หมุนเวียน	24.88	30.40	27.77	31.77	23.69	27.70
สินทรัพย์ไม่หมุนเวียน						
เงินลงทุนระยะยาว	0.57	0.49	0.46	0.41	0.40	0.47
เงินให้กู้ยืมระยะยาว	-	56.39	60.72	58.29	66.47	48.37
ลูกหนี้ระยะยาว	64.59	3.76	3.48	3.26	4.06	15.83
ที่ดิน อาคาร และอุปกรณ์-สุทธิ	9.56	8.46	7.08	5.83	4.96	7.18
สิทธิการใช้ซอฟต์แวร์	0.00	0.05	0.03	0.14	0.08	0.06
สินทรัพย์ไม่หมุนเวียนอื่น	0.40	0.45	0.46	0.30	0.35	0.39
รวมสินทรัพย์ไม่หมุนเวียน	75.12	69.60	72.23	68.23	76.31	72.30
รวมสินทรัพย์	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00
หนี้สินและทุนของสหกรณ์						
หนี้สินหมุนเวียน						
เงินกู้ยืมระยะสั้น	10.63	-	-	-	-	2.13
หนี้สินระยะยาวที่ถึงกำหนด	0.48	0.36	-	-	-	0.17
ชำระภายในหนึ่งปี						

ตารางที่ 4.8 (ต่อ)

	หน่วย : ร้อยละ					ค่าเฉลี่ย
	ปี 2548	ปี 2549	ปี 2550	ปี 2551	ปี 2552	
เจ้าหนี้การค้า	0.17	0.66	0.22	0.72	0.39	0.43
เงินรับฝาก	64.35	75.79	76.04	73.72	72.94	72.57
หนี้สินหมุนเวียนอื่น	0.23	0.12	0.14	0.17	0.12	0.15
รวมหนี้สินหมุนเวียน	75.86	76.92	76.40	74.60	73.45	75.45
หนี้สินไม่หมุนเวียน						
เงินกู้ยืมระยะยาว	1.44	0.71	-	-	-	0.43
หนี้สินไม่หมุนเวียนอื่น	0.84	0.87	0.96	0.99	1.05	0.94
รวมหนี้สินไม่หมุนเวียน	2.28	1.58	0.96	1.02	1.05	1.38
รวมหนี้สิน	78.13	78.50	77.35	75.62	74.50	76.82
ทุนของสหกรณ์						
ทุนเรือนหุ้น(มูลค่าหุ้นละ 10.00 บาท)						
หุ้นที่ชำระเต็มมูลค่าแล้ว	17.85	17.12	18.21	18.71	20.73	18.52
หุ้นสำรอง	0.62	0.79	1.03	1.08	1.40	0.98
ทุนสะสมตามข้อบังคับ	0.44	0.79	1.03	1.08	1.40	0.98
ระเบียบและอื่น ๆ						
กำไรสุทธิประจำปี	2.96	2.79	2.46	3.84	2.18	2.84
รวมทุนของสหกรณ์	21.87	21.50	22.65	24.38	25.50	23.18
รวมหนี้สินและทุนของสหกรณ์	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00

จากตารางที่ 4.8 พบว่างบดุลเปรียบเทียบ 5 ปี ต่อเนื่องกัน โดยใช้วิธีการย่อส่วนตามแนวคิด ปรากฏโครงสร้างทางการเงิน มีเงินทุนจากหนี้สินลดลง โดยใน ปี 2548 ถึงปี 2552 เป็นร้อยละ 78.13, 78.50, 77.35, 75.62 และ 74.50 ตามลำดับ ในขณะที่ทุนของสหกรณ์ในปี 2548 ถึงปี 2552 เป็นร้อยละ 21.87, 21.50, 22.65, 24.38 และ 25.50 ตามลำดับ

หนี้สินของสหกรณ์ส่วนใหญ่เป็นหนี้สินหมุนเวียน ปี 2548 ถึงปี 2552 เป็นร้อยละ 75.86, 76.92, 76.40, 74.60 และ 73.45 ตามลำดับ

หนี้สินหมุนเวียนส่วนใหญ่เป็นเงินรับฝาก ปี 2548 ถึงปี 2552 เป็นร้อยละ 64.35, 75.79, 76.04, 73.72 และ 72.94 ตามลำดับ

ทุนของสหกรณ์ประกอบด้วยหุ้นที่ชำระเต็มมูลค่าแล้วในปี 2548 ถึงปี 2552 เป็นร้อยละ 17.85, 17.12, 18.21, 18.71 และ 20.73 ตามลำดับ ทุนสำรองปี 2548 ถึงปี 2552 เป็นร้อยละ 0.62, 0.79 ,1.03, 1.08 และ 1.40 ตามลำดับ

การลงทุนในสินทรัพย์ของสหกรณ์ประกอบด้วยสินทรัพย์หมุนเวียนในปี 2548 ถึงปี 2552 . เป็นร้อยละ 24.88, 30.40, 27.77, 31.77 และ 23.69 ตามลำดับ

สินทรัพย์หมุนเวียนประกอบด้วยเงินให้กู้ยืมระยะสั้น ในปี 2549 ถึงปี 2552 เป็นร้อยละ 16.30, 15.26, 13.46 และ 12.14 ตามลำดับ ลูกหนี้เงินกู้ระยะสั้นสุทธิ ในปี 2548 ถึงปี 2552 เป็นร้อยละ 20.68, 1.95, 1.99, 3.33 และ 2.61 ดอกเบี้ยเงินให้กู้ต่างรับในปี 2548 ถึงปี 2552 เป็นร้อยละ 0.76, 0.62, 1.05, 0.97, และ 0.76 ตามลำดับ เงินสดและเงินฝากธนาคารในปี 2548 ถึงปี 2552 เป็นร้อยละ 0.87, 2.99, 1.22, 2.09 และ 1.81 ตามลำดับ

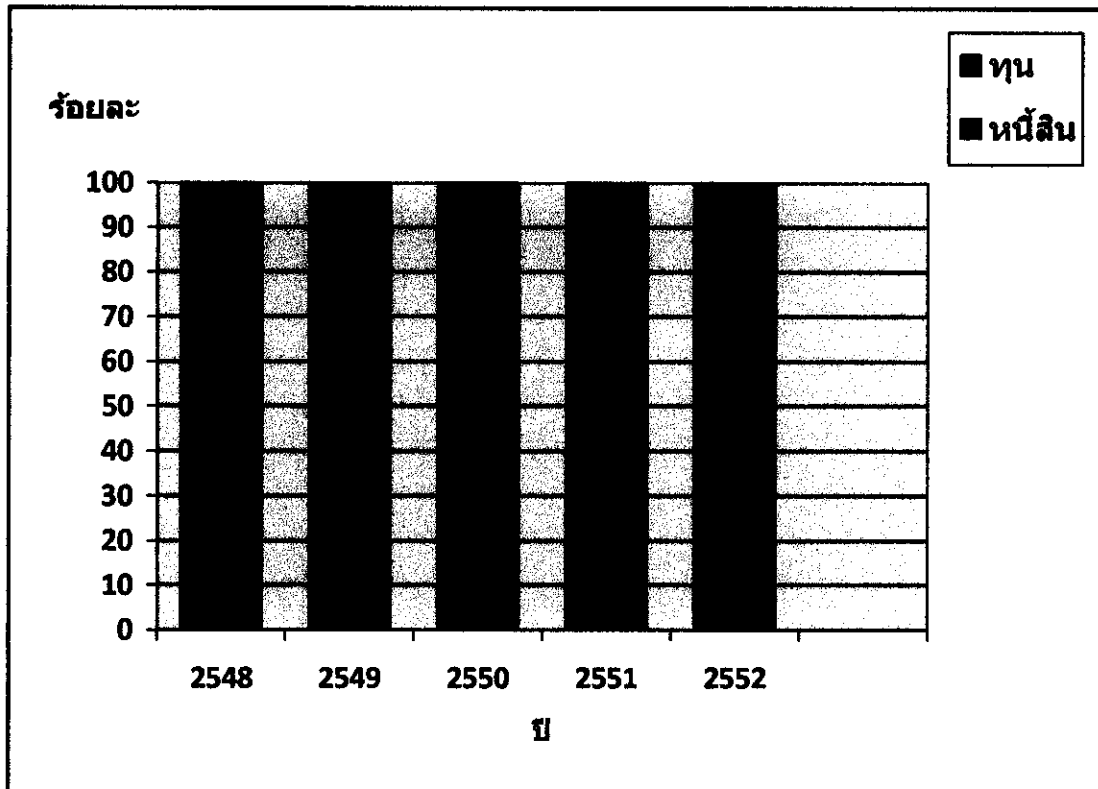
สินทรัพย์ไม่หมุนเวียนประกอบด้วย ลูกหนี้ระยะยาวในปี 2548 ถึงปี 2552 เป็นร้อยละ 64.59, 3.76, 3.48, 3.26 และ 4.06 เงินให้กู้ยืมระยะยาวในปี 2549 ถึงปี 2552 เป็นร้อยละ 56.39, 60.72, 58.29, และ 66.47 ตามลำดับ

สรุปว่า ฐานะการเงินของสหกรณ์การเกษตรบางกล้า จำกัด มีการลงทุนในสินทรัพย์ไม่หมุนเวียนในอัตราที่สูงขึ้นเป็นอัตราร้อยละ 68-76 ของสินทรัพย์รวม โดยเป็นสินทรัพย์หมุนเวียนเพียงร้อยละ 23-32 เงินทุนที่จัดหาส่วนใหญ่มาจากหนี้สินประมาณร้อยละ 74-79 เป็นหนี้สินหมุนเวียนร้อยละ 73-77 หนี้สินไม่หมุนเวียนร้อยละ 0.96-2.28 และมาจากทุนร้อยละ 21-26 เงินทุนส่วนใหญ่ได้จากเงินรับฝาก มีการเปลี่ยนแปลงโดยมีสัดส่วนเพิ่มขึ้นและทุนของสหกรณ์เพิ่มขึ้นทุกปี

ตารางที่ 4.9 เปรียบเทียบส่วนประกอบสำคัญของงบดุลของ สหกรณ์การเกษตรบางกล้า จำกัด
ปี 2548-2552

	หน่วย : ร้อยละ				
	ปี 2548	ปี 2549	ปี 2550	ปี 2551	ปี 2552
สินทรัพย์	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00
หนี้สิน	78.13	78.50	77.35	75.62	74.50
ทุน	21.87	21.50	22.65	24.38	25.50

จากตารางที่ 4.9 พบว่าสหกรณ์การเกษตรบางกล้า จำกัด มีสัดส่วนของหนี้สินเพิ่มขึ้นในปี 2549 แต่ลดลงในปี 2550 ถึงปี 2552 ในขณะที่ทุนมีสัดส่วนลดลงเล็กน้อยในปี 2549 แต่เพิ่มขึ้นในปี 2550 ถึงปี 2552 ดังภาพที่ 4.3

ภาพที่ 4.3 เปรียบเทียบส่วนประกอบสำคัญของงบดุลของสหกรณ์การเกษตรบางกล้า จำกัด ปี 2548-2552

1.2) การวิเคราะห์แนวโน้ม

ตารางที่ 4.10 การวิเคราะห์งบดุลแนวโน้ม ของสหกรณ์การเกษตรบางกล้า จำกัด ปี 2548-2552

หน่วย : ร้อยละ

	ปี 2548	ปี 2549	ปี 2550	ปี 2551	ปี 2552	ค่าเฉลี่ย
สินทรัพย์						
สินทรัพย์หมุนเวียน						
เงินสดและเงินฝากธนาคาร	100	462.74	229.47	492.28	504.75	422.31
เงินฝากสหกรณ์อื่น	100	924.80	988.26	1,811.01	1,131.48	1,213.89
ลูกหนี้ระยะสั้น - สุทธิ	100	12.69	15.74	33.02	30.52	22.99
ดอกเบี้ยเงินให้กู้ยืมรับ - สุทธิ	100	110.51	225.41	263.66	242.61	210.55
สินค้าคงเหลือ	100	64.57	191.78	361.10	210.48	206.98
สินทรัพย์หมุนเวียนอื่น	100	103.22	139.68	179.35	173.54	148.95
รวมสินทรัพย์หมุนเวียน	100	164.60	182.40	261.79	230.56	209.84
สินทรัพย์ไม่หมุนเวียน						
เงินลงทุนระยะยาว	100	115.12	131.65	149.36	169.99	141.53
ลูกหนี้ระยะยาว	100	7.83	8.82	10.34	15.24	10.56
ที่ดิน อาคารและอุปกรณ์สุทธิ	100	119.28	121.08	125.02	125.56	122.73
สินทรัพย์ไม่หมุนเวียนอื่น	100	152.16	186.46	154.79	209.83	175.81
รวมสินทรัพย์ไม่หมุนเวียน	100	124.81	157.11	186.22	246.04	178.55
รวมสินทรัพย์	100	134.71	163.40	205.02	242.19	186.33
หนี้สินและทุนของสหกรณ์						
หนี้สินหมุนเวียน						
เจ้าหนี้การค้า	100	534.06	216.54	885.91	573.55	552.51
เงินรับฝาก	100	158.67	193.09	234.87	274.52	215.29
หนี้สินหมุนเวียนอื่น	100	68.60	95.08	147.50	120.45	107.91
รวมหนี้สินหมุนเวียน	100	136.61	164.57	201.63	234.51	184.33
หนี้สินไม่หมุนเวียน						
เงินกู้ยืมระยะยาว	100	66.67	-	-	-	16.67
หนี้สินไม่หมุนเวียนอื่น	100	138.80	186.31	242.60	303.34	217.76
รวมหนี้สินไม่หมุนเวียน	100	93.28	68.73	91.50	111.90	91.35
รวมหนี้สิน	100	135.35	161.78	198.42	230.94	181.62

ตารางที่ 4.10 (ต่อ)

หน่วย : ร้อยละ

	ปี 2548	ปี 2549	ปี 2550	ปี 2551	ปี 2552	ค่าเฉลี่ย
ทุนของสหกรณ์						
ทุนเรือนหุ้น(มูลค่าหุ้นละ 10.00 บาท)						
หุ้นชำระเต็มมูลค่าแล้ว	100	129.17	166.64	214.85	281.23	197.97
ทุนสำรอง	100	171.53	272.30	355.17	545.18	336.04
ทุนสะสมตามข้อบังคับระเบียบ และอื่น ๆ	100	243.11	352.89	357.17	659.24	403.10
กำไรสุทธิประจำปี	100	127.20	135.87	265.91	178.33	176.83
รวมทุนของสหกรณ์	100	132.44	169.21	228.60	282.39	203.16
รวมหนี้สินและทุนของสหกรณ์	100	134.71	163.40	205.02	242.19	186.33

จากตารางที่ 4.10 พบว่าสหกรณ์มีแนวโน้มในการจัดหาเงินทุนโดยการก่อหนี้เพิ่มมากขึ้น ได้แก่หนี้สินหมุนเวียนคือ เงินรับฝากเพิ่มขึ้นในปี 2549 ถึงปี 2552 จากปีฐาน และทุนของสหกรณ์ก็มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นเช่นกัน

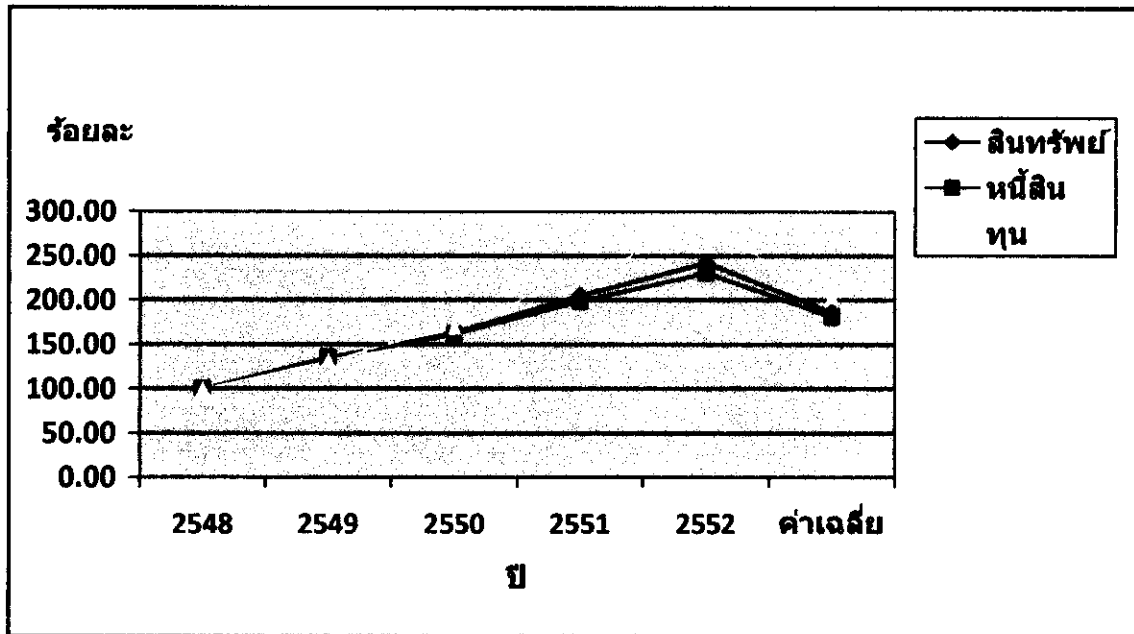
เงินทุนที่จัดหาได้นั้น สหกรณ์มีการลงทุนในลูกหนี้ทั้งระยะสั้นและระยะยาวมีแนวโน้มสูงขึ้น แต่เงินสดและเงินฝากธนาคารมีแนวโน้มสูงขึ้นเป็นจำนวนมากในปี 2549 ถึงปี 2552

ตารางที่ 4.11 แนวโน้มส่วนประกอบสำคัญของงบดุลของสหกรณ์การเกษตรบางกล้า จำกัด
ปี 2548-2552

หน่วย : ร้อยละ

	ปี 2548	ปี 2549	ปี 2550	ปี 2551	ปี 2552	ค่าเฉลี่ย
สินทรัพย์	100	134.71	163.40	205.02	242.19	186.33
หนี้สิน	100	135.35	161.78	198.42	230.94	181.62
ทุน .	100	132.44	169.21	228.60	282.39	203.16

จากตารางที่ 4.11 พบว่าสหกรณ์การเกษตรบางกล้า จำกัด เมื่อเปรียบเทียบกับปีฐาน สินทรัพย์ หนี้สินและทุนของสหกรณ์มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นทุกปี ดังภาพที่ 4.4

ภาพที่ 4.4 แนวโน้มส่วนประกอบสำคัญของงบดุลของสหกรณ์การเกษตรบางกล้า จำกัด ปี 2548-2552

2) การวิเคราะห์งบกำไรขาดทุน

2.1) การวิเคราะห์ตามแนวดิ่ง

ตารางที่ 4.12 การวิเคราะห์งบกำไรขาดทุนตามแนวคิด ของสหกรณ์การเกษตรบางกล่ำ จำกัด
ปี 2548-2552

หน่วย : ร้อยละ

	ปี 2548	ปี 2549	ปี 2550	ปี 2551	ปี 2552	ค่าเฉลี่ย
ขาย/บริการ	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00
<u>หัก</u> ต้นทุนขาย/บริการ	82.52	86.71	87.77	85.35	86.85	86.22
กำไรขั้นต้น	17.48	13.29	12.23	14.65	13.15	13.78
<u>บวก</u> . รายได้เฉพาะธุรกิจ	0.83	0.77	0.60	0.63	0.75	0.70
รวม	18.31	14.06	12.84	15.28	13.90	14.48
<u>หัก</u> ค่าใช้จ่ายเฉพาะธุรกิจ	3.32	2.86	2.89	2.25	2.79	2.74
กำไรเฉพาะธุรกิจ	15.00	11.20	9.95	13.03	11.11	11.75
<u>บวก</u> รายได้อื่น	1.43	0.91	1.33	1.27	2.01	1.43
รวม	16.43	12.11	11.28	14.30	13.12	13.18
<u>หัก</u> ค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน	7.38	5.75	5.69	5.28	7.13	6.13
กำไรสุทธิ	9.05	6.36	5.59	9.02	5.99	7.04

จากตารางที่ 4.12 งบกำไรขาดทุนเปรียบเทียบ ตั้งแต่ปี 2548 ถึงปี 2552 มีผลการดำเนินงานเปรียบเทียบได้ดังนี้ คือ กำไรขั้นต้นต่อยอดขายและบริการ ปี 2548 ถึงปี 2552 เป็นร้อยละ 17.48, 13.29, 12.23, 14.65 และ 13.15 ตามลำดับ มีค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน ปี 2548 ถึงปี 2552 เป็นร้อยละ 7.38, 5.57, 5.69, 5.28 และ 7.13 ตามลำดับ ทำให้เกิดผลกำไรจากการดำเนินงาน ปี 2548 ถึงปี 2552 เป็นร้อยละ 9.05, 6.63, 5.59, 9.02 และ 5.99 ตามลำดับ

สรุปว่า ผลการดำเนินงานของสหกรณ์การเกษตรบางกล่ำ จำกัด มีผลกำไรลดลง ทั้งนี้ เกิดจากการดำเนินธุรกิจมีต้นทุนขาย/บริการเพิ่มขึ้น

2.2) การวิเคราะห์ตามแนวโน้ม

ตารางที่ 4.13 การวิเคราะห์งบกำไรขาดทุนตามแนวโน้ม (ปีฐานคงที่) ของสหกรณ์การเกษตร
บางกล้า จำกัด ปี 2548-2552

หน่วย : ร้อยละ

	ปี 2548	ปี 2549	ปี 2550	ปี 2551	ปี 2552	ค่าเฉลี่ย
ขาย/บริการ	100	181.19	219.97	266.92	269.60	234.42
หัก ต้นทุนขาย/บริการ	100	190.40	233.96	276.09	283.75	246.05
กำไรขั้นต้น	100	137.71	153.93	223.64	202.79	179.52
บวก รายได้เฉพาะธุรกิจ	100	167.99	158.98	203.32	243.17	193.37
รวม	100	139.09	154.16	222.71	204.63	180.15
หัก ค่าใช้จ่ายเฉพาะธุรกิจ	100	156.31	191.46	181.37	227.22	189.09
กำไรเฉพาะธุรกิจ	100	135.28	145.92	231.85	199.63	178.17
บวก รายได้อื่น	100	114.92	204.14	237.17	379.05	233.82
รวม	100	133.50	151.00	232.32	215.28	183.02
หัก ค่าใช้จ่ายดำเนินงาน	100	141.21	169.55	191.12	260.59	190.62
กำไรสุทธิ	100	127.22	135.87	265.91	178.33	176.83

จากตารางที่ 4.13 งบกำไรขาดทุนตามแนวโน้มแบบปีฐานคงที่ ตั้งแต่ปี 2549 ถึงปี 2552 มีผลการดำเนินงานดังนี้ คือกำไรขั้นต้นต่อยอดขายและบริการ ปี 2549 ถึงปี 2552 เป็นร้อยละ 137.71, 153.93, 223.64 และ 202.79 ตามลำดับ มีค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน ปี 2549 ถึงปี 2552 เป็นร้อยละ 141.21, 169.55, 191.12, 260.59 ตามลำดับ ทำให้เกิดผลกำไรจากการดำเนินงาน ปี 2549 ถึงปี 2552 เป็นร้อยละ 127.22, 135.87, 265.91 และ 178.33 ตามลำดับ

สรุปว่า ผลการดำเนินงานของสหกรณ์การเกษตรบางกล้า จำกัด มีผลกำไรเมื่อเปรียบเทียบกับปีฐานมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นจากปี 2548

3) การวิเคราะห์อัตราส่วนทางการเงิน

ตารางที่ 4.14 อัตราส่วนทางการเงินของสหกรณ์การเกษตรบางกล้า จำกัด ปี 2548-2552

หน่วย : ร้อยละ

อัตราส่วน	หน่วย	ปี 2548	ปี 2549	ปี 2550	ปี 2551	ปี 2552	ค่าเฉลี่ย
อัตราส่วนวัดสภาพคล่อง							
1. อัตราส่วนทุนหมุนเวียน	เท่า	0.33	0.40	0.36	0.43	0.32	0.37
2. อัตราส่วนทุนหมุนเวียนเร็ว	เท่า	0.31	0.17	0.15	0.22	0.14	0.20
อัตราส่วนความสามารถในการก่อหนี้							
1. อัตราส่วนหนี้สินต่อทุน	เท่า	3.57	3.65	3.42	3.10	2.92	3.33
อัตราส่วนความสามารถในการใช้สินทรัพย์							
1. อัตราหมุนเวียนของ สินค้างเหลือ	ครั้ง	12.20	19.78	15.87	8.50	10.17	13.30
2. อายุเฉลี่ยของสินค้า	วัน	29.93	18.45	23.00	45.95	35.89	30.04
3. อัตราหมุนเวียนของ สินทรัพย์ทั้งสิ้น	รอบ	0.56	0.50	0.48	0.57	0.39	0.48
4. อัตราร้อยละของรายได้ ต่อสินทรัพย์ทั้งสิ้น	ร้อยละ	38.07	50.45	48.22	47.35	39.40	44.70
อัตราส่วนความสามารถในการทำกำไร							
1. อัตราผลตอบแทนต่อ สินทรัพย์	ร้อยละ	9.82	6.70	5.90	6.94	5.18	6.91
2. อัตราผลตอบแทนต่อส่วน ของทุน	ร้อยละ	16.18	14.80	12.18	18.08	9.44	14.14
3. อัตรากำไรขั้นต้น	ร้อยละ	17.48	13.29	12.23	14.65	13.15	14.16
4. อัตราค่าใช้จ่าย	ร้อยละ	146.64	182.01	149.44	118.13	101.05	139.45
5. อัตรากำไรสุทธิ	ร้อยละ	9.05	6.35	5.59	9.02	5.99	7.20

จากตารางที่ 4.14 นำผลที่ได้มาแปลความหมายได้ดังนี้

1. อัตราส่วนวัดสภาพคล่อง ประกอบด้วย

อัตราส่วนทุนหมุนเวียน ของสหกรณ์การเกษตรบางกล้า จำกัด ปี 2548 ถึงปี 2552 เท่ากับ 0.33, 0.40, 0.36, 0.43 และ 0.32 เท่า ตามลำดับ โดยมีภาระที่จะต้องชำระหนี้สินหมุนเวียน 1 บาท ตามอัตราส่วนที่เกิดขึ้นถือว่าสหกรณ์มีสภาพคล่องอยู่ในเกณฑ์ต่ำ ไม่สามารถชำระหนี้ได้เพียงพอ และเมื่อเปรียบเทียบกับอัตราส่วนตั้งแต่ปี 2548, 2550 และ 2552 จะเห็นว่าสหกรณ์มีสภาพคล่องลดลง หากพิจารณาจากอัตราส่วนมาตรฐานของสหกรณ์การเกษตร ถือว่าสหกรณ์การเกษตรบางกล้า จำกัด ซึ่งเป็นธุรกิจกลุ่มการเกษตร อัตราส่วนมาตรฐานสหกรณ์ขนาดใหญ่มาก ปี 2550 ซึ่งเท่ากับ 1.52 เท่า จะเห็นได้ว่าในปี 2548 ถึงปี 2552 มีค่าต่ำกว่ามาตรฐานสหกรณ์ขนาดใหญ่มาก

อัตราส่วนทุนหมุนเวียนเร็ว ของสหกรณ์การเกษตรบางกล้า จำกัด ปี 2548 ถึงปี 2552 เท่ากับ 0.31, 0.71, 0.15, 0.22 และ 0.14 เท่า ตามลำดับ ในขณะที่มีภาระหนี้สิน 1 บาท แสดงว่าสหกรณ์ขาดสภาพคล่องไม่สามารถเปลี่ยนสินทรัพย์หมุนเวียนเร็วให้เป็นเงินสดได้ทันกำหนดชำระหนี้ที่มีอยู่เมื่อเปรียบเทียบกับอัตราส่วนตั้งแต่ปี 2548 ถึงปี 2552 จะเห็นว่าสหกรณ์มีสภาพคล่องลดลง ในปี 2550 ถึงปี 2552 หากพิจารณาจากอัตราส่วนมาตรฐานของสหกรณ์การเกษตร ถือว่าสหกรณ์การเกษตรบางกล้า จำกัด ซึ่งเป็นธุรกิจกลุ่มการเกษตร อัตราส่วนมาตรฐานสหกรณ์ขนาดใหญ่มากปี 2550 ซึ่งเท่ากับ 1.32 เท่า จะเห็นได้ว่าในปี 2548 ถึงปี 2552 มีค่าต่ำกว่ามาตรฐานสหกรณ์ขนาดใหญ่มาก

2. อัตราส่วนความสามารถในการก่อหนี้ ประกอบด้วย

อัตราส่วนหนี้สินต่อทุน ของสหกรณ์การเกษตรบางกล้า จำกัด ปี 2548 ถึงปี 2552 เท่ากับ 3.57, 3.65, 3.42, 3.10 และ 2.92 เท่า ตามลำดับหมายความว่า ทุนของสหกรณ์ 1 บาท มีภาระการจ่ายชำระหนี้ระยะยาว ในปี 2548 ถึงปี 2552 เท่ากับ 3.57, 3.65, 3.42, 3.10 และ 2.92 เท่า ตามลำดับ ซึ่งมีอัตราเสี่ยงสูง หากพิจารณาจากอัตราส่วนมาตรฐานของสหกรณ์การเกษตร ถือว่าสหกรณ์การเกษตรบางกล้า จำกัด ซึ่งเป็นธุรกิจกลุ่มการเกษตร อัตราส่วนมาตรฐานสหกรณ์ขนาดใหญ่มาก ปี 2550 ซึ่งเท่ากับ 1.76 เท่า จะเห็นได้ว่าในปี 2548 ถึงปี 2552 มีค่าสูงกว่ามาตรฐานสหกรณ์ขนาดใหญ่มาก ถือว่าสหกรณ์มีความเสี่ยงสูง

3. อัตราส่วนความสามารถในการใช้สินทรัพย์ ประกอบด้วย

อัตราหมุนเวียนของสินค้าคงเหลือ ของสหกรณ์การเกษตรบางกล้า จำกัด ปี 2548 ถึงปี 2552 เท่ากับ 12.20, 19.78, 15.87, 8.50 และ 10.17 ครั้ง ตามลำดับ แสดงว่าสหกรณ์มีเงินลงทุนอยู่ในสินค้าเป็นจำนวนมากเกินไปในปี 2548, 2551 และ 2552 ซึ่งสหกรณ์ควรจะนำเงินไปใช้

ประโยชน์ให้มากกว่านี้ หากพิจารณาจากอัตราส่วนมาตรฐานของสหกรณ์การเกษตร ถือว่าสหกรณ์การเกษตรบางกลุ่ม จำกัด ซึ่งเป็นธุรกิจกลุ่มการเกษตร อัตราส่วนมาตรฐานสหกรณ์ขนาดใหญ่ ปี 2550 ซึ่งเท่ากับ 13.23 ครั้ง จะเห็นได้ว่าในปี 2548, 2551 และ 2552 มีค่าต่ำกว่ามาตรฐานสหกรณ์ขนาดใหญ่มาก

อายุเฉลี่ยของสินค้า ของสหกรณ์การเกษตรบางกลุ่ม จำกัด ปี 2548 ถึงปี 2552 เท่ากับ 29.93, 18.45, 23.00, 42.95 และ 35.89 วัน ตามลำดับ จะเห็นว่าปี 2548, 2551 และ 2552 เงินทุนของสหกรณ์ไปจมอยู่กับสินค้านานเกินไป หากพิจารณาจากอัตราส่วนมาตรฐานของสหกรณ์การเกษตร ถือว่าสหกรณ์การเกษตรบางกลุ่ม จำกัด ซึ่งเป็นธุรกิจกลุ่มการเกษตร อัตราส่วนมาตรฐานสหกรณ์ขนาดใหญ่มาก ปี 2550 ซึ่งเท่ากับ 27.59 วัน จะเห็นได้ว่าในปี 2548, 2551 และ 2552 มีค่าสูงกว่ามาตรฐานสหกรณ์ขนาดใหญ่มาก ถือได้ว่าสหกรณ์ไม่มีความสามารถในการบริหารสินค้าเท่าที่ควร

อัตรามวนเวียนของสินทรัพย์ทั้งสิ้นของสหกรณ์การเกษตรบางกลุ่ม จำกัด ปี 2548 ถึงปี 2552 เท่ากับ 0.56, 0.50, 0.48, 0.47 และ 0.39 รอบ ตามลำดับ แสดงว่าสหกรณ์สามารถใช้สินทรัพย์ที่มีอยู่เพื่อก่อให้เกิดรายได้ และให้เกิดประโยชน์คุ้มค่า หากพิจารณาจากอัตราส่วนมาตรฐานของสหกรณ์การเกษตร ถือว่าสหกรณ์การเกษตรบางกลุ่ม จำกัด ซึ่งเป็นธุรกิจกลุ่มการเกษตร อัตราส่วนมาตรฐานสหกรณ์ขนาดใหญ่มาก ปี 2550 ซึ่งเท่ากับ 0.45 รอบ จะเห็นได้ว่าในปี 2548 ถึงปี 2551 มีค่าสูงกว่ามาตรฐานสหกรณ์ขนาดใหญ่มาก ส่วนปี 2552 มีค่าต่ำกว่ามาตรฐาน

อัตราร้อยละของรายได้ต่อสินทรัพย์ทั้งสิ้น ของสหกรณ์การเกษตรบางกลุ่ม จำกัด พบว่าสินทรัพย์ของสหกรณ์ 100 บาท สหกรณ์สามารถนำสินทรัพย์เหล่านั้นไปใช้ประโยชน์หรือก่อให้เกิดรายได้ของสหกรณ์ในปี 2548 ถึงปี 2552 เท่ากับ ร้อยละ 38.07, 50.45, 48.22, 47.35 และ 39.40 ตามลำดับ หากพิจารณาจากอัตราส่วนมาตรฐานของสหกรณ์การเกษตร ถือว่าสหกรณ์การเกษตรบางกลุ่ม จำกัด ซึ่งเป็นธุรกิจกลุ่มการเกษตร อัตราส่วนมาตรฐานสหกรณ์ขนาดใหญ่มาก ปี 2550 ซึ่งเท่ากับร้อยละ 47.40 จะเห็นได้ว่าในปี 2548, 2551 และปี 2552 มีค่าต่ำกว่ามาตรฐานสหกรณ์ขนาดใหญ่มาก แต่ในปี 2549 และปี 2550 มีค่าสูงกว่ามาตรฐานสหกรณ์ขนาดใหญ่มาก ถือว่าสหกรณ์มีความสามารถในการนำสินทรัพย์ไปใช้ประโยชน์หรือก่อให้เกิดรายได้

4. อัตราส่วนความสามารถในการทำกำไร ประกอบด้วย

อัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์ ของสหกรณ์การเกษตรบางกลุ่ม จำกัด ปี 2548 ถึงปี 2552 เท่ากับร้อยละ 9.82, 6.70, 5.90, 6.94 และ 5.18 ตามลำดับ แสดงว่าสหกรณ์ได้รับผลตอบแทนสูง หากพิจารณาจากอัตราส่วนมาตรฐานของสหกรณ์การเกษตร ถือว่าสหกรณ์การเกษตรบางกลุ่ม

จำกัด ซึ่งเป็นธุรกิจกลุ่มการเกษตร อัตราส่วนมาตรฐานสหกรณ์ขนาดใหญ่มาก ปี 2550 ซึ่งเท่ากับ ร้อยละ 3.76 จะเห็นได้ว่าในปี 2548 ถึงปี 2552 มีค่าสูงกว่ามาตรฐานสหกรณ์ขนาดใหญ่มาก

อัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น ของสหกรณ์การเกษตรบางกล้า จำกัด ปี 2548 ถึงปี 2552 เท่ากับร้อยละ 16.18, 14.80, 12.18, 18.08 และ 9.44 ตามลำดับ แสดงว่าสหกรณ์ได้ ผลตอบแทนสูง หากพิจารณาจากอัตราส่วนมาตรฐานของสหกรณ์การเกษตร ถือว่าสหกรณ์ การเกษตรบางกล้า จำกัด ซึ่งเป็นธุรกิจกลุ่มการเกษตร อัตราส่วนมาตรฐานสหกรณ์ขนาดใหญ่มาก ปี 2550 ซึ่งเท่ากับร้อยละ 10.34 จะเห็นได้ว่าในปี 2548 ถึงปี 2551 มีค่าสูงกว่ามาตรฐานสหกรณ์ ขนาดใหญ่มาก ถือได้ว่าสหกรณ์มีความสามารถในการทำกำไร เมื่อเปรียบเทียบกับส่วนที่นำไป ลงทุน หรือให้ผลตอบแทนคุ้มค่ากับการลงทุน

อัตรากำไรขั้นต้นของสหกรณ์การเกษตรบางกล้า จำกัด พบว่าสหกรณ์ ขาย/บริการ 100 บาท จะมีกำไรขั้นต้นในปี 2548 ถึงปี 2552 เท่ากับร้อยละ 17.48, 13.29, 12.23, 14.65 และ 13.15 ตามลำดับ หากพิจารณาจากอัตราส่วนมาตรฐานของสหกรณ์การเกษตร ถือว่าสหกรณ์ การเกษตรบางกล้า จำกัด ซึ่งเป็นธุรกิจกลุ่มการเกษตร อัตราส่วนมาตรฐานสหกรณ์ขนาดใหญ่มาก ปี 2550 ซึ่งเท่ากับร้อยละ 16.80 จะเห็นได้ว่าในปี 2549 ถึงปี 2552 มีค่าต่ำกว่ามาตรฐานสหกรณ์ ขนาดใหญ่มาก ถือได้ว่าสหกรณ์ไม่มีความสามารถในการควบคุมต้นทุน ขาย/บริการ และมีความสามารถในการทำกำไรก่อนหักค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานอยู่ในเกณฑ์ที่ต่ำ

อัตรากำไรจ่ายของสหกรณ์การเกษตรบางกล้า จำกัด พบว่าอัตราส่วนระหว่าง ขาย/บริการ กับค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้น ในปี 2548 ถึงปี 2552 เท่ากับร้อยละ 146.64, 182.01, 149.44, 118.13 และ 101.05 ตามลำดับ หากพิจารณาจากอัตราส่วนมาตรฐานของสหกรณ์การเกษตร ถือว่า สหกรณ์การเกษตรบางกล้า จำกัด ซึ่งเป็นธุรกิจกลุ่มการเกษตร อัตราส่วนมาตรฐานสหกรณ์ขนาดใหญ่มาก ปี 2550 ซึ่งเท่ากับ ร้อยละ 92.06 จะเห็นได้ว่าในปี 2548 ถึงปี 2552 มีค่าสูงกว่ามาตรฐาน สหกรณ์ขนาดใหญ่มาก ถือได้ว่าสหกรณ์มีค่าใช้จ่ายสูงกว่าค่ามาตรฐานมาก

อัตรากำไรสุทธิ ของสหกรณ์การเกษตรบางกล้า จำกัด พบว่าสหกรณ์มีรายได้จาก การดำเนินงานทุก ๆ 100 บาท จะมีกำไรสุทธิเกิดขึ้นในปี 2548 ถึงปี 2552 เท่ากับร้อยละ 9.05, 6.35, 5.59, 9.02 และ 5.99 ตามลำดับ หากพิจารณาจากอัตราส่วนมาตรฐานของสหกรณ์การเกษตร ถือว่า สหกรณ์การเกษตรบางกล้า จำกัด ซึ่งเป็นธุรกิจกลุ่มการเกษตร อัตราส่วนมาตรฐานสหกรณ์ขนาดใหญ่มาก ปี 2550 ซึ่งเท่ากับร้อยละ 8.30 จะเห็นได้ว่าในปี 2549, 2550 และ 2552 มีค่าต่ำกว่า มาตรฐานสหกรณ์ขนาดใหญ่ ถือได้ว่าสหกรณ์มีอัตรากำไรสุทธิอยู่ในเกณฑ์ที่ต่ำ

ตารางที่ 4.15 (ต่อ)

หน่วย : ร้อยละ

หนี้สินและทุนของสหกรณ์	ปี 2548	ปี 2549	ปี 2550	ปี 2551	ปี 2552	ค่าเฉลี่ย
หนี้สินหมุนเวียน						
เงินกู้ยืมระยะสั้น	13.58	15.15	16.87	14.48	16.96	15.41
เจ้าหนี้การค้า	0.01	0.01	0.01	0.01	0.00	0.01
เงินรับฝาก	53.67	53.47	52.30	53.53	51.24	52.84
ค่าบำรุงสันนิบาตสหกรณ์ฯ ค้างจ่าย	0.03	0.04	0.04	0.04	0.02	0.03
หนี้สินหมุนเวียนอื่น	1.17	0.77	0.75	0.75	1.27	0.95
รวมหนี้สินหมุนเวียน	68.44	69.42	69.97	68.82	69.50	69.23
หนี้สินไม่หมุนเวียน						
หนี้สินไม่หมุนเวียนอื่น	2.63	3.13	3.30	3.65	3.91	3.32
รวมหนี้สินไม่หมุนเวียน	2.63	3.13	3.30	3.65	3.91	3.32
รวมหนี้สิน	71.07	72.55	73.27	72.47	73.41	72.56
ทุนของสหกรณ์						
ทุนเรือนหุ้น(มูลค่าหุ้นละ10.00 บาท)						
หุ้นที่ชำระเต็มมูลค่าแล้ว	19.95	19.37	18.79	18.43	18.63	19.03
ทุนสำรอง	4.01	3.92	3.63	3.56	3.65	3.75
ทุนสะสมตามข้อบังคับ ระเบียบ และอื่น ๆ	2.06	1.57	1.28	1.22	1.05	1.43
กำไรสุทธิประจำปี	2.97	2.59	3.03	4.32	3.27	3.23
รวมทุนของสหกรณ์	28.93	27.45	26.73	27.53	26.59	27.44
รวมหนี้สินและทุนของสหกรณ์	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00

จากตารางที่ 4.15 พบว่าวงกลมเปรียบเทียบ 5 ปี ต่อเนื่องกันโดยใช้การย่อส่วนตามแนวตั้งปรากฏโครงสร้างทางการเงินของสหกรณ์มีหนี้สินใน ปี 2548 ถึงปี 2552 เป็นร้อยละ 71.07, 72.55, 73.27, 72.47 และ 73.41 ตามลำดับ และเงินทุนของสหกรณ์ในปี 2548 ถึงปี 2552 เป็นร้อยละ 28.93, 27.44, 26.72, 27.53 และ 26.59 ตามลำดับ

หนี้สินของสหกรณ์ ส่วนใหญ่เป็นหนี้สินหมุนเวียน ปี 2548 ถึงปี 2552 เป็นร้อยละ 68.44, 69.42, 69.97, 68.82 และ 69.50 ตามลำดับ

หนี้สินหมุนเวียนส่วนใหญ่เป็นเงินรับฝาก ปี 2548 ถึงปี 2552 เป็นร้อยละ 53.67, 53.47, 52.30, 53.53 และ 51.24 ตามลำดับ และรองลงมาคือเงินกู้ยืม ปี 2548 ถึงปี 2552 เป็นร้อยละ 13.58, 15.15, 16.87, 14.48 และ 16.96 ตามลำดับ

ทุนของสหกรณ์ประกอบด้วยหุ้นที่ชำระเต็มมูลค่าแล้วในปี 2548 ถึงปี 2552 เป็นร้อยละ 19.95, 19.37, 18.79, 18.43 และ 18.63 ตามลำดับ ทุนสำรองปี 2548 ถึงปี 2552 เป็นร้อยละ 4.01, 3.92, 3.63, 3.56 และ 3.65 ตามลำดับ

การลงทุนในสินทรัพย์ของสหกรณ์ประกอบด้วยสินทรัพย์หมุนเวียนในปี 2548 ถึงปี 2552 เป็นร้อยละ 51.31, 46.26, 45.44, 44.28 และ 44.32 ตามลำดับ

สินทรัพย์หมุนเวียนประกอบด้วยเงินให้กู้ยืมระยะสั้นในปี 2549 ถึงปี 2552 เป็นร้อยละ 38.17, 38.16, 35.65 และ 35.44 ตามลำดับ ลูกหนี้ระยะสั้นในปี 2548 ถึงปี 2552 เป็นร้อยละ 43.22, 2.26, 1.61, 1.10 และ 1.36 ตามลำดับ เงินสดและเงินฝากธนาคารในปี 2548 ถึงปี 2552 เป็นร้อยละ 1.49, 1.11, 0.47, 0.83 และ 0.86 ตามลำดับ ดอกเบี้ยเงินให้กู้ยืมรับในปี 2548 ถึงปี 2552 เป็นร้อยละ 4.07, 2.87, 3.31, 3.28 และ 3.37 ตามลำดับ

สินทรัพย์ไม่หมุนเวียนประกอบด้วยเงินให้กู้ยืมระยะยาว ซึ่งส่วนใหญ่เป็นลูกหนี้เงินกู้ในปี 2549 ถึงปี 2552 เป็นร้อยละ 46.31, 47.58, 48.93 และ 48.90 ตามลำดับ

สรุปว่า ฐานะการเงินของสหกรณ์การเกษตรนาทวี จำกัด จำกัด มีการลงทุนในสินทรัพย์ไม่หมุนเวียนในอัตราสูงขึ้น ในอัตราส่วน 48-56 ของสินทรัพย์รวม แต่ลงทุนในสินทรัพย์หมุนเวียนในอัตราที่ลดลงเป็นร้อยละ 44-52 โดยเงินทุนที่จัดหามาส่วนใหญ่มาจากหนี้สินประมาณร้อยละ 71-74 เป็นหนี้สินหมุนเวียนร้อยละ 68-70 หนี้สินไม่หมุนเวียนร้อยละ 2-4 และมาจากทุนร้อยละ 26 -29 ซึ่งเงินทุนส่วนใหญ่ได้จากเงินรับฝาก และการลงทุนของสหกรณ์จะลงทุนในสินทรัพย์ไม่หมุนเวียนเป็นส่วนใหญ่

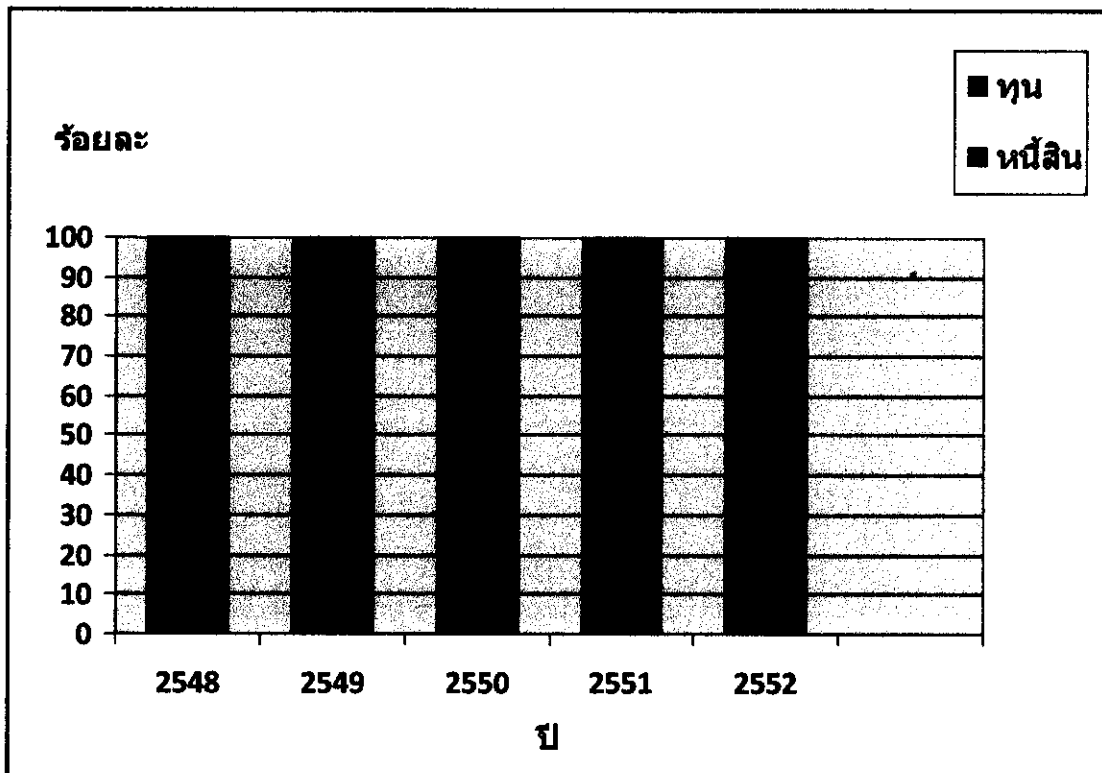

ตารางที่ 4.16 เปรียบเทียบส่วนประกอบสำคัญของงบดุลของสหกรณ์การเกษตรนาทวี จำกัด
ปี 2548-2552

หน่วย : ร้อยละ

	ปี 2548	ปี 2549	ปี 2550	ปี 2551	ปี 2552
สินทรัพย์	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00
หนี้สิน	71.07	72.55	73.27	72.47	73.41
ทุน	28.93	27.45	26.73	27.53	26.59

จากตารางที่ 4.16 พบว่าสหกรณ์การเกษตรนาทวี จำกัด มีสัดส่วนของหนี้สินเพิ่มขึ้นในปี 2549 ถึงปี 2552 แต่ลดลงเล็กน้อยในปี 2551 ในขณะที่ทุนมีสัดส่วนลดลงในปี 2549 ถึงปี 2552 ดังภาพที่ 4.5

ภาพที่ 4.5 เปรียบเทียบส่วนประกอบสำคัญของงบดุลของสหกรณ์การเกษตรนาทวี จำกัด
ปี 2548-2552

1.2) การวิเคราะห์แนวโน้ม

ตารางที่ 4.17 การวิเคราะห์หั่งบลแนวโน้ม ของสหกรณ์การเกษตรนาทวี จำกัด ปี 2548-2552

	หน่วย : ร้อยละ					
	ปี 2548	ปี 2549	ปี 2550	ปี 2551	ปี 2552	ค่าเฉลี่ย
สินทรัพย์						
สินทรัพย์หมุนเวียน						
เงินสดและเงินฝากธนาคาร	100	86.38	42.43	84.13	97.95	77.72
เงินฝากสหกรณ์อื่น	100	111.90	139.79	151.51	157.07	140.07
เงินให้กู้ยืมระยะสั้น-สุทธิ	100	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
ลูกหนี้ระยะสั้น-สุทธิ	100	6.07	4.99	3.87	5.31	5.06
ดอกเบี้ยเงินให้กู้ยืมรับ-สุทธิ	100	82.10	109.13	122.08	140.36	113.42
สินค้าคงเหลือ	100	87.75	105.26	344.59	283.62	205.30
วัสดุคงเหลือ	100	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
รวมสินทรัพย์หมุนเวียน	100	104.79	118.81	130.13	146.21	125.08
สินทรัพย์ไม่หมุนเวียน						
เงินลงทุนระยะยาว	100	101.97	105.43	107.63	111.31	106.58
ลูกหนี้ระยะยาว	100	5.48	7.51	10.16	12.84	9.00
ที่ดินอาคารและอุปกรณ์- สุทธิ	100	124.99	116.72	108.99	119.88	117.64
สิทธิการในการใช้ประโยชน์ อาคาร	100	88.24	76.47	64.71	52.94	70.59
สินทรัพย์ไม่หมุนเวียนอื่น	100	953.16	766.12	457.16	332.04	622.62
รวมสินทรัพย์ไม่หมุนเวียน	100	128.27	150.32	173.11	193.57	161.32
รวมสินทรัพย์	100	116.22	134.15	151.26	169.27	142.73
หนี้สินและทุนของสหกรณ์						
หนี้สินหมุนเวียน						
เงินกู้ยืมระยะสั้น	100	129.66	166.71	161.37	211.43	167.29
เจ้าหนี้การค้า	100	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00

ตารางที่ 4.17 (ต่อ)

	หน่วย : ร้อยละ					
	ปี 2548	ปี 2549	ปี 2550	ปี 2551	ปี 2552	ค่าเฉลี่ย
เงินรับฝาก	100	115.79	130.74	150.89	161.62	139.76
ค่าบำรุงสันนิบาตสหกรณ์ฯ	100	150.00	200.00	250.00	150.00	187.50
ค้างจ่าย						
หนี้สินหมุนเวียนอื่น	100	76.73	86.55	97.67	184.83	111.42
รวมหนี้สินหมุนเวียน	100	117.88	137.15	152.10	171.88	144.75
หนี้สินไม่หมุนเวียน						
หนี้สินไม่หมุนเวียนอื่น	100	138.48	168.44	210.24	252.03	192.30
รวมหนี้สินไม่หมุนเวียน	100	138.48	168.44	210.24	252.03	192.30
รวมหนี้สิน	100	118.64	138.30	154.24	174.85	146.51
ทุนของสหกรณ์						
ทุนเรือนหุ้น (มูลค่าหุ้นละ 10.00 บาท)						
หุ้นชำระเต็มมูลค่าแล้ว	100	112.84	126.32	139.72	158.03	134.23
ทุนสำรอง	100	113.65	121.39	134.36	153.92	130.83
ทุนสะสมตามข้อบังคับ	100	84.05	87.38	100.31	156.29	107.01
ระเบียบและอื่น ๆ						
กำไรสุทธิประจำปี	100	101.14	136.76	220.19	186.14	161.06
รวมทุนของสหกรณ์	100	109.76	124.02	144.52	160.23	134.63
รวมหนี้สินและทุนของ	100	116.22	134.15	151.26	169.27	142.73
สหกรณ์						

จากตารางที่ 4.17 พบว่าสหกรณ์มีแนวโน้มในการจัดหาเงินทุน โดยการก่อหนี้เพิ่มมากขึ้น ได้แก่หนี้สินหมุนเวียนคือ เงินกู้ยืมเพิ่มขึ้นร้อยละ 129.66, 166.71, 161.37 และ 211.43 ของปีฐาน ในส่วนของหนี้สินและทุนของสหกรณ์ก็มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นเช่นเดียวกัน

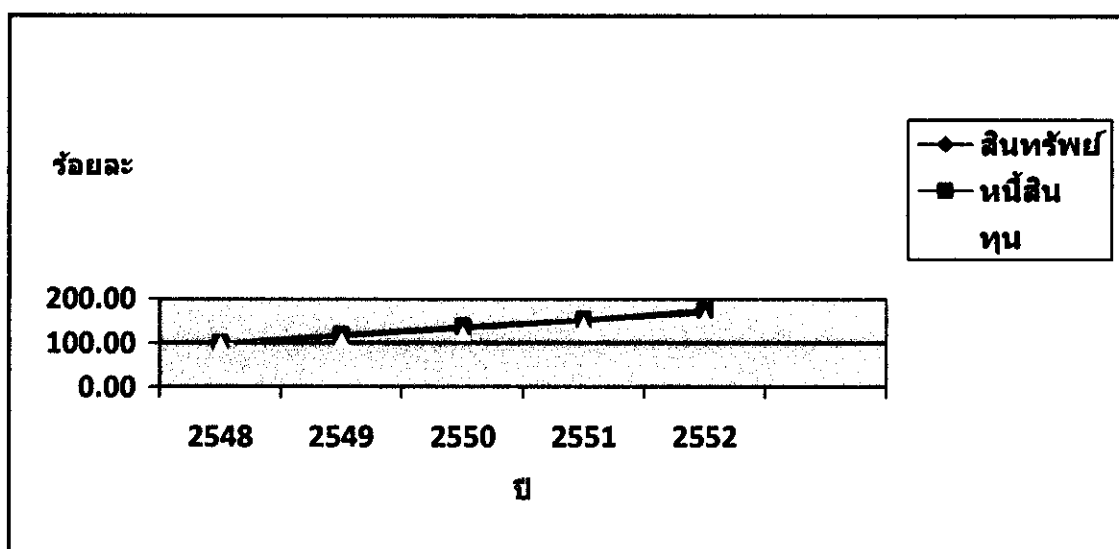
เงินทุนที่จัดหามาได้นั้นสหกรณ์ มีการลงทุนในลูกหนี้ระยะยาวมีแนวโน้มสูงขึ้นแต่เงินสดและเงินฝากธนาคารมีแนวโน้มลดลงปี 2549 ถึงปี 2550 และมีแนวโน้มสูงขึ้นในปี 2551 และ ปี 2552

ตารางที่ 4.18 แนวโน้มส่วนประกอบสำคัญของงบดุลของสหกรณ์การเกษตรนาทวี จำกัด
ปี 2548-2552

หน่วย : ร้อยละ

	ปี 2548	ปี 2549	ปี 2550	ปี 2551	ปี 2552
สินทรัพย์	100	116.22	134.15	151.26	169.27
หนี้สิน	100	118.64	138.30	154.24	174.85
ทุน	100	109.76	124.02	144.52	160.23

จากตารางที่ 4.18 พบว่าสหกรณ์การเกษตรนาทวี จำกัด เมื่อเปรียบเทียบกับปีฐาน
สินทรัพย์ หนี้สินและทุนของสหกรณ์มีแนวโน้มเพิ่มขึ้น ดังภาพที่ 4.6

ภาพที่ 4.6 แนวโน้มส่วนประกอบสำคัญของงบดุลของสหกรณ์การเกษตรนาทวี จำกัด
ปี 2548-2552

2) การวิเคราะห์งบกำไรขาดทุน
 2.1) การวิเคราะห์ตามแนวดิ่ง

ตารางที่ 4.19 การวิเคราะห์งบกำไรขาดทุนตามแนวดิ่ง ของสหกรณ์การเกษตรนาทวี จำกัด
 ปี 2548-2552

หน่วย : ร้อยละ

	ปี 2548	ปี 2549	ปี 2550	ปี 2551	ปี 2552	ค่าเฉลี่ย
ขาย/บริการ	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00
หัก ต้นทุนขาย/บริการ	78.36	79.03	78.40	75.35	78.38	77.77
กำไรขั้นต้น	21.64	20.97	21.60	24.65	21.62	22.23
บวก รายได้เฉพาะธุรกิจ	5.93	5.26	2.40	2.29	2.43	3.35
รวม	27.58	226.23	24.00	26.94	24.05	25.58
หัก ค่าใช้จ่ายเฉพาะธุรกิจ	6.31	3.99	5.38	4.23	2.41	4.18
กำไรเฉพาะธุรกิจ	21.26	21.71	18.62	22.71	21.64	21.19
บวก รายได้อื่น	1.02	1.00	2.57	1.59	2.42	1.83
รวม	22.28	23.24	21.20	24.30	24.06	23.17
หัก ค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน	8.60	11.19	7.69	6.25	10.34	8.74
กำไรสุทธิ	13.68	12.06	13.51	18.05	13.74	14.43

จากตารางที่ 4.19 งบกำไรขาดทุนเปรียบเทียบ ตั้งแต่ปี 2548 ถึงปี 2552 มีผลการดำเนินงานเปรียบเทียบได้ดังนี้ คือ กำไรขั้นต้นต่อยอดขายและบริการ ปี 2548 ถึงปี 2552 เป็นร้อยละ 21.64, 20.97, 21.60, 24.65 และ 21.62 ตามลำดับ มีค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน ปี 2548 ถึงปี 2552 เป็นร้อยละ 8.60, 11.19, 7.69, 6.25 และ 10.34 ตามลำดับ ทำให้เกิดผลกำไรสุทธิจากการดำเนินงาน ปี 2548 ถึงปี 2552 เป็นร้อยละ 13.68, 12.06, 13.51, 18.05 และ 13.74 ตามลำดับ

สรุปว่า ผลการดำเนินงานของสหกรณ์การเกษตรนาทวี จำกัด มีผลกำไรเพิ่มขึ้นในปี 2551 และปี 2552 และมีผลกำไรลดลงในปี 2549 และปี 2550 ทั้งนี้เกิดจากการดำเนินธุรกิจมีรายได้เฉพาะธุรกิจลดลงและมีต้นทุนขาย/บริการที่สูง

2.2) การวิเคราะห์แนวโน้ม

ตารางที่ 4.20 การวิเคราะห์งบกำไรขาดทุนแนวโน้ม (ปีฐานคงที่) ของสหกรณ์การเกษตรนาทวี
จำกัด ปี 2548-2552

หน่วย : ร้อยละ

	ปี 2548	ปี 2549	ปี 2550	ปี 2551	ปี 2552	ค่าเฉลี่ย
ขาย/บริการ	100	114.80	138.47	166.89	185.68	151.46
หัก ต้นทุนขาย/บริการ	100	115.79	138.54	160.49	185.74	150.14
กำไรขั้นต้น	100	111.22	138.22	190.06	185.46	156.24
บวก รายได้เฉพาะธุรกิจ	100	101.78	55.91	67.47	76.08	74.56
รวม	100	109.19	120.51	163.04	161.93	138.67
หัก ค่าใช้จ่ายเฉพาะธุรกิจ	100	72.55	117.88	111.70	70.94	93.27
กำไรเฉพาะธุรกิจ	100	120.07	121.29	178.29	188.95	152.15
บวก รายได้อื่น	100	113.09	350.09	260.73	441.57	291.37
รวม	100	119.75	131.75	182.06	200.50	158.51
หัก ค่าใช้จ่ายดำเนินงาน	100	149.37	123.77	121.39	223.34	154.47
กำไรสุทธิ	100	101.14	136.76	220.19	186.14	161.06

จากตารางที่ 4.20 งบกำไรขาดทุนตามแนวโน้มแบบปีฐานคงที่ ตั้งแต่ปี 2549 ถึงปี 2552 มีผลการดำเนินงานดังนี้ คือ กำไรขั้นต้นต่อยอดขายและบริการ ปี 2549 ถึงปี 2552 มีแนวโน้มสูงขึ้น เป็นร้อยละ 111.22, 138.22, 190.06 และ 185.46 ตามลำดับ มีค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน ปี 2549 ถึงปี 2552 เป็นร้อยละ 149.37, 123.77, 121.39 และ 223.34 ตามลำดับ ทำให้กำไรสุทธิจากการดำเนินงาน ปี 2549 ถึงปี 2551 มีแนวโน้มสูงขึ้น เป็นร้อยละ 101.14, 136.76, 220.19 และลดลงในปี 2552 เป็นร้อยละ 186.14 ตามลำดับ

สรุปว่า ผลการดำเนินงานของสหกรณ์การเกษตรนาทวี จำกัด มีผลกำไรสุทธิเมื่อเปรียบเทียบกับปีฐานมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น รายได้อื่นและค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นเช่นกัน

3) การวิเคราะห์อัตราส่วนทางการเงิน

ตารางที่ 4.21 อัตราส่วนทางการเงินของสหกรณ์การเกษตรนาทวี จำกัด ปี 2548-2552

อัตราส่วน	หน่วย	ปี 2548	ปี 2549	ปี 2550	ปี 2551	ปี 2552	ค่าเฉลี่ย
อัตราส่วนวัดสภาพคล่อง							
1. อัตราส่วนทุนหมุนเวียน	เท่า	0.75	0.67	0.65	0.64	0.65	0.67
2. อัตราส่วนทุนหมุนเวียนเร็ว	เท่า	0.72	0.09	0.08	0.08	0.08	0.21
อัตราส่วนความสามารถในการก่อหนี้							
1. อัตราส่วนหนี้สินต่อทุน	เท่า	2.46	2.66	2.74	2.62	2.68	2.63
อัตราส่วนความสามารถในการใช้สินทรัพย์							
1. อัตราหมุนเวียนของสินค้าคงเหลือ	ครั้ง	7.41	10.73	12.43	5.32	4.27	8.03
2. อายุเฉลี่ยของสินค้าคงเหลือ	วัน	49.26	34.02	29.37	68.67	85.44	53.35
3. อัตราหมุนเวียนของสินทรัพย์ทั้งสิ้น	รอบ	0.23	0.23	0.24	0.25	0.25	0.24
4. อัตราร้อยละของรายได้ต่อสินทรัพย์ทั้งสิ้น	ร้อยละ	23.34	23.05	24.01	25.39	25.15	24.19
อัตราส่วนความสามารถในการทำกำไร							
1. อัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์	ร้อยละ	3.19	2.78	3.25	4.58	3.45	3.45
2. อัตราผลตอบแทนต่อส่วน ของทุน	ร้อยละ	10.79	9.90	12.01	16.84	12.54	12.42
3. อัตรากำไรขั้นต้น	ร้อยละ	21.64	20.97	21.60	24.65	21.62	22.10
4. อัตราค่าใช้จ่าย	ร้อยละ	6.45	8.78	6.44	5.42	8.99	7.22
5. อัตรากำไรสุทธิ	ร้อยละ	13.68	12.05	13.51	18.05	13.72	14.20

จากตารางที่ 4.21 นำผลที่ได้มาแปลความหมายได้ดังนี้

1. อัตราส่วนวัดสภาพคล่อง ประกอบด้วย

อัตราส่วนทุนหมุนเวียน ของสหกรณ์การเกษตรนาทวี จำกัด ปี 2548 ถึงปี 2552 เท่ากับ 0.75, 0.67, 0.65, 0.64 และ 0.65 เท่า ตามลำดับ โดยมีภาระที่จะต้องชำระหนี้สินหมุนเวียน 1 บาท ตามอัตราส่วนที่เกิดขึ้นถือว่าสหกรณ์ขาดสภาพคล่องไม่สามารถชำระหนี้ระยะสั้นได้และเมื่อเปรียบเทียบกับอัตราส่วนตั้งแต่ปี 2548 ถึงปี 2552 จะเห็นว่าสหกรณ์มีสภาพคล่องลดลงหากพิจารณาจากอัตราส่วนมาตรฐานของสหกรณ์การเกษตร ถือว่าสหกรณ์การเกษตรนาทวี จำกัด ซึ่งเป็นธุรกิจกลุ่มการเกษตร อัตราส่วนมาตรฐานสหกรณ์ขนาดใหญ่มาก ปี 2550 ซึ่งเท่ากับ 1.52 เท่า จะเห็นได้ว่าในปี 2548 ถึงปี 2552 มีค่าต่ำกว่ามาตรฐานสหกรณ์ขนาดใหญ่มาก

อัตราส่วนทุนหมุนเวียนเร็ว ของสหกรณ์การเกษตรนาทวี จำกัด ปี 2548 ถึงปี 2552 เท่ากับ 0.72, 0.09, 0.08, 0.08 และ 0.08 เท่า ตามลำดับ ในขณะที่มีภาระหนี้สิน 1 บาท แสดงว่าสหกรณ์ขาดสภาพคล่อง ไม่สามารถเปลี่ยนสินทรัพย์หมุนเวียนเร็วให้เป็นเงินสดได้ทันกำหนดชำระหนี้ที่มีอยู่ เมื่อเปรียบเทียบกับอัตราส่วนตั้งแต่ปี 2548 ถึงปี 2552 จะเห็นว่าสหกรณ์มีสภาพคล่องลดลงมาก หากพิจารณาจากอัตราส่วนมาตรฐานของสหกรณ์การเกษตร ถือว่าสหกรณ์การเกษตรนาทวี จำกัด ซึ่งเป็นธุรกิจกลุ่มการเกษตร อัตราส่วนมาตรฐานสหกรณ์ขนาดใหญ่มาก ปี 2550 ซึ่งเท่ากับ 1.32 เท่า จะเห็นได้ว่าในปี 2548 ถึงปี 2552 มีค่าต่ำกว่ามาตรฐานสหกรณ์ขนาดใหญ่มาก

2. อัตราส่วนความสามารถในการก่อหนี้ ประกอบด้วย

อัตราส่วนหนี้สินต่อทุน ของสหกรณ์การเกษตรนาทวี จำกัด ปี 2548 ถึงปี 2552 เท่ากับ 2.46, 2.66, 2.74, 2.62 และ 2.68 เท่า ตามลำดับ หมายความว่า ทุนของสหกรณ์ 1 บาท มีภาระการจ่ายชำระหนี้ระยะยาว ในปี 2548 ถึงปี 2552 เท่ากับ 2.46, 2.66, 2.74, 2.62 และ 2.68 ตามลำดับ ซึ่งมีอัตราเสี่ยงสูง หากพิจารณาจากอัตราส่วนมาตรฐานของสหกรณ์การเกษตร ถือว่าสหกรณ์การเกษตรนาทวี จำกัด ซึ่งเป็นธุรกิจกลุ่มการเกษตร อัตราส่วนมาตรฐานสหกรณ์ขนาดใหญ่มาก ปี 2550 ซึ่งเท่ากับ 1.76 เท่า จะเห็นได้ว่าในปี 2548 ถึงปี 2552 มีค่าสูงกว่ามาตรฐานสหกรณ์ขนาดใหญ่มาก ถือว่าสหกรณ์มีความเสี่ยงสูง

3. อัตราส่วนความสามารถในการใช้สินทรัพย์ ประกอบด้วย

อัตราหมุนเวียนของสินค้าคงเหลือ ของสหกรณ์การเกษตรนาทวี จำกัด ปี 2548 ถึงปี 2552 เท่ากับ 7.41, 10.73, 12.43, 5.32 และ 4.27 ครั้ง ตามลำดับ หากพิจารณาจากอัตราส่วนมาตรฐานของสหกรณ์การเกษตร ถือว่าสหกรณ์การเกษตรนาทวี จำกัด ซึ่งเป็นธุรกิจกลุ่มการเกษตร อัตราส่วนมาตรฐานของสหกรณ์ขนาดใหญ่มาก ปี 2550 ซึ่งเท่ากับ 13.23 ครั้ง จะเห็นได้ว่าในปี 2548 ถึงปี 2552 มีค่าต่ำกว่ามาตรฐานสหกรณ์ขนาดใหญ่มาก

อายุเฉลี่ยของสินค้า ของสหกรณ์การเกษตรนาทวี จำกัด มีอายุเฉลี่ยของสินค้า ปี 2548 ถึงปี 2552 เท่ากับ 49.26, 34.02, 29.37, 68.67 และ 85.44 วัน ตามลำดับ หากพิจารณาจาก อัตราส่วนมาตรฐานของสหกรณ์การเกษตร ถือว่าสหกรณ์การเกษตรนาทวี จำกัด ซึ่งเป็นธุรกิจกลุ่ม การเกษตร อัตราส่วนมาตรฐานสหกรณ์ขนาดใหญ่มาก ปี 2550 ซึ่งเท่ากับ 27.59 วัน จะเห็นได้ว่าใน ปี 2548 ถึงปี 2552 มีค่าสูงกว่ามาตรฐานสหกรณ์ขนาดใหญ่มาก ถือได้ว่าสหกรณ์ไม่มีประสิทธิภาพ ในการบริหารสินค้า

อัตราหมุนของสินทรัพย์ทั้งสิ้น ของสหกรณ์การเกษตรนาทวี จำกัด ปี 2548 ถึงปี 2552 เท่ากับ 0.23, 0.23, 0.24, 0.25 และ 0.25 รอบ ตามลำดับ แสดงว่าสหกรณ์ยังไม่สามารถใช้ สินทรัพย์ที่มีอยู่เพื่อก่อให้เกิดรายได้และให้เกิดประโยชน์คุ้มค่า หากพิจารณาจากอัตราส่วน มาตรฐานของสหกรณ์การเกษตร ถือว่าสหกรณ์การเกษตรนาทวี จำกัด ซึ่งเป็นธุรกิจกลุ่มการเกษตร อัตราส่วนมาตรฐานสหกรณ์ขนาดใหญ่มาก ปี 2550 ซึ่งเท่ากับ 0.45 รอบ จะเห็นได้ว่าในปี 2548 ถึงปี 2552 มีค่าต่ำกว่ามาตรฐานสหกรณ์ขนาดใหญ่มาก

อัตราร้อยละของรายได้ต่อสินทรัพย์ทั้งสิ้น ของสหกรณ์การเกษตรนาทวี จำกัด พบว่าสินทรัพย์ของสหกรณ์ 100 บาท สหกรณ์สามารถนำสินทรัพย์เหล่านั้นไปใช้ประโยชน์ หรือ ก่อให้เกิดรายได้ของสหกรณ์ในปี 2548 ถึงปี 2552 เท่ากับร้อยละ 23.34, 23.05, 24.01, 25.39 และ 25.15 ตามลำดับ หากพิจารณาจากอัตราส่วนมาตรฐานของสหกรณ์การเกษตร ถือว่าสหกรณ์ การเกษตรนาทวี จำกัด ซึ่งเป็นธุรกิจกลุ่มการเกษตร อัตราส่วนมาตรฐานสหกรณ์ขนาดใหญ่มาก ปี 2550 ซึ่งเท่ากับร้อยละ 47.40 จะเห็นได้ว่าในปี 2548 ถึงปี 2552 มีค่าต่ำกว่ามาตรฐานสหกรณ์ ขนาดใหญ่มาก ถือว่าสหกรณ์ไม่มีความสามารถในการนำสินทรัพย์ไปใช้ประโยชน์หรือก่อให้เกิด รายได้

4. อัตราส่วนความสามารถในการทำกำไร ประกอบด้วย

อัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์ ของสหกรณ์การเกษตรนาทวี จำกัด ปี 2548 ถึงปี 2552 เท่ากับร้อยละ 3.19, 2.78, 3.25, 4.58 และ 3.45 ตามลำดับ แสดงว่าสหกรณ์ได้รับผลตอบแทน น้อย หากพิจารณาจากอัตราส่วนมาตรฐานของสหกรณ์การเกษตร ถือว่าสหกรณ์การเกษตรนาทวี จำกัด ซึ่งเป็นธุรกิจกลุ่มการเกษตร อัตราส่วนมาตรฐานสหกรณ์ขนาดใหญ่มาก ปี 2550 ซึ่งเท่ากับ ร้อยละ 3.76 จะเห็นได้ว่าในปี 2548 ถึงปี 2550 และปี 2552 มีค่าต่ำกว่ามาตรฐานสหกรณ์ขนาดใหญ่ มาก ส่วนปี 2551 มีค่าสูงกว่ามาตรฐาน

อัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น ของสหกรณ์การเกษตรนาทวี จำกัด ปี 2548 ถึงปี 2552 เท่ากับร้อยละ 10.79, 9.90, 12.01, 16.84 และ 12.54 ตามลำดับ แสดงว่าสหกรณ์ได้ ผลตอบแทนน้อย หากพิจารณาจากอัตราส่วนมาตรฐานของสหกรณ์การเกษตร ถือว่าสหกรณ์

การเกษตรนาทวี จำกัด ซึ่งเป็นธุรกิจกลุ่มการเกษตร อัตราส่วนมาตรฐานสหกรณ์ขนาดใหญ่มาก ปี 2550 ซึ่งเท่ากับร้อยละ 10.34 จะเห็นได้ว่าในปี 2548, 2550, 2551 และ 2552 มีค่าสูงกว่ามาตรฐานสหกรณ์ขนาดใหญ่มาก ถือได้ว่าสหกรณ์มีความสามารถในการทำกำไรเมื่อเปรียบเทียบกับส่วนทุนที่นำไปลงทุนหรือให้ผลตอบแทนคุ้มค่ากับการลงทุน

อัตรากำไรขั้นต้น ของสหกรณ์การเกษตรนาทวี จำกัด พบว่าสหกรณ์ ขาย/บริการ 100 บาท จะมีกำไรขั้นต้นในปี 2548 ถึงปี 2552 เท่ากับร้อยละ 21.64, 20.97, 21.60, 24.65 และ 21.62 ตามลำดับ หากพิจารณาจากอัตราส่วนมาตรฐานของสหกรณ์การเกษตร ถือว่าสหกรณ์การเกษตรนาทวี จำกัด ซึ่งเป็นธุรกิจกลุ่มการเกษตร อัตราส่วนมาตรฐานสหกรณ์ขนาดใหญ่มาก ปี 2550 ซึ่งเท่ากับร้อยละ 16.80 จะเห็นได้ว่าในปี 2548 ถึงปี 2552 มีค่าสูงกว่ามาตรฐานสหกรณ์ขนาดใหญ่มาก

อัตราค่าใช้จ่าย ของสหกรณ์การเกษตรนาทวี จำกัด พบว่าสหกรณ์มีอัตราส่วนระหว่าง ขาย/บริการ กับค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นในปี 2548 ถึงปี 2552 เท่ากับร้อยละ 6.45, 8.78, 6.44, 5.42 และ 8.99 ตามลำดับ หากพิจารณาจากอัตราส่วนมาตรฐานของสหกรณ์การเกษตร ถือว่าสหกรณ์การเกษตรนาทวี จำกัด ซึ่งเป็นธุรกิจกลุ่มการเกษตร อัตราส่วนมาตรฐานสหกรณ์ขนาดใหญ่มากปี 2550 ซึ่งเท่ากับร้อยละ 92.06 จะเห็นได้ว่าในปี 2548 ถึงปี 2552 มีค่าต่ำกว่ามาตรฐานสหกรณ์ขนาดใหญ่ ถือได้ว่าสหกรณ์มีค่าใช้จ่ายต่ำกว่าค่ามาตรฐานมาก

อัตรากำไรสุทธิ ของสหกรณ์การเกษตรนาทวี จำกัด พบว่าสหกรณ์มีรายได้จากการดำเนินงานทุก ๆ 100 บาท จะมีกำไรสุทธิเกิดขึ้นในปี 2548 ถึงปี 2552 เท่ากับร้อยละ 13.68, 12.05, 13.51, 18.05 และ 13.72 ตามลำดับ หากพิจารณาจากอัตราส่วนมาตรฐานของสหกรณ์การเกษตร ถือว่าสหกรณ์การเกษตรนาทวี จำกัด ซึ่งเป็นธุรกิจกลุ่มการเกษตร อัตราส่วนมาตรฐานสหกรณ์ขนาดใหญ่มากปี 2550 ซึ่งเท่ากับร้อยละ 8.30 จะเห็นได้ว่าในปี 2548 ถึงปี 2552 มีค่าสูงกว่ามาตรฐานสหกรณ์ขนาดใหญ่มาก ถือได้ว่าสหกรณ์มีอัตรากำไรสุทธิอยู่ในเกณฑ์สูง

4. ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบระหว่างสหกรณ์การเกษตรสะเดา จำกัด สหกรณ์การเกษตรบางกล้า จำกัด และสหกรณ์การเกษตรนาทวี จำกัด

1) การวิเคราะห์เปรียบเทียบส่วนประกอบของงบดุลตามแนวดิ่ง เฉพาะรายการที่สำคัญ ตามลำดับได้แก่

- 1.1) เงินสดและเงินฝากธนาคาร
- 1.2) เงินให้กู้ยืมระยะสั้น-สุทธิ

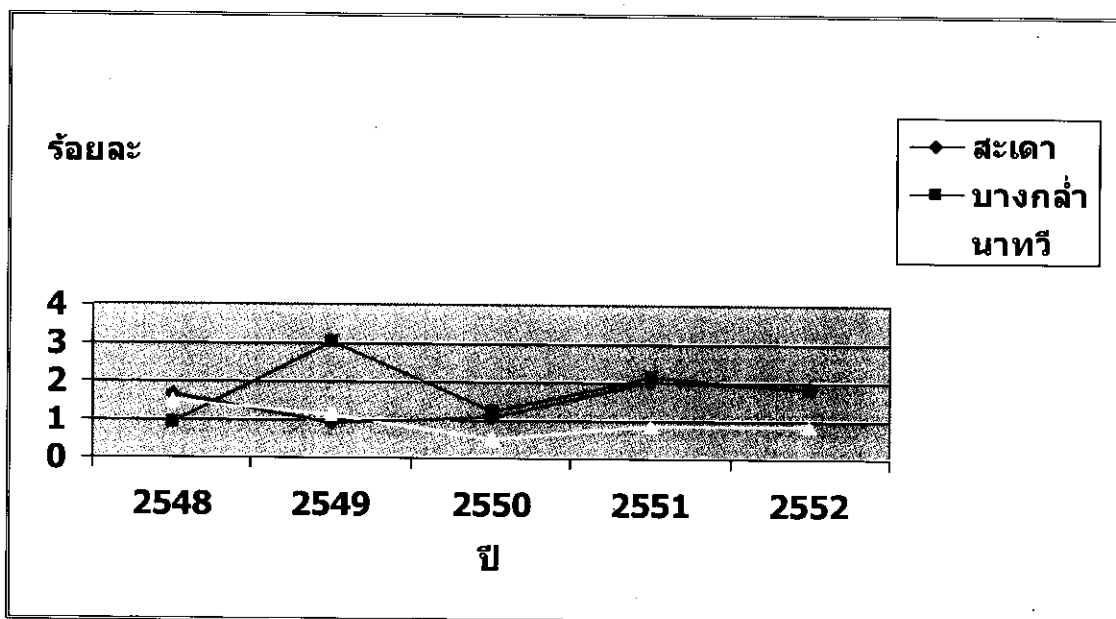
- 1.3) ดอกเบี้ยเงินให้กู้ยืมรับสุทธิ
- 1.4) เงินให้กู้ยืมระยะยาว
- 1.5) เงินรับฝาก
- 1.6) หุ้นที่ชำระเต็มมูลค่าแล้ว
- 1.7) ทุนสำรอง
- 1.8) กำไรสุทธิประจำปี

ตารางที่ 4.22 เปรียบเทียบเงินสดและเงินฝากธนาคาร

หน่วย : ร้อยละ

สหกรณ์	ปี 2548	ปี 2549	ปี 2550	ปี 2551	ปี 2552
สะเดา	1.64	0.90	1.07	1.98	1.83
บางกล้า	0.87	2.99	1.22	2.09	1.81
นาทวี	1.49	1.11	0.47	0.83	0.86

จากตารางที่ 4.22 พบว่าสหกรณ์การเกษตรบางกล้า จำกัด มีสัดส่วนในการเก็บรักษาเงินสดและเงินฝากธนาคารสูงกว่าสหกรณ์อื่น แต่มีสัดส่วนลดลงในปี 2550 ถึงปี 2552 ในขณะที่สหกรณ์การเกษตรสะเดา จำกัด มีสัดส่วนลดลงในปี 2549 และปี 2550 แต่เพิ่มสูงขึ้นในปี 2551 และปี 2552 แต่สหกรณ์การเกษตรนาทวี จำกัด มีสัดส่วนลดลง แสดงให้เห็นชัดเจนดังภาพที่ 4.7

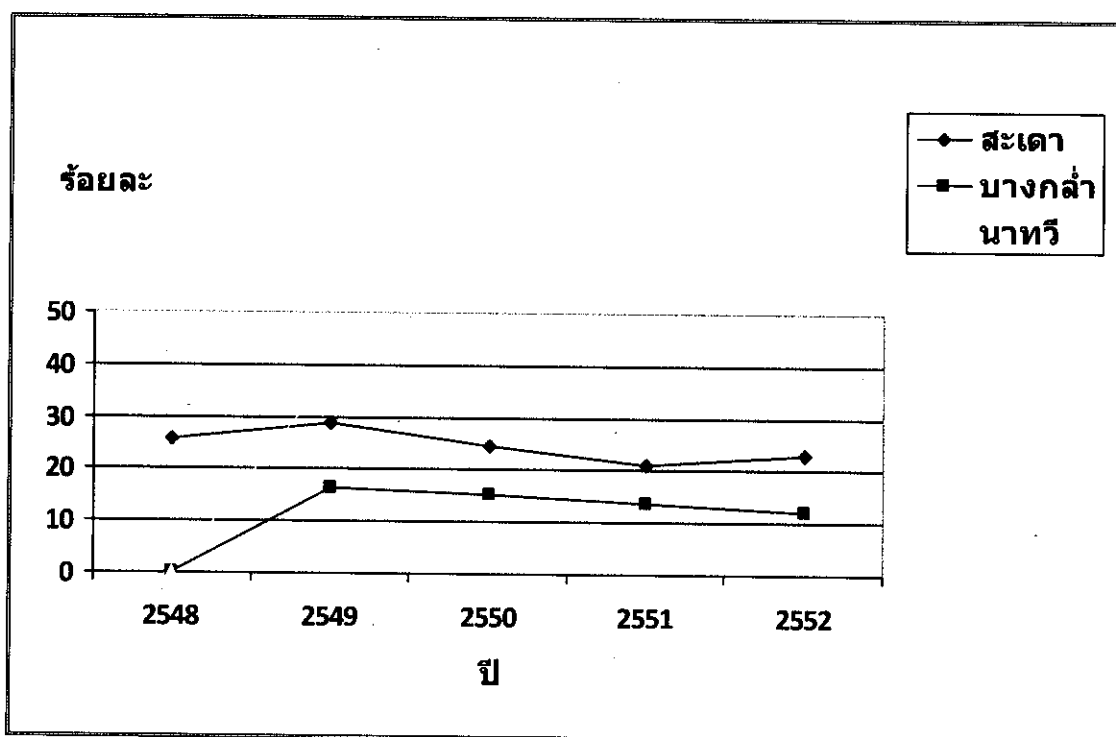
ภาพที่ 4.7 เปรียบเทียบเงินสดและเงินฝากธนาคาร

ตารางที่ 4.23 เปรียบเทียบเงินให้กู้ยืมระยะสั้น-สุทธิ

หน่วย : ร้อยละ

สหกรณ์	ปี 2548	ปี 2549	ปี 2550	ปี 2551	ปี 2552
สะเดา	25.39	28.53	24.49	21.12	22.94
บางกล้า	0.00	16.30	15.26	13.46	12.14
นาทวี	0.00	38.17	38.16	35.65	35.44

จากตารางที่ 4.23 พบว่าสหกรณ์การเกษตรนาทวี จำกัด มีสัดส่วนในการจ่ายเงินให้กู้ยืมระยะสั้นมากกว่าสหกรณ์อื่นตั้งแต่ปี 2549 ถึงปี 2552 ส่วนสหกรณ์การเกษตรสะเดา จำกัด มีสัดส่วนลดลงในปี 2550 ถึงปี 2552 ในขณะที่สหกรณ์การเกษตรบางกล้า จำกัด มีสัดส่วนเพิ่มขึ้นในปี 2549 แต่มีสัดส่วนลดลงในปี 2550 ถึงปี 2552 แสดงให้เห็นชัดเจนได้ดังภาพที่ 4.8

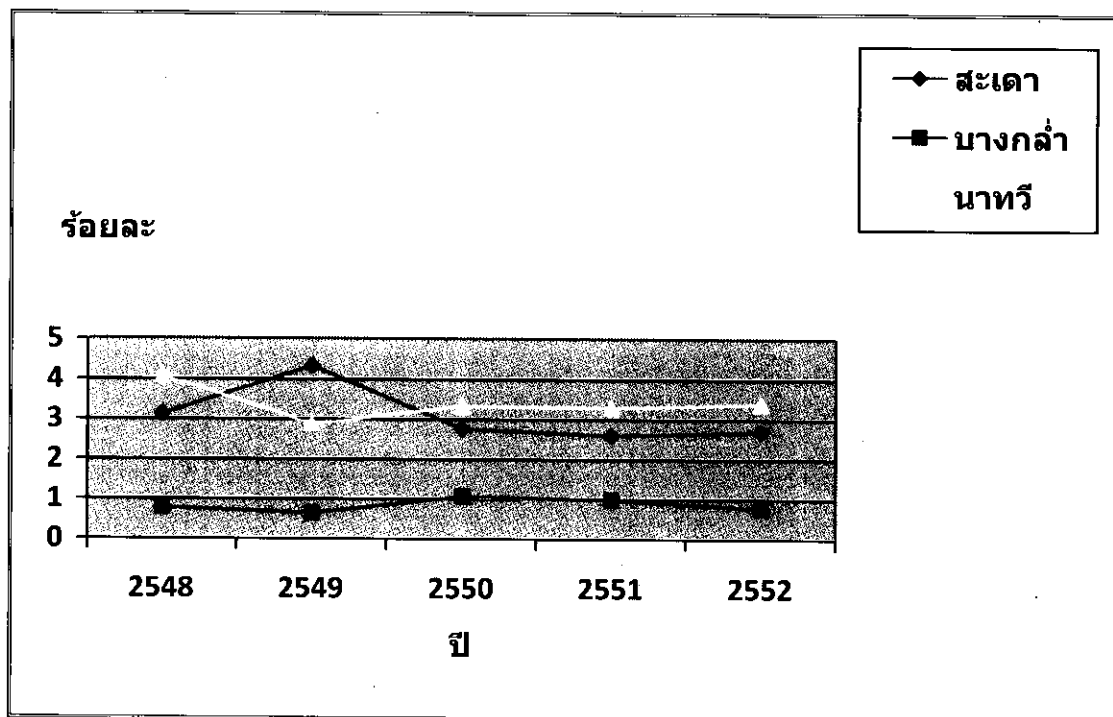
ภาพที่ 4.8 เปรียบเทียบเงินให้กู้ยืมระยะสั้น-สุทธิ

ตารางที่ 4.24 เปรียบเทียบดอกเบี้ยเงินให้กู้ยืมรับ-สุทธิ

หน่วย : ร้อยละ

สหกรณ์	ปี 2548	ปี 2549	ปี 2550	ปี 2551	ปี 2552
สะเดา	3.11	4.31	2.74	2.58	2.68
บางกล้า	0.76	0.62	1.05	0.97	0.76
นาทวี	4.07	2.87	3.31	3.28	3.37

จากตารางที่ 4.24 พบว่าในปี 2549 สหกรณ์การเกษตรสะเดา จำกัด มีสัดส่วนดอกเบี้ยเงินให้กู้ยืมรับสูงกว่าสหกรณ์อื่น โดยมีสัดส่วนเพิ่มขึ้นในปี 2549 และลดลงในปี 2550 ถึงปี 2552 แต่ก็ยังสูงกว่าสหกรณ์การเกษตรบางกล้า จำกัด ในขณะที่สหกรณ์การเกษตรนาทวี จำกัด มีสัดส่วนลดลงในปี 2549 แต่เพิ่มขึ้นเล็กน้อยในปี 2550 ถึงปี 2552 ส่วนสหกรณ์การเกษตรบางกล้า จำกัด มีสัดส่วนลดลงในปี 2549 และปี 2552 แต่เพิ่มขึ้นเล็กน้อยในปี 2550 ถึงปี 2551 แสดงให้เห็นชัดเจนได้ดังภาพที่ 4.9

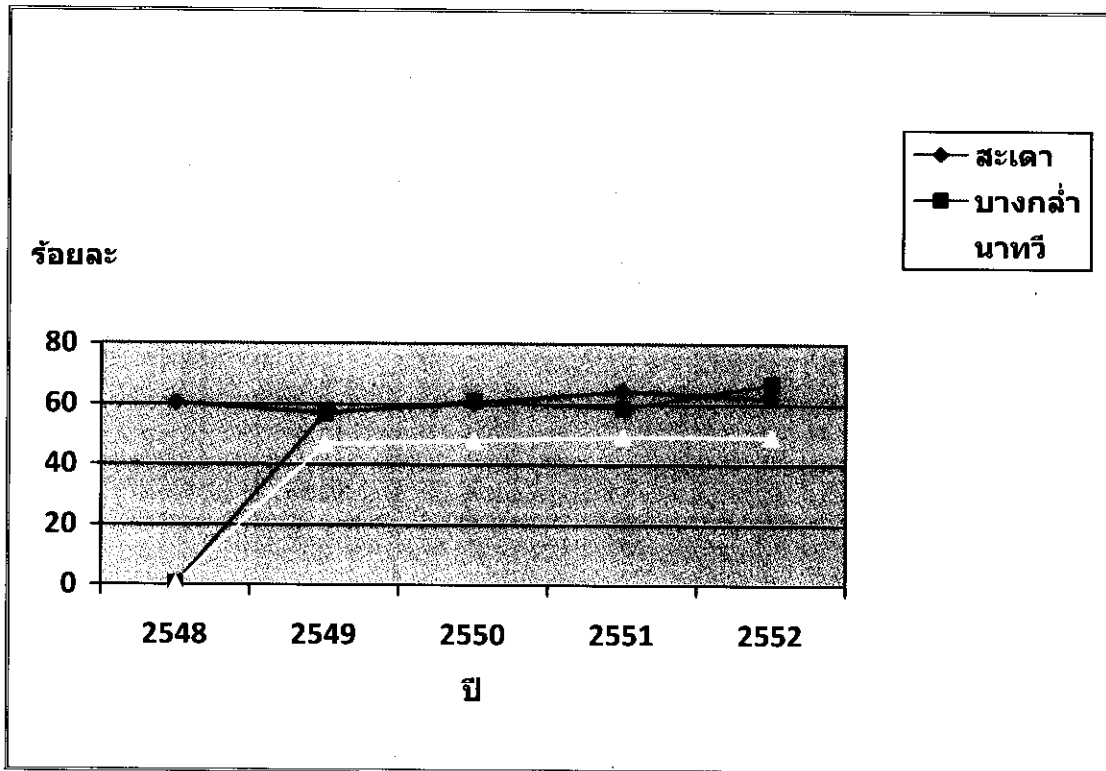
ภาพที่ 4.9 เปรียบเทียบดอกเบี้ยเงินให้กู้ยืมรับ-สุทธิ

ตารางที่ 4.25 เปรียบเทียบเงินให้กู้ยืมระยะยาว

หน่วย: ร้อยละ

สหกรณ์	ปี 2548	ปี 2549	ปี 2550	ปี 2551	ปี 2552
สะเดา	60.12	56.68	60.18	64.22	61.79
บางกล่ำ	0.00	56.39	60.72	58.29	66.47
นาทวี	0.00	46.31	47.58	48.93	48.90

จากตารางที่ 4.25 พบว่าสหกรณ์การเกษตรสะเดา จำกัด มีสัดส่วนในการจ่ายเงินให้กู้ยืมระยะยาวสูงกว่าสหกรณ์อื่น แต่ลดลงในปี 2549 และเพิ่มขึ้นในปี 2550 ถึงปี 2552 ในขณะที่สหกรณ์การเกษตรบางกล่ำ จำกัด มีสัดส่วนเพิ่มขึ้นในปี 2549 ถึงปี 2552 และสหกรณ์การเกษตรนาทวี จำกัด มีสัดส่วนเพิ่มขึ้น แสดงให้เห็นชัดเจนได้ดังภาพที่ 4.10

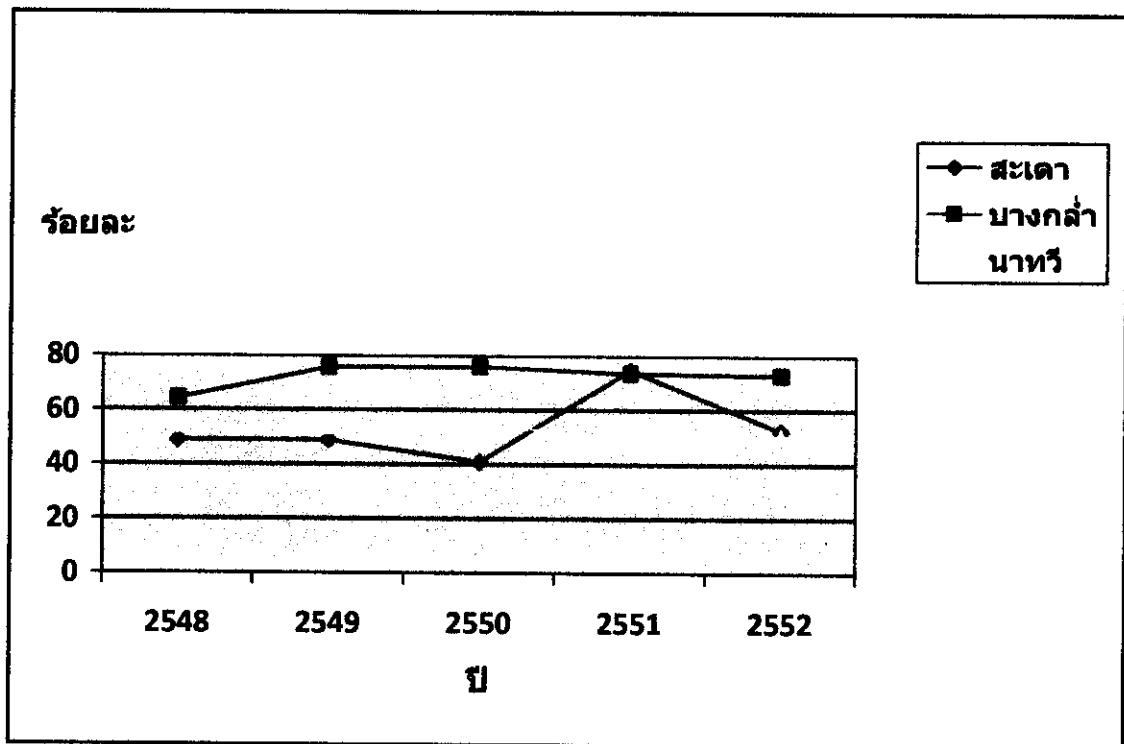

ภาพที่ 4.10 เปรียบเทียบเงินให้กู้ยืมระยะยาว

ตารางที่ 4.26 เปรียบเทียบเงินรับฝาก

สหกรณ์	หน่วย : ร้อยละ				
	ปี 2548	ปี 2549	ปี 2550	ปี 2551	ปี 2552
สะเคา	48.95	48.88	40.95	74.76	52.31
บางกล้า	64.35	75.79	76.04	73.72	72.94
นาทวี	53.67	53.47	52.30	53.53	51.24

จากตารางที่ 4.26 พบว่าสหกรณ์การเกษตรบางกล้า จำกัด มีสัดส่วนในการรับฝากเงินจากสมาชิกสูงกว่าสหกรณ์อื่น แต่มีสัดส่วนลดลงเล็กน้อยในปี 2551 ถึงปี 2552 ในขณะที่สหกรณ์การเกษตรสะเคา จำกัด มีสัดส่วนเพิ่มขึ้นสูงมากในปี 2551 และสหกรณ์การเกษตรนาทวี จำกัด มีสัดส่วนลดลงในปี 2549 ถึงปี 2552 แสดงให้เห็นชัดเจนได้ดังภาพที่ 4.11

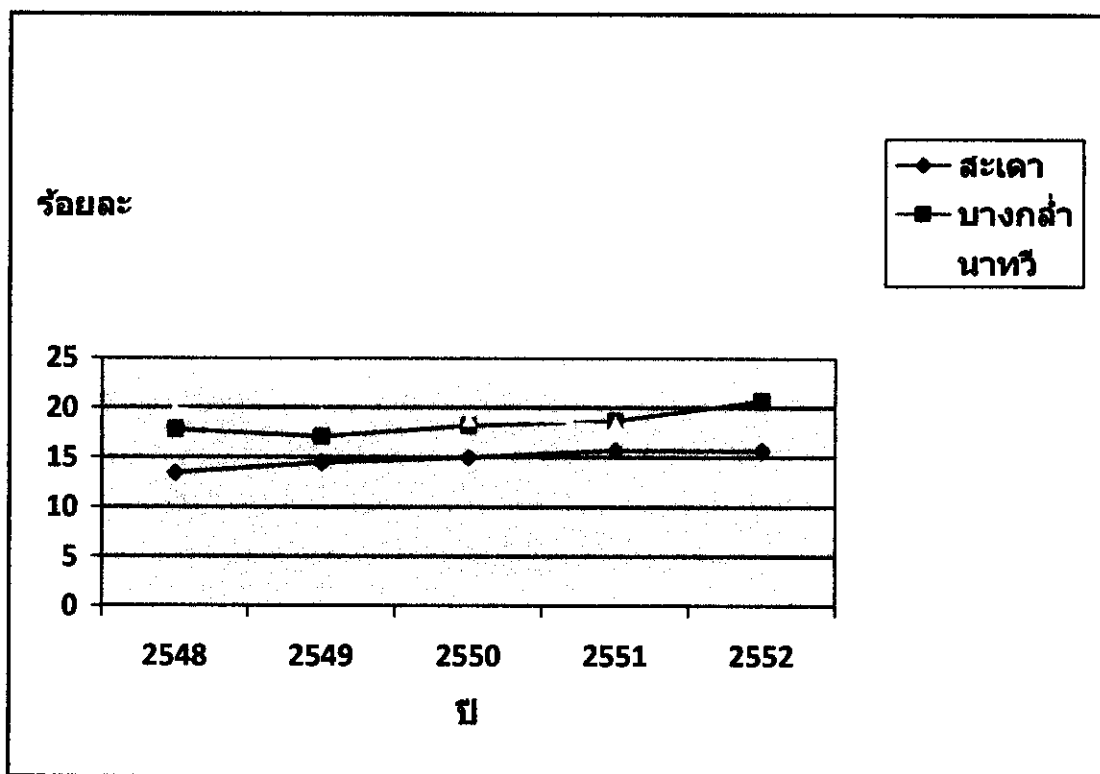

ภาพที่ 4.11 เปรียบเทียบเงินรับฝาก

ตารางที่ 4.27 เปรียบเทียบพื้นที่ชำระเต็มมูลค่าแล้ว

หน่วย : ร้อยละ					
สหกรณ์	ปี 2548	ปี 2549	ปี 2550	ปี 2551	ปี 2552
สะเดา	13.44	14.48	15.01	15.72	15.68
บางกล้า	17.85	17.12	18.21	18.71	20.73
นาทวี	19.95	19.37	18.79	18.43	18.63

จากตารางที่ 4.27 พบว่าสหกรณ์การเกษตรนาทวี จำกัด มีสัดส่วนที่สมาชิกถือหุ้นในสหกรณ์สูงกว่าสหกรณ์อื่น แต่มีสัดส่วนลดลงเล็กน้อยในปี 2549 ถึงปี 2552 ในขณะที่สหกรณ์การเกษตรสะเดา จำกัด มีสัดส่วนสมาชิกถือหุ้นในสหกรณ์สูงขึ้นทุกปี และสหกรณ์การเกษตรบางกล้า จำกัด มีสัดส่วนลดลงในปี 2549 และเพิ่มสูงขึ้นในปี 2550 ถึงปี 2552 แสดงให้เห็นชัดเจนได้ดังภาพที่ 4.12

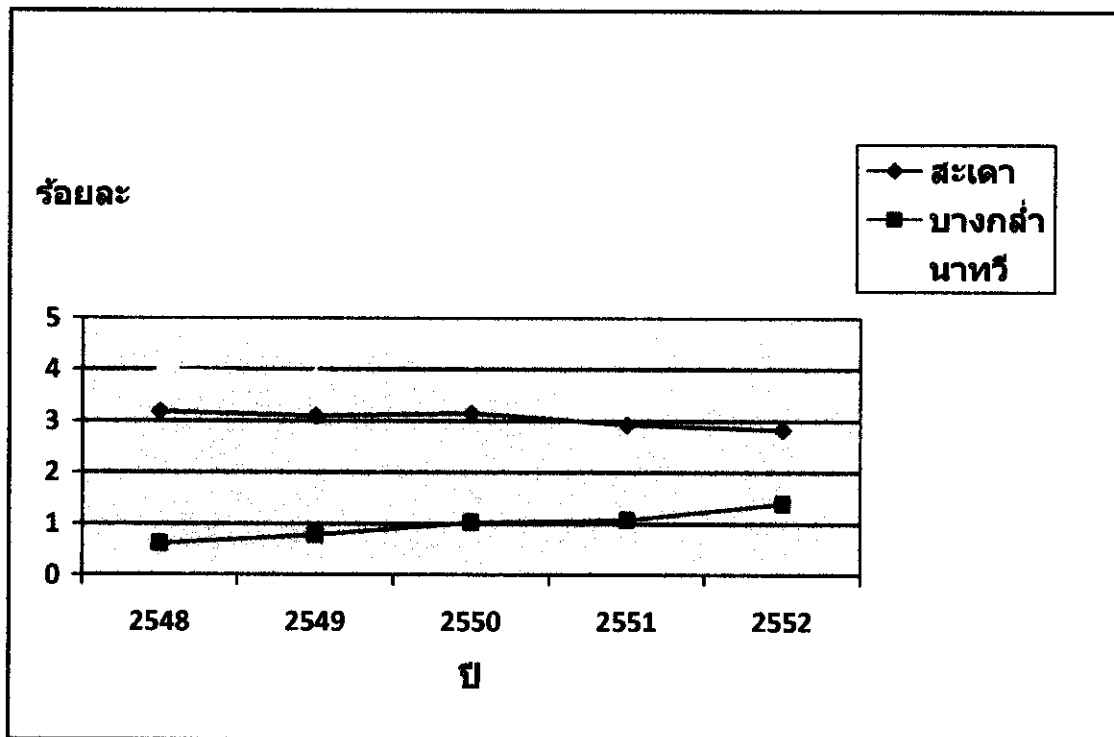
ภาพที่ 4.12 เปรียบเทียบพื้นที่ชำระเต็มมูลค่าแล้ว

ตารางที่ 4.28 เปรียบเทียบทุนสำรอง

สหกรณ์	หน่วย : ร้อยละ				
	ปี 2548	ปี 2549	ปี 2550	ปี 2551	ปี 2552
สะเดา	3.18	3.10	3.15	2.93	2.83
บางกล่ำ	0.62	0.79	1.03	1.08	1.40
นาทวี	4.01	3.92	3.63	3.56	3.65

จากตารางที่ 4.28 พบว่าสหกรณ์การเกษตรนาทวี จำกัด มีสัดส่วนของทุนสำรองสูงกว่าสหกรณ์อื่น แต่มีแนวโน้มสัดส่วนลดลง ส่วนสหกรณ์การเกษตรสะเดา จำกัด มีแนวโน้มสัดส่วนลดลงในปี 2549 ถึงปี 2552 แต่สหกรณ์การเกษตรบางกล่ำ จำกัด มีสัดส่วนเพิ่มขึ้นทุกปี แสดงให้เห็นชัดเจนได้ดังภาพที่ 4.13

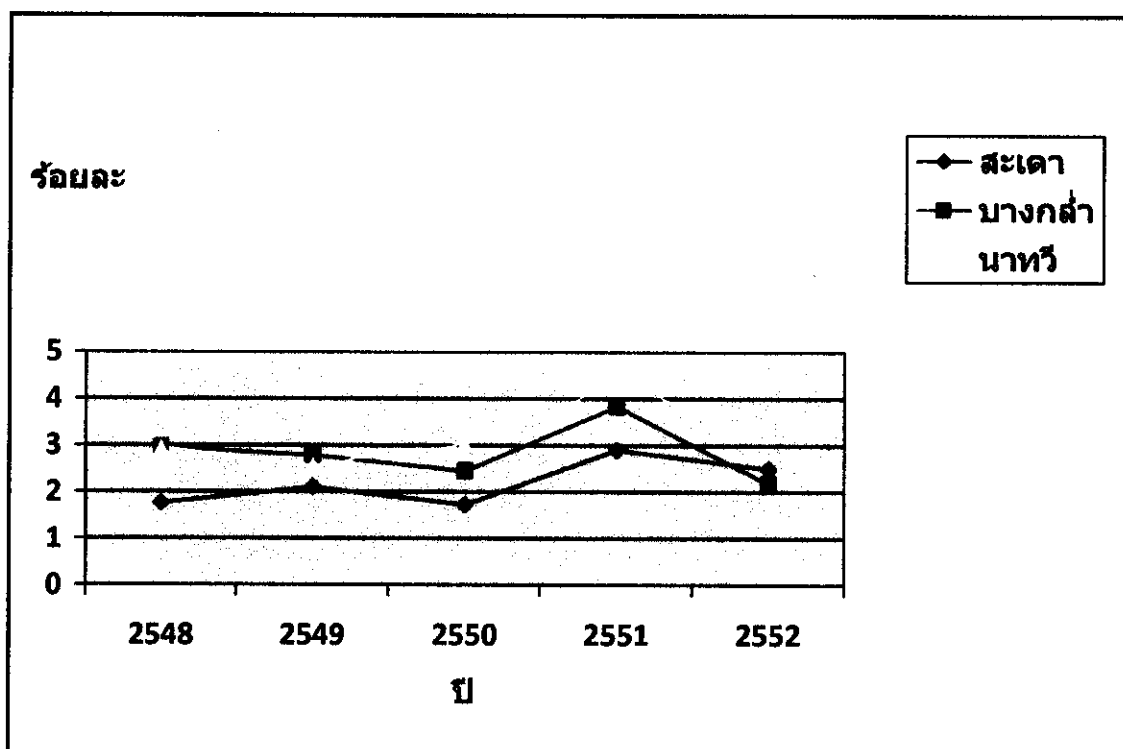
ภาพที่ 4.13 เปรียบเทียบทุนสำรอง

ตารางที่ 4.29 เปรียบเทียบกำไรสุทธิประจำปี

หน่วย : ร้อยละ

สหกรณ์	ปี 2548	ปี 2549	ปี 2550	ปี 2551	ปี 2552
สะเดา	1.77	2.11	1.73	2.90	2.50
บางกล้า	2.96	2.79	2.46	3.84	2.18
นาทวี	2.97	2.59	3.03	4.32	3.27

จากตารางที่ 4.29 พบว่าสหกรณ์การเกษตรนาทวี จำกัด มีสัดส่วนในการดำเนินงาน มีผลกำไรสูงกว่าสหกรณ์อื่น และมีสัดส่วนเพิ่มสูงขึ้นมากในปี 2551 สหกรณ์การเกษตรบางกล้า จำกัด มีสัดส่วนลดลงในปี 2549, 2550 และ 2552 และมีสัดส่วนเพิ่มสูงขึ้นในปี 2551 ในขณะที่สหกรณ์การเกษตรสะเดา จำกัด มีสัดส่วนลดลงในปี 2550 และเพิ่มสูงขึ้นในปี 2549, 2551 และปี 2552 แสดงให้เห็นชัดเจนได้ดังภาพที่ 4.14

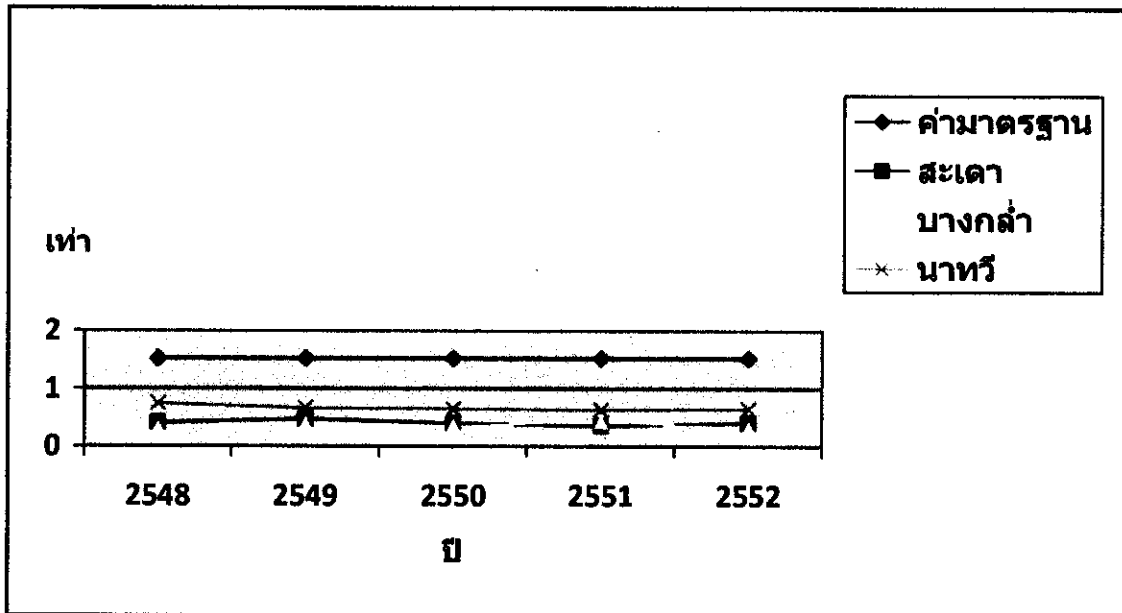
ภาพที่ 4.14 เปรียบเทียบกำไรสุทธิประจำปี

2) การวิเคราะห์เปรียบเทียบอัตราส่วนทางการเงิน
2.1) อัตราส่วนวัดสภาพคล่อง

ตารางที่ 4.30 เปรียบเทียบอัตราส่วนหมุนเวียน

หน่วย : เท่า					
สทกรณ	ปี 2548	ปี 2549	ปี 2550	ปี 2551	ปี 2552
มาตรฐาน	1.52	1.52	1.52	1.52	1.52
สะเดา	0.41	0.48	0.40	0.36	0.41
บางกล้า	0.33	0.40	0.36	0.43	0.32
นาทวี	0.75	0.67	0.65	0.64	0.65

จากตารางที่ 4.30 พบว่าสทกรณการเกษตรนาทวี จำกัด มีสภาพคล่องสูงกว่าสทกรณการเกษตรสะเดา จำกัด และสทกรณการเกษตรบางกล้า จำกัด แต่ยังมีสภาพคล่องต่ำกว่ามาตรฐาน แสดงให้เห็นชัดเจนได้ดังภาพที่ 4.15

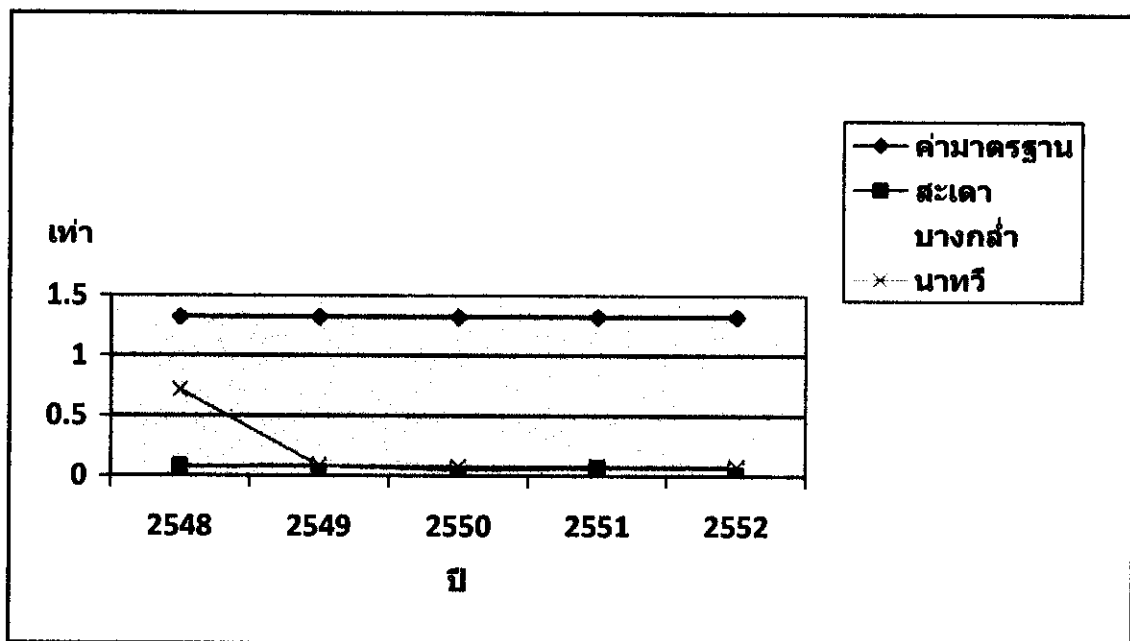

ภาพที่ 4.15 เปรียบเทียบอัตราส่วนหมุนเวียน

ตารางที่ 4.31 เปรียบเทียบอัตราส่วนทุนหมุนเวียนเร็ว

สทกรณ	หน่วย : เท่า				
	ปี 2548	ปี 2549	ปี 2550	ปี 2551	ปี 2552
มาตรฐาน	1.32	1.32	1.32	1.32	1.32
สะเดา	0.08	0.09	0.06	0.07	0.07
บางกล้า	0.31	0.17	0.15	0.22	0.14
นาทวี	0.72	0.09	0.08	0.08	0.08

จากตารางที่ 4.31 พบว่าสทกรณการเกษตรสะเดา จำกัด สทกรณการเกษตรบางกล้า จำกัด และสทกรณการเกษตรนาทวี จำกัด มีอัตราส่วนทุนหมุนเวียนเร็วดำกว่ามาตรฐาน แสดงให้เห็นชัดเจนได้ดังภาพที่ 4.16

ภาพที่ 4.16 เปรียบเทียบอัตราส่วนทุนหมุนเวียนเร็ว

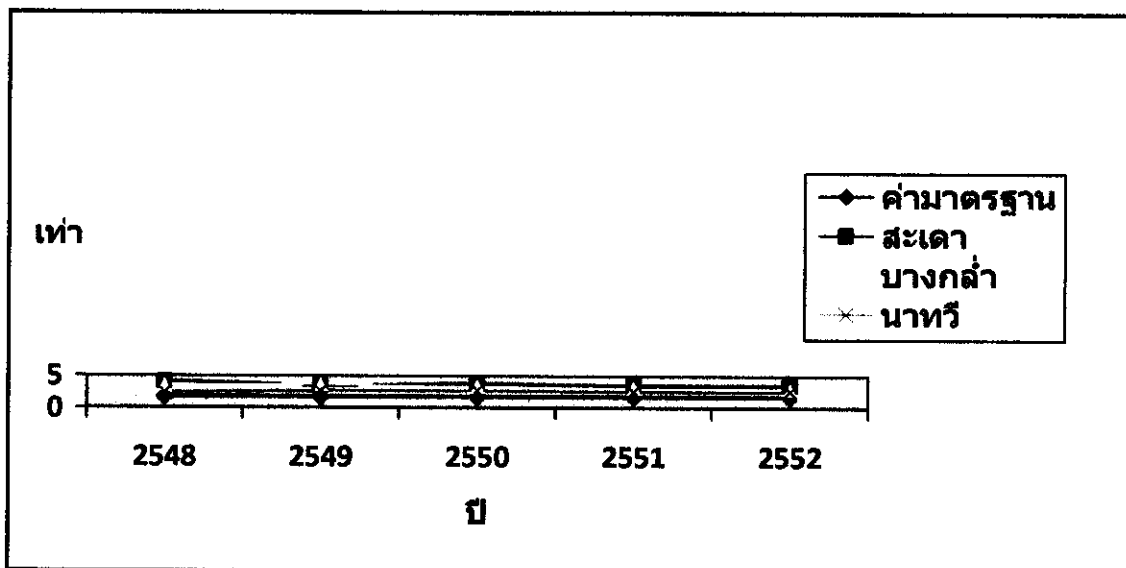
2.2) อัตราส่วนความสามารถในการก่อหนี้

ตารางที่ 4.32 เปรียบเทียบอัตราส่วนหนี้สินต่อทุน

หน่วย : เท่า

สหกรณ์	ปี 2548	ปี 2549	ปี 2550	ปี 2551	ปี 2552
มาตรฐาน	1.76	1.76	1.76	1.76	1.76
สะเดา	4.16	3.49	3.78	3.48	3.57
บางกล้า	3.57	3.65	3.42	3.10	2.92
นาทวี	2.46	2.66	2.74	2.62	2.68

จากตารางที่ 4.32 พบว่าสหกรณ์การเกษตรทั้ง 3 แห่ง มีอัตราส่วนความสามารถในการก่อหนี้สูงกว่ามาตรฐาน และเมื่อเปรียบเทียบกับอัตราส่วนตั้งแต่ปี 2548 จะเห็นได้ว่าสหกรณ์สะเดา จำกัด มีอัตราส่วนลดลง และสหกรณ์การเกษตรบางกล้า จำกัด มีอัตราส่วนลดลงเช่นเดียวกัน แต่มีอัตราส่วนเพิ่มขึ้นเล็กน้อยในปี 2549 แต่สหกรณ์การเกษตรนาทวี จำกัด มีอัตราส่วนเพิ่มขึ้นเล็กน้อย แสดงให้เห็นชัดเจนได้ดังภาพที่ 4.17

ภาพที่ 4.17 เปรียบเทียบอัตราส่วนหนี้สินต่อทุน

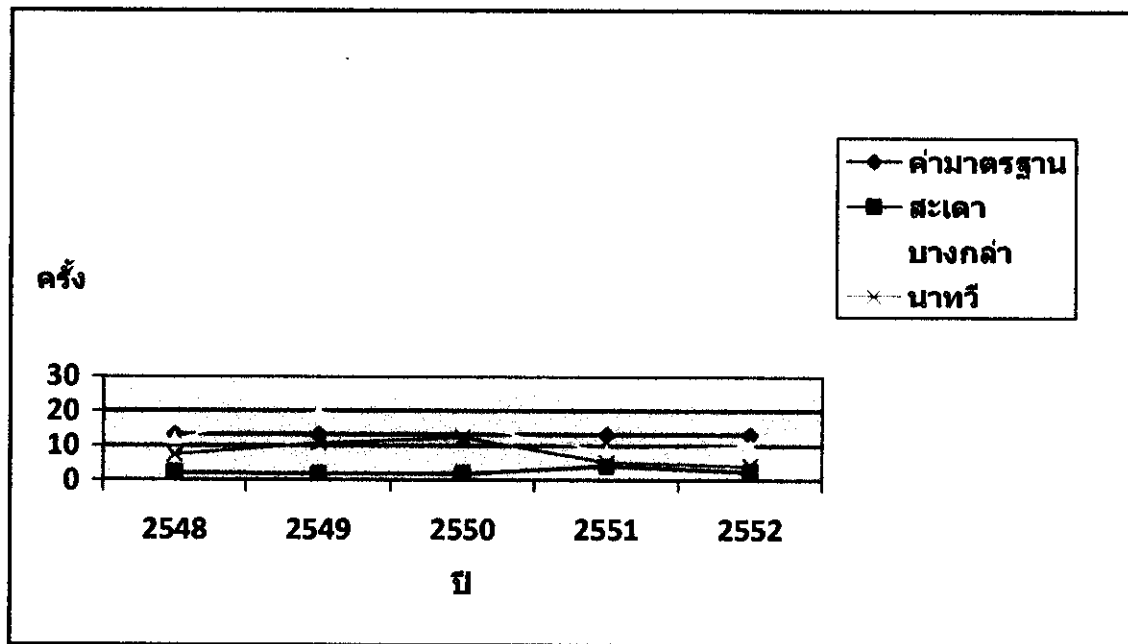
2.3) อัตราส่วนความสามารถในการใช้สินทรัพย์

ตารางที่ 4.33 เปรียบเทียบอัตราหมุนเวียนของสินค้างเหลือ

หน่วย : ครั้ง

สหกรณ์	ปี 2548	ปี 2549	ปี 2550	ปี 2551	ปี 2552
มาตรฐาน	13.23	13.23	13.23	13.23	13.23
สะเคา	2.21	1.84	1.95	4.16	2.57
บางกล้า	12.20	19.78	15.87	8.50	10.17
นาทวี	7.41	10.73	12.43	5.32	4.27

จากตารางที่ 4.33 พบว่าสหกรณ์การเกษตรบางกล้า จำกัด มีอัตราการหมุนของสินค้างสูงกว่าอัตราส่วนมาตรฐานในปี 2549 และ 2550 แสดงว่าสหกรณ์มีประสิทธิภาพในการจัดการสินค้างเหลือ แต่สหกรณ์การเกษตรสะเคา จำกัด มีอัตราการหมุนของสินค้างต่ำกว่ามาตรฐานมาก ในขณะที่สหกรณ์การเกษตรนาทวี จำกัด มีอัตราการหมุนของสินค้างต่ำกว่ามาตรฐานในปี 2548 ถึงปี 2552 แสดงให้เห็นชัดเจนได้ดังภาพที่ 4.18

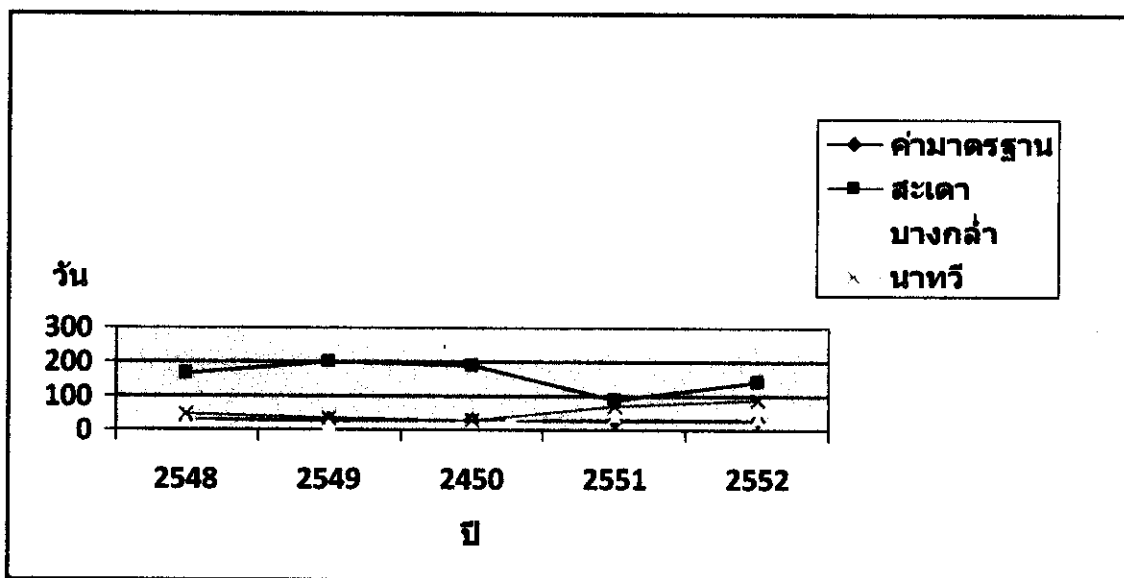

ภาพที่ 4.18 เปรียบเทียบอัตราหมุนเวียนของสินค้างเหลือ

ตารางที่ 4.34 เปรียบเทียบอายุเฉลี่ยของสินค้า

สหกรณ์	หน่วย : วัน				
	ปี 2548	ปี 2549	ปี 2550	ปี 2551	ปี 2552
มาตรฐาน	27.59	27.59	27.59	27.59	27.59
สะเดา	164.93	198.16	187.07	87.68	142.17
บางกล้า	29.93	18.45	23.00	42.95	35.89
นาทวี	49.26	34.02	29.37	68.67	85.44

จากตารางที่ 4.34 พบว่าสหกรณ์การเกษตรบางกล้า จำกัด มีอายุเฉลี่ยของสินค้าต่ำกว่าเกณฑ์มาตรฐานปี 2549 และปี 2550 แสดงว่าสหกรณ์มีความสามารถเปลี่ยนสินค้าเป็นเงินสดได้ดีกว่าสหกรณ์อื่น ในขณะที่สหกรณ์การเกษตรสะเดา จำกัด มีอายุเฉลี่ยของสินค้าสูงกว่ามาตรฐานมาก แสดงว่าสหกรณ์มีความสามารถในการเปลี่ยนสินค้าเป็นเงินสดได้ต่ำมาก ส่วนสหกรณ์การเกษตรนาทวี จำกัด มีอายุเฉลี่ยของสินค้าสูงกว่ามาตรฐานในปี 2548 ถึงปี 2552 แสดงให้เห็นชัดเจนได้ดังภาพที่ 4.19

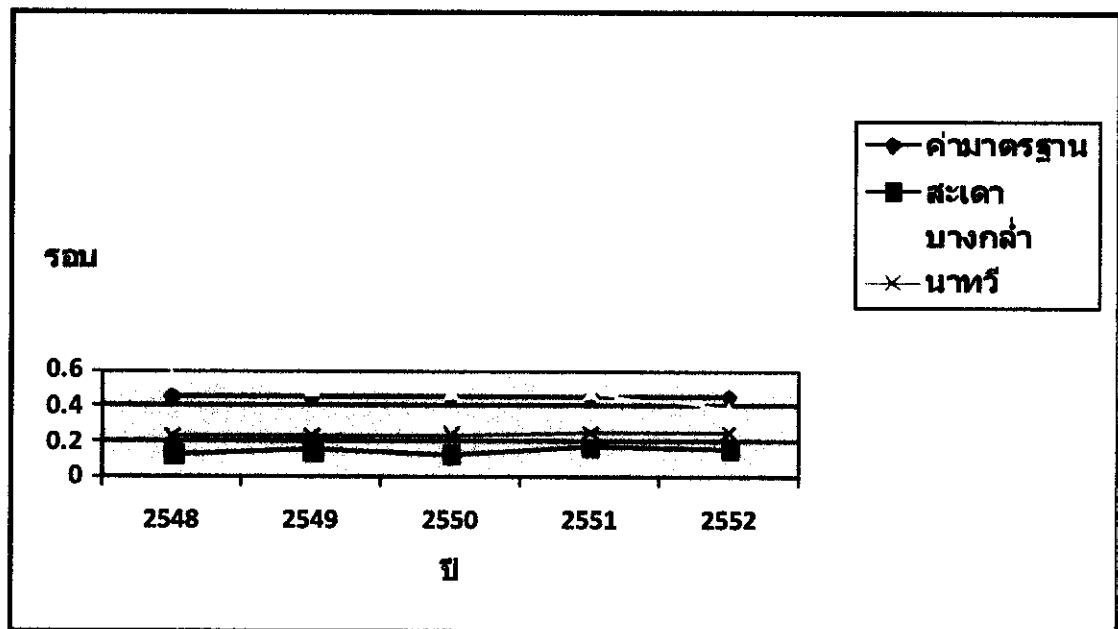

ภาพที่ 4.19 เปรียบเทียบอายุเฉลี่ยของสินค้า

ตารางที่ 4.35 เปรียบเทียบอัตราหมุนเวียนของสินทรัพย์ทั้งสิ้น

สภกรณ์	หน่วย : รอบ				
	ปี 2548	ปี 2549	ปี 2550	ปี 2551	ปี 2552
มาตรฐาน	0.45	0.45	0.45	0.45	0.45
สะเคา	0.13	0.15	0.13	0.17	0.16
บางกล้า	0.56	0.50	0.48	0.47	0.39
นาทวี	0.23	0.23	0.24	0.25	0.25

จากตารางที่ 4.35 พบว่าสภกรณ์การเกษตรสะเคา จำกัด และสภกรณ์การเกษตรนาทวี จำกัดมีอัตราการหมุนของสินทรัพย์ทั้งสิ้นต่ำกว่าเกณฑ์มาตรฐานมาก แสดงว่าสภกรณ์มีความสามารถในการใช้สินทรัพย์ที่มีอยู่เพื่อก่อให้เกิดรายได้ต่ำ ในขณะที่สภกรณ์การเกษตรบางกล้า จำกัด มีอัตราการหมุนของสินทรัพย์ทั้งสิ้นสูงกว่าเกณฑ์มาตรฐานในปี 2548 ถึงปี 2551 และมีแนวโน้มลดลงทุกปี แสดงให้เห็นชัดเจนได้ดังภาพที่ 4.20

ภาพที่ 4.20 เปรียบเทียบอัตราหมุนเวียนของสินทรัพย์ทั้งสิ้น

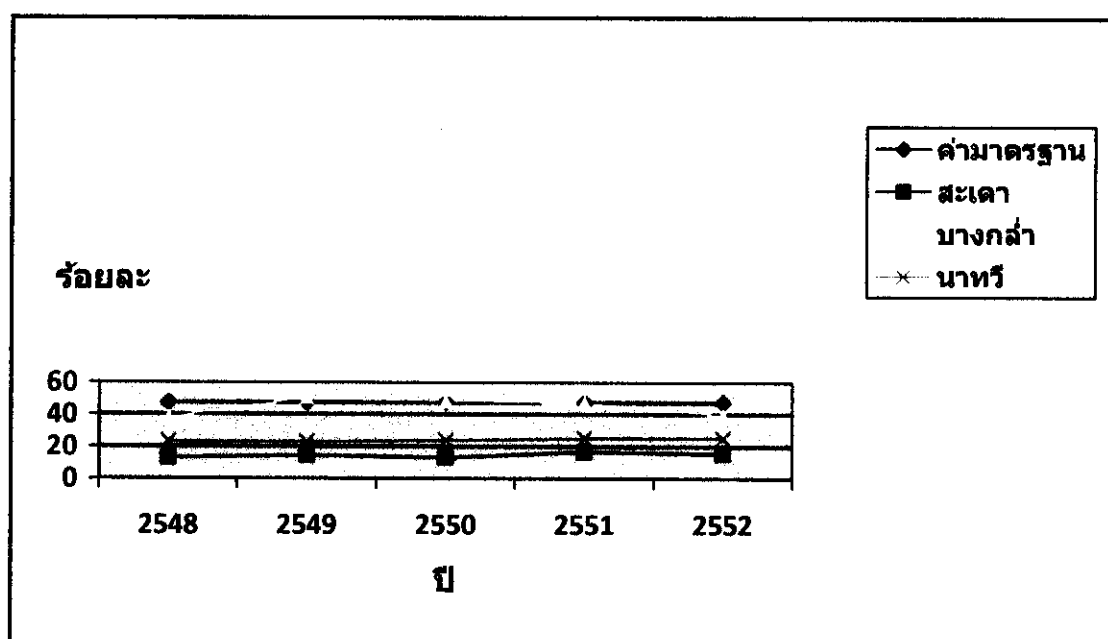

ตารางที่ 4.36 เปรียบเทียบอัตราร้อยละของรายได้ต่อสินทรัพย์ทั้งสิ้น

หน่วย : ร้อยละ

สหกรณ์	ปี 2548	ปี 2549	ปี 2550	ปี 2551	ปี 2552
มาตรฐาน	47.40	47.40	47.40	47.40	47.40
สะเดา	13.27	14.82	13.16	17.07	15.81
บางกล้า	38.07	50.45	48.22	47.35	39.40
นาทวี	23.34	23.05	24.01	25.39	25.15

จากตารางที่ 4.36 พบว่าสหกรณ์การเกษตรสะเดา จำกัด และสหกรณ์การเกษตรนาทวี จำกัด มีอัตราร้อยละของรายได้ต่อสินทรัพย์ทั้งสิ้นต่ำกว่าเกณฑ์มาตรฐาน แสดงว่าสหกรณ์ใช้ประโยชน์จากสินทรัพย์ต่าง ๆ เพื่อให้เกิดรายได้ไม่เต็มประสิทธิภาพเท่าที่ควร ควรพิจารณาหาแนวทางใช้ประโยชน์จากสินทรัพย์ให้เต็มประสิทธิภาพ ส่วนสหกรณ์การเกษตรบางกล้า จำกัด มีอัตราร้อยละของรายได้ต่อสินทรัพย์ทั้งสิ้นสูงกว่ามาตรฐานเล็กน้อยในปี 2549 และ 2550 แสดงให้เห็นชัดเจนได้ดังภาพที่ 4.21

ภาพที่ 4.21 เปรียบเทียบอัตราร้อยละของรายได้ต่อสินทรัพย์ทั้งสิ้น

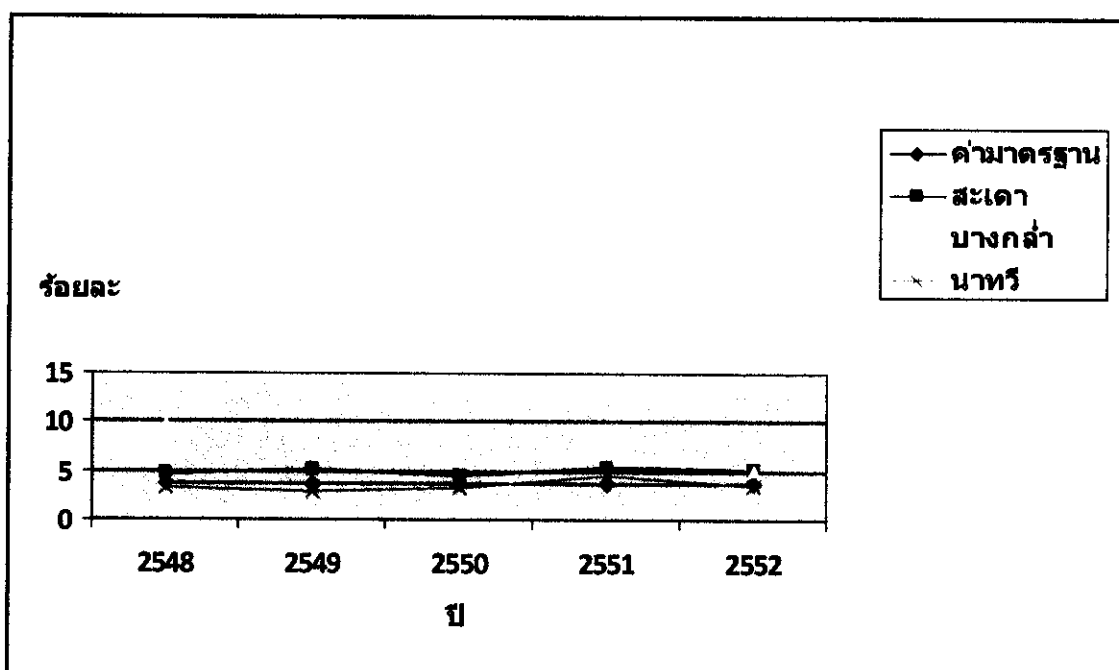
2.4) อัตราส่วนความสามารถในการทำกำไร

ตารางที่ 4.37 เปรียบเทียบอัตราส่วนผลตอบแทนต่อสินทรัพย์

หน่วย : ร้อยละ

สหกรณ์	ปี 2548	ปี 2549	ปี 2550	ปี 2551	ปี 2552
มาตรฐาน	3.76	3.76	3.76	3.76	3.76
สะเดา	4.78	5.05	4.49	5.33	5.22
บางกล้า	9.82	6.70	5.90	6.94	5.18
นาทวี	3.19	2.78	3.25	4.58	3.45

จากตารางที่ 4.37 พบว่าสหกรณ์การเกษตรสะเดา จำกัด และสหกรณ์การเกษตรบางกล้า จำกัด มีอัตราส่วนผลตอบแทนต่อสินทรัพย์สูงกว่าเกณฑ์มาตรฐาน แต่สหกรณ์การเกษตรนาทวี จำกัด มีอัตราส่วนผลตอบแทนต่อสินทรัพย์ต่ำกว่าเกณฑ์มาตรฐานในปี 2548, 2549, 2550 และ 2552 และสูงกว่ามาตรฐานในปี 2551 แสดงให้เห็นชัดเจนได้ดังภาพที่ 4.22

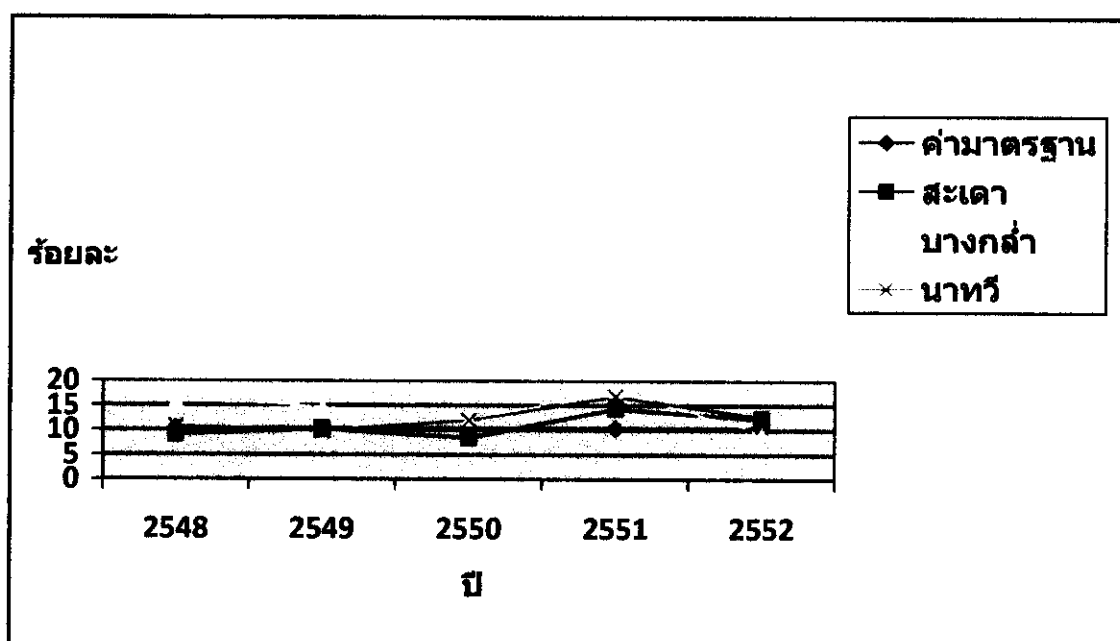
ภาพที่ 4.22 เปรียบเทียบอัตราส่วนผลตอบแทนต่อสินทรัพย์

ตารางที่ 4.38 เปรียบเทียบอัตราส่วนผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น

หน่วย : ร้อยละ

สหกรณ์	ปี 2548	ปี 2549	ปี 2550	ปี 2551	ปี 2552
มาตรฐาน	10.34	10.34	10.34	10.34	10.34
สะเดา	9.18	10.22	8.48	14.36	12.26
บางกล้า	16.18	14.80	12.18	18.08	9.44
นาทวี	10.79	9.90	12.01	16.84	12.54

จากตารางที่ 4.38 พบว่าสหกรณ์การเกษตรบางกล้า จำกัด มีอัตราส่วนผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้นสูงกว่าเกณฑ์มาตรฐาน แสดงว่าผู้ถือหุ้นได้ผลตอบแทนสูง แต่ในปี 2552 มีอัตราส่วนผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้นต่ำกว่าเกณฑ์มาตรฐาน ส่วนสหกรณ์การเกษตรสะเดา จำกัด มีอัตราส่วนผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้นต่ำกว่าเกณฑ์มาตรฐานในปี 2548, 2549 และปี 2550 และสหกรณ์การเกษตรนาทวี จำกัด มีอัตราส่วนผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้นต่ำกว่าเกณฑ์มาตรฐานในปี 2549 แสดงให้เห็นชัดเจนได้ดังภาพที่ 4.23

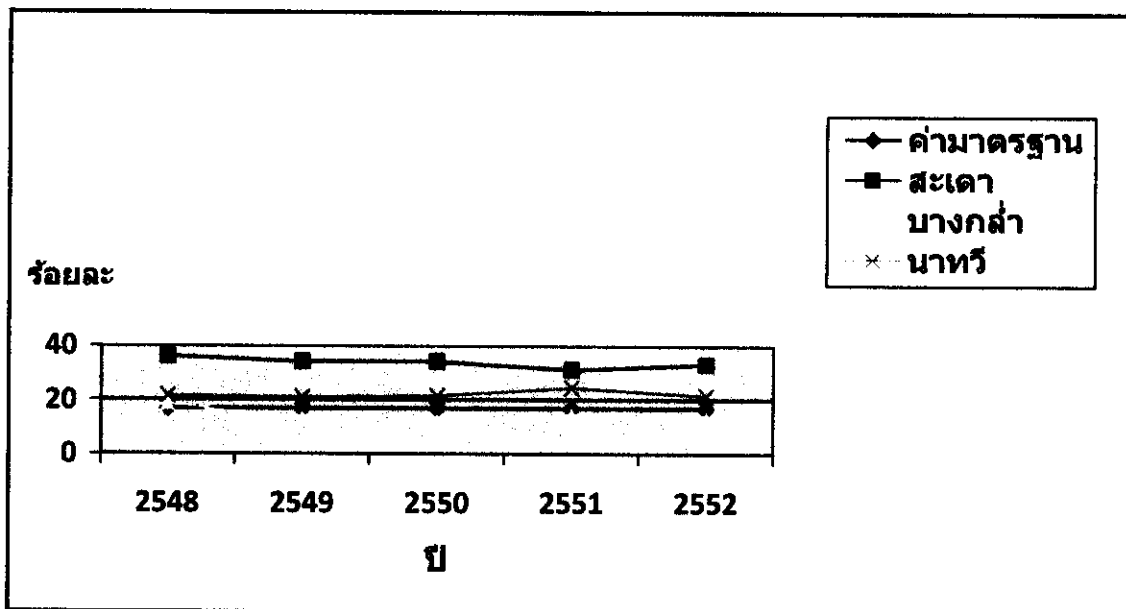
ภาพที่ 4.23 เปรียบเทียบอัตราส่วนผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น

ตารางที่ 4.39 เปรียบเทียบอัตราค่าไรชั้นดิน

หน่วย : ร้อยละ

สหกรณ์	ปี 2548	ปี 2549	ปี 2550	ปี 2551	ปี 2552
มาตรฐาน	16.80	16.80	16.80	16.80	16.80
สะเคา	36.02	34.10	34.10	31.22	33.03
บางกล้า	17.48	13.29	12.23	14.65	13.15
นาทวี	21.64	20.97	21.60	24.65	21.62

จากตารางที่ 4.39 พบว่าสหกรณ์การเกษตรสะเคา จำกัด มีอัตราค่าไรชั้นดินสูงกว่าเกณฑ์มาตรฐาน แต่มีแนวโน้มลดลงในปี 2549 ถึงปี 2552 สหกรณ์การเกษตรนาทวี จำกัด มีอัตราค่าไรชั้นดินสูงกว่าเกณฑ์มาตรฐาน และมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นในปี 2551 แต่สหกรณ์การเกษตรบางกล้า จำกัด มีอัตราค่าไรชั้นดินต่ำกว่าเกณฑ์มาตรฐานในปี 2549 ถึงปี 2552 แสดงให้เห็นได้ชัดเจน ดังภาพที่ 4.24

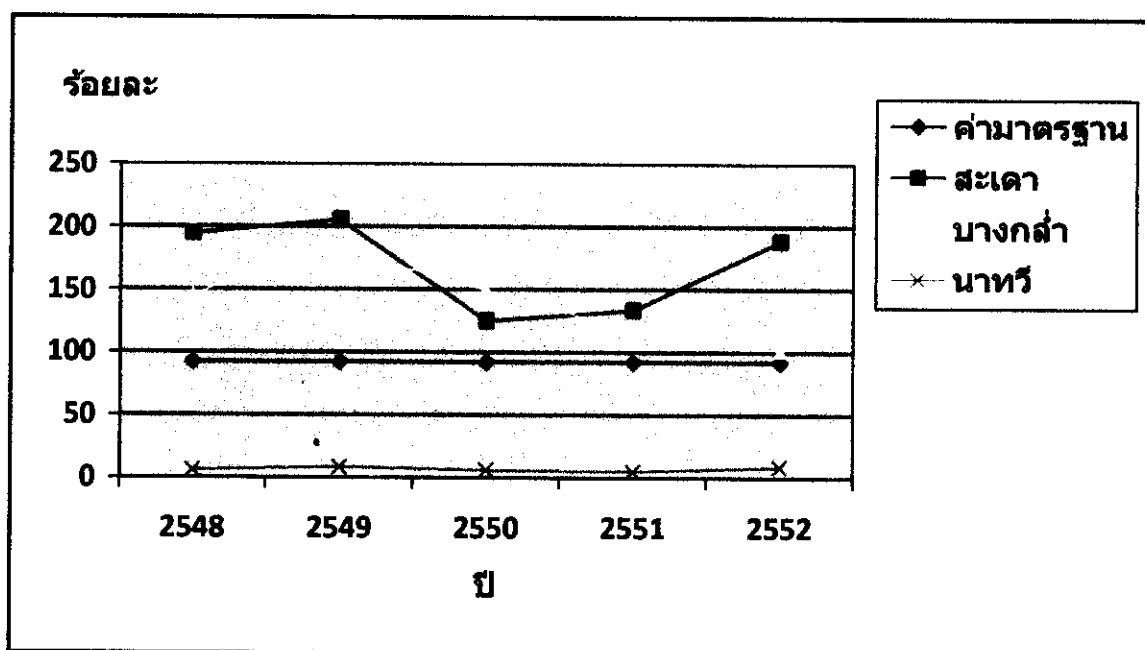

ภาพที่ 4.24 เปรียบเทียบอัตราค่าไรชั้นดิน

ตารางที่ 4.40 เปรียบเทียบอัตราค่าใช้จ่าย

หน่วย : ร้อยละ					
สหกรณ์	ปี 2548	ปี 2549	ปี 2550	ปี 2551	ปี 2552
มาตรฐาน	92.06	92.06	92.06	92.06	92.06
สะเดา	194.86	205.92	125.14	134.03	188.84
บางกล้า	146.64	182.01	149.44	118.13	101.05
นาทวี	6.45	8.78	6.44	5.42	8.99

จากตารางที่ 4.40 พบว่าสหกรณ์การเกษตรสะเดา จำกัด และสหกรณ์การเกษตรบางกล้า จำกัด มีอัตราค่าใช้จ่ายสูงกว่าเกณฑ์มาตรฐาน แต่สหกรณ์การเกษตรบางกล้า จำกัด มีแนวโน้มอัตราค่าใช้จ่ายลดลงในปี 2550 ถึงปี 2552 ส่วนสหกรณ์การเกษตรนาทวี จำกัด มีอัตราค่าใช้จ่ายต่ำกว่ามาตรฐานทุกปี แสดงให้เห็นชัดเจนได้ดังภาพที่ 4.25

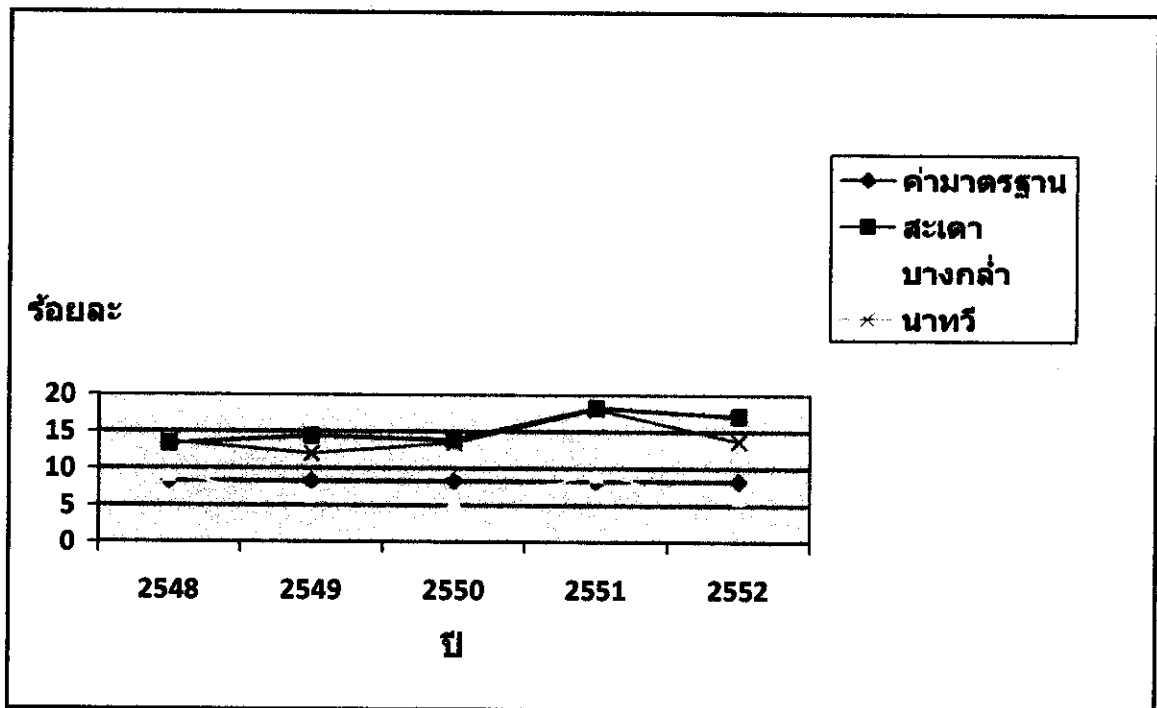
ภาพที่ 4.25 เปรียบเทียบอัตราค่าใช้จ่าย

ตารางที่ 4.41 เปรียบเทียบอัตราค่าไรสุทธี

หน่วย : ร้อยละ

สหกรณ์	ปี 2548	ปี 2549	ปี 2550	ปี 2551	ปี 2552
มาตรฐาน	8.30	8.30	8.30	8.30	8.30
สะเดา	13.38	14.38	13.89	18.24	17.12
บางกล้า	9.05	6.35	5.59	9.02	5.99
นาทวี	13.68	12.05	13.51	18.05	13.72

จากตารางที่ 4.41 พบว่าสหกรณ์การเกษตรสะเดา จำกัด และสหกรณ์การเกษตรนาทวี จำกัด มีอัตราค่าไรสุทธีสูงกว่าเกณฑ์มาตรฐาน ส่วนสหกรณ์การเกษตรบางกล้า จำกัด มีอัตราค่าไรสุทธีต่ำกว่าเกณฑ์มาตรฐานในปี 2549, 2550 และ 2552 แสดงให้เห็นชัดเจนได้ดังภาพที่ 4.26

ภาพที่ 4.26 เปรียบเทียบอัตราค่าไรสุทธี

บทที่ 5

สรุปการศึกษา อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การศึกษาค้นคว้าอิสระ เรื่อง “การศึกษาเปรียบเทียบผลการดำเนินงานและฐานะทางการเงินของสหกรณ์การเกษตรสะเดา จำกัด สหกรณ์การเกษตรบางกล้า จำกัด และสหกรณ์การเกษตรนาทวี จำกัด จังหวัดสงขลา” มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาผลการดำเนินงานและฐานะทางการเงินของสหกรณ์การเกษตรทั้ง 3 แห่งในจังหวัดสงขลา และ 2) เปรียบเทียบผลการดำเนินงานและฐานะทางการเงินของสหกรณ์การเกษตรทั้ง 3 แห่งในจังหวัดสงขลา จากผลการศึกษาสามารถสรุปผลการศึกษา อภิปรายผล และมีข้อเสนอแนะได้ดังนี้

1. สรุปผลการศึกษา

1.1 ผลการดำเนินงานและฐานะทางการเงินของสหกรณ์การเกษตรสะเดา จำกัด สหกรณ์การเกษตร บางกล้า จำกัด และสหกรณ์การเกษตรนาทวี จำกัด

จากการวิเคราะห์งบการเงิน ปี 2548 ถึงปี 2552 ของสหกรณ์การเกษตรสะเดา จำกัด สหกรณ์การเกษตรบางกล้า จำกัด และสหกรณ์การเกษตรนาทวี จำกัด สรุปได้ว่า

1.1.1 การวิเคราะห์งบดุลตามแนวดิ่ง

1) สหกรณ์การเกษตรสะเดา จำกัด มีโครงสร้างการลงทุนในสินทรัพย์ตลอดระยะเวลา 5 ปี ซึ่งส่วนใหญ่คือเงินให้กู้ยืมระยะยาวสูงสุดไม่เกินร้อยละ 64.22 ทางด้านโครงสร้างทางการเงิน โดยเฉลี่ยมีหนี้สินหมุนเวียนคิดเป็นร้อยละ 76.60 หนี้สินทั้งสิ้นเฉลี่ยร้อยละ 78.65 และทุนไม่เกินร้อยละ 21.35 จะเห็นว่าแต่ละปีมีการก่อหนี้มากกว่าการระดมทุนจากสมาชิก

2) สหกรณ์การเกษตรบางกล้า จำกัด มีโครงสร้างการลงทุนในสินทรัพย์ตลอดระยะเวลา 5 ปี ส่วนใหญ่คือเงินให้กู้ยืมทั้งระยะสั้นและระยะยาว โดยเฉลี่ยไม่เกินร้อยละ 65 ของสินทรัพย์ทั้งสิ้น ส่วนใหญ่จะลงทุนในเงินให้กู้ยืมระยะยาวสูงสุดไม่เกินร้อยละ 66.47 โครงสร้างทางการเงินเปลี่ยนแปลงเล็กน้อยเช่นกัน โดยมีหนี้สินหมุนเวียนเฉลี่ยร้อยละ 75.45 หนี้สินทั้งสิ้นร้อยละ 76.82 และทุนไม่เกินร้อยละ 26 จะเห็นว่าแต่ละปีมีการก่อหนี้มากกว่าการระดมทุนจากสมาชิก

3) สหกรณ์การเกษตรนาทวี จำกัด มีโครงสร้างการลงทุนในสินทรัพย์ตลอดระยะเวลา 5 ปี ส่วนใหญ่คือเงินให้กู้ยืมทั้งระยะสั้นและระยะยาว โดยเฉลี่ยไม่เกินร้อยละ 69 ของสินทรัพย์ทั้งสิ้น ส่วนใหญ่จะลงทุนในเงินให้กู้ยืมระยะยาวสูงสุดไม่เกินร้อยละ 49 โครงสร้างทางการเงินเปลี่ยนแปลงเล็กน้อยเช่นกัน โดยแต่ละปีมีหนี้สินหมุนเวียนโดยเฉลี่ยคิดเป็นร้อยละ 70 หนี้สินทั้งสิ้นไม่เกินร้อยละ 74 และทุนไม่เกินร้อยละ 29 จะเห็นว่าแต่ละปีมีการก่อหนี้มากกว่าการระดมทุนจากสมาชิก

1.1.2 การวิเคราะห์ห้วงยุคแนวโน้ม

1) สหกรณ์การเกษตรสะเดา จำกัด มีแนวโน้มในการจัดหาเงินทุนโดยการก่อหนี้เพิ่มมากขึ้น ได้แก่อนี้สินหมุนเวียน คือเงินกู้ยืมระยะสั้นเพิ่มขึ้นในปี 2550 และ 2552 ในส่วนของหนี้สินและทุนของสหกรณ์ก็มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นเช่นเดียวกัน

เงินทุนที่จัดหามาได้นั้น สหกรณ์มีการลงทุนในลูกหนี้ทั้งระยะสั้นและระยะยาวมีแนวโน้มสูงขึ้น แต่เงินสดและเงินฝากธนาคารมีแนวโน้มลดลงเป็นจำนวนมากในปี 2549, 2550 และมีแนวโน้มสูงขึ้นในปี 2551 และ 2552

2) สหกรณ์การเกษตรบางกล่ำ จำกัด มีการก่อหนี้เพิ่มมากขึ้น ได้แก่อนี้สินหมุนเวียนคือเจ้าหนี้การค้าและเงินรับฝากเพิ่มขึ้น ในส่วนของหนี้สินและทุนของสหกรณ์ก็มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นเช่นเดียวกัน

เงินทุนที่จัดหามาได้นั้น สหกรณ์มีการลงทุนในดอกเบี้ยเงินให้กู้ยืมรับและเงินลงทุน แต่การลงทุนในลูกหนี้ระยะสั้นและระยะยาวลดลง ส่วนเงินสดและเงินฝากธนาคารมีแนวโน้มสูงขึ้นเป็นจำนวนมากทุกปี

3) สหกรณ์การเกษตรนาทวี จำกัด มีแนวโน้มในการจัดหาเงินทุนโดยการก่อหนี้เพิ่มมากขึ้น ได้แก่อนี้สินหมุนเวียนคือเงินรับฝากและเงินกู้ยืมระยะสั้น ในส่วนของหนี้สิน และทุนของสหกรณ์ก็มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นเช่นเดียวกัน

เงินทุนที่จัดหามาได้นั้น สหกรณ์มีการลงทุนในดอกเบี้ยเงินให้กู้ยืมรับและสินค้านี้คงเหลือมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น แต่เงินสดและเงินฝากธนาคารมีแนวโน้มลดลงเป็นจำนวนมาก โดยสหกรณ์นำเงินไปฝากสหกรณ์อื่นแทนการฝากธนาคาร

1.1.3 การวิเคราะห์ห้วงบกำไรขาดทุนตามแนวคิด

1) สหกรณ์การเกษตรสะเดา จำกัด มีรายได้หลัก ตลอดระยะเวลา 5 ปี คือดอกเบี้ยรับเงินให้กู้ ผลการดำเนินงานของสหกรณ์มีผลกำไรเพิ่มขึ้น ทั้งนี้เกิดจากการดำเนินธุรกิจซึ่งมีค่าใช้จ่ายเฉพาะธุรกิจลดลงในปี 2549 ถึงปี 2552

2) สหกรณ์การเกษตรบางกล้า จำกัด มีรายได้หลักตลอดระยะเวลา 5 ปี คือ ดอกเบี้ยรับเงินให้กู้ ผลการดำเนินงานของสหกรณ์มีผลกำไรต่อยอดขาย/บริการลดลงในปี 2549 ถึงปี 2550 และ 2552

3) สหกรณ์การเกษตรนาทวี จำกัด มีรายได้หลักตลอดระยะเวลา 5 ปี คือ ดอกเบี้ยรับเงินให้กู้ ผลการดำเนินงานของสหกรณ์มีผลกำไรเพิ่มขึ้นในปี 2551 และลดลงในปี 2552 ทั้งนี้เกิดจากการดำเนินธุรกิจซึ่งมีต้นทุนขาย/บริการและค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานสูง

1.1.4 การวิเคราะห์ห้วงกำไรขาดทุนแนวโน้ม

1) สหกรณ์การเกษตรสะเดา จำกัด ผลการดำเนินงานเมื่อเปรียบเทียบกับปีฐานการทำกำไรมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นแต่รายได้อื่นเมื่อเปรียบเทียบกับปีฐานมีแนวโน้มลดลง

2) สหกรณ์การเกษตรบางกล้า จำกัด ผลการดำเนินงานเมื่อเปรียบเทียบกับปีฐาน การทำกำไรมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นจากปี 2548 โดยรายได้จากการขาย/บริการ มีแนวโน้มสูงขึ้นทุกปีจากปี 2548 ถึงปี 2552

3) สหกรณ์การเกษตรนาทวี จำกัด ผลการดำเนินงานเมื่อเปรียบเทียบกับปีฐาน การทำกำไรมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น และรายได้อื่นมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นมาก

1.2 เปรียบเทียบผลการดำเนินงานและฐานะทางการเงินของสหกรณ์การเกษตร

3 แห่ง ในจังหวัดสงขลา

สหกรณ์การเกษตรทั้ง 3 แห่ง จัดได้ว่าเป็นสหกรณ์การเกษตรขนาดใหญ่มาก เนื่องจากมีคะแนน 3 ตัวชี้วัด ได้แก่ ทุนดำเนินงาน ปริมาณธุรกิจ และจำนวนสมาชิก อยู่ในช่วงคะแนน 19-24 ตามเกณฑ์การจัดขนาดของสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกร ปี 2550 สามารถสรุปผลการศึกษาดังนี้

1.2.1 ด้านส่วนประกอบของงบดุล สหกรณ์การเกษตรทั้ง 3 แห่ง มีการจัดหาเงินทุนจากการรับฝากเงินมากกว่าการระดมทุน และมีการนำเงินทุนดังกล่าวมาลงทุนในสินทรัพย์หมุนเวียนคือเงินให้กู้ระยะสั้น และในส่วนของสินทรัพย์ไม่หมุนเวียนคือลูกหนี้ระยะยาว

1.2.2 ด้านสภาพคล่องทางการเงิน เมื่อเปรียบเทียบสหกรณ์ทั้ง 3 แห่งแล้วปรากฏว่าสหกรณ์การเกษตรนาทวี จำกัด มีสภาพคล่องทางการเงินมากที่สุด มากกว่าสหกรณ์การเกษตรสะเดา จำกัด และสหกรณ์การเกษตรบางกล้า จำกัด แต่อย่างไรก็ตามทั้ง 3 สหกรณ์มีสภาพคล่องต่ำกว่ามาตรฐาน

1.2.3 ด้านความสามารถในการก่อหนี้ สหกรณ์ที่มีอัตราส่วนหนี้สินต่อทุน

สูงที่สุดคือสหกรณ์การเกษตรสะเดา จำกัด รองลงมาคือสหกรณ์การเกษตรบางกล้า จำกัด และสหกรณ์การเกษตรนาทวี จำกัด ตามลำดับ และสหกรณ์ทั้ง 3 แห่ง มีอัตราส่วนหนี้สินสูงกว่ามาตรฐาน

1.2.4 ด้านความสามารถในการใช้สินทรัพย์ สหกรณ์ที่มีความสามารถดีที่สุดคือสหกรณ์การเกษตรบางกล้า จำกัด รองลงมาคือสหกรณ์การเกษตรนาทวี จำกัดและสหกรณ์การเกษตรสะเดา จำกัด ตามลำดับ

1.2.5 ด้านความสามารถในการทำกำไร สหกรณ์ที่มีอัตรากำไรสุทธิดีที่สุดและสูงกว่าเกณฑ์มาตรฐานคือสหกรณ์การเกษตรสะเดา จำกัด รองลงมาคือสหกรณ์การเกษตรนาทวี จำกัด และสหกรณ์การเกษตรบางกล้า จำกัด ตามลำดับ

2. อภิปรายผล

การศึกษาเปรียบเทียบผลการดำเนินงานและฐานะทางการเงินของสหกรณ์การเกษตร 3 แห่งในจังหวัดสงขลา จากการวิเคราะห์ตามแนวดิ่ง การวิเคราะห์แนวนอน การวิเคราะห์อัตราส่วนทางการเงิน ในช่วง 5 ปี ของสหกรณ์การเกษตรสะเดา จำกัด สหกรณ์การเกษตรบางกล้า จำกัดและสหกรณ์การเกษตรนาทวี จำกัด โดยนำข้อมูลตัวเลขจากงบการเงินซึ่งประกอบด้วยงบดุล และงบกำไรขาดทุนของสหกรณ์เพื่อใช้ในการวิเคราะห์เปรียบเทียบผลการดำเนินงาน มีประเด็นที่น่าสนใจมาอภิปรายผล ดังนี้

2.1 ด้านการจัดหาเงินทุน สหกรณ์มีโครงสร้างทางการเงินโดยจัดหาทุนจากการกู้ยืมมากกว่าการระดมทุนจากสมาชิก สอดคล้องกับวัชรวิไล (2551 : บทคัดย่อ) ผลการศึกษาพบว่าสหกรณ์การเกษตรสมเด็จ จำกัด สหกรณ์การเกษตรคำม่วง จำกัด และสหกรณ์การเกษตรนิคมฯ ห้วยฝั่ง จำกัด จังหวัดกาฬสินธุ์ มีโครงสร้างทางการเงินโดยจัดหาเงินทุนจากการกู้ยืมมากกว่าการระดมทุนจากสมาชิกสหกรณ์

2.2 ด้านประสิทธิภาพการใช้สินทรัพย์ สหกรณ์การเกษตรบางกล้า จำกัด มีประสิทธิภาพในการใช้สินทรัพย์สูงสุด โดยมีอัตราหมุนเวียนของสินค้างเฉลี่ยสูง มีความสามารถในการเปลี่ยนสินค้าให้เป็นเงินสดได้ดีกว่าสหกรณ์อื่น และมีความสามารถในการใช้สินทรัพย์ที่มีอยู่เพื่อก่อให้เกิดรายได้สูงกว่าสหกรณ์อื่น สอดคล้องกับอัตราส่วนผลตอบแทนต่อสินทรัพย์รวมทั้งสหกรณ์การเกษตรบางกล้า จำกัด สามารถทำกำไรต่อสินทรัพย์รวมได้สูงกว่าสหกรณ์การเกษตรสะเดา จำกัด และสหกรณ์การเกษตรนาทวี จำกัด

2.3 ด้านการทำกำไร สหกรณ์การเกษตรบางกล้า จำกัด มีอัตราส่วนผลตอบแทนต่อสินทรัพย์สูงกว่าสหกรณ์การเกษตรสะเดา จำกัด และสหกรณ์การเกษตรนาทวี จำกัด และสูงกว่ามาตรฐาน แต่มีอัตรากำไรสุทธิต่ำกว่าสหกรณ์การเกษตรสะเดา จำกัด และสหกรณ์การเกษตรนาทวี จำกัด แสดงให้เห็นว่าแม้ว่าสหกรณ์การเกษตรบางกล้า จำกัด จะทำกำไรต่อสินทรัพย์รวมได้ดีแต่สหกรณ์ฯ ไม่สามารถควบคุมต้นทุนขาย/บริการและค่าใช้จ่ายต่าง ๆ ให้อยู่ในเกณฑ์มาตรฐานได้ก็ส่งผลให้อัตรากำไรสุทธิของสหกรณ์ฯ ต่ำกว่าสหกรณ์อื่นและต่ำกว่าเกณฑ์มาตรฐาน

3. ข้อเสนอแนะ

3.1 ข้อเสนอแนะในการนำผลการศึกษาไปใช้

3.1.1 นักส่งเสริมสหกรณ์สามารถนำผลการศึกษาไปใช้เป็นเครื่องมือในการแนะนำส่งเสริมสหกรณ์ เรื่องการศึกษาเปรียบเทียบผลการดำเนินงานและฐานะทางการเงินของสหกรณ์ให้เข้าใจง่ายขึ้น

3.1.2 สหกรณ์ควรนำผลการศึกษาไปใช้ประโยชน์ในการปรับปรุงและวางแผนการควบคุมการดำเนินงานของสหกรณ์

3.1.3 สำนักงานสหกรณ์จังหวัดสงขลาสามารถนำผลการศึกษาไปปรับปรุงกลยุทธ์ในการแนะนำส่งเสริมสหกรณ์ในจังหวัดต่อไป

3.1.4 กรมส่งเสริมสหกรณ์สามารถใช้ผลการศึกษาเป็นข้อมูลประกอบการกำหนดนโยบายการให้คำแนะนำส่งเสริมสหกรณ์ด้านการดำเนินงานของสหกรณ์

3.2 ข้อเสนอแนะสำหรับการศึกษาต่อไป

3.2.1 ควรวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพประกอบด้วย เช่น ข้อมูลจากรายงานประจำปี รายงานของผู้สอบบัญชี เป็นต้น

3.2.2 ควรวิเคราะห์ความพอเพียงของเงินทุนต่อความเสี่ยงประกอบด้วยเพราะจากการศึกษาพบว่าสหกรณ์มีหนี้สินจำนวนมาก

3.2.3 ควรศึกษาความพึงพอใจของสมาชิกที่มีต่อบริการของสหกรณ์การเกษตรด้านเจ้าหน้าที่ที่ให้บริการ ด้านสถานที่ให้บริการ ด้านการดำเนินงานของสหกรณ์ และศึกษาปัญหาอุปสรรคในการดำเนินงานของสหกรณ์ดังกล่าว

3.2.4 ควรศึกษาทัศนคติและความรู้ของสมาชิก เพื่อนำผลการศึกษามาปรับปรุงสหกรณ์ให้ดีขึ้น เนื่องจากทัศนคติและความรู้ของสมาชิกเป็นปัจจัยส่งเสริมการดำเนินงานของสหกรณ์ให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ (2552) คู่มือการใช้อัตราส่วนมาตรฐานทางการเงินของสหกรณ์และ
กลุ่มเกษตรกร ส่วนวิจัยและพัฒนาสารสนเทศทางการเงิน สำนักเทคโนโลยี
สารสนเทศและสื่อสาร
- กรมส่งเสริมสหกรณ์(2548) การใช้ข้อมูลทางการเงินและบัญชีเพื่อการส่งเสริมสหกรณ์และกลุ่ม
เกษตรกร
- _____ (2549) คุณลักษณะและคุณประโยชน์ของสหกรณ์ การสหกรณ์ในประเทศไทย สำนัก
ถ่ายทอดเทคโนโลยีการสหกรณ์
- ทัศนัย แสนเสนา (2551)“การวิเคราะห์ผลการดำเนินงานและฐานะทางการเงินของชุมนุมสหกรณ์
ชาวสวนปาล์มน้ำมันกระบี่ จำกัด จังหวัดกระบี่” การศึกษาค้นคว้าอิสระ ปริญญา
บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต แขนงวิชาสหกรณ์ สาขาวิชาส่งเสริมการเกษตรและสหกรณ์
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
- นัตตา เตชะประสาน (2550) “การวิเคราะห์งบการเงินของสหกรณ์การเกษตรคลองท่อม จำกัด”
การศึกษาค้นคว้าอิสระ ปริญญาบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต แขนงวิชาสหกรณ์ สาขาวิชา
ส่งเสริมการเกษตรและสหกรณ์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
- เพชร ศิริบุหงส์ (2550) “การวิเคราะห์เปรียบเทียบประสิทธิภาพการดำเนินงานของสหกรณ์
การเกษตร : กรณีศึกษาสหกรณ์การเกษตรพัทลุง จำกัด และสหกรณ์การเกษตรเมือง
นครศรีธรรมราช จำกัด” รายงานการวิจัยเพื่อปรับตำแหน่งผู้เชี่ยวชาญงานส่งเสริม
สหกรณ์ กรมส่งเสริมสหกรณ์
- วัชร ใโปบ (2551) “การศึกษาเปรียบเทียบการบริหารการเงินของสหกรณ์การเกษตรในจังหวัด
กาฬสินธุ์” การศึกษาค้นคว้าอิสระ ปริญญาบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต แขนงวิชาสหกรณ์
สาขาวิชาส่งเสริมการเกษตรและสหกรณ์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
- สนทนา สุวรรณนิตย์ (2532) “การวิเคราะห์ผลการดำเนินงานของสหกรณ์การเกษตรสารภี จำกัด
จังหวัดเชียงใหม่” รายงานการวิจัยปริญญามหาบัณฑิต เทคโนโลยีการเกษตร
(เศรษฐศาสตร์สหกรณ์) มหาวิทยาลัยแม่โจ้
- อาคม โยริยะ (2551) “วิเคราะห์ผลการดำเนินงานและฐานะทางการเงินของสหกรณ์การเกษตร
เวียงป่าเป้า จำกัด จังหวัดเชียงราย”การศึกษาค้นคว้าอิสระ ปริญญาบริหารธุรกิจ
มหาบัณฑิต แขนงวิชาสหกรณ์ สาขาวิชาส่งเสริมการเกษตรและสหกรณ์
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

สหกรณ์การเกษตรนาทวี จำกัด (2548) รายงานประจำปี จังหวัดสงขลา

..... (2549) รายงานประจำปี จังหวัดสงขลา

..... (2550) รายงานประจำปี จังหวัดสงขลา

..... (2551) รายงานประจำปี จังหวัดสงขลา

..... (2552) รายงานประจำปี จังหวัดสงขลา

สหกรณ์การเกษตรบางกล้า จำกัด (2548) รายงานประจำปี จังหวัดสงขลา

..... (2549) รายงานประจำปี จังหวัดสงขลา

..... (2550) รายงานประจำปี จังหวัดสงขลา

..... (2551) รายงานประจำปี จังหวัดสงขลา

..... (2552) รายงานประจำปี จังหวัดสงขลา

สหกรณ์การเกษตรสะเดา จำกัด (2548) รายงานประจำปี จังหวัดสงขลา

..... (2549) รายงานประจำปี จังหวัดสงขลา

..... (2550) รายงานประจำปี จังหวัดสงขลา

..... (2551) รายงานประจำปี จังห

..... (2552) รายงานประจำปี จังห

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

งบการเงินของสหกรณ์การเกษตรระยอง จำกัด

สหกรณ์การเกษตรสะเดา จำกัด
งบดุลเปรียบเทียบ
ณ วันที่ 30 กันยายน 2548 - 2552

	ปี 2548	ปี 2549	ปี 2550	ปี 2551	ปี 2552	ค่าเฉลี่ย
	บาท	บาท	บาท	บาท	บาท	บาท
สินทรัพย์						
สินทรัพย์หมุนเวียน						
เงินสดและเงินฝากธนาคาร	2,366,849.24	1,325,867.94	1,783,421.26	3,799,377.44	4,152,389.39	2,685,581.05
เงินฝากสหกรณ์อื่น	174,005.61	200,922.87	260,028.02	311,186.15	350,704.72	259,369.47
เงินให้กู้ยืมระยะสั้น - สุทธิ	36,694,974.80	42,250,434.00	40,797,518.90	40,632,212.10	51,973,714.00	42,469,770.76
ลูกหนี้ระยะสั้น - สุทธิ	1,557,358.10	1,989,687.74	1,528,911.89	696,289.95	1,869,462.70	1,528,342.08
คอกเบี้ยเงินให้กู้ค้างรับ - สุทธิ	4,499,772.64	6,381,220.30	4,559,756.80	4,957,052.50	6,071,923.70	5,293,945.19
สินค้าคงเหลือ	775,458.10	566,821.82	589,687.00	973,113.00	1,961,244.00	973,264.78
สินค้าขาดบัญชี	-	737,409.00	640,084.00	630,199.00	630,199.00	527,578.20
หัก ค่าเผื่อสินค้าขาดบัญชี	-	737,409.00	640,084.00	630,199.00	630,199.00	527,578.20
สินทรัพย์หมุนเวียนอื่น	1,275,819.83	1,396,612.89	1,169,429.05	1,089,394.30	3,220,585.69	1,630,368.35
รวมสินทรัพย์หมุนเวียน	47,344,238.32	54,111,567.56	50,688,752.92	52,458,625.44	69,600,024.20	54,840,641.69

สหกรณ์การเกษตรสะเดา จำกัด
งบดุลเปรียบเทียบ
ณ วันที่ 30 กันยายน 2548 - 2552

	ปี 2548	ปี 2549	ปี 2550	ปี 2551	ปี 2552	ค่าเฉลี่ย
	บาท	บาท	บาท	บาท	บาท	บาท
สินทรัพย์ไม่หมุนเวียน						
เงินลงทุนระยะยาว	2,749,100.00	2,811,100.00	2,907,300.00	2,969,300.00	3,005,300.00	2,888,420.00
เงินให้กู้ยืมระยะยาว	86,904,225.00	83,916,590.00	101,522,069.00	124,758,026.00	141,238,385.00	107,667,859.00
ลูกหนี้ระยะยาว	-	-	4,210,534.00	5,183,952.00	6,430,202.00	3,164,937.60
ที่ดิน อาคารและอุปกรณ์สุทธิ	7,535,207.62	7,222,206.90	7,252,321.42	6,945,354.68	6,263,861.10	7,043,790.34
สินทรัพย์ไม่หมุนเวียนอื่น	7,900.00	7,900.00	7,900.00	27,900.00	17,900.00	13,900.00
รวมสินทรัพย์ไม่หมุนเวียน	97,196,432.62	93,957,796.90	115,900,124.42	139,884,532.68	156,955,648.10	120,778,906.94
รวมสินทรัพย์	144,540,670.34	148,069,364.46	166,588,877.34	192,343,158.12	226,555,672.30	175,619,548.51

สหกรณ์การเกษตรระยอง จำกัด

งบดุลเปรียบเทียบ

ณ วันที่ 30 กันยายน 2548 - 2552

	ปี 2548	ปี 2549	ปี 2550	ปี 2551	ปี 2552	ค่าเฉลี่ย
	บาท	บาท	บาท	บาท	บาท	บาท
หนี้สินและทุนของสหกรณ์						
หนี้สินหมุนเวียน						
เงินกู้ยืมระยะสั้น	42,802,789.35	39,644,126.79	59,143,465.25	-	52,370,164.51	38,792,109.18
เจ้าหนี้การค้า	550,378.00	314,415.50	101,820.00	518,837.64	66,863.00	310,462.83
ส่วนของหนี้สินไม่หมุนเวียนที่ถึงกำหนดชำระภายในหนึ่งปี	-	-	-	135,072.00	135,072.00	54,028.80
เงินรับฝาก	70,751,176.50	72,376,057.50	68,224,736.50	143,796,130.50	118,513,926.50	94,732,405.50
ค่าบำรุงสันนิบาตสหกรณ์แห่งประเทศไทยค้างจ่าย	20,000.00	10,000.00	-	10,000.00	10,000.00	10,000.00
หนี้สินหมุนเวียนอื่น	111,863.70	174,851.06	376,309.70	561,201.20	692,002.21	383,245.57
รวมหนี้สินหมุนเวียน	114,236,207.55	112,519,450.85	127,846,331.45	145,021,241.34	171,788,029.20	134,282,252.08

สหกรณ์การเกษตรสะเดา จำกัด

งบดุลเปรียบเทียบ

ณ วันที่ 30 กันยายน 2548 - 2552

	ปี 2548	ปี 2549	ปี 2550	ปี 2551	ปี 2552	ค่าเฉลี่ย
	บาท	บาท	บาท	บาท	บาท	บาท
หนี้สินไม่หมุนเวียน						
เจ้าหนี้ค่าเช่าซื้อรถยนต์เซฟโรเลด	-	-	484,008.00	213,864.00	78,792.00	155,332.80
หนี้สินไม่หมุนเวียนอื่น	2,305,533.00	2,561,847.00	3,393,117.15	4,169,845.15	5,138,396.00	3,513,747.66
รวมหนี้สินไม่หมุนเวียน	2,305,533.00	2,561,847.00	3,877,125.15	4,383,709.15	5,217,188.00	3,669,080.46
รวมหนี้สิน	116,541,740.55	115,081,297.85	131,723,456.60	149,404,950.49	177,005,217.20	137,951,332.54
ทุนของสหกรณ์						
ทุนเรือนหุ้น(มูลค่าหุ้นละ10.00บาท)						
หุ้นที่ชำระเต็มมูลค่าแล้ว	19,427,070.00	21,445,720.00	24,999,890.00	30,230,450.00	35,525,440.00	26,325,714.00
ทุนสำรอง	4,596,444.82	4,596,861.82	5,250,040.84	5,632,804.97	6,403,111.25	5,295,852.74
ทุนสะสมตามข้อบังคับระเบียบและอื่นๆ	1,411,297.77	1,264,062.77	1,738,602.77	1,488,210.36	1,953,383.89	1,571,111.51
กำไรสุทธิหรือการจัดสรร	-	2,564,117.80	-	-	-	512,823.56
กำไรสุทธิประจำปี	2,564,117.80	3,117,304.22	2,876,887.13	5,586,742.30	5,668,519.96	3,962,714.28
รวมทุนของสหกรณ์	27,998,930.79	32,988,066.61	34,865,420.74	42,938,207.63	49,550,455.10	37,668,216.17
รวมหนี้สินและทุนของสหกรณ์	144,540,670.34	148,069,364.46	166,588,877.34	192,343,158.12	226,555,672.30	175,619,548.51

สหกรณ์การเกษตรสะเดา จำกัด
งบกำไรขาดทุนเปรียบเทียบ
ณ วันที่ 30 กันยายน 2548 – 2552

	ปี 2548	ปี 2549	ปี 2550	ปี 2551	ปี 2552	ค่าเฉลี่ย
	บาท	บาท	บาท	บาท	บาท	บาท
ขาย/บริการ	19,170,806.69	21,679,825.39	20,712,164.01	30,636,175.22	33,109,320.33	25,061,658.33
หัก ต้นทุนขาย/บริการ	12,264,689.15	14,286,062.54	13,648,382.62	21,071,727.66	22,172,769.96	16,688,726.39
กำไรขั้นต้น	6,906,117.54	7,393,762.85	7,063,781.39	9,564,447.56	10,936,550.37	8,372,931.94
บวก รายได้เฉพาะธุรกิจ	829,430.31	726,491.40	765,529.10	689,361.00	820,486.00	766,259.56
รวม	7,735,547.85	8,120,182.25	7,829,310.49	10,253,808.56	11,757,036.37	9,139,177.10
หัก ค่าใช้จ่ายเฉพาะธุรกิจ	2,772,865.76	1,867,238.66	1,368,491.63	1,236,227.00	2,128,642.51	1,874,693.11
กำไรเฉพาะธุรกิจ	4,962,682.09	6,252,943.59	6,460,818.86	9,017,581.56	9,682,393.86	7,275,283.99
บวก รายได้อื่น	593,549.26	180,287.58	328,007.37	232,972.88	317,319.41	330,427.30
รวม	5,556,231.35	6,433,231.17	6,788,826.23	9,250,554.44	9,945,713.27	7,594,911.29
หัก ค่าใช้จ่ายดำเนินงาน	2,992,113.55	3,315,926.95	3,911,939.10	3,663,812.14	4,277,193.31	3,632,197.01
กำไรสุทธิ	2,564,117.80	3,117,304.22	2,876,887.13	5,586,742.30	5,668,519.96	3,962,714.28

ภาคผนวก ข

งบการเงินของสหกรณ์การเกษตรบางกล้า จำกัด

สหกรณ์การเกษตรบางกล้า จำกัด
งบดุลเปรียบเทียบ
ณ วันที่ 30 มิถุนายน 2548 - 2552

	ปี 2548	ปี 2549	ปี 2550	ปี 2551	ปี 2552	ค่าเฉลี่ย
	บาท	บาท	บาท	บาท	บาท	บาท
สินทรัพย์						
สินทรัพย์หมุนเวียน						
เงินสดและเงินฝากธนาคาร	763,377.31	3,532,419.47	1,751,701.73	3,757,937.51	3,853,122.22	2,731,711.65
เงินฝากสหกรณ์อื่น	993,140.62	9,184,611.73	9,814,812.41	17,985,864.30	11,237,225.43	9,843,130.90
เงินให้กู้ยืมระยะสั้น - สุทธิ	-	19,261,540.00	21,875,296.00	24,203,287.00	25,787,788.00	18,225,582.20
ลูกหนี้ระยะสั้น - สุทธิ	18,139,172.65	2,301,405.01	2,855,830.05	5,990,355.91	5,536,783.81	6,964,709.49
ดอกเบี้ยเงินให้กู้ยืมรับ - สุทธิ	664,500.64	734,341.45	1,497,866.90	1,752,027.10	1,612,135.20	1,252,174.26
สินค้าคงเหลือ	750,073.70	484,333.01	1,438,524.13	2,708,481.59	1,578,756.54	1,392,033.79
วัสดุคงเหลือ	103,433.00	-	-	-	-	20,686.60
สินทรัพย์หมุนเวียนอื่น-สุทธิ	410,434.59	423,665.17	573,300.14	736,118.49	712,285.02	571,160.68
รวมสินทรัพย์หมุนเวียน	21,824,132.51	35,922,315.84	39,807,331.36	57,134,071.90	50,318,096.22	41,001,189.57

สหกรณ์การเกษตรบางกล้า จำกัด
งบดุลเปรียบเทียบ
ณ วันที่ 30 มิถุนายน 2548 - 2552

	ปี 2548	ปี 2549	ปี 2550	ปี 2551	ปี 2552	ค่าเฉลี่ย
	บาท	บาท	บาท	บาท	บาท	บาท
สินทรัพย์ไม่หมุนเวียน						
เงินลงทุนระยะยาว	499,200.00	574,700.00	657,200.00	745,600.00	848,600.00	665,060.00
เงินให้กู้ยืมระยะยาว	-	66,634,391.00	87,024,044.00	104,823,494.00	141,199,414.00	79,936,268.60
ลูกหนี้ระยะยาว	56,657,293.00	4,438,234.00	4,994,960.00	5,857,100.00	8,635,343.00	16,116,586.00
ที่ดิน อาคารและอุปกรณ์สุทธิ	8,384,806.28	10,001,053.48	10,152,253.22	10,482,561.43	10,528,277.57	9,909,790.40
สิทธิการใช้ซอฟต์แวร์	-	60,000.00	40,000.00	251,001.60	173,251.20	104,850.56
สินทรัพย์ไม่หมุนเวียนอื่น	351,217.74	534,426.29	654,880.59	543,641.49	736,962.97	564,225.82
รวมสินทรัพย์ไม่หมุนเวียน	65,892,517.02	82,242,804.77	103,523,337.81	122,703,398.52	162,121,848.74	107,296,781.37

สหกรณ์การเกษตรบางกล้า จำกัด

งบดุลเปรียบเทียบ

ณ วันที่ 30 มิถุนายน 2548 - 2552

	ปี 2548	ปี 2549	ปี 2550	ปี 2551	ปี 2552	ค่าเฉลี่ย
	บาท	บาท	บาท	บาท	บาท	บาท
หนี้สินและทุนของสหกรณ์						
หนี้สินหมุนเวียน						
เงินกู้ยืมระยะสั้น	9,322,000.00	-	-	-	-	1,864,400.00
หนี้สินระยะยาวที่ถึงกำหนดชำระภายในหนึ่งปี	420,000.00	420,000.00	-	-	-	168,000.00
เจ้าหนี้การค้า	145,237.00	775,650.00	314,490.00	1,286,665.00	833,000.00	671,008.40
เงินรับฝาก	56,446,164.26	89,562,330.38	108,990,671.98	132,572,711.48	154,958,576.98	108,506,091.02
หนี้สินหมุนเวียนอื่น	204,612.59	140,361.59	194,536.59	301,796.28	246,458.15	217,553.04
รวมหนี้สินหมุนเวียน	66,538,013.85	90,898,341.97	109,499,698.57	134,161,172.76	156,038,035.13	111,427,052.46
หนี้สินไม่หมุนเวียน						
เงินกู้ยืมระยะยาว	1,260,000.00	840,000.00	-	-	-	420,000.00
หนี้สินไม่หมุนเวียนอื่น	736,533.00	1,022,335.00	1,372,247.00	1,786,822.00	2,234,170.00	1,430,421.40
รวมหนี้สินไม่หมุนเวียน	1,996,533.00	1,862,335.00	1,372,247.00	1,826,822.00	2,234,170.00	1,858,421.40
รวมหนี้สินทั้งสิ้น	68,534,546.85	92,760,676.97	110,871,945.57	135,987,994.76	158,272,205.13	113,285,473.86

สหกรณ์การเกษตรบางกล้า จำกัด
งบดุลเปรียบเทียบ
ณ วันที่ 30 มิถุนายน 2548 - 2552

	ปี 2548	ปี 2549	ปี 2550	ปี 2551	ปี 2552	ค่าเฉลี่ย
	บาท	บาท	บาท	บาท	บาท	บาท
ทุนของสหกรณ์						
ทุนเรือนหุ้น(มูลค่าหุ้นละ10.00บาท)						
หุ้นที่ชำระเต็มมูลค่าแล้ว	15,658,850.00	20,225,920.00	26,093,840.00	33,643,360.00	44,037,240.00	27,931,842.00
ทุนสำรอง	544,529.68	934,054.73	1,482,753.56	1,933,998.90	2,968,647.96	1,572,796.97
ทุนสะสมตามข้อบังคับระเบียบและอื่นๆ	384,576.95	934,963.70	1,357,145.70	1,373,595.70	2,535,271.70	1,317,110.75
กำไรสุทธิประจำปี	2,594,346.05	3,300,005.21	3,524,984.34	6,898,521.06	4,626,580.17	4,188,887.37
รวมทุนของสหกรณ์	19,182,102.68	25,404,443.64	32,458,723.60	43,849,475.66	54,167,739.83	35,012,497.08
รวมหนี้สินและทุนของสหกรณ์	87,716,649.53	118,165,120.61	143,330,669.17	179,837,470.42	212,439,944.96	148,297,970.94

สหกรณ์การเกษตรบางกล้า จำกัด

งบกำไรขาดทุนเปรียบเทียบ

ณ วันที่ 30 มิถุนายน 2548 - 2552

	ปี 2548	ปี 2549	ปี 2550	ปี 2551	ปี 2552	ค่าเฉลี่ย
	บาท	บาท	บาท	บาท	บาท	บาท
ขาย/บริการ	28,663,004.59	51,935,239.30	63,049,773.07	76,508,395.99	77,274,667.35	59,486,216.06
หัก ต้นทุนขาย/บริการ (งบต้นทุนขาย/บริการ)	23,652,167.75	45,034,741.09	55,336,372.24	65,302,342.10	67,113,026.37	51,287,729.91
กำไรขั้นต้น	5,010,836.84	6,900,498.21	7,713,400.83	11,206,053.89	10,161,640.98	8,198,486.15
บวก รายได้เฉพาะธุรกิจ	238,444.00	400,563.55	379,074.00	484,804.00	579,833.00	416,543.71
รวม	5,249,280.84	7,301,061.76	8,092,474.83	11,690,857.89	10,741,473.98	8,615,029.86
หัก ค่าใช้จ่ายเฉพาะธุรกิจ	950,271.25	1,485,411.91	1,819,361.95	1,723,530.09	2,159,215.17	1,627,558.07
กำไรเฉพาะธุรกิจ	4,299,009.59	5,815,649.85	6,273,112.88	9,967,327.80	8,582,258.81	6,987,471.79
บวก รายได้อื่น	410,764.32	472,069.75	838,519.57	974,198.14	1,557,017.18	850,513.79
รวม	4,709,773.91	6,287,719.60	7,111,632.45	10,941,525.94	10,139,275.99	7,837,985.58
หัก ค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน	2,115,427.86	2,987,214.39	3,586,648.11	4,043,004.88	5,512,695.82	3,648,998.21
กำไรสุทธิ	2,594,346.05	3,300,505.21	3,524,984.34	6,898,521.06	4,626,580.17	4,188,987.37

ภาคผนวก ก

งบการเงินของสหกรณ์การเกษตรนาทวี จำกัด

สหกรณ์การเกษตรนาทวี จำกัด

งบดุลเปรียบเทียบ

ณ วันที่ 30 มิถุนายน 2548 - 2552

	ปี 2548	ปี 2549	ปี 2550	ปี 2551	ปี 2552	ค่าเฉลี่ย
	บาท	บาท	บาท	บาท	บาท	บาท
สินทรัพย์						
สินทรัพย์หมุนเวียน						
เงินสดและเงินฝากธนาคาร	1,093,455.39	944,543.50	463,916.31	919,962.10	1,071,035.75	898,582.61
เงินฝากสหกรณ์อื่น	234,514.10	262,430.47	327,825.55	355,300.78	368,359.72	309,686.12
เงินให้กู้ยืมระยะสั้น - สุทธิ	-	32,590,457.00	37,609,401.96	39,613,519.02	44,065,292.17	30,775,734.03
ลูกหนี้ระยะสั้น - สุทธิ	31,750,977.33	1,927,390.98	1,585,663.86	1,227,825.71	1,686,799.83	7,635,731.54
ดอกเบี้ยเงินให้กู้ยืมรับ - สุทธิ	2,988,144.06	2,453,118.10	3,261,088.41	3,647,977.12	4,194,304.96	3,308,926.53
สินค้าคงเหลือ	753,984.00	661,600.30	793,673.00	2,598,140.00	2,138,441.00	1,389,167.66
วัสดุคงเหลือ	59,456.30	-	-	-	-	11,891.26
สินทรัพย์หมุนเวียนอื่น-สุทธิ	812,267.62	657,076.11	742,129.12	837,531.83	1,584,917.98	926,784.53
รวมสินทรัพย์หมุนเวียน	37,692,798.80	39,496,616.46	44,783,698.21	49,200,256.56	55,109,151.41	45,256,504.29

สหกรณ์การเกษตรนาทวี จำกัด

งบดุลเปรียบเทียบ

ณ วันที่ 30 มิถุนายน 2548 - 2552

	ปี 2548	ปี 2549	ปี 2550	ปี 2551	ปี 2552	ค่าเฉลี่ย
	บาท	บาท	บาท	บาท	บาท	บาท
สินทรัพย์ไม่หมุนเวียน						
เงินลงทุนระยะยาว	2,717,100.00	2,770,700.00	2,864,700.00	2,924,300.00	3,024,300.00	2,860,220.00
เงินให้กู้ยืมระยะยาว	-	39,533,300.00	46,888,736.00	54,375,238.00	60,812,275.00	40,321,909.80
ลูกหนี้ระยะยาว	31,466,709.00	1,723,065.00	2,362,013.00	3,197,033.00	4,039,686.00	8,557,701.20
ที่ดิน อาคารและอุปกรณ์สุทธิ	682,374.91	852,918.44	796,446.24	743,711.97	818,002.12	778,690.74
สิทธิการในการใช้ประโยชน์อาคาร	878,693.45	775,317.75	671,942.05	568,566.35	465,190.65	671,942.05
สินทรัพย์ไม่หมุนเวียนอื่น	23,903.00	223,531.80	183,124.60	109,274.40	79,367.20	123,840.20
รวมสินทรัพย์ไม่หมุนเวียน	35,768,780.36	45,878,832.99	53,766,961.89	61,918,123.72	69,238,820.97	53,314,303.99
รวมสินทรัพย์	73,461,579.16	85,375,449.45	98,550,660.10	111,118,380.28	124,347,972.38	98,570,808.27

สหกรณ์การเกษตรนาทวิ จำกัด

งบดุลเปรียบเทียบ

ณ วันที่ 30 มิถุนายน 2548 - 2552

	ปี 2548	ปี 2549	ปี 2550	ปี 2551	ปี 2552	ค่าเฉลี่ย
	บาท	บาท	บาท	บาท	บาท	บาท
หนี้สินและทุนของสหกรณ์						
หนี้สินหมุนเวียน						
เงินกู้ยืม	9,973,263.98	12,931,438.72	16,626,640.24	16,094,050.27	21,086,016.92	15,342,282.03
เจ้าหนี้การค้า	6,020.00	6,020.00	6,020.00	6,020.00	6,020.00	6,020.00
เงินรับฝาก	39,423,679.75	45,647,111.54	51,543,974.05	59,486,505.27	63,717,024.78	51,963,659.08
ค่าบำรุงสันนิบาตสหกรณ์แห่ง						
ประเทศไทยค้างจ่าย	20,000.00	30,000.00	40,000.00	50,000.00	30,000.00	34,000.00
หนี้สินหมุนเวียนอื่น	857,512.94	657,076.11	742,192.12	837,531.83	1,584,917.98	935,846.20
รวมหนี้สินหมุนเวียน	50,280,476.67	59,271,646.37	68,958,826.41	76,474,107.37	86,423,979.68	68,281,807.30
หนี้สินไม่หมุนเวียน						
หนี้สินไม่หมุนเวียนอื่น	1,929,866.56	2,672,440.08	3,250,677.14	4,057,281.75	4,863,794.59	3,354,812.02
รวมหนี้สินไม่หมุนเวียน	1,929,866.56	2,672,440.08	3,250,677.14	4,057,281.75	4,863,794.59	3,354,812.02
รวมหนี้สิน	52,210,343.23	61,944,086.45	72,209,503.55	80,531,389.12	91,287,774.27	71,636,619.32

สหกรณ์การเกษตรนาทวี จำกัด

งบดุลเปรียบเทียบ

ณ วันที่ 30 มิถุนายน 2548 - 2552

	ปี 2548	ปี 2549	ปี 2550	ปี 2551	ปี 2552	ค่าเฉลี่ย
	บาท	บาท	บาท	บาท	บาท	บาท
ทุนของสหกรณ์						
ทุนเรือนหุ้น (มูลค่าหุ้นละ10บาท)						
หุ้นที่ชำระเต็มมูลค่าแล้ว	14,656,100.00	16,537,670.00	18,513,960.00	20,477,596.00	23,161,017.00	18,669,268.60
ทุนสำรอง	2,944,771.90	3,346,586.11	3,574,766.24	3,956,471.10	4,532,532.15	3,671,025.50
ทุนสะสมตามข้อบังคับระเบียบและอื่นๆ	1,468,207.00	1,234,054.00	1,282,854.00	1,472,787.00	2,294,662.00	1,550,512.80
กำไรสุทธิประจำปี	2,182,157.03	2,206,999.60	2,984,370.37	4,804,783.54	4,061,885.08	3,248,039.12
รวมทุนของสหกรณ์	21,251,235.93	23,325,309.71	26,355,950.61	30,711,637.64	34,050,096.23	27,138,846.02
รวมหนี้สินและทุนของสหกรณ์	73,461,579.16	85,375,449.45	98,550,660.10	111,118,380.28	124,347,972.38	98,570,808.27

สหกรณ์การเกษตรนาทวี จำกัด

งบกำไรขาดทุนเปรียบเทียบ

ณ วันที่ 30 มิถุนายน 2548 - 2552

	ปี 2548	ปี 2549	ปี 2550	ปี 2551	ปี 2552	ค่าเฉลี่ย
	บาท	บาท	บาท	บาท	บาท	บาท
ขาย/บริการ	15,949,074.12	18,309,765.01	22,084,128.45	26,617,964.76	29,613,497.63	22,514,885.99
หัก ต้นทุนขาย/บริการ (งบต้นทุนขาย/บริการ)	12,497,060.99	14,470,585.38	17,312,880.41	20,057,039.16	23,211,436.52	17,509,800.49
กำไรขั้นต้น	3,452,013.13	3,839,179.63	4,771,248.04	6,560,925.60	6,402,061.11	5,005,085.50
บวก รายได้เฉพาะธุรกิจ	946,132.51	963,008.05	528,963.20	609,988.24	719,859.40	753,590.28
รวม	4,398,145.64	4,802,187.68	5,300,211.24	7,170,913.84	7,121,920.51	5,758,675.78
หัก ค่าใช้จ่ายเฉพาะธุรกิจ	1,007,101.79	730,626.11	1,187,147.25	1,124,887.49	714,484.27	952,849.38
กำไรเฉพาะธุรกิจ	3,391,043.85	4,071,561.57	4,113,063.99	6,046,026.35	6,407,436.24	4,805,826.40
บวก รายได้อื่น	162,401.85	183,667.12	568,549.63	423,430.90	717,119.44	411,033.79
รวม	3,553,445.70	4,255,228.69	4,681,613.62	6,469,457.25	7,124,555.68	5,216,860.19
หัก ค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน	1,371,288.67	2,048,229.09	1,697,243.25	1,664,673.71	3,062,670.60	1,968,821.06
กำไรสุทธิ	2,182,157.03	2,206,999.60	2,984,370.37	4,804,783.54	4,061,885.08	3,248,039.12

ประวัติผู้ศึกษา

ชื่อ	นางชัตติยา สันนะกิจ
วัน เดือน ปีเกิด	25 สิงหาคม 2506
สถานที่เกิด	อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา
ประวัติการศึกษา	ศิลปศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา พ.ศ. 2537
สถานที่ทำงาน	สำนักงานสหกรณ์จังหวัดสงขลา อำเภอเมืองสงขลา จังหวัดสงขลา
ตำแหน่ง	นักวิชาการสหกรณ์ชำนาญการ